

Tilinpäätös 2022

Sisällys

I.	TOIMINTAKERTOMUS.....	4
1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	5
1.1	Kaupunginjohtajan katsaus.....	5
1.2	Kaupungin hallinto.....	6
1.2.1	Kaupunginvaltuusto.....	6
1.2.2	Kaupunginhallitus.....	7
1.2.3	Lautakuntien puheenjohtajat.....	8
1.2.4	Kaupungin organisaatio.....	9
1.2.5	Tilivelvolliset kaupungin organisaatiossa.....	9
1.2.6	Henkilöstö.....	11
1.2.7	Sähköinen asiakaspalaute.....	13
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	14
1.3.1	Maailmantalouden ja euroalueen talouden kehitys.....	14
1.3.2	Suomen kansantalouden kehitys.....	14
1.3.3	Kuntatalouden kehitys.....	16
1.3.4	Hyvinkään kaupungin toimintaympäristön kehitys.....	18
1.4	Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	22
1.5	Arvio todennäköisestä kehityksestä.....	26
1.6	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	27
1.7	Ympäristötekijät.....	28
1.8	Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat.....	29
2	Hyvinkään kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä 2022.....	31
3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	39
3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	39
3.1.1	Tuloslaskelman analysointi.....	39
3.2	Toiminnan rahoitus.....	42
3.2.1	Rahoituslaskelman analysointi.....	42
4	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	45
4.1	Taseen analysointi.....	45
5	Kokonaistulot ja -menot.....	48
6	Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	49
6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	49
6.2	Konsernin toiminnan ohjaus.....	50
6.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	50
6.4	Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä.....	51
6.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	52
6.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	55
6.7	Tytärtyhtiöiden sitovat tavoitteet.....	59
7	Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	75

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	76
8.1 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja käyttötalouden toteutuminen toimialoitain.....	77
Päätöksenteko	91
Kaupunginvaltuusto	91
Tarkastuslautakunta.....	92
Keskusvaalilautakunta	94
Kaupunginhallitus.....	95
Kaupungin johto	96
Sosiaali- ja terveystalot.....	97
Omaisuuksien luovutustulot ja -menot.....	102
Konsernipalvelut ja -hallinto	104
Elinvoima	108
Henkilöstö.....	111
Talous.....	114
Demokratia ja johdon tuki.....	116
Sivistystoimi	119
Hallinto ja kehittäminen.....	121
Perusopetus	122
Yleissivistävä koulutus.....	128
Varhaiskasvatus	130
Kulttuuri- ja hyvinvointi.....	138
Tekniikka ja ympäristö	145
Hallinto ja kehittäminen.....	148
Tekninen keskus	149
Tilakeskus	152
Ympäristökeskus.....	158
8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	161
8.3 Investointiosan toteutuminen	164
8.4 Rahoitusosan toteutuminen	166
8.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	167
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	168
9.1 Tuloslaskelma	169
9.2 Rahoituslaskelma	170
9.3 Tase.....	171
9.4 Konsernituloslaskelma	173
9.5 Konsernirahoituslaskelma.....	174
9.6 Konsernitase	175
IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	177
V ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS.....	197
10.1 Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen tilinpäätös.....	198
10.1.1 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen.....	216
TOSITELAJIT, SÄILYTYSAJAT JA TILILUETTELO.....	218

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	227
TILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET	229
Vastuusitoumukset	230
Kestävän talouden ohjelman seuranta.....	231

I. TOIMINTAKERTOMUS

1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuodesta 2022 tuli monella tapaa käännteentekevä. Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa muutti koko maailmaa. Sodassa ihmiset kärsivät aina, erityisesti sotaa käyvän maan ihmiset. Hyvinkäällekin tuli sotaa pakoon ukrainalaisia, joita yhteisö pyrki auttamaan, kuka mitenkään.

Sota aiheutti myös energiakriisin, haasteita tavaroiden saatavuudessa sekä hintojen ja korkojen kasvua. Myös Hyvinkään kaupunki ryhtyi etsimään lisää keinoja energian säästämiseksi, entisten keinojen lisäksi.

Vuosi 2022 oli myös viimeinen vuosi, jolloin kunnat vastasivat kuntalaistensa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluista. Kyseessä on historiallisen suuri hallinnon uudistus, joka muuttaa kuntien toimintaa ja ole-musta merkittävästi. Kuntien tehtävissä painottuu jatkossa paikallisen elinvoiman edistäminen, kasvatuksen ja koulutuksen palvelujen järjestäminen sekä toimiva infrastruktuuri, vesi- ja viemärihuolto sekä liikenneväylät. Ja tiedossa on, että kuntakentän iso muutos on jatkumassa tulevinakin vuosina, kun uusi hallinnon muutos on ajastettu tulevaksi: työvoima- ja yrityspalveluiden siirto valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta antaa meille uuden mahdollisuuden näyttää, miksi paikallisuus on monesti paras tapa saada asiat toimimaan.

Suomalaisten syntyvyys jatkaa edelleen laskuaan ja Hyvinkäälläkin kuolleisuus ylittää syntyvyyden. Syntyvien ikäluokkien pieneneminen muuttaa Suomea, se muuttaa myös Hyvinkäätä sekä vaikuttaa palveluverkkojen toteuttamiseen. Positiivinen nettomuutto vuonna 2022 oli myönteinen asia, joka kertoo omaa kieltään Hyvinkään vetovoimasta.

Tulevaisuus ei ainakaan varmemmaksi muodostunut vuonna 2022. Hyvinkäläiset voivat kuitenkin katsoa tulevaisuuteen varsin rauhallisina ja luottavaisina. Kaupunki päivitti vuonna 2022 kaupunkistrategiansa eli meillä on nyt tulevaa varten suunnitelma, Hyvinkään Pelikirja 2.0. Lisäksi kaupungin talous näyttäisi olevan tasapainossa myös tulevia rahoitusleikkauksia silmällä pitäen: Kestävän talouden ohjelma 2020-2024 on tuonut kaupungille sen liikkumavaran, jonka se tarvitsee vuoden 2024 jälkeen. Päätyneen tilikauden ylijäämä 10,1 miljoonaa euroa on seurausta paitsi hyvistä talouspäätöksistä, myös hyvästä verotulokasvusta sekä korkeista maaomaisuuden myyntivoitoista.

Sekä taloutta että viime vuonna parantunutta työllisyyttä edelleen parantaa Kehätien yritysalueen rakentuminen ja muutenkin hyvä vire kaupungin yritys-elämässä. Tasapainoinen talous ja elinvoimaa tukevat ja kehittävät päätökset

antavat myös kaupungille mahdollisuuden investoida kasvatukseen, opetukseen sekä kulttuuriin ja hyvinvointiin.

Haasteita toki on Hyvinkäälläkin, kuten on muuallakin. Osaavan henkilöstön saatavuus tuntuu heikkenevän vuosi vuodelta. Luotan kuitenkin siihen, että Hyvinkää on tässäkin asiassa parhaiden kuntien joukossa: päättynyt vuosi oli jälleen yksi niiden vuosien sarjassa, jolloin kaupungin henkilöstön hyvä työ tuotti kaupunkilaisille iloa. Kukapa ei haluaisi tulla osaksi tällaista joukkuetta?

Kaupunkilaisten ilosta puheenollen, vuosi 2022 oli koronarajoitusten poistumisen myötä varsin tapahtumarikas. Oli hienoa nähdä iloisia ihmisiä nauttimassa toisistaan monissa kaupungissa järjestetyissä tapahtumissa – tai ihan vaan muuten kaupungilla aikaa viettämässä tai harrastamassa. Sellainen Hyvinkää on, aktiivinen elämyskaupunki.

Sota jatkuu, ehkä pitkäänkin. Erilaisia muitakin epävarmuuksia leijuu kohti. Hyvinkäällä on kuitenkin aina osattu rakentaa tulevaa ja tehdä viisaita päätöksiä ja niin osaamme vastedeskin. Hyvinkää on vakaata maata tuulissa maailmassa.

Kiitän kaikkia luottamushenkilöitä, koko henkilöstöä ja koko Hyvinkää-yhteisöä vuodesta 2022!

Johanna Luukkonen
kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinto

Edelliset kuntavaalit järjestettiin 13.6.2021 ja vaaleissa valittujen valtuutettujen toimikausi alkoi 1.8.2021.

Seuraavassa on lueteltu kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja hallituksen jaostojen kokoonpanot sekä muiden toimielimien puheenjohtajisto sellaisina, kuin ne olivat 31.12.2022. Lisäksi on esitetty tilivelvolliset viranhaltijat vuonna 2022.

1.2.1 Kaupunginvaltuusto

Hyvinkään kaupungin ylin päättävä toimielin on kaupunginvaltuusto, johon kuuluu 51 valtuutettua. Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuusto piti vuoden 2022 aikana 9 kokousta ja pöytäkirjoihin merkittiin 97 pykälää.

Valtuuston kokoonpano 31.12.2022 oli seuraava:

Kansallinen Kokoomus (Kok.)	13
Suomen Sosialidemokraattinen puolue (SDP)	12
Perussuomalaiset (PS)	11
Vihreä Liitto (Vihr.)	6
Vasemmistoliitto (Vas.)	4
Suomen Keskusta (Kesk.)	3
Suomen Kristillisdemokraatit (KD)	2
Yhteensä	51

Valtuuston puheenjohtajana toimi Pinja Perholehto (sd.), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Arto Järvinen (ps.) ja toisena varapuheenjohtajana Antti Rantalainen (kok.).

Muut valtuutetut olivat:

Kansallinen Kokoomus r.p. (Kok.)

Cieslak, Andeliina
Eerola, Markus
Hakala, Juha
Hietsilta, Anton
Kokko, Annika
Latostenmaa, Arto
Piisku, Riikka
Puhakka, Pentti
Rainio, Jaakko
Salminen, Laura
Silfverberg, Krista
Vanhatalo, Tuula

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. (SDP)

Bruun, Janne
Hemmilä, Maarit
Karttunen, Pasi
Laine, Pekka
Latosuo, Tuula
Linna-Pirinen, Tuija
Mauriala, Vesa
Ollikainen, Ossi
Pahlman, Irma
Parpala, Helena
Skyttä, Eija

Perussuomalaiset r.p. (PS)

Halla-aho, Tiina
Jäske, Heikki
Karhunen, Tiina
Kopponen, Jori
Koskinen, Saku
Lappalainen, Veijo
Meri, Leena
Perälähti, Henri
Rostila, Onni
Uusitalo, Kai

Vihreä liitto r.p. (Vihr.)

Ajanki, Hanna
Hyytiäinen, Minna
Korpela, Terhi
Laakso, Roosa
Leinonen, Santeri
Matikainen, Janne

Vasemmistoliitto r.p. (Vas.)

Jokinen, Johanna
Karvinen, Anu
Raunisalo, Riika
Savela, Olli

Suomen Keskusta r.p. (Kesk.)

Haapamäki, Jaakko
Laine, Marja-Leena
Skyttä, Juhani

Suomen Kristillisdemokraatit r.p. (KD)

Kallio, Kosti
Taupila, Reija

1.2.2 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa kaupungin hallintoa, valmistella kaupunginvaltuustossa käsiteltävät asiat sekä huolehtia kaupunginvaltuuston päätösten toimeenpanosta. Lisäksi se valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia sekä tekee sopimukset sen puolesta. Kaupunginhallituksessa asioiden esittelijänä toimii kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallitus piti vuoden 2022 aikana 28 kokousta, pöytäkirjoihin merkittiin 335 pykälää.

Kaupunginhallitukseen 31.12.2022 kuuluivat:

Jäsen

Puhakka Pentti (kok.), puheenjohtaja
Pahlman Irma (sd.), 1. varapuheenjohtaja
Meri Leena (ps.), 2. varapuheenjohtaja
Haapamäki Jaakko (kesk.)
Hyytiäinen Minna (vihr.)
Ollikainen Ossi (sd.)
Perälahti Henri (ps.)
Rainio Jaakko (kok.)
Salminen Laura (kok.)

Varajäsen

Hietsilta Anton (kok.)
Hemmilä Maarit (sd.)
Lappalainen Veijo (ps.)
Raunisalo Riika (vas.)
Korpela Terhi (vihr.)
Karttunen Pasi (sd.)
Karhunen Tiina (ps.)
Silfverberg Krista (kok.)
Latostenmaa Arto (kok.)

Henkilöstöjaosto

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto piti vuoden aikana 10 kokousta, pöytäkirjoihin merkittiin 42 pykälää.

Henkilöstöjaoston jäsenet 31.12.2022 olivat:

Jäsen

Pahlman Irma (sd.), puheenjohtaja
Salminen Laura (kok.), varapuheenjohtaja
Haapamäki Jaakko (kesk.)
Lappalainen Veijo (ps.)
Taupila Reija (kd.)

Varajäsen

Hemmilä Maarit (sd.)
Latostenmaa Arto (kok.)
Raunisalo Riika (vas.)
Karhunen Tiina (ps.)
Skyttä Juhani (kesk.)

Kehittämisaosto

Kaupunginhallituksen kehittämisaosto piti vuoden aikana 14 kokousta, pöytäkirjoihin merkittiin 121 pykälää.

Kehittämisaostoon jäsenet 31.12.2022 olivat:

Jäsen

Puhakka Pentti (kok.), puheenjohtaja
Ollikainen Ossi (sd.), varapuheenjohtaja
Hyytiäinen Minna (vihr.)
Meri Leena (ps.)
Rainio Jaakko (kok.)

Varajäsen

Hietsilta Anton (kok.)
Karttunen Pasi (sd.)
Korpela Terhi (vihr.)
Perälahti Henri (ps.)
Silfverberg Krista (kok.)

1.2.3 Lautakuntien puheenjohtajat

31.12.2022

Keskusvaalilautakunta

Ruija Seppo (ps.), puheenjohtaja
Ahtikari Markku (sd.), varapuheenjohtaja

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Lappalainen Veijo (ps.), puheenjohtaja
Taupila Reija (kd.), varapuheenjohtaja

Opetuslautakunta

Laine Pekka (sd.), puheenjohtaja
Hietsilta Anton (kok.), varapuheenjohtaja

Tarkastuslautakunta

Latosuo Tuula (sd.), puheenjohtaja
Karvinen Anu (vas.), varapuheenjohtaja

Tekninen lautakunta

Silfverberg Krista (kok.), puheenjohtaja
Rostila Onni (ps.), varapuheenjohtaja

Ympäristölautakunta

Vanhatalo Tuula (kok.), puheenjohtaja
Korpela Terhi (vihr.), varapuheenjohtaja

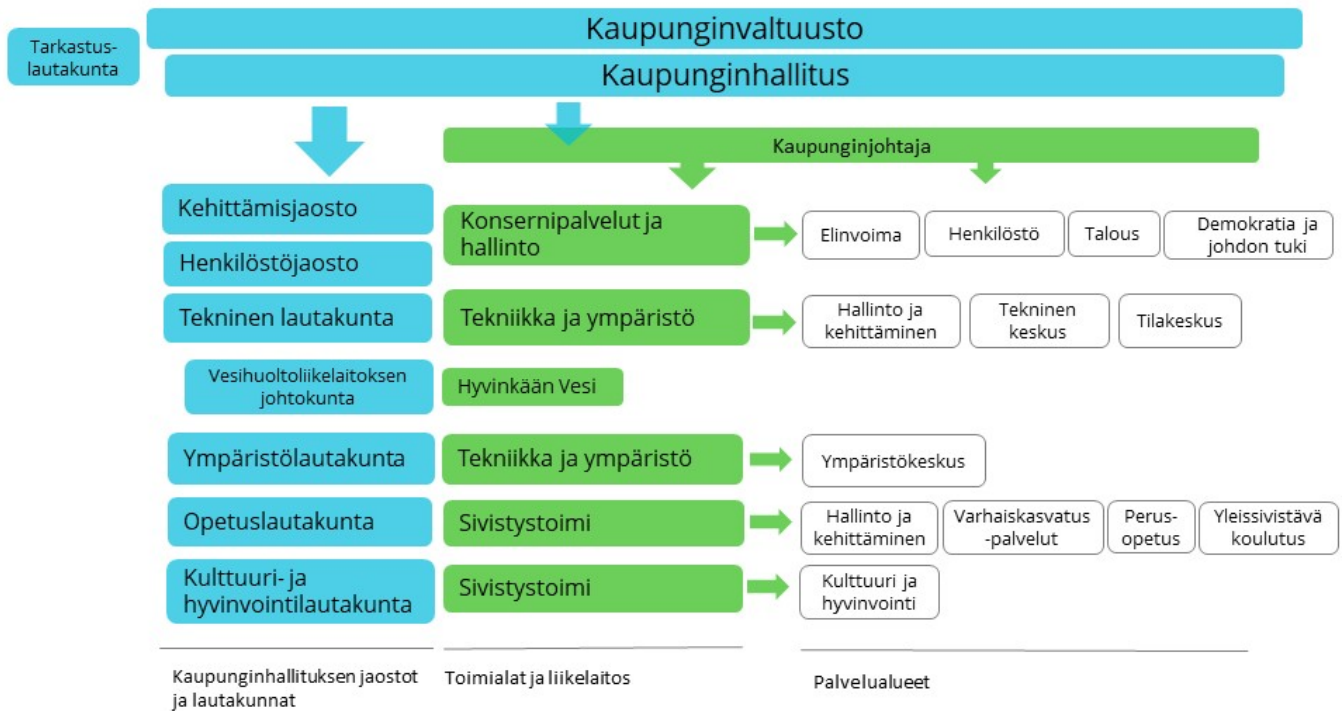
Hyvinkään Veden johtokunta

Silfverberg Krista (kok.), puheenjohtaja
Rostila Onni (ps.), varapuheenjohtaja

1.2.4 Kaupungin organisaatio

Kaupungin hallinnollinen organisaatio on perusteeltaan 1.1.2017 voimaan tulleen mukainen. Kaupungin hallinto-organisaatio oli vuoden 2022 lopussa seuraava:

Hyvinkään kaupungin hallinnollinen organisaatio

1.2.5 Tilivelvolliset kaupungin organisaatiossa

Tilivelvollisten määrittelyminen liittyy sisäisen valvonnan ketjun varmistamiseen. Vaikka päätöksentekovaltaa delegoidaan organisaation alemmille tasoille, tilivelvolliset viranhaltijat eivät vapaudu alaistensa toimintaa koskevasta valvontavastuusta.

Toimielin/palvelualue

Käyttötalous

Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus
Henkilöstöjaosto
Kehittämisaosto

Elinvoima
Henkilöstö
Talous
Demokratia ja johdon tuki

Valvontavastuu koskee sekä toimintaa, että taloutta. Vuoden 2022 talousarviossa seuraavat johtavat viranhaltijat on määritelty tilivelvollisiksi.

Tilivelvollinen

Tarkastussihteeri
Hallintojohtaja/kansliapäällikkö
Kaupunginjohtaja
Henkilöstöjohtaja
Kaupunginjohtaja
Kaupunkikehitys-/liiketoimintajohtaja
Henkilöstöjohtaja
Talousjohtaja
Toimialajohtaja

Toimielin/Palvelualue

Opetuslautakunta
 Sivistystoimen hallinto ja kehittäminen
 Perusopetus
 Yleissivistävä koulutus
 Varhaiskasvatuspalvelut
 Kulttuuri ja hyvinvointilautakunta
 Tekninen lautakunta
 Toimialan hallinto ja kehittäminen
 Tekninen keskus
 Tilakeskus
 Ympäristölautakunta
 Ympäristökeskus
 Hyvinkään veden johtokunta

Investointiosa

Maa ja vesialueet (kaupunginhallitus)
 Rakennukset (konserni ja tukipalvelujaosto)
 Kiinteät rakenteet ja laitteet
 Kunnallistekniikka
 Maaperä ja vesivahingot
 Urheilu ja ulkoilualueet
 Koneet ja kalusto
 Kaupunginhallitus
 Opetustoimi
 Kulttuuri ja vapaa-aika
 Sosiaali- ja terveyspalvelut
 Tekniikka ja ympäristö
 Aineettomat hyödykkeet (kaupunginhallitus)
 Sijoitukset (kaupunginhallitus)
 Vesihuolto
Rahoitusosa

Tilivelvollinen

Sivistystoimenjohtaja
 Sivistystoimenjohtaja
 Perusopetuksen johtaja
 Sivistystoimenjohtaja
 Varhaiskasvatuksen johtaja
 Kulttuuri ja vapaa-aikajohtaja
 Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
 Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
 Tekninen johtaja
 Kiinteistöjohtaja
 Ympäristötoimenjohtaja
 Ympäristötoimenjohtaja
 Vesihuoltojohtaja

Kaupunginjohtaja
 Kiinteistöjohtaja
 Kaupunginjohtaja
 Tekninen johtaja
 Tekninen johtaja
 Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Kaupunginjohtaja
 Sivistystoimenjohtaja
 Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
 Talousjohtaja
 Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
 Kaupunginjohtaja
 Kaupunginjohtaja
 Vesihuoltojohtaja
 Talousjohtaja

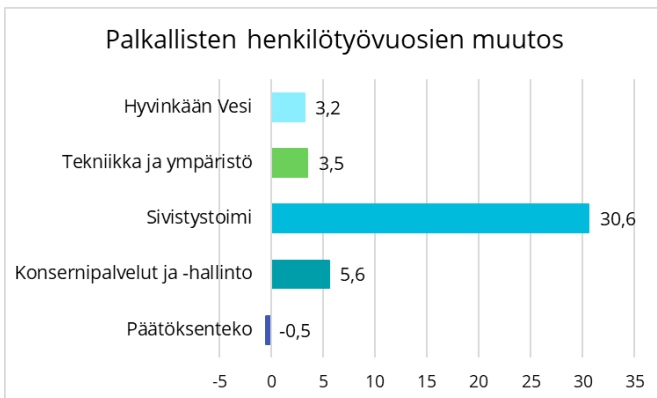
1.2.6 Henkilöstö

Kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön määrä on kasvanut vuodesta 2021. Vakituisten työntekijöiden määrä kasvoi edellisvuodesta 41 henkilön verran. Kokonaisuutena henkilöstömäärä oli vuoden 2022 lopussa 36 työntekijää (1,6 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Kaupungin palveluksessa oli 31.12.2022 yhteensä 1619 henkilöä. Määrään ei sisälly sivutoimisia työntekijöitä, työllistettyjä eikä lyhytaikaisia sijaisia.

Vakinaisista työsuhteista päättyi 149 työsuhdetta vuonna 2022. Päättyneistä palvelussuhteista 41 päättyi vanhuuseläkkeelle siirtymisen perusteella.

Osa-aikatyötä teki 183 henkilöä joulukuun 2022 lopussa. Osa-aikatyötä tekevien määrä kasvoi 3,4 % edellisvuoteen verrattuna. Osa-aikatyötä tekevien osuus kaupungin henkilöstöstä oli 11,3 %.

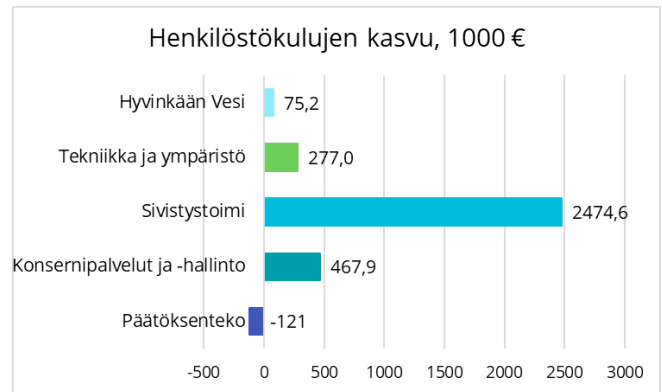
Palkallisten henkilötyövuosien määrä oli vuonna 2022 1520,5 henkilötyövuotta. Luku ei sisällä sivutoimisia tuntiopettajia eikä lyhytaikaisia sijaisia. Henkilötyövuosien määrä kasvoi edellisvuoteen nähden 42,5 henkilötyövuodella (2,9 %). Henkilötyövuosien kasvua selittää pääosin tyhjen tehtävien täyttämiset, hanketyöntekijöiden rekrytoinnit ja Riemurinteen päiväkodin siirtyminen osaksi kaupungin omaa toimintaa.

Hyvinkään kaupunki on sukupuolijakaumaltaan naisvaltainen työyhteisö. Vuonna 2022 miesten osuus oli 26,85 % kaikista työntekijöistä. Tavoitteena on, että naiset ja miehet jakautuvat eri tehtävätasolle ja eri ammatteihin nykyistä tasaisemmin kykyjensä ja taipumustensa mukaan. Hyvinkään kaupungilla on tehty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2021–2024.

Henkilöstömenot kasvoivat edellisestä vuodesta 3,2 milj. eurolla (4,0 %). Henkilöstömenojen kasvusta kohdentuu 2,5 milj. euroa sivistystoimeen, jossa henkilöstömenot kasvoivat 4,6 %. Henkilöstömenot olivat 81,8 milj. euroa, josta palkkojen osuus oli 64,1 milj. euroa, eläkekulujen 15,2 milj. euroa ja muiden henkilösvikukulujen 2,5 milj. euroa. Henkilöstökulujen kasvua selittää palkallisten henkilötyövuosien kasvu (mm. hanketyöntekijät, tyhjen tehtävien täyttämiset, Riemurinteen päiväkodin kunnallistaminen), kunta-alan

palkkaratkaisun vaikutukset, palkkaliikumukset ja sairauslomasijaisten aiempaa runsaampi tarve.

Kunta-alalle saavutettiin 8.6.2022 kolmivuotinen sopimusratkaisu. Sopimuksen mukainen yleiskorotus tehtäväkohtaiseen palkkaan ja henkilökohtaiseen lisäksi 1.6.2022 lukien oli 2,0 %. Lisäksi maksettavaksi tuli 0,5 % paikallinen järjestelyerä 1.10.2022 lukien. 1.6.2023 lukien yleiskorotus on 1,5 % ja paikallinen järjestelyerä 0,4 %. Vastaavat korotukset on sovittu maksettavaksi myös 1.6.2024 lukien. Vuosien 2023 ja 2024 sopimuskorotuksiin liittyi myös ns. perälauta, jonka mukaan verrokkialojen kustannusvaikutusten ylittäessä kunta-alalle sovitun 1,9 %, niin ylimenevä osuus lisätään yleiskorotuksena (70 %) ja paikallisena järjestelyeränä (30 %). Perälautatarkastelun myötä kunta-alan palkankorotukset nousevat vuonna 2023 aiemmin sovitusta 1,0 % 1.6.2023 lukien. Tämän lisäksi kaikilla sopimusaloilla maksetaan 467 euron suuruisen kertaerä kesäkuussa 2023 (KVTES liite 5 piirissä lisäksi 120 euroa). Vuodelle 2024 tulee lisäkorotuksia 1,1 %.

Työkyvyttömyysoissaolopäiviä henkilötyövuotta kohden oli 18,8 päivää. Määrä nousi edellisvuodesta 4,4 päivällä. Työkyvyttömyysoissaoloihin sisältyvät sekä sairaus- että työtaturmapoissaolot. Sairauspoissaoloprosentti oli viime vuonna 5,16 % ja se nousi edellisvuodesta 1,2 %-yksikköä.

Kaupunginvaltuuston päätökseen liittyen kaupunki jatkoi Kestävän talouden ohjelman toteuttamista talouden tasa-painottamiseksi. Hyvinkään kaupungin koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut käytiin syksyllä 2021. Neuvottelut käynnistettiin taloudellisista, tuotannollisista ja toiminnan uudelleen järjestelyyn liittyvistä syistä. Neuvotteluissa käsiteltiin vuoden 2022 toteutettavia henkilöstöön kohdistuvia mahdollisia toimenpiteitä. Merkittävä osa kaupungin menoista koostuu henkilöstökuluista. Yhtään henkilöä ei irtisanottu neuvotteluiden perusteella vuonna 2022.

Hyvinkään kaupunginvaltuusto hyväksyy vuosittain erikseen henkilöstökertomuksen, jossa kuvataan tarkemmin henkilöstön määrälliset ja laadulliset tunnusluvut, kehittämistoimenpiteet ja näiden vaikutukset henkilöstöön, toimintaan ja talouteen.

Palvelussuhdetyyppi	TP 2022	TP 2021	Tot.% TP 2022	Tot.% TP 2021	muutos %
Vakituiset	1 352	1 301	83,51 %	81,67 %	3,92 %
Miehet	297	283	18,34 %	17,77 %	4,95 %
Naiset	1 055	1 018	65,16 %	63,90 %	3,63 %
Sijaiset	92	99	5,68 %	6,21 %	-7,07 %
Miehet	8	10	0,49 %	0,63 %	-20,00 %
Naiset	84	89	5,19 %	5,59 %	-5,62 %
Oppisopimussuhteiset	5		0,31 %	0,00 %	
Miehet	3		0,19 %	0,00 %	
Naiset	2		0,12 %	0,00 %	
Muut määräaikaiset	170	193	10,50 %	12,12 %	-11,92 %
Miehet	37	39	2,29 %	2,45 %	-5,13 %
Naiset	133	154	8,21 %	9,67 %	-13,64 %
Yhteensä	1 619	1 593	100,00 %	100,00 %	1,63 %

Henkilöstökulut ja palkalliset henkilötyövuodet (HTV)	HTV 2022	HTV 2021	muutos	muutos, %	TP 2022, 1000 €	TP 2021, 1000 €	muutos	muutos, %
Päätöksenteko	2,0	2,5	-0,5	-18,4 %	-3 255,7	-3 376,6	121,0	-3,6 %
Konsernipalvelut ja -hallinto	72,8	67,2	5,6	8,4 %	-5 268,4	-4 800,4	-467,9	9,7 %
Demokratia ja johdon tuki	10,8	11,6	-0,8	-6,9 %	-695,3	-736,8	41,5	-5,6 %
Elinvoima	27,6	25,3	2,3	9,1 %	-2 161,3	-2 054,9	-106,4	5,2 %
Henkilöstö	18,1	17,0	1,1	6,6 %	-1 234,1	-1 068,2	-165,9	15,5 %
Talous	16,4	13,4	3,0	22,4 %	-1 177,7	-940,5	-237,2	25,2 %
Sivistystoimi	1 080,8	1 050,2	30,6	2,9 %	-56 351,4	-53 876,8	-2 474,6	4,6 %
Siv. hallinto ja kehittäminen	5,3	6,3	-1,0	-16,2 %	-383,6	-423,0	39,4	-9,3 %
Perusopetus	498,8	484,1	14,7	3,0 %	-28 361,1	-27 154,0	-1 207,2	4,4 %
Yleissivistävä koulutus	72,6	72,7	-0,1	-0,1 %	-5 894,6	-5 817,1	-77,5	1,3 %
Varhaiskasvatuspalvelut	421,6	405,2	16,4	4,0 %	-17 938,3	-16 863,3	-1 075,1	6,4 %
Kulttuuri- ja hyvinvointi	82,5	81,9	0,6	0,8 %	-3 773,8	-3 619,6	-154,3	4,3 %
Tekniikka ja ympäristö	330,0	326,5	3,5	1,1 %	-14 862,6	-14 585,7	-277,0	1,9 %
Tekn. hallinto ja kehittäminen	8,7	9,2	-0,5	-5,3 %	-657,7	-659,6	1,9	-0,3 %
Tekninen keskus	244,3	245,0	-0,7	-0,3 %	-10 162,5	-10 173,7	11,2	-0,1 %
Tilakeskus	53,5	50,5	3,0	5,9 %	-2 632,6	-2 431,6	-201,0	8,3 %
Ympäristökeskus	23,5	21,7	1,7	8,0 %	-1 409,8	-1 320,7	-89,1	6,7 %
Hyvinkään Vesi	34,8	31,7	3,2	10,0 %	-2 042,3	-1 967,1	-75,2	3,8 %
Yhteensä	1 520,5	1 478,0	42,5	2,9 %	-81 780,5	-78 606,7	-3 173,8	4,0 %

1.2.7 Sähköinen asiakaspalaute

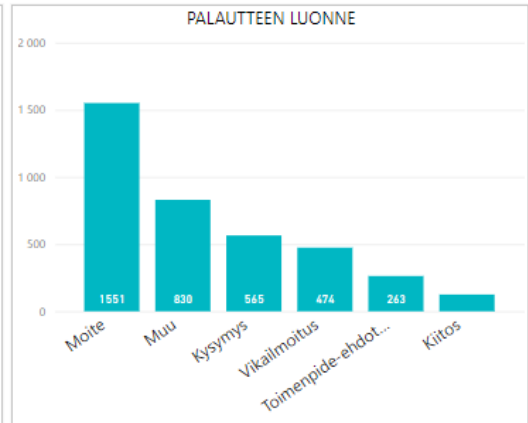
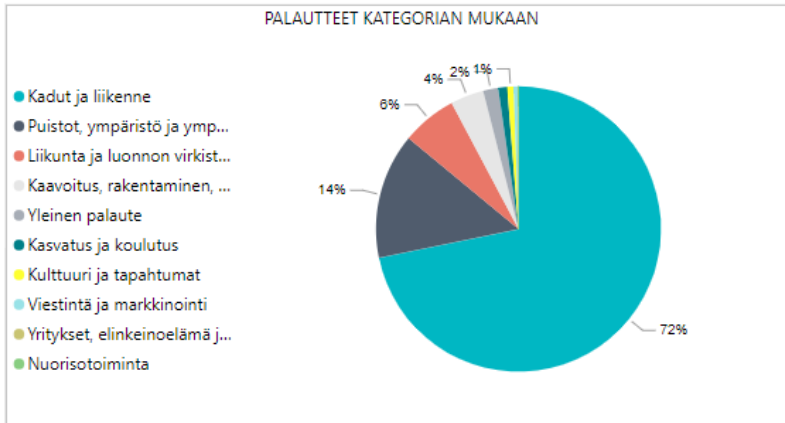
Kuntalaiset ovat käyttäneet aktiivisesti kaupungin sähköistä palautejärjestelmää. Tätä kautta kertyi 1.1.-31.12.2022 välisenä aikana yhteensä 3681 palautetta. Kokonaismäärä kasvoi edellisvuodesta 25,5 %. Asiakkaiden antamista käsitellyistä palautteista 72 %:a liittyi katuihin ja liikenteeseen, tyypillisimmin kyse on ollut katujen kunnos-

sapitioon liittyneistä asioista. Toiseksi eniten (14 %:a) palautteita kertyi puistoja, ympäristöä ja ympäristöterveyttä koskien. Kolmanneksi eniten palautteita kertyi liikunnan ja luonnon virkistyskäytön osalta (6 %:a).

Asiakaspalautteista suurin osa, 42 %:a oli moitteita. Kysymysten, vikailmoitusten ja toimenpide-ehdotusten osuus palautteista oli 35 %:a. Palautteista 3 %:a oli kiitosta ja loput palautteet kohdentuivat ryhmään muu.

HYVINKÄÄ

Viimeinen 1 Vuodet (kalenteri) 1.1.2022 - 31.12.2022

Palautteet yhteensä (kpl)	Käsittelyssä (kpl)	Ratkaistu (kpl)	Saapuneet palautteet (kpl/pv)	Keskimääräinen käsittelyaika (pv)
3681	170	3511	10,1	21,0

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.3.1 Maailmantalouden ja euroalueen talouden kehitys

Maailmantalouden näkymät ovat yhä epävarmoja huolimatta hienoisesta kirkastumisesta alkuvuonna 2023. Erityisesti Euroopassa talouden kuva koheni vuodenvaihteen jälkeen, vaikka nopea inflaatio heikentää talouskasvua. Pelättyä energiapulaa ei tullut talvella. Yhdysvalloissa inflaatio on ollut hidastuvalla uralla loppukesästä 2022 lähtien. Kiinan koronapolitiikan täyskäännöksen jälkeisen talouden avautumisen johdosta kasvunäkymät ovat kohentuneet. Toisaalta Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman epävarmuuden jatkuminen varjostaa maailmantalouden näkymiä. Geopoliittiset jännitteet, kuten Kiinan ja Yhdysvaltojen suhde sekä Venäjän ja monen kehittyvän maan lähentymisen aiheuttavat epävarmuutta.

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF ennustaa kansainvälinen talouskasvun hidastuvan 2,9 prosenttiin vuonna 2022 ja jatkuvan 3,1 prosentin kasvussa vuonna 2023. Vuonna 2021 talouskasvu oli 6,2 %. Kasvua on hidastanut erityisesti Kiinan koronatilanne ja siihen liittyvät rajoitukset. Inflaation IMF ennustaa laskevan vuoden 2022 8,8 prosentista 6,6 prosenttiin vuonna 2023 ja edelleen 4,3 prosenttiin vuonna 2024. Maailmantalouden riskeistä merkittävimpiä ovat Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen ja eskaloituminen sekä Kiinan koronatilanteen ja sen seurausten vaikutukset.

Valtiovarainministeriön¹ mukaan energiamarkkinoiden levoton tilanne vaimensi euroalueen talouskasvua vuonna 2022. Ennakkotietojen mukaan euroalueen bruttokansantuote kasvoi 2,1 prosenttia vuoden 2022 aikana. BKT:n heikentymisessä näkyy talouskasvun hidastuminen erityisesti vuoden 2022 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla. Inflaatiovauhti vuoden 2022 lopussa oli jo 9,1 prosenttia, kun se vertailun vuoksi oli vielä vuoden 2021 lopussa 3,5 prosenttia. Vuoden viimeisellä neljänneksellä talous ei kasvanut lainkaan edellisneljänneksestä. Vaikka euroalueen kasvu pysähtyi vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä, mutta kuluttajien ostovoiman kohentuessa talous pääsee kasvuun vuoden 2023 aikana, ja koko vuoden kasvu on noin 0,5 prosenttia. Euroalue kasvaa samaan aikaan kun Suomen talous hieman supistuu, koska euroalueen kasvu oli vuonna 2022 nopeampaa kuin Suomen, korkotason nousu välittyi Suomen talouteen vaihtuvakorkoisten lainojen takia nopeammin ja energian kriisituet ovat euroalueen muissa maissa pääosin suurempia kuin Suomessa.

Kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden tilanne on ollut levoton keväällä 2023 pankkisektoriin liittyvän epävarmuuden takia. Muilta osin kokonaiskuvaa hallitsevat inflaatioonäkymät sekä odotukset keskuspankkipolitiikan suunnasta. Korkojen nopea nousu on heikentänyt osakemarkkinoiden kehitystä. Keskeiset pörssi-indeksit ovat olleet alavireisiä jo runsaan vuoden ajan. Valtionlainojen korot euroalueella ovat nousseet erityisesti Venäjän hyökkäyssodan alkamisen jälkeen. Toisaalta eri maiden lainojen korkoero suhteessa Saksaan on supistunut hienoisesti sitten vuoden 2022 viimeisen neljänneksen. Suuret muutokset inflaatio- ja korko-odotuksissa ovat lisänneet epävarmuutta markkinoilla.

Kuluttajahintojen nousu taittui Yhdysvalloissa jo loppukesästä ja euroalueellakin syksystä 2022 lähtien. Toisaalta pohjainflaation kiihtyminen jatkuu euroalueella. Inflaatiopaineiden jatkuminen nostaa markkinoiden näkemystä keskuspankkien ohjaukorkojen lopullisesta tasosta ja sitä kautta markkinakorkoja. Toisaalta vallitsevan näkemyksen mukaan hinta-palkka -kierteen riski keskeisissä talouksissa on vähäinen.

Euroopassa vallinneen epävarmuuden ja Kiinan koronapolitiikan muutoksien takia maailmankauppa kehittyi vaatimattomasti vuoden 2022 lopulla johtaen mittavaan negatiiviseen kasvuperintöön kuluvalle vuodelle. Toisaalta eri markkinoiden pullonkaulat ovat helpottaneet ja rahtikustannukset alentuneet. Kuluvalle vuoden vaimean, kolmen prosentin kasvun jälkeen maailmankaupan kasvu kiihtyy 4,5 prosenttiin ensi vuonna maailmantalouden elpymisen myötä. Geopoliittiset jännitteet ovat johtaneet siihen, että monet maat käyvät kauppaa lähinnä ystävällismielisten maiden kanssa. Kokonaisuuden kannalta tämä voi rajoittaa maailmankaupan kasvua.

1.3.2 Suomen kansantalouden kehitys

Tilastokeskuksen² mukaan bruttokansantuotteen volyymi nousi 2,1 % vuonna 2022 Tilastokeskuksen tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan. Hintojen nousun myötä yksityinen kulutus kasvoi selvästi edellisvuodesta. Säästämisaste kääntyi negatiiviseksi.

¹ Valtiovarainministeriö. Taloudellinen katsaus, kevät 2023. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:24. Viiteajankohta: 23.3.2023. Saantitapa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-210-9>

² Suomen virallinen tilasto (SVT): Kansantalouden vuositilinpito [verkkojulkaisu]. Viiteajankohta: 31.12.2022. ISSN=2954-0828. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 22.3.2023]. Saantitapa: <https://stat.fi/julkaisu/cl8ikcze65pgm0bvxyr2453xm>

Suomen Pankki³ toteaa Tilastokeskuksen tilastoaineiston pohjalta, että Suomi ajautui taantumaan syksyllä 2022. Talouskasvu hidastui selvästi jo vuoden 2022 lopulla. BKT:n volyyymi supistui vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä 0,4 % edellisestä neljänneksestä. BKT:n kasvu vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä tarkentui -0,2 prosenttiin edellisestä neljänneksestä. Näin ollen Suomen talous oli vuoden 2022 toisella puoliskolla teknisessä taantumassa. Vuoden alkupuoliskolla talouskasvu oli kuitenkin vielä vahvaa, ja sen ansiosta koko vuonna 2022 BKT kasvoi 2,1 % edellisvuodesta.

Taloukskasvun heikkeneminen oli vuoden viimeisellä neljänneksellä laaja-alaista, ja BKT:n vuosikasvu hidastui selvästi. BKT:n vuosikasvu oli alkuvuonna etenkin yksityisen kulutuksen ja investointien varassa, mutta molemmat kehittyivät selvästi heikommin vuoden lopulla. Energiakriisin aiheuttama epävarmuus, nopea inflaatio ja keväällä alkanut korkojen voimakas nousu selittävät laaja-alaisesti hidastunutta talouskasvua.

Kuva. Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Tilastokeskuksen mukaan yksityinen kulutus kasvoi kotitalouksien tulojen kasvua enemmän. Hintojen kasvun vuoksi yksityiseen kulutukseen käytettiin selvästi aikaisempaa enemmän rahaa vuonna 2022. Tätä osaltaan selitti se, että edellisvuotta vastannut kulutuskori kallistui poikkeuksellisen paljon. Kuluttajahintaindeksin mukaan vuoden 2022 inflaatio oli korkeinta 40 vuoteen. Käypähintainen yksityinen kulutus kasvoi 8 % ja yksityisen kulutuksen volyyymi oli 2 %:n kasvussa. Suomen Pankin mukaan yksityisen kulutuksen heikko kehitys vuoden lopulla johtui palveluiden kulutuksen kasvun hidastumisesta. Palveluiden, etenkin majoitus- ja ravitsemispalveluiden, kulutus kannatteli koko yksityisen kulutuksen kasvua viime vuonna. Päivittäistavaroiden ja

kestokulutustavaroiden kulutus sen sijaan supistui koko vuoden ajan.

Tilastokeskuksen kuluttajahintaindeksin mukaan vuoden 2022 inflaatio oli korkeinta 40 vuoteen. Käypähintainen yksityinen kulutus kasvoi 8 % ja yksityisen kulutuksen volyyymi oli 2 %:n kasvussa. Suomen Pankin mukaan kuluttajahintainflaation huippu koettiin Suomessa marraskuussa 2022, kun yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukainen inflaatio oli 9,1 %. Helmikuussa inflaatio oli 7,9 %. Pohjainflaatio eli energian ja elintarvikkeiden hinnanvaihteluista puhdistettu inflaatio kuitenkin kiihtyi yhä ja oli helmikuussa 5,0 %. Julkisten menojen hintaindeksi nousi vuonna 2022 valtiolla Tilastokeskuksen⁴ ennakkotietojen mukaan 4,2 % vuotta aiempaan verrattuna. Kuntatalouden hintaindeksi nousi 4,5 % ja kuntien peruspalvelujen hintaindeksi 3,7 % vastaavana aikana.

Palkat ja palkkiot nousivat 6 % vuonna 2022. Kokonaisuutena kotitalouksien saamat tulot kasvoivat kotitalouksien menoja vähemmän ja kotitalouksien säästämisaste kääntyi negatiiviseksi.

Tilastokeskuksen⁵ työvoimatutkimuksen mukaan 15–74-vuotiaita työllisiä oli keskimäärin 2 619 000 ja työttömiä 190 000 vuonna 2022. Työllisiä oli 65 000 enemmän ja työttömiä 22 000 vähemmän kuin vuonna 2021. 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 73,8 % vuonna 2022. Työllisyysaste kasvoi 1,6 prosenttiyksikköä vuodesta 2021. Työvoiman ulkopuolella olevien määrä väheni: työvoiman ulkopuolella olevia 15–74-vuotiaita oli 1 310 000 vuonna 2022, mikä oli 46 000 vähemmän kuin vuonna 2021.

Yksityiset investoinnit kasvoivat edelleen vuoden viimeisellä neljänneksellä vuodentakaisesta. Investoinnit asun- rakennuksiin supistuivat selvästi, sillä asuntomarkkinoiden suhdanne on jäähtynyt nopeasti. Sen sijaan muut yksityiset investoinnit kasvoivat yhä vuoden takaa.

Nettoviennin heikko kehitys heikensi talouskasvua koko viime vuoden. Vuoden viimeisellä neljänneksellä sekä vienti että tuonti supistuivat vuodentakaisesta, mutta vienti heikkeni tuontia enemmän.

Sekä tavaroiden että palveluiden kaupan taseet olivat viime vuonna voimakkaan alijäämäisiä. Tavaratuonnin arvo kasvoi tavaraviennin arvoa nopeammin etenkin energiatuotteiden nopean kallistumisen vuoksi. Palveluviennin arvo

³ Suomen Pankki: Euro ja talous. Suomen talouden väliennuste – Maaliskuu 2023. Viiteajankohta 17.3.2023. Saantitapa: <https://www.eurojatalous.fi/fi/2023/artikkelit/talous-talviorrok-sessa/>

⁴ Suomen virallinen tilasto (SVT): Julkisten menojen hintaindeksi [verkkojulkaisu]. Viiteajankohta: 2022, 4. vuosineljännes. ISSN=1798-4505. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 22.3.2023]. Saantitapa: <https://stat.fi/julkaisu/cl8cwwnhk9mur0avur7dtt33y>

22.3.2023]. Saantitapa: <https://stat.fi/julkaisu/cl7rkitbofvdv0cw04huzexp8>

⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Työvoimatutkimus [verkkojulkaisu]. Viiteajankohta: 2022. ISSN=1798-7830. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 22.3.2023]. Saantitapa: <https://stat.fi/julkaisu/cl8cwwnhk9mur0avur7dtt33y>

taas kasvoi palvelutuonnin arvoa hitaammin, muun muassa koska matkailu Suomesta ulkomaille lisääntyi voimakkaasti pandemiahuoltien ja matkustamisen rajoitusten hellytettyä, mutta matkailu ulkomailta Suomeen ei palautunut pandemiaa edeltävälle tasolle. Kaiken kaikkiaan Suomen vaihtotase oli vuonna 2022 ennätykselliset 10 mrd. euroa alijäämäinen kahden ylijäämäisen vuoden jälkeen. Vaihtotase suhteessa bruttokansantuotteeseen on viimeksi ollut alijäämäisempi vuonna 1992.

Tilastokeskuksen mukaan julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 2,2 miljardia euroa alijäämäinen vuonna 2022. Edellisenä vuonna alijäämä oli 6,8 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen alijäämän supistumiseen vaikuttivat muun muassa verotulojen ja sosiaaliturvamaksujen kertymän kasvu. Vuonna 2022 alijäämä oli 0,8 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Tilastokeskuksen⁶ mukaan julkisyhteisöjen EDP-velka eli nimellishintainen sulautettu bruttovelka oli vuoden 2022 neljänneksen neljänneksen lopussa 194,8 miljardia euroa ja kasvoi neljänneksen aikana 5,0 miljardia euroa. Suhteessa bruttokansantuotteeseen julkisyhteisöjen velka oli 73,0 %. Vuoden takaiseen ajankohtaan verrattuna julkisyhteisöjen velka on kasvanut 12,8 miljardia euroa. Valtionhallinnon alijäämä oli 4,3 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 8 miljardia euroa. Paikallishallinnon (kunnat ja kuntayhtymät ym.) alijäämä säilyi lähes ennallaan, ollen noin 750 miljoonaa euroa. Paikallishallinnon ennakkollisiin tietoihin liitetty tavanomaista enemmän epävarmuutta lähdeaineistossa havaituista epä johdonmukaisuuksista johtuen.

Valtionhallinnon velka kasvoi neljänneksen neljänneksen aikana 4,9 miljardia euroa ja oli neljänneksen lopussa 160,1 miljardia euroa. Paikallishallintosektorin velka pieneni 0,1 miljardia euroa vuoden 2022 neljännellä neljänneksellä. Paikallishallintosektorin pitkäaikaisten lainojen kanta kasvoi neljänneksen aikana 0,3 miljardia euroa. Lyhyt ja pitkäaikaisten velkainstrumenttien kannat pienenivät edellisen neljänneksen tasolta. Sosiaaliturvarahastojen velka kasvoi 0,6 miljardia euroa lyhytaikaisten lainojen kasvun myötä ja oli neljänneksen lopussa 3,9 miljardia euroa. Näistä työeläkelaitosten velkakanta oli 2,7 miljardia euroa ja muiden sosiaaliturvarahastojen velkakanta 1,3 miljardia euroa.

1.3.3 Kuntatalouden kehitys

Valtiokonttori keräsi tammikuussa kuntien ja kuntayhtymien ennakoarviot vuoden 2022 tilinpäätöksistä ja keruun tulokset julkistettiin helmikuussa 2023. Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalous heikkeni vuonna 2022 hieman, mutta pysyi keskimäärin tasapainossa. Kuntien väliset erot

olivat kuitenkin huomattavan suuret. Viime vuoteen sisältyi useita kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä, mikä antaa liian positiivisen kuvan kuntien taloudesta.

Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa euroa, sillä monessa kunnassa myytiin sote-kiinteistöjä. Kuntien välillä oli suurta hajontaa. Ennakkotietojen mukaan Manner-Suomen kunnista 14 kunnan vuosikate jäi negatiiviseksi ja 92 kunnan tulos painui alijäämäiseksi.

Kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,3 mrd. euroa. Ilman myyntivoittoja tulos olisi kuitenkin jäänyt alle 400 miljoonan euron. Kunnat saivat valtiolta koronakuluja vastavia avustuksia 460 miljoonaa euroa.

Kuntien tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan kuntien toimintakulut kasvoivat 5,0 prosenttia ja toimintatulot laskevat 1,9 prosenttia. Toimintakulujen kasvussa näkyvät koronakulut, inflaation vaikutus, kunta-alan palkkojen sopimuskorotukset sekä kuntayhtymien alijäämien kattamiset. Voimakkainta kasvu oli palvelujen ostoissa, jossa kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 12,0 prosenttia. Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen vaikutti tulojen kertymään vuonna 2022 ensimmäisen kokonaisen vuoden osalta. Koronasta johtuvien avustusten määrä väheni edellisvuodesta ja vuonna 2022 kunnille maksettiin koronasta johtuvia tukia enää yhteensä 770 miljoonaa euroa.

Verotulojen kasvu oli yhteensä 5,3 prosenttia. Suurin kasvu kohdistui yhteisöverotuottoon, jossa kunnille kertyneet tilitykset kasvoivat 6,6 prosenttia. Kasvuun vaikuttivat tilapäisenä aiemmilta verovuosilta kertyneet korkeammat jakoosuudet, hyvä taloussuhdanne sekä varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensointi kunnille nostamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta 1,25 % -yksikköä. Kunnallisverojen tulot nousivat hyvän työllisyyden ja palkkasumman kasvun seurauksena 5,0 prosenttia. Kiinteistöverotulot kasvoivat 6,2 prosenttia koko maan tasolla rakennuskustannusindeksin nousun myötä.

Valtionosuuksissa kasvua oli 6,5 % eli noin 660 miljoonaa euroa. Kustannustenjaon tarkistuksen leikkauksen lisäksi valtionosuuksia korotettiin laajentuneiden tehtävien sekä indeksitarkastusten myötä. Kuntien vuosikate heikkeni edellisvuodesta, mutta kattoi silti poistojen määrän vuonna 2022. Vaikka vuosikate heikkeni, on kuntatalous ennakkotietojen mukaan lähes tasapainossa. Kuntien yhteenlaskettu tulos 2022 oli 1,3 miljardia positiivinen. Kuntien enna-

⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain [verkkojulkaisu]. Viiteajankohta: 2022, 4. vuosineljännes. ISSN=1799-8018. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 22.3.2023].

Saantitapa: <https://stat.fi/julkaisu/cl8n4d8ev3x350cvzu57b8i8q>

<https://stat.fi/jul->

kollisia tilinpäätöslukuja parantavat kuitenkin kuntien tekemät kertaluonteiset omaisuuden myynnit, joiden vaikutus tulokseen oli yhteensä 880 miljoonaa euroa.

Investointeja tehtiin kahdeksan prosenttia edellisvuotta enemmän. Kuntien toiminnan ja investointien rahavirta oli alijäämäinen vuonna 2022, eli menoja on jouduttu kattamaan joko kassavaroilla tai ottamalla lisää lainaa. Kuntien yhteenlaskettu lainakanta jatkoi edelleen kasvamistaan vuonna 2022. Lainakanta oli vuoden 2022 lopussa jo 24 miljardia euroa. Kuntien lainakannan keskiporkko pysyi edelleen lähellä yhden prosentin tuntumaa.

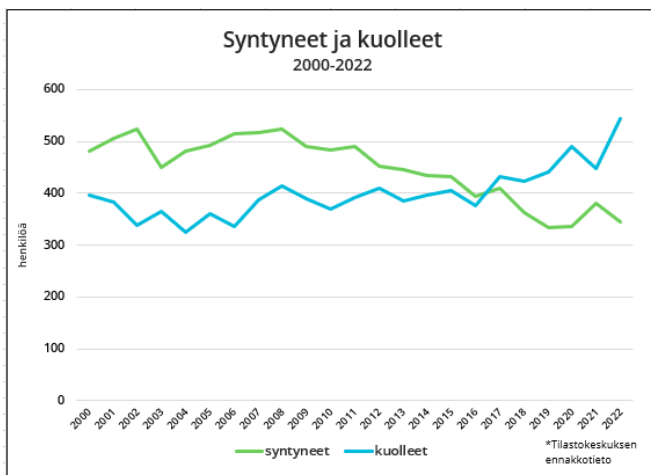
Hyvinkään kaupungin talouden kehitystä ja toteumaa esitellään tilinpäätöskirjassa jäljempänä.

1.3.4 Hyvinkään kaupungin toimintaympäristön kehitys

Väestönkehitys

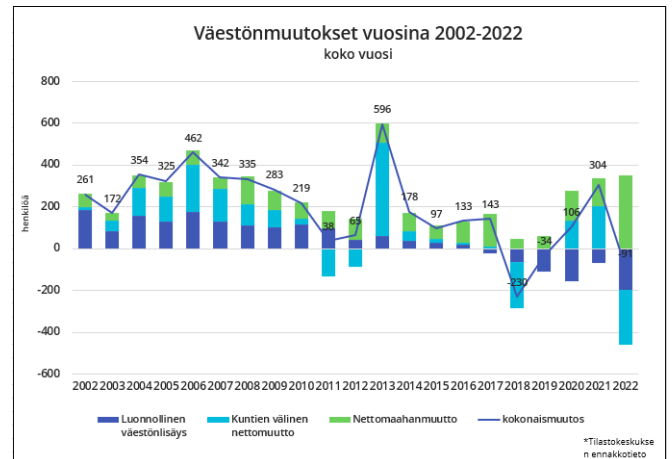
Hyvinkään väkiluku Tilastokeskuksen ennakkotietojen⁷ mukaan oli vuoden 2022 lopussa 46 789 asukasta. Väestömäärä pieneni 91 asukkaalla. Suhteellinen väestönmuutos oli 0,2 %. Nettomuutto oli kuitenkin positiivista 89 asukkaan verran.

Koko maan väestörakenne on murroksessa. Syntyvyyden lasku on ollut yllättävän nopeaa 2010-luvulla. Lapsettomien osuus väestöstä kasvaa ja perheiden lapsiluku on aiempaa pienempi. 2010-luvun pienet ikäluokat vähentävät paitsi tulevan työvoiman määrää, myös tulevien synnyttäjien määrää. Kustannus matalasta lapsiluvusta alkaa näkyä kansantaloudessa työvoiman ja verotulojen pienemisen muodossa 2030-luvulta lähtien ja muutos on pysyvä. Vuonna 2022 syntyneiden määrä on Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan ollut edellisvuotta matalampi. Ikääntyneiden osuus väestöstä kuitenkin kasvaa tulevaisuudessa eikä kasvulle näy loppua, mikäli elinajat pitenevät ennakoitusti.

Syntyvyys laski Hyvinkäällä vuosina 2011-2019 ja kehitys oli samankaltaista koko maassa. Vuosina 2000-2009 lapsia syntyi Hyvinkäällä vuosittain keskimäärin 500, mutta vuosina 2010-2019 keskimäärin vain 420 lasta. Tilastokeskuk-

sen ennakkotietojen mukaan lapsia syntyi vuonna 2021 yhteensä 346. Määrä on 35 lasta (10,1 % vähemmän kuin edellisena vuonna).

Hyvinkään väestö on hieman ikääntyneempää kuin muissa Keski-Uudenmaan kunnissa. Tämä näkyy kuolleisuusluvuissa. Vuosina 2017-2021 kuolleita oli keskimäärin 447 vuodessa. Vuonna 2022 kuolleiden määrä oli 545. Määrä on 98 (18 %) henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin.

Luonnollinen väestönlisäys (syntyneet – kuolleet) oli positiivista Hyvinkäällä vuoteen 2016 saakka. Vuodesta 2017 lähtien luonnollinen väestönlisäys on painunut negatiiviseksi. Vuonna 2022 luonnollinen väestönlisäys oli -199 asukasta.

Kuntien välinen muuttoliike on eniten vuosittaisen väestönkasvun vaihteluun vaikuttava tekijä Hyvinkäällä. Sille on tyyppillistä voimakkaat vuosittaiset vaihtelut. 2000-luvun aikana se on parhaimmillaan tuonut Hyvinkäälle väestönlisäystä lähes 450 asukkaan verran (vuosi 2013). Vuosi 2022 on heikoin ja se vähensi asukasmäärää 261 asukkaalla. Kuntien välisen lähtömuuton määrä muihin kuntiin oli 2701 ja se on suurin määrä koko 2000-luvulla.

Hyvinkää on saanut ulkomailta viime vuosina tasaisesti lisäväestöä. Vuosina 2017-2021 nettomaahanmuutto ollut keskimäärin +107 asukasta vuodessa. Vuonna 2022 nettomaahanmuutto oli +350 asukasta.

⁷ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön ennakkotilasto [verkkopublication].

ISSN=1798-8381. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 16.3.2023].

Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vamuu/tau.html>

Väestömuutosten ennakkotiedot vuodelta 2022							
	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen nettomuutto	Nettomaa-hanmuutto	Väkiluvun korjaus	Kokonaismuutos	Muutos %	Väkiluku
Tuusula	18	553	76	18	665	1,7 %	40 383
Kerava	-50	269	204	-6	417	1,1 %	37 649
Järvenpää	42	251	125	-12	406	0,9 %	45 632
Nurmijärvi	73	93	107	37	310	0,7 %	44 437
Kirkkonummi	66	50	176	-10	282	0,7 %	40 715
Sipoo	8	68	50	-3	123	0,6 %	22 313
Mäntsälä	-49	46	44	17	58	0,3 %	20 895
Loppi	-42	-22	18	-4	-50	-0,6 %	7 749
Pornainen	-13	-44	-1	0	-58	-1,1 %	5 008
Hyvinkää	-199	-261	350	19	-91	-0,2 %	46 789
Hausjärvi	-29	-81	12	-5	-103	-1,3 %	8 040
Riihimäki	-138	-62	63	-9	-146	-0,5 %	28 375
Vihti	-49	-360	104	20	-285	-1,0 %	28 954
Keusote-kunnat	-128	638	701	79	1290	0,6 %	203 144
KUUMA-seutu	-153	665	1235	80	1827	0,6 %	332 775
Espoo	1328	2020	4566	133	8047	2,7 %	305 179
Vantaa	258	-556	6739	23	6464	1,0 %	664 921
Helsinki	719	-696	3563	125	3711	1,6 %	242 917

Kuuma-seudun väestömäärä kasvoi viime vuoden aikana noin 1827 asukkaalla. Suhteellinen väestönkasvu oli 0,6 %. KUUMA-seudun kunnista erottuu väestönkehityksen näkökulmasta vahva kolmikko; Tuusula, Kerava ja Järvenpää. Eniten väestömäärä kasvoi määrällisesti ja suhteellisesti Tuusulassa (+655 asukasta, kasvu 1,7 %). Luonnollinen väestönkasvu oli positiivinen Tuusulassa, Järvenpäässä, Nurmijärvellä ja Sipoossa.

Kanta-Hämeen naapurikunnissa Riihimäellä, Lopella ja Hausjärvellä väestömäärä väheni myös vuonna 2022.

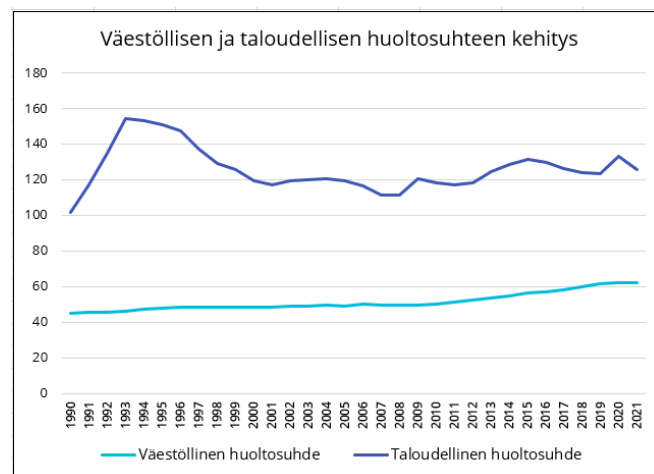
Pääkaupunkiseudun suurista kaupungeissa (Helsinki, Espoo, Vantaa) väestömäärä kasvoi viime vuonna määrällisesti ja suhteellisesti eniten Espoossa (8047 asukasta, kasvu 2,7 %).

Tässä luvussa esitetyt väestötilastot ovat Tilastokeskuksen tammikuussa julkaisemia ennakkotietoja. Myös toimialojen raportoinnissaan käyttämät asukasluvuun suhteutetut tunnusluvut perustuvat ennakkotietoihin. Maaliskuun lopulla julkaistaan vuoden 2021 lopulliset väestörakennetiedot. Nämä tiedot sisältävät tarkempia tietoja ikärakenteesta, kansalaisuuksista, kielistä, väestön pääasiallisesta toiminnasta jne. Näitä tietoja käsitellään myöhemmin vuoden aikana mm. hyvinvointikertomuksessa ja talousarviossa.

Huoltosuhteiden kehitys

Väestön huoltosuhteiden kehitystä voidaan esittää kahdella erilaisella indikaattorilla. Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde perustuu ikärakenteen muutokseen. Se kertoo, kuinka paljon on lapsia ja eläkeläisiä suhteessa työikä-

siin. Väestöllisen huoltosuhteen kehitystä voidaan ennakoita kaupungin väestöennusteen mukaisesti. Väestöllinen huoltosuhde on heikentynyt melko tasaisesti 1990-luvulta lähtien ikärakenteen muutoksen vaikutuksesta. Vuonna 2000 Hyvinkäällä oli sataa työikäistä kohti 49 lasta ja eläkeläistä. Vuonna 2020 suhdeluku oli jo 61,9 huollettavaa sataa työikäistä kohden ja suhdeluvun ennustetaan nousevan yli 70 vuoteen 2040 mennessä.

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa, kuinka monta työtöntä ja työvoiman ulkopuolella olevaa on sataa työllistä kohti. Indikaattori kuvaa talouden suhdanteissa ja työllisyyskehityksessä tapahtuvia muutoksia. Taloudellista huoltosuhdetta tarkastellaan pääsääntöisesti vaikean ennustettavuuden vuoksi vain taaksepäin. Se ei ole niinkään väestörakennetta kuvaava vaan ennemmin työllisyyskehitystä kuvaava indikaattori. Yllä olevassa kuvassa näkyy taloudellisen huoltosuhteen voimakas heikkeneminen esimerkiksi 1990-luvun

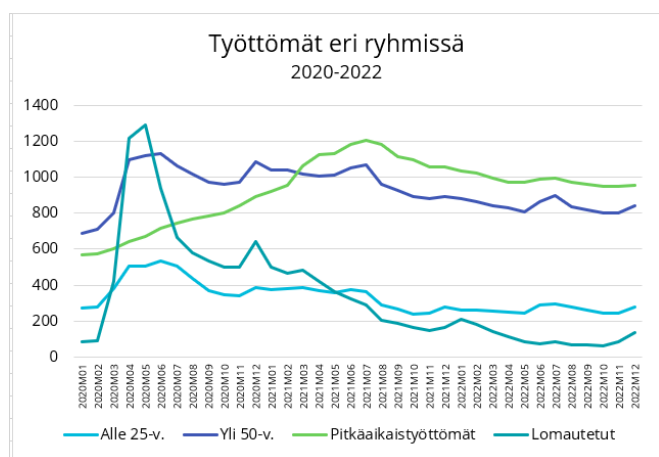
laman aikana. Tuorein saatava tieto taloudellisesta huolto-suhteesta on vuodelta 2021. Silloin sataa työllistä kohti oli 126 työtöntä ja työvoiman ulkopuolella olevaa henkilöä.

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston⁸ mukaan työnhakijoiden kokonaismäärä väheni vuonna 2022. Joulukuussa 2022 työttömien työnhakijoiden määrä oli yhteensä 2290 ja työttömyysaste oli 10,0 %.

Keskimäärin työttömyysaste oli Hyvinkäällä vuoden 2022 aikana 10 %. Vuonna 2021 työttömyysaste oli keskimäärin 11,5 %, joten työttömyysaste oli vuoden 2022 aikana 1,8 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuotta aiemmin.

Avoimien työpaikkojen määrä kasvoi voimakkaasti vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021. Keskimäärin työpaikkoja oli Hyvinkäällä avoinna 797 kappaletta kuukauden viimeisenä päivänä. Määrä on 24,6 % enemmän kuin vuonna 2021.

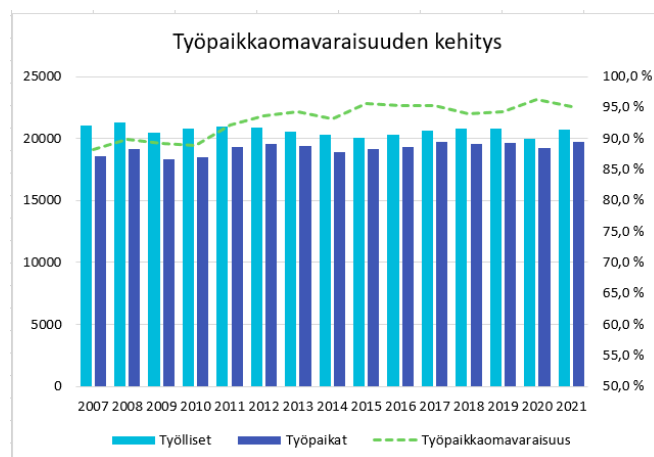

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä laski vuoden 2022 aikana. Keskimäärin alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli Hyvinkäällä kuukauden viimeisenä päivänä 264. Määrä laski edellisvuoteen verrattuna 19,5 %. Vuoden 2021 lopussa alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli 328.

Vuoden 2022 lopussa 36,7 % hyvinkäläisistä työttömistä oli yli 50-vuotiaita. Yli 50-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä Hyvinkäällä oli vuonna 2022 keskimäärin 841 henkilöä kuukauden lopussa. Määrä laski vuoteen 2021 nähden 14,5 %.

Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden määrä väheni vuoden 2022 aikana. Vuoden lopussa pitkäaikaistyöttömiä oli Hyvinkäällä 981. Määrä on pienentynyt edellisvuoteen nähden. Vuonna 2021 pitkäaikaistyöttömiä oli 1092. Pitkäaikaistyöttömyyden vähentyminen vaikuttaa kuntalouteen mm. työmarkkinatukimaksujen kautta. Kaupungin

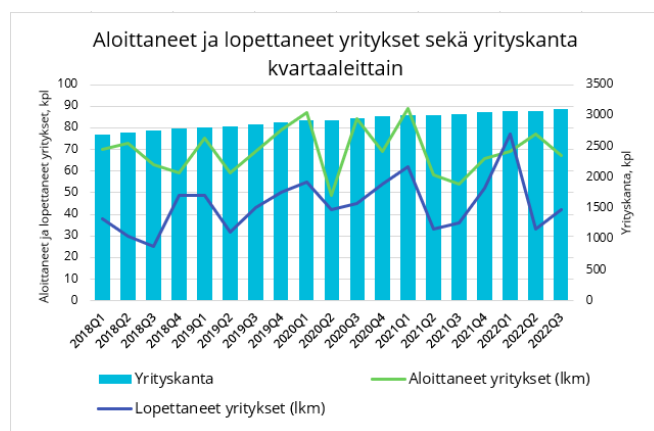
maksamat työmarkkinatuen kuntaosuusmenot laskivat edellisvuoteen verrattuna 483 074 euroa.

Koko maan työllisyystilanne oli hyvin saman kaltainen kuin Hyvinkäällä. Koko maan työttömyysaste oli vuoden 2022 lopussa 9,9 %, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Uudenmaan maakunnan alueella työttömyysaste oli vuoden lopussa 9,6 %, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin.

Hyvinkään työpaikkarakennetilastot ovat vuodelta 2021. Vuoden 2022 tietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2022 lopussa Hyvinkäällä työskenteli Tilastokeskuksen tietojen mukaan 19 730 henkilöä ja kaupungin työpaikkaomavaraisuusaste oli 95,1 prosenttia. Työpaikkojen määrä lisääntyi 482 työpaikan verran vuoteen 2020 verrattuna. Eniten työpaikkoja oli terveys- ja sosiaalipalvelujen, tukku- ja vähittäiskaupan ja teollisuuden toimialoilla.

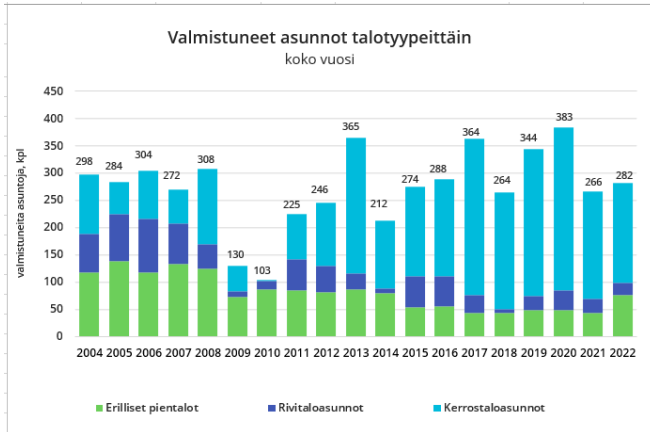
Yrityksiä perustettiin vuoden 2021 aikana 267, mikä oli 22 yritystä vähemmän kuin vuonna 2020. Vuoden 2022 kolmen ensimmäisen neljänneksen tietojen perusteella yritysten määrä kasvoi 12 yrityksellä. Hyvinkään yrityskanta koostui syyskuun 2022 lopussa 3111 yrityksestä. Määrä oli 2,6 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

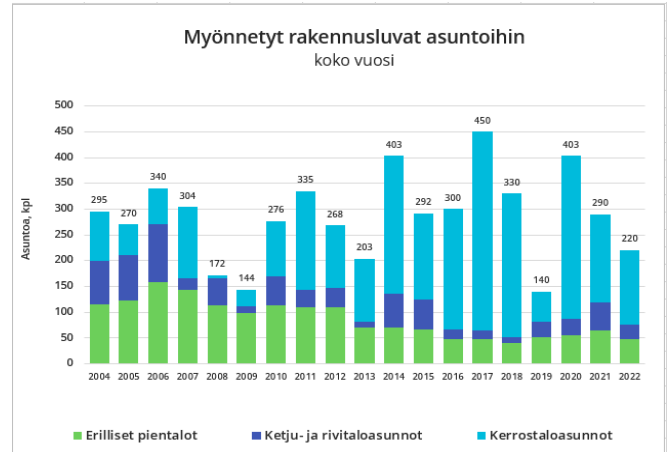
⁸ Työ- ja elinkeinoministeriö, Työllisyyskatsaus 12/2022

Rakentaminen

Asuntoja valmistui vuonna 2022 yhteensä 282. Määrä oli hieman edellisvuotta suurempi. Valmistuneista asunnoista pientaloja oli 76 kpl, rivitaloasuntoja 23 kpl ja kerrostaloasuntoja 183 kpl. Vuonna 2022 aloitettiin rakentamaan 209 asuntoa, joista kerrostaloasuntoja 113 ja pientaloasuntoja (rivi-, paritalo- ja omakotitalot) 96.

Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2022 yhteensä 220 asuntoon. Rakennuslupien määrä oli edellisvuotta pienempi. Vuonna 2022 myönnetyistä rakennusluvista 145 oli kerrostaloasuntoihin, 47 erillisiin pientaloihin, 28 rivitaloasuntoihin.

1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Tuloperusteiden muutokset

Kaupungin verorahoitus kasvoi 16,5 milj. euroa edellisvuodesta (5,6 %) 311,2 milj. euroon. Kaupungin verotulot yhteensä olivat 240,9 milj. euroa, mikä on noin 5,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Valtionosuustulot kasvoivat 5,7 prosenttia 70,3 milj. euroon.

Kunnallisveron tuotto oli 202,3 milj. euroa, mikä on noin 4,7 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kunnallisveron kasvussa suurin muutos koskee palkkasummankehitystä, joka kasvoi edellisvuodesta noin 5,9 prosenttia.

Yhteisövero tuotti kaupungille noin 23,5 miljoonaa euroa, mikä on 11,5 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Vuoden 2021 valmistuneen verotuksen mukaan maksettava yhteisövero kasvoi noin 37 prosenttia vuodesta 2020. Lisäksi vuoden 2022 ennakkoverot kehittyivät aiempaa paremmin.

Kiinteistöveron tuotto kasvoi 9,2 prosenttia edellisvuodesta 15,0 milj. euroon. Kiinteistöveron kasvu selittyy pääosin rakennuskustannusindeksin noususta, joka johti rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotukseen nostoen rakennusten verotusarvoja. Rakennusten verotusarvojen muutos nousi edelliseen vuoteen verrattuna 6,3 prosenttia. Vuonna 2020 kiinteistöverotuksessa siirryttiin joustavaan valmistusmenettelyyn. Tästä aiheutui tilitysvajetta kunnille, joka oli vuonna 2021 noin 10 prosenttia ja vuoden 2022 aikana tilitysvaje pieneni noin 6 prosenttiin. Vuoden 2022 tilityksissä tämä näkyy osaltaan aiempaa suurempana kiinteistöverotulona.

VERORAHOITUS	2022	muutos (%)	2021	muutos (%)	2020	muutos (%)
Verotulot	240 853	5,6	228 073	8,1	210 987	6,0
<i>Kunnallisvero</i>	<i>202 345</i>	<i>4,7</i>	<i>193 251</i>	<i>5,2</i>	<i>183 623</i>	<i>6,8</i>
<i>Yhteisövero</i>	<i>23 542</i>	<i>11,5</i>	<i>21 115</i>	<i>42,2</i>	<i>14 846</i>	<i>5,3</i>
<i>Kiinteistövero</i>	<i>14 966</i>	<i>9,2</i>	<i>13 707</i>	<i>9,5</i>	<i>12 519</i>	<i>-3,8</i>
Valtionosuudet	70 347	5,7	66 582	-9,1	73 266	38,2
<i>Peruspalveluiden valtionosuudet</i>	<i>55 675</i>	<i>4,4</i>	<i>53 316</i>	<i>-12,3</i>	<i>60 810</i>	<i>2,6</i>
<i>Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus</i>	<i>-4 817</i>	<i>7,3</i>	<i>-4 488</i>	<i>40,2</i>	<i>-3 201</i>	<i>-14,1</i>
<i>Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>	<i>0</i>		<i>2 200</i>		<i>0</i>	
<i>Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet</i>	<i>-1 819</i>	<i>-18,0</i>	<i>-2 219</i>	<i>-11,2</i>	<i>-2 499</i>	<i>-1,3</i>
<i>Verotulomenetysten korvaus</i>	<i>21 308</i>	<i>19,9</i>	<i>17 773</i>	<i>-2,1</i>	<i>18 156</i>	
Verorahoitus yhteensä	311 200	5,6	294 655	3,7	284 253	12,8

Kaupungin tehtävien ja toiminnan muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen toimeenpano ja voimaantuloa koskeva laki tuli voimaan 1.7.2021 ja hyvinvointialueet perustettiin. Kaupungin toiminta on monella tapaa käytännössä puolittumassa. Kyseessä on todennäköisesti Suomen kuntahistorian suurin yksittäinen hallintouudistus. Uudistus mullistaa kuntien ja myös Hyvinkään kaupungin toiminnan ja talouden vuoden

Hyvinkään kaupunginvaltuusto vahvisti 15.11.2021 veroprosentit vuodelle 2022. Veroprosentit määriteltiin samoiksi kuin vuonna 2021. Veroprosentit olivat vuonna 2022 seuraavat:

Verolaji	Prosentti
Kunnan tulovero	20,25
Vakinainen asuinrakennus	0,45
Muu asuinrakennus	1,05
Yleinen kiinteistövero	1,30
Rakentamaton asuinpaikka	4,30
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00

Valtionosuuksia kaupunki sai 70,3 milj. euroa. Valtionosuudet kasvoivat edellisvuodesta 5,7 prosenttia. Valtionosuuksien verotulomenetysten korvauksia tarkistettiin heinäkuussa 2022. Kuntien verotuloja heikentää matkakuluvähennyksen väliaikainen korottaminen, joka kompensoidaan kunnille valtionosuuksien verotulomenetysten korvausten kautta.

Kaupunginhallitus päätti 29.8.2022, ettei Hyvinkään kaupunki hae harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2022, koska perusteita hakemuksen jättämiselle ja avustuksen saamiselle ei ollut. Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta voidaan myöntää kunnalle, joka tarvitsee lisätukea poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi.

2023 alusta alkaen, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämis- ja rahoitusvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Hyvinkäälaisten palveluista vastaa 1.1.2023 alkaen Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, joka vastaa nykyisen Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän aluetta.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kaupungin talouden ja konsernin rakenteet muuttuvat. Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymät poistuvat aikaa myöten konsernista ja tukipalveluja tuottavat yhtiöt ja sopimusrakenteet ovat muutuneet tai niitä muokataan lainsäädännön siirtymäaikana vastaamaan paitsi lainsäädäntöä, myös kaupungin uutta roolia. Hyvinvointialueuudistuksella oli myös erilaisia kertaluonteisia vaikutuksia kaupungin talouteen.

Vuoden 2023 alussa hyväksytyyn lain mukaan perinteisesti valtion hoitamat työllisyys- ja yrityspalvelut siirretään kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025. Järjestämisvastuu on joko vastuukunnalla tai kuntayhtymällä. Jos työvoiman määrä on alle 20 000, on kuntien pääsääntöisesti muodostettava yhteistoiminta-alue. Palvelujen rahoitus ja työttömyysturvamaksuihin liittyvä kannustinmalli on kuntakohmainen. Lisäksi uudistukseen liittyy ohjausjärjestelmän uudistaminen. Uudistus muuttaa merkittävästi palvelutuotantoa ja vahvistaa kuntayhteistyötä. Toimintaa ohjaava lainsäädäntö uudistuu vuosien 2023–2025 aikana.

Hyvinkään kaupunki päätti vuonna 2021, että perustietotekniikkapalveluiden toimittaja vaihtuu. Kaupunki omisti yhdessä eräiden Keski-Uudenmaan kuntien kanssa Keski-Uudenmaan informaatioteknologia -osakeyhtiön, jonka osakekanta kuntien päätöksen mukaisesti lopulta myytiin kilpailutuksen voittajalle. Varsinainen toiminnallinen muutos toteutettiin vuoden 2022 lopulla.

Koronavirusepidemia vaikutti edelleen monella tapaa kaupungin toimintaan, vaikka pääosin kaupungin palvelutuotannossa palattiin pääosin normaaliin rytmiiin. Korona näkyi erityisesti sivistystoimen sijaispoissaoloissa kevään aikana. Korona näkyi myös sosiaali- ja eli Keusoten ja HUS:n toiminnassa.

Kaupunkistrategian Hyvinkään Pelikirjan päivitys sekä sivistystoimen palveluverkkopäätös hyväksyttiin vuonna 2022 ja ne tulevat ohjaamaan kaupungin tulevaa päätöksentekoa ja taloutta.

Kaupungissa aloitettiin syksyllä 2022 myös hallintosäännön uudistustyö. Tässä työssä on tarkoitus päivittää kaupungin organisaatio ja toimivallat vastaamaan kaupungin uutta toimintaympäristöä ja päivitettyä kaupunkistrategiaa. Hallintosäännön valmistelu jatkuu ja päätös ajoittuu vuoteen 2023.

Korkea inflaatio ja kunta-alan palkkaratkaisu näkyy toimintamenojen kasvussa. Korokojen nousu puolestaan ei vielä näy kasvaneina korkomenoina, koska kaupungin lainakanta on suojattu matalalla korkotasolla pitkälle tulevaisuuteen. Lisäksi kaupungin lainakannan pieneneminen vaikutti siihen, ettei korkojen nousu näkynyt euromääräisenä korkomenojen kasvuna.

Kestävän talouden ohjelma vuosille 2020-2024

Kaupunginvaltuusto asetti osana vuoden 2020 talousarviopäätöstä tavoitteen, jonka mukaan talouden tasapainottamiseksi laadittava Kestävän talouden ohjelma on oltava hyväksytty kesään 2020 mennessä.

Kestävän talouden ohjelma vuosille 2020-2024 laadittiin vuorovaikutuksessa kaupungin viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden sekä asukkaiden kesken. Ohjelma hyväksyttiin valtuustossa 15.6.2020.

Kestävän talouden ohjelma sisälsi yhteensä noin 14 milj. euron edestä tulosta parantavia toimia. Vuoden 2022 uusien toimenpiteiden tulosta parantava vaikutus oli 2,1 milj. euroa ja kumulatiivisesti ohjelman vaikutus vuoden lopulla oli 11 milj. euroa.

Ohjelman vaikutukset kohdistuvat mahdollisimman laajalle ja se huomioi vähenevän palvelutarpeen: lasten määrän vähentyminen mahdollistaa myös kustannusten sopeuttamista. Ohjelman laadinnan yhteydessä huomioitiin se, että velvoittavat lakisääteiset palvelut kyetään edelleen turvaamaan ja kaupungin palveluvalikoimaan myös jäisi tämän tason ylittäviä vetovoimapalveluita.

Vähenevään palvelutarpeeseen sopeutumisen lisäksi Kestävän talouden ohjelma sisälsi toiminnan tehostamiseen tähtäviä toimia, suoria säästötoimia, maksujen korotuksia ja 0,5 prosenttiyksikön suuruisen kunnallisveroprosentin korotuksen. Veroprosenttiyksikön korotus toteutettiin vuodelle 2021.

Kestävän talouden ohjelman mukaiset vuodelle 2022 kohdistetut toimenpiteet toteutettiin suurelta osin vuoden 2022 aikana ja tämän jälkeiseen aikaan ajoitetut toimenpiteet huomioitiin vuoden 2023 talousarviota ja vuosien 2024-2025 taloussuunnitelmaa laadittaessa. Sosiaali- ja terveyspalveluille asetettu säästötavoite ei toteutunut vuonna 2022. 1.1.2023 sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle ja rahoitusvastuu valtiolle. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan perusopetuksen toimenpide määräaikaisten opettajien palkkaamiseksi vain koulupäivien ajaksi poistettiin ja korvaava tavoite käsiteltiin vuoden 2023 talousarvion yhteydessä (KV 25.4.2022 § 25). Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti poistaa perusopetuksen ohjaajaresurssin sopeuttamiseen liittyvän tavoitteen vuosille 2023 ja 2024 kohdistetut uudet toimenpiteet. Ohjelman mukaiset toimenpiteet on toteutettu tai toteutetaan, vaikka pitkän ohjelmakauden aikana toteutusajataulu on joidenkin toimenpiteiden osalta etupainotteinen ja joidenkin toimenpiteiden osalta myöhäisempi alkuperäiseen ohjelmapäätökseen nähden.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Toimintakate, 1000 €	TA 2022	TA muutos	Muutettu		Poikkeama
			TA 2022	Toteuma	
Kaupunginvaltuusto	-234	0	-234	-222	13
Tarkastuslautakunta	-157	0	-157	-149	9
Keskusvaalilautakunta	-114	0	-114	10	124
Kaupunginhallitus	-173 142	-14 100	-187 242	-181 440	5 802
Konsernipalvelut ja -hallinto	-14 000	-320	-14 320	-13 152	1 168
Opetuslautakunta	-80 064	-1 550	-81 614	-81 416	199
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	-12 057	-37	-12 094	-12 210	-116
Tekninen lautakunta	5 854	807	6 661	8 145	1 484
Ympäristölautakunta	-902	0	-902	-227	675
TOIMIALAT	-274 816	-15 200	-290 016	-280 658	9 358
Hyvinkään Vesi	4 934		4 934	5 303	369
YHTEENSÄ	-269 882	-15 200	-285 082	-275 355	9 727

Koko kaupungin, sisältäen liikelaitoksen, vuoden 2022 aloitettava talousarvio oli 3,5 milj. euroa ylijäämäinen. Toiminnan nettokulut eli toimintakate oli aloittavassa talousarviossa 269,9 milj. euroa. Toiminnan määrärahoissa on talousarviossa varattu vuoden 2021 toteutuneeseen nähden 17,1 milj. euroa enemmän.

Vuoden aikana kaupunginvaltuusto hyväksyi muutoksia talousarvioon siten, että lopulta kaupungin tuloslaskelma oli 3,8 milj. euroa ylijäämäinen. Vuoden aikana tehdyt talousarviomuutokset pienensivät toimintakatetta ja siten tulosta yhteensä 15,2 milj. euroa, josta määrärahojen lisäysten osuus oli 17,3 milj. euroa ja tuloarvioiden korotuksen osuus 2,1 milj. euroa. Verorahoitusarviota valtuusto korotti vuoden aikana yhteensä 15,5 milj. eurolla, joten vuosikateta-voite muuttui vuoden aikana vain 0,3 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveystalouteihin haettiin lisämäärärahaa 20,7 milj. euroa, mutta lopulliseksi tarpeeksi osoittautui 15,2 milj. euroa. Muiden palvelualueiden osalta muutokset olivat pienempiä ja määrärahojen uudelleenkohdennuksia.

Investointiosasta poistettiin Hakalan kentän pidennyksen ja keino nurmen investointihanke. Seuraavassa on lueteltu määrärahamuutokset tarkemmin.

Keväällä 2022 tehtiin seuraavat määrärahamuutokset:

- o Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaiseen toimintaan hyvinvointiyhdistysten avustuspäärärahat 92 000 euroa (KV 21.3.2022 § 13)
- o Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnalle sisäisiin vuokramenoihin 112 269,60 euroa ja vastaavasti sisäisiin vuokratuloihin Tilakeskukselle (KV 21.3.2022 § 13)
- o Sisäisten vuokrien tarkennuksiin liittyen Tilakeskukselle 680 600 euron sisäisen vuokratulon lisäys, Perusopetuksen palvelualueelle 807 600 euron sisäisen vuokramenon lisäys ja Kulttuurin ja hyvinvoinnin palvelualueen 127 000 euron sisäisen vuokramenon vähennys (KV 30.5.2022 § 36).

- o Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaiseen toimintaan hävikkiruokaterminaaliin määräraha 13 300 euroa (KV 13.6.2022 § 53).

Tammi-kesäkuun osavuosisikatsauksessa kaupunginvaltuuston päätti 12.9.2022 (§ 63) seuraavista talousarviomuutoksista.

Kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Omaisuuden luovutustulojen tuloarvion korottaminen 700 000 eurolla
- o Sosiaali- ja terveystalouteiden lisämääräraha 18 600 000 euroa, josta 5 000 000 euroa katettiin siirtämällä Kaupunginhallitukselta budjettiriskeihin tehdystä määrärahavaraksesta
- o Konsernipalvelut ja hallinto -toimialan Elinvoiman palvelualueelle 620 000 euron lisämääräraha työmarkkinatuen kuntaosuuksiin.

Opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Perusopetuksen palvelualueelle 516 000 euroa lisämäärärahaa koronapandemian takia hankittujen hoitotarvikkeiden kattamiseksi, valtion erityisavustusten omavastuiden kattamiseen sekä Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n määräaikaisten opettajien palkanmaksua koskeneesta oikaisusta aiheutuneisiin kuluihin.

Teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat talousarviomuutokset ulkoisiin määrärahoihin:

- o Tilakeskukselta 400 000 euron määrärahasiirto teknisen keskuksen talousarvioyhtymän kattamiseen. Teknisen keskuksen ylityshäikä aiheutuu runsaslumisesta

talvesta, polttoaineiden hinnannoususta sekä investointien oman työn osuuden vähenemisestä. Tilakeskuksella määrärahoja säästyy Sveitsin lukion purkamisen siirtymisestä seuraavalle vuodelle.

Talousarvion tuloslaskelman rahoituseriin tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Kunnallisverotuottoarviota korotettiin 3 000 000 euroa
- o Kiinteistöverotuottoarviota korotettiin 500 000 euroa
- o Yhteisöverotuottoarviota korotettiin 7 000 000 euroa
- o Peruspalvelujen valtionosuuksia korotettiin 1 650 000 euroa
- o Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden rahoitusosuutta vähennettiin 500 000 euroa.

Kaupunginvaltuusto päätti 12.9.2022 (§ 58) myös Hakalan kentän pidennys- ja keinonurmi-investointihankkeen pois-tamisesta vuoden 2022 investoinneista, 200 000 euroa.

Tammi-lokakuun kuukausiraportoinnin yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti 12.12.2022 (§ 95) seuraavista talousarviomuutoksista.

Kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Omaisuuden luovutustulojen tuottoarvion korottaminen 900 000 eurolla
- o Sosiaali- ja terveystalouden lisämääräraha 2 100 000 euroa
- o Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialan Elinvoiman palvelualueen tonttipalveluiden 100 000 euron tuottoarvion korotus
- o Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialan Talous-palvelu-alueen tietohallinnon kehittämishankkeiden määräraharauksesta vähennettiin 200 000 euroa.

Opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat määrärahamuutokset:

- o Perusopetuksen sisäistä vuokramenoa lisättiin 176 000 euroa (Lemmilän koulu ja Pohjoispuiston väistömoduulikoulu) ja ulkoista vuokramenoa vähennettiin 91 500 euroa
- o Varhaiskasvatuspalveluiden sisäistä vuokramenoa lisättiin 112 000 euroa (Riemurinteen päiväkotit) ja ulkoista vuokramenoa vähennettiin 60 000 euroa
- o Yleissivistävän koulutuksen tuottoarviota vähennettiin 90 000 euroa Hyvinkään Opiston osalta.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat määrärahamuutokset:

- o Liikuntapalveluiden ja Hyvinkääsalin tuottoarviota vähennettiin 220 000 eurolla
- o Uimalan sisäistä vuokramenoa vähennettiin 274 000 eurolla Uimalan remontin ajalta.

Teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat määrärahamuutokset:

- o Tilakeskuksen sisäistä vuokratuloa vähennettiin 274 000 euroa Uimalan osalta.
- o Tilakeskuksen sisäistä vuokratuloa lisättiin 288 000 euroa Lemmilän koulun ja Pohjoispuiston väistömoduulikoulun sekä Riemurinteen päiväkodin osalta.

Talousarvion tuloslaskelman rahoituseriin tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Kunnallisverotuottoarviota korotettiin 400 000 euroa
- o Yhteisöverotuottoarviota korotettiin 2 400 000 euroa.

Toimintakate toteutui muutettuun talousarvioon nähden 9,7 milj. euroa paremmin. Aloittavaan talousarvioon nähden toimintakate toteutui 5,5 milj. euroa heikommin.

Kaupunginhallituksen alainen toiminta alitti määrärahat 5,8 milj. eurolla. Tästä 5,5 milj. euroa kertyi Sosiaali- ja terveystaloudesta, johon haettiin lisämäärärahaa 20,7 milj. euroa. Kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan kuuluvia omaisuuden luovutustuloja kertyi muutetun talousarvion mukaan, mikä oli 1,6 milj. euroa aloitettavaa talousarvioita enemmän. Vuonna 2022 kaupunki luovutti 24 omakotitonttia, seitsemän yritystonttia sekä kolme kerros- ja rivitalotonttia.

Konsernipalveluiden ja hallinnon määrärahoista säästyi 1,2 milj. euroa. Maanvuokratuloja kertyi 0,1 milj. euroa arvioitua enemmän. Toimialan eri yksiköissä on ollut henkilöstövajausta, joka osaltaan selittää määrärahojen alittumista niin henkilöstökulujen kuin palvelujen ostojen osalta.

Sivistystoimen muutettu talousarvio alittui opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa 0,2 milj. euroa, kun taas kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan määrärahat ylittivät 0,1 milj. euroa. Opetuslautakunnan alaiseen toimintaan saatiin hankkeiden avustustuloja 1,1 milj. euroa budjetoitua enemmän ja varhaiskasvatuksen maksutuottoja toteutui 0,6 milj. euroa arvioitua enemmän. Suunniteltua suuremmat hanketulot näkyivät myös henkilöstökulujen arvioitua suurempana toteutmana. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan osalta on haettu ylitysoikeutta 0,1 milj. eurolle. Ylitys aiheutui monesta tekijästä, kuten liikuntapalveluiden hankkeiden omavastuuosuuksista ja uimalan kahvilapalveluiden kilpailutuksen kustannuksista, nuorisopalveluiden tilapäisten henkilöiden palkkakustannuksista, Hyvinkääsalin arvioitua pienemmistä lipputuloista sekä yleisen kulttuuritoimen tapahtumien, toriterassin ja kulttuuripolun arvioitua suuremmista kustannuksista.

Tekniikan ja ympäristön toimialalla teknisen lautakunnan alainen toiminta toteutui 1,5 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Hallinnon ja kehittämisen palvelualueen 0,6 milj. euron osuutta selittää Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen purkamiseen liittyvä ylijäämän palautus. Teknisen keskuksen 0,4 milj. euron osuus tulee pääosin sissäisten erien arvioitua suuremmasta myynnistä. Tilakeskuksen toimintakate toteutui 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Tilakeskuksen talousarvioon oli varattu määrärahoja Sveitsinrinteen lukion ja Härkävehmaan koulun purkamisiin. Purkamiseen varattuja määrärahoja jäi käyttämättä ja osa niistä käytettiin pienempiin purkukohteisiin. Ympäristölautakunnan alainen toiminta toteutui 0,7 milj. euroa talousarviota paremmin. Toteutuksessa näkyi suuren rakennushankkeen lupamaksut.

Hyvinkään Vesi-liikelaitoksen toimintakatteeksi muodostui 5,3 milj. euroa. Toimintakate oli 0,4 milj. euroa talousarviota positiivisempi.

Kokonaisuudessaan talousarvion käyttötalousosa ilman investointivarausta toteutui 15,1 milj. euroa ylijäämäisenä eli 11,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Alkuperäiseen talousarvioon nähden talous toteutui 11,6 milj. euroa paremmin.

Merkittävät poikkeamat talousarvioon esitetään tarkemmin talousarvion toteutumisen osiossa.

Olellaiset tilikauden päättymisen jälkeen tapahtuneet toiminnan ja talouden muutokset

Kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden tilanne on ollut levoton keväällä 2023 pankkisektoriin liittyvän epävarmuuden takia. Epävarmuuden kestolla on vaikutusta siihen, minkälaisia vaikutuksia sillä on talouden yleiseen kehitykseen. Keväällä keskuspankit ovat jatkaneet koronnostoja hillitäkseen korkeaa inflaatiota.

Suomen julkinen talous on alijäämäinen ja keväällä 2023 Suomessa käydään eduskuntavaalit.

Yleisen toimintaympäristön kehityksellä ja uuden hallituksen hallitusohjelmalla on suuri vaikutus julkisen sektorin, kuntien ja siten myös Hyvinkään kaupungin tulevaisuuteen.

1.5 Arvio todennäköisestä kehityksestä

Hyvinvointialueuudistuksen myötä talouden ennakoitavuus paranee. Kaupungin talous on eri mittareiden valossa pääsääntöisesti tasapainossa. Kaupungilla on taseessa kertynyttä ylijäämää, vuosikate riittää poistoihin ja kaupungin velkamäärä on koko maan tasolla alle saman kokoluokan kaupunkien keskiarvon.

Verotulojen suotuisan kehityksen arvioidaan edelleen jatkuvan ja vuoden 2023 tuloksesta arvioidaan toteutuvan vähintään talousarvion mukaisesti, jos työllisyyskehityksessä ei tapahdu nopeaa negatiivista kehitystä.

Hyvinvointialueuudistuksen lopulliset vaikutukset kuntien talouteen eivät ole vielä selvillä, joten vuoden 2024 talouden suunnittelua joudutaan valmistelemaan osittain epävarmojen tietojen pohjalta. Todennäköisesti hyvinvointialueen rahoitustarve kasvaa kuntien tarvetta nopeammin. Onkin pelättävissä, että valtio siirtää kuntien valtionosuusrahoitusta hyvinvointialueille arvioitua enemmän, varsinkin jos uuden hallituksen hallitusohjelmaan sisältyy merkittäviä toimenpiteitä julkisten menojen leikkauksista. Lisäksi on varmaa, että Hyvinkään kaupungilta tullaan siirtämään rahoitusta hyvinvointialueille hyvinvointialueuudistukseen liittyvien rahoituslakien pohjalta: kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon menot olivat merkittävästi suurempia kuin mitä alustavissa rahoituksen siirtolaskelmissa oli arvioitu. Rahoituksen oikaisu tehdään vuosien 2024 ja 2025 aikana siten, että vuodelle 2026 valtionosuusrahoitus on lopullisesti lain mukaisella pysyvällä tasolla.

Rahoituksen vähenemiseen tulee vaikuttamaan myös kaupungin väestörakenteen muuttuminen. Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuusrahoitus pääosin alle 16 vuotiaiden lukumäärän perusteella. Kaupunginvaltuuston hyväksymän väestösuunnitteen mukaan lasten ja nuorten lukumäärä on vähenemässä Hyvinkäällä jo vuoteen 2028 mennessä ja kehitys jatkuu tämän jälkeenkin.

Vaikka hyvinvointialueuudistuksen myötä kaupungilta siirtyikin lähes 2-3 toiminnan ja talouden volyyminä hyvinvointialueelle, investointitarpeet pääosin jäivät. Päiväkotija kouluverkkoinvestoinnit, kunnallistekniikan välttämättömät investoinnit sekä liikuntapaikkoihin tehtävät investoinnit tulevat seuraavan 10 vuoden aikana kasvattamaan investointitasoa.

Tulorahoituksen pieneneminen ja investointien rahoitustarpeen kasvu aiheuttavat yhdessä tarpeen arvioida aiempaa tarkemmin talouden pitkän aikavälin kestävyttä. Kaupungin talouden kannalta keskeistä on pitää toimintakateen kasvu verorahoituksen kasvua pienempänä ja valtion tulee pidättäytyä uusista kuntataloutta rasittavista menoista. Vuosina 2022-2023 palautunut pieni liikkumavara kaupungin taloudessa antaa osaltaan turvaa ja aikaa sopeutua muutoksiin, sikäli mikäli siihen on tarvetta.

Talouden haasteiden vastapainona on mahdollisuuksia. Kaupungissa on käynnissä tulorahoitus pohjaa vahvistavia yrityshankkeita, kaupungin palveluverkko ja infrastruktuuri on kehittämistarpeistaan huolimatta suhteellisen hyväkuntoista. Kaupungilla on hallussa kiinteistöjä, joiden jalostaminen tuloa tuottavaan käyttöön on mahdollista, kun kaupungin tarve käyttää kiinteistöjä palvelutuotannossa on

poistunut. Myös Pelikirjan mukaiset kärkihankkeet vahvistavat kaupungin elinvoimaa ja tukevat palvelujen järjestämisen kannalta olennaista rahoituspohjaa.

Työllisyyspalvelu-uudistuksen toteuttamisen tapa ja rahoituksen riittävyys vaikuttaa kuntien tulevaan kehitykseen. Joka tapauksessa haasteet työvoiman saatavuudessa ja samaan aikaan kohtalaisen suuri työttömyys ovat asioita, jotka vaikuttavat yleiseen alueen kehittymiseen ja verotulojen kehitykseen.

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskillä tarkoitetaan haitallista tekijää tai tapahtumaa, jonka toteutuessa kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita. Riski voi toteutuessaan aiheuttaa tappioita tai menetyksiä, tai se voi vaarantaa kuntakonsernin toimintaa tai sen jatkuvuutta. Riski voi olla myös menetetty mahdollisuus.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymien periaatteiden mukaan. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa toimielintyöskentelyä sekä kaupungin toiminnan ja talouden tavanomaisia hallinto-, johtamis-, suunnittelu-, päätöksenteko- ja toimintaprosesseja.

Riskejä ja niihin varautumista on raportoitu myös sisäisen valvonnan selonteossa ja toimialojen raportoinnissa.

Strategiset riskit

Strategiset riskit ovat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteita ja niiden kannalta olennaisia menestystekijöitä uhkaavia riskejä.

Merkittävimmät strategiset riskit liittyvät maailmanlaajuisen tapahtumien vaikutuksiin ja kuntien roolin muuttumiseen.

Venäjän sotatoimet Ukrainassa voivat eskaloituessaan varsin nopeasti muuttaa kaupungin riskinäköymää ja aiheuttaa epävarmuutta kaupungin toimintaympäristössä. Sotatoimien eskaloitumisen myötä kasvaa myös riski, että pakolaisvirtaa Eurooppaan ja Suomeen kasvaa ja vastakkainasettelua ihmisten välille yleistyy. Tässä muuttuneessa toimintaympäristössä, tiedottaminen ja riskienhallinta entistään korostuu.

Kaupungin tulevan kehityksen ennustaminen on tällä hetkellä haasteellista omistakin lähtökohdista. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeistä pysyvää tulorahoituksen ja menojen tasoa ei ole vielä nähty. Riskinä on, että jäljelle jäävän kaupungin vakavaraisuus sekä kyky kasvaa ja investoida heikkenevät. Hyvinvointialueisiin liittyy myös riski kuntien roolista ja rahoituspohjasta.

Vaikka syntyvyys vuonna 2021 hieman kasvoikin, syntyvyys kääntyi vuonna 2022 uudelleen laskuun ja syntyvyyden trendi ollut pitkään laskeva. Tällä on vaikutus kaupungin palveluvalikoimaan, palveluverkkoon ja lopulta myös työvoiman määrään ja julkisten palveluiden rahoituspohjaan.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit liittyvät palvelujen jatkuvuuteen ja riippuvuuksiin, henkilöstön toimintaan, organisaation riittämättömiin sisäisiin prosesseihin ja resursseihin, järjestelmiin, sopimuksiin ja myös väärinkäyttöihin ja muuhun lain vastaiseen toimintaan.

Toiminnallisissa riskeissä on vuosien saatossa nousut koko ajan enemmän esiin henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit. Ilmiötä pahentaa voimakas eläköityminen sekä osaamisvaatimusten kasvu.

Myös sisäisen valvontaympäristön ylläpito on tärkeää tilanteessa, jossa vastuuhenkilöt ja muu henkilöstö vaihtuu aiempaa enemmän. Sisäisen tarkastajan rekrytointi avoimena olevaan tehtävään vuonna 2023 on yksi toimi, joka tukee valvontaympäristön kehittämistä.

Tietojärjestelmien toimivuus ja erilaiset ICT-riskit kuuluvat olennaisesti kaupungin riskiympäristöön. Kaupunginhallitus hyväksyi vuonna 2021 Tietoturva- ja Tietosuojat -asiakirjat, joissa se määritteli tavoitetilaa ja täsmensi toimijoiden rooleja niin tietoturva- kuin tietosuojatyössäkin.

Kaupungin tietoliikenneyhteyksien toiminta oli vuoden 2022 aikana luotettavaa.

Tietoturvallisen toiminnan edistäminen on jatkuvaa työtä, johon osallistuu jokainen kaupungin työntekijä ja luottamushenkilö. Haasteiden jatkuvasti kasvaessa myös Hyvinvointikään kaupunki joutuu kehittämään tietoturvaa jatkuvasti. Riskejä hallitaan monin tavoin kuten ohjeistuksilla, koulutuksella, teknisillä keinoin ja mm. auditointeja suorittamalla.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit liittyvät kaupungin talouden tasapainoon, investointeihin ja rahoitukseen. Koko julkisen talouden riskit ovat kasvaneet merkittävästi koronaviruksen sekä Venäjän kriisin ja Ukrainassa käytävän sodan vuoksi.

Merkittävin taloudellinen riski liittyy kaupungin rahoituspohjaan hyvinvointialueille siirtyneen rahoituksen jälkeen. Joka tapauksessa kaupungin taloudellinen liikkumavara vähenee huomattavasti kun rahoituksen pysyvä taso tulee voimaan vuonna 2026. Samoin kasvavat lainakantaan ja sen hallintaan liittyvät riskit. Kaupungin tuloista poistuu yli puolet, mutta lainakanta ja investointitarve jäävät merkittävässä määrin kaupungille. Vaikka kaupungin lainakanta on-

kin korkoriskin osalta lyhyellä aikavälillä hyvin suojattu koron nousua vastaan, pidemmällä aikavälillä markkinakorot määrittelevät rahoituskustannusta. Jos lisäksi tulorahoitus ei enää riitä investointeihin nykyisessä määrin tai jos investointitaso on korkea, kasvava lainakanta kasvattaa riskiä. Investoinnit on toisaalta nähtävä kuitenkin myös riskienhallintatoimenpiteenä, jolla parannetaan omaisuuden arvoa ja saatetaan korjausvelka hyvälle tasolle.

Hyvinvointialueuudistukseen liittyy myös taloudellisia riskejä liittyen sote-kuntayhtymien ja siten kunnille laakeavien mahdollisten vastuiden muodossa. Näistä merkittävimpiä ovat Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän palkkaharmonisaatoriski. Mikäli kuntayhtymän toteuttamaa palkkaharmonisaatiota ei todeta riittäväksi, maksuvastuu lankeaa keväällä 2023 purkautuvan kuntayhtymän jäsenkunnille. Lisäksi kuntayhtymässä on paljastunut turvallisuuspalveluiden hankintaan liittyvä petosepäily. Mikäli kuntayhtymään kohdistuu asiaan liittyviä velvoitteita, korvausvastuu kohdistuu jäsenkuntaan.

Taloudellinen riski on myös Sveitsin uimalan allasremonttiin liittyvä riita. Vuonna 2021 valmistunut Sveitsin uimalan peruskorjaus- ja laajennushanke on riitautunut ja maaliskuussa 2022 pääurakoitsija jätti kanteen käräjäoikeuteen. Vaadetta ei ole huomioitu vuoden 2021 eikä vuoden 2022 kirjanpidossa kuin sen mukaan, mitä kaupunki on tilinpäätöshetkellä nähnyt riidattomaksi. Keväällä 2023 on kaupungille on tehty sovintoesitys, jota kaupunki käsittelee omissa hallintoelimiensä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä voi aiheutua odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista, joista voi seurata onnettomuus, rikkoutuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus.

Kaupungin vesijohtoverkoston ja muun infrastruktuurin ylläpito on suunnitelmallista. Samoin koulu- ja päiväkotiverkkoon tehty uudisrakentaminen ja vanhojen kiinteistöjen poistuminen palvelutuotannosta on vähentänyt vahinkoriskejä.

Kaupunkirakenteeseen ja kiinteistöihin kohdistuvat vahingot voivat olla seuraamuksiltaan huomattavia. Taloudellisten vahinkojen lisäksi niillä voi olla myös vakavia yksilöön kohdistuvia vaikutuksia. 2021 ei tapahtunut suuria yksittäisiä vahinkoja, mutta esimerkiksi ilkeillä syntyneistä vahingoista aiheutuu ylimääräistä työtä sekä kustannuksia.

Kaupungin työsuojeluorganisaatio koordinoi ja ohjeistaa toimialojen työturvallisuustyötä. Merkittävimmin työtapaturmia aiheuttaa henkilöstön liikkuminen ja erityisesti työmatkalla tapahtuneet kaatumiset, liukastumiset ja kompastumiset ovat merkittävin yksittäinen työtapaturmien alkusyy.

Kaikkien riskien toteutumista ei voida estää ennalta. Niihin on varauduttu kaupungin tapaturmarahaston sekä vakuutusten avulla. Kaupungin nykyiset vakuutukset astuivat voimaan vuoden 2020 alusta ja kaupunki käyttää vakuutusturvan asiantuntijana vakuutusmeklaria.

1.7 Ympäristötekijät

Ympäristötekijät

Ympäristökeskus kokoaa tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetyn suppean ympäristötilinpäätöksen, jonka tavoitteena on antaa kokonaiskuva ympäristösuojeluun liittyvistä kuluista, tuotoista ja investoinneista. Vuonna 2022 korostuivat pilaantuneen maaperän puhdistuksen kulut johtuen Sahanmäen entisen kaatopaikan ja Nopon pesulan puhdistuksesta. Pilaantuneen maan puhdistuksen kulut olivat 2,7 miljoonaa euroa, 26 % kaupungin ympäristökuluista.

Muutoin euromääräisesti merkittävimmät ympäristökulut, -tuotot ja investoinnit liittyvät jätevesien käsittelyyn sekä jätehuollon järjestämisen kuluihin ja tuottoihin. Molempien tuotoilla pyritään kattamaan toimintakulut. Jätehuollon järjestämisen tiedot on otettu kaupungin tilinpäätöksen ulkopuolelta, Kiertokapulan tileistä. Kiertokapulan järjestämä jätehuolto on pidetty mukana ympäristötilinpäätöksessä, jotta vertailtavuus aikaisempiin vuosiin säilyisi ja koska jätehuollon järjestämisvastuu kuuluu kunnalle.

Vuonna 2022 ympäristötuotot muodostivat 17,6 % kunnan kaikista toimintatuotoista ja 3,0 % toimintamenoista, kun

luvuissa on mukana myös Kiertokapulän hoitava jätehuollon järjestäminen. Suurimmalta osalta jätevesihuoltoon liittyvät ympäristöinvestoinnit muodostivat 22,6 % kaupungin kokonaisinvestoinneista. Ympäristötilinpäätös -liitteessä esitetty Hyvinkään lämpövoiman päästökauppa ei ole mukana varsinaisissa ympäristötilinpäätösluvuissa.

Tilinpäätöksestä erillisenä laaditaan kaupunginvaltuustolle ympäristöraportti, jossa esitellään tarkemmin kaupungin ympäristöasioita. Hyvinkään ympäristöraportissa esitetään laajemman ympäristötilinpäätöksen lisäksi kaupungin eri yksiköissä tehtyjä ympäristötoimenpiteitä sekä energiatehokkuus- ja ilmastöraportointi, joka liittyy kuntien energiatehokkuussopimuksen ja hiilineutraalisuutta tavoittelevien HINKU- kuntien, sekä hiilineutraalisuutta, jätteenhäviömyyttä ja globaalisti kestävästä kulutuksesta tavoittelevien FISU-kuntien tavoitteisiin. Kaupungin ympäristöohjelma päivitettiin 2022 vuosille 2023–2027 kaupunkistrategia Pelikirjan päivityksen yhteydessä. Ympäristöohjelman toteutumista seurataan ympäristöraportissa.

Hinku kuntana Hyvinkään tavoitteena on 80 % ilmastopäästövähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. FISU- kuntana (Finnish Sustainable Communities) Hyvinkään tavoitteena on olla hiilineutraali, jätteen- ja kulutukseltaan kestävä vuonna 2050.

Ympäristötoimia

Kaupungin hallinnassa olevia luonnonsuojelullisesti arvokkaita alueita rauhoitettiin omaehtoisesti Ympäristölautakunnan päätöksellä (3.3.2022 § 13) metsänkäsittelyyn liittyviltä toimilta toistaiseksi. Alueiden pinta-ala on noin 225 hehtaaria. Kohteet merkitään metsäsuunnitelmaan suojelukohteiksi (s) sekä laitetaan niille käytössä olevaan metsätietojärjestelmään toimenpiderajoituskielto. Rauhoitettuja luontokohteista oli jo aikaisemmin rajattu paljon osia metsänkäsittelytoimien ulkopuolelle. Luontokohteille laaditaan myöhemmin tavoite ja hoitosuunnitelma, jonka mukaan kohteiden luonto- ja käyttöarvoja tullaan pitämään yllä.

Kaupungilla on sopimus Kiertokapula Oy:n kanssa Saha-mäen entisen kaatopaikan kunnostuksesta. Työ tehdään kahdessa vaiheessa, joista ensimmäinen osio alkoi 2022. Toinen vaihe käynnistyy alueella olevan rakennuksen purkamisen myötä, jonka purkamista selvitetään.

Nopon pohjavesialueen kunnostus jatkui valtion jätehuollotyönä. Puhdistumisen edistymistä seurataan tarkkailuohjelman mukaisesti.

Jäteveden puhdistamon tertiäärivaiheen rakentamista valmisteltiin. Rakentaminen alkaa 2023. Tertiäärivaiheeseen sisältyy suodatus ja UV-desinfiointi, joilla voidaan poistaa myös lääkeainejäämiä ja orgaanisia aineita.

1.8 Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöstä. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa ja sillä on erilaisia ilmenemismuotoja.

Hyvinkään kaupunginvaltuusto on 10.12.2018 (§ 100) hyväksynyt hallintosäännön, jonka luvussa 13 on määritelty periaatteita sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Valvontaympäristöön kuuluu myös muita periaatteita ja linjauksia, joita on kuvattu tarkemmin sisäisen valvonnan selonteko -osiossa ja konsernia koskevassa osiossa.

Lahjonnalla tarkoitetaan lahjuksen tai muun perusteettoman edun saamista tai edes sen mahdollisuuden pyytämistä, tarjoamista, antamista, vaatimista tai hyväksymistä joko suoraan tai välillisesti siten, että se vaikuttaa joko kohdehenkilön tehtävien asianmukaiseen suorittamiseen tai siihen, miltä hänen toimintansa ulkopuolisista vaikuttaa. Edun taloudellisesta arvosta yksinään ei voi päätellä, onko kyse lahjonnasta tai luottamusta vaarantavasta edusta. Myöskään rikoslaisissa lahjan tai edun luonnetta tai arvoa ei ole määritelty. Kuntaliitto on lähettänyt 21.6.2017 päivätyn yleiskirjeen 17/2017 "Ohje vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista" kuntiin. Hyvinkään kaupunki hyödyntää ohjetta omassa toiminnassaan. Kaupunki myös julkaisee ostolaskudatansa internet-sivuillaan ja listaa intressitahotapahtumat osana tilinpäätöstä.

Suomessa valmistellaan kansallista lainsäädäntöä Euroopan parlamentin ja neuvoston sellaisen direktiivin pohjalta, joka koskee unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelua. Niin sanottu ilmiantokanava on valmisteltu ja kansallisen lainsäädännön valmistuessa varmistetaan kaupungin valmistelun yhteensopivuus lainsäädännön kanssa ja kanava otetaan käyttöön.

Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia edistetään kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla, joka perustuu tasa-arvolakiin, yhdenvertaisuuslakiin sekä Eurooppalaiseen peruskirjaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta paikallishallinnossa. Henkilöstöjaosto on hyväksynyt kaupunkitasoisen suunnitelman ja vastaava asiakirja on lainsäädännön mukaisesti myös peruskouluilla. Velvoitetta ollaan kansallisessa lainsäädännössä laajentamassa myös varhaiskasvatuksen yksiköihin. Kaupunki huomioi omassa toiminnassaan ne YK:n ihmisoikeussopimukset, jotka Suomi on ratifioinut.

Ilmoittajansuojelulaki on astunut voimaan 1.1.2023. Lailla on pantu täytäntöön Euroopan unionin ilmoittajansuojeludirektiivi, ns. whistleblowing-direktiivi. Laki edellyttää, että vähintään 50 henkilöä työllistävät organisaatiot ottavat

käyttöön kanavan, jonka kautta on mahdollista tehdä ilmoituksia havaitsemistaan väärinkäytöksistä ja epäkohdista organisaatiossa. Hyvinkään kaupunki ottaa ilmiantokanavan käyttöönsä lain edellyttämällä tavalla 1.4.2023 alkaen.

2 Hyvinkään kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä 2022

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Hyvinkään kaupungin johtamisen tukena

Hyvinkään kaupunginvaltuuston päättämien sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan perusteiden mukaan kaupungin johtamisjärjestelmällä luodaan edellytykset toimivalle sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle sekä niiden tuloksellisuudesta raportoinnille. Johtamisjärjestelmän avulla asetetaan kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tulos- ja vaikutavuustavoitteita, ohjataan niiden saavuttamista ja muutosten hallintaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt integroidaan osaksi johtamisen ja toiminnan prosesseja. Näin merkittävimmät riskit tunnistetaan, niiden merkitys arvioidaan ja tarvittavat riskienhallintaratkaisut tehdään päätöksenteon, prosessien hallinnan ja toiminnan organisoinnin yhteydessä.

Hyvinkään kaupunginhallitus huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kaupunginvaltuuston päättämien perusteiden linjausten mukaisesti sekä antaa tässä toimintakertomuksessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon, jossa:

- kuvataan, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvän riskienhallinta on järjestetty ja
- onko valvonnassa havaittu puutteita kulu-neella tilikaudella sekä
- miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Kaupunginvaltuuston päättämien perusteiden mukaan sisäisellä valvonnalla edistetään kaupungin tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Valvontajärjestelmän avulla valvotaan, että lainsäädäntöä, määriteltyjä toimintaperiaatteita ja annettuja ohjeita noudatetaan. Sisäinen valvonta on osa johtamisjärjestelmää ja sisältää:

- kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, lauta- ja johtokuntien, kaupungin johdon ja muiden osapuolten toimenpiteet, joilla parannetaan riskien hallintaa ja lisätään tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisen todennäköisyyttä;
- ne menettelyt ja toimintatavat, joilla varmistetaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus;

- johdon ja hallinnon toimintatavat asetettujen tavoitteiden toteutumisen, toimintaprosessien ja riskien arviointiin.

Hyvinkään kaupunginhallituksen selonteon valmistelu

Tämä selonteko on valmisteltu johtavien viranhaltijoiden tuottamiin lähtötietoihin perustuen yhteistyössä kaikkien niiden Hyvinkään kaupungin toimielinten ja viranhaltijoiden kanssa, joille on asetettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä, ja jotka toimivat viranomaisina sekä vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

- Tekninen-, ympäristö-, opetus-, hyvinvointi- ja kulttuurilautakunta, henkilöstö- ja kehittämisjaosto
- Toimialat ja liikelaitos: tekniikka ja ympäristö, sivistystoimi, konsernipalvelut ja hallinto, Hyvinkään Vesi
- Tilivelvolliset (tarkastuslautakunnan määrittelemät tilivelvolliset, luettelo talousarviossa 2022)

Selonteossaan kaupunginhallitus esittää arvionsa hallinto- ja johtamistavasta, riskienhallinnasta, valvontatoimenpiteistä, tiedosta ja tiedonvälityksestä sekä seurannasta (ml. arviointi- ja kehittämistoimenpiteiden tuloksellisuudesta). Kaupunginhallitus esittää keskeiset johtopäätöksensä ja suosituksensa sisäisen valvonnan kehittämisestä taloussuunnittelukaudella.

Kaupunginhallituksen edellisessä selonteossaan antamisen suositusten toimeenpano

- Valmistelutekstien ja päätösten perusteluihin kirjataan ne hallintosäännön ja lain kohdat, joihin päätösvalta perustuu ja huolehditaan tiedonantovelvollisuudesta oikeille tahoille. Ohjeistusta viranhaltijapäätösten laadinnasta ja julkaisusta on kehitetty. Kaikki viranhaltijapäätökset, jotka eivät ole salassa pidettäviä julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Päätökset pidetään nähtävillä (=tiedoksiantoperiodi) 40 päivää. Erityistä huomiota tul- laan kiinnittämään päätöksien vaikutusten arviointiin.
- Sisäisen tarkastuksen kehittämiseksi on rekrytoitu sisäinen tarkastaja. Rekrytointiprosessi käynnistettiin vuoden 2022 lopulla, kaupunginhallitus teki rekrytointipäätöksen tammikuussa 2023. Sisäisen tarkastajan tehtävänä on sisäisen tarkastuksen toiminnon kehittämisen lisäksi tietosuojan

toiminnon kehittäminen yhdessä kaupunkitasoisen työryhmän kanssa tavoitteena siirtää tietosuojan painopistettä ostopalveluista omana toimintana toteutettavaksi.

- Riskienhallintaa kehitetään kokonaisuutena, jossa tavoitteena on, että kaikkien riskiluokkien toimitavat eri tasoilla muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Vuoden 2022 aikana käynnistettiin turvallisuuspäällikön rekrytointi. Turvallisuuspäällikkö aloittaa työnsä keväällä 1.4. 2023.
- Kestävän talouden ohjelman tavoitteet on sisällytetty talousarvioon ja niiden toteuttamisesta raportoidaan osavuosisikatsauksissa ja tässä toimintakertomuksessa.
- Tekniikan ja ympäristön toimialalla jatkettiin sisäisten vuokrien prosessin kehittämistyötä. Prosessin varmentavia kontroleja kehitetään edelleen ja otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana.
- Toiminnan ja talouden prosesseja on edelleen parannettu ja kuukausiraportointikäytäntöjä kehitetty.
- Digitaalisen turvallisuuden ylläpitämiseen ja edelleen kehittämiseen on kiinnitetty huomiota, samoin kuin kyberturvallisuuteen liittyvien riskien tunnistamiseen. Osana perustietotekniikan ja tie-

tollikennepalvelujen uudistushanketta on solmittu Telian kanssa tietoturvalvomotopalveluihin liittyvä sopimus. Tietoturvalvomototoiminnan kehittämiseksi on laadittu kaupungin ja Telian yhteistyönä kehittämisen tiekartta. Ennen uudistushanketta tietoturvalvomototehtävät hankittiin KUUMA-ICT:ltä ostopalveluna.

- Tietosuojaa on kehitetty ostopalvelujen ja kaupungin oman tietosuojatyöryhmän yhteistyönä ml. tietosuojariskien tunnistamisen työkalun käyttöönoton käynnistäminen. Tietosuojan toteutuksesta ja kehittämiskohteista raportoidaan säännöllisesti kaupungin johtoryhmälle.
- Tietosuojan edelleen kehittämiseksi painopistettä tullaan siirtämään ostopalveluista vahvemmin kaupungin oman tietosuojatyöryhmän työksi.
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteita on tunnistettu ja rekrytointiprosesseissa ne on otettu huomioon.
- Palveluperusteisen johtamismallin kehittämisessä saatua kokemusta ja tietoa hyödynnetään edelleen kehitettäessä raportointia valtiokonttorille (raportointi palveluluokittain vuodesta 2021).
- Hallintosääntöä päivitettiin ja kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitettyt pykälät 10.10.2022. Hallintosääntöön uudistamista jatketaan vuonna 2023.

Kaupunginhallituksen arvio hallinto- ja johtamistavasta

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan kaupungin johtamisjärjestelmä sääntöineen ja ohjeineen muodostaa tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Kaupunginhallitus ei ole havainnut olennaisia puutteita säännösten, viranomaisohjeiden ja toimielinten päätösten noudattamisessa. Hallintosääntöä on päivitetty (KV 10.10.2022). Hallintosääntöön uudistamistyötä jatketaan vuonna 2023 tavoitteena kehittää hallinto- ja toimintasääntöä sekä delegointipäätöksiä yhtenäisenä kokonaisuutena.

Kaupunginhallitus suosittelee jatkamaan hallinnon kehittämistä ja organisointia tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi, jossa konsernipalvelut ja hallinto yhdessä toimialojen kanssa muodostavat toiminnallisesti tehokkaan rakenteen.

Kaupungin valvontaympäristön ovat muodostaneet johtamisjärjestelmä, hallintosääntö ja toimialojen toimintasäännöt sekä sisäinen tarkastus. Luottamus- ja viranhaltijaorganisaatio yhdessä muodostavat johtamisjärjestelmän perusrakenteen, jonka mukaisesti valvontaympäristö kuvataan Hyvinkään kaupungin hallintosäännössä (KV 10.10.2022).

Hallinto- ja toimintasääntöön sekä delegointipäätösten kehittämistyötä jatketaan vuonna 2023. Kehittämistyössä hyödynnetään kuntaliiton julkaisemaa hallintosääntömallia.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta ja toiminnan omistajaohjauksesta sekä huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Hallintosääntöä ovat täydentäneet toimialojen toimintasäännöt.

Kaupunkiorganisaation päätöksentekoprosessit noudattavat hallintosäännössä määriteltyä toimivalta- ja vastuujakoa. Päätösten perusteena olevan tiedon riittävyys ja luotettavuus on varmennettu. Toimivallan- ja vastuunjaon perusteet hallintosäännöstä kirjataan

päätöksiin. Hallinto- ja johtamistavan mukaisesti päätöksenteossa ja valmistelussa käydään läpi ja dokumentoidaan vaikutuksia toimintaan.

Hyvinkään kaupungissa varmistetaan hallinto- ja johtamistavan noudattamista hallintosäännön noudattamisen seuraamisella. Hallintosäännön noudattamista tarkastellaan muun muassa otto-oikeusmenettelyllä ja toimenpiteiden yhteisvalmistelulla. Jos puutteita havaitaan ohjeistuksessa tai kaupungin henkilöiden

toiminnassa, sovittujen toimintatapojen noudattamisessa, korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytään joko ohjeistusta päivittämällä tai toimintatapojen soveltamista parantamalla.

Hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti toimintaohjeet ja ohjeistukset on pidettävä ajan tasalla sekä eri viranhaltijoiden antamat toimintaohjeita on noudatettava. Tätä prosessia on myös tärkeää arvioida jatkuvasti.

Kaupunginhallituksen arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisen tarkoituksenmukaisuudesta ja tuloksista

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan sisäinen tarkastus on kaupunkioorganisaatiossa järjestetty asianmukaisella tavalla ja sen työtä kohdennetaan ja kehitetään tarkoituksenmukaisesti.

Kaupunginhallitus suosittelee sisäisen tarkastuksen riskiperusteista resursointia ja kohdentamista strategisissa painopisteissä ja kriittisissä menestystekijöissä onnistumisen varmentamista tukemaan.

Sisäinen tarkastus on järjestetty kaupungin omana työnä. Johtamiskulttuurin ollessa avoin ja vuoropuhelun toteutuessa luodaan myös edellytykset sisäisen tarkastuksen toiminnolle. Kaupungilla on perinteisesti ollut yksi sisäinen tarkastaja, joka on asemoitu kaupunginjohtajan alaisuuteen sisäisen tarkastuksen kansainvälisten ammattistandardien suosittelemalla

tavalla. Sisäisen tarkastuksen työ kohdentuu kaupunginhallituksen hyväksymän valtuustokauden suunnitelman ja vuosisuunnitelmaan hyväksytyjen toimeksiantojen mukaisesti. Tuloksista raportoidaan kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle. Sisäisellä tarkastuksella pystytään tuottamaan lisäarvoa johtamisen tueksi.

Kaupunginhallituksen arvio riskienhallinnasta (ml. riskien tunnistus, analysointi, hallinta ja dokumentointi)

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan riskienhallinnan kehittämistyö on systemaattista ja jatkuvaa. Riskienhallinta on hyväksyttävällä tasolla. Vuoden 2022 aikana käynnistettiin riskienhallintaprosessin kehittämistyön tueksi turvallisuuspäällikön rekrytointi.

Kaupunginhallitus suosittelee edelleen riskienhallinnan kokonaisvaltaista kehittämistä siten, että riskienhallintapolitiikka, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä riskienhallinnan toimintatavat eri tasoilla ja eri toimialoilla muodostavat tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.

Riskienhallinnan perusteet ja keskeiset elementit

Arvioidessaan riskienhallintaa osana sisäistä valvontaa kaupunginhallitus antaa arvionsa siitä, miten luotettavasti saadaan kohtuullinen varmuus kaupungin tavoitteiden saavuttamisesta, toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Kaupunginhallitus arvioi niiden menettelyjen järjestelmällisyyttä, joiden avulla kaupungin toimintaan liittyviä riskejä, niiden merkitystä ja toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan sekä toimintatapoja, joilla riskejä hallitaan, valvotaan ja raportoidaan säännönmukaisesti.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan perusteista. Perusteiden päivitystarpeita tarkastellaan vuosittain, kun ne liitetään osaksi talousarviota. Perusteiden päivitystarpeet tullaan arvioimaan hallintosääntöuudistus huomioon ottaen.

Riskienhallinnan tehtävät ja vastuut kuvataan hallintosäännössä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa. Kaupungilla on turvallisuuspäällikkö.

Kaupunki on siirtänyt osan riskeistä huolehtimalla riittävän kattavasta vakuutusturvasta. Vakuutusturva on

kilpailutettu ja kaupunginhallituksen päätöksen mukaisia vakuutus sopimuksia käytetään ja valvotaan.

Kaupungin riskienhallinnan tavoitteena on muodostaa kokonaisvaltaista tilannekuvaa eri toimialojen ja toimintojen riskeistä. Toiminnan ja talouden raportointi pitää sisällään myös riskeistä raportoinnin. Näin olennaiset riskit käsitellään eri toimielimissä vuosikellon rytmissä.

Strategisten riskien hallinta

Pelikirjaa laadittaessa tunnistettiin strategiatyötä ohjaavia tekijöitä (kuntalaki, toimintaympäristön muutokset, reformit, kunnan uusi rooli, digitalisaation vaikutukset, väestön ja ikärakenteen kehitys sekä kaupunkien välinen kilpailu houkuttelevuudessa). Pelikirja 2.0 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa (KV 25.4.2022 § 24). Riskien tunnistamisessa käytetään apuna tilastotietoja väestöstä ja kaupungin sijainnista kasvukäytävällä. Strategisten riskien hallintaa on kehitetty edelleen muun muassa navigointikeskusteluilla, joissa nostetaan esiin ja käsitellään yhdessä kaupungin ja toimialojen johdon kanssa toimintaan ja toimintaympäristöön liittyviä muutoksia ja niiden vaikutuksia kaupungin omaan toimintaan ja talouteen.

Kaupungilla on turvallisuuspäällikkö, joka hoitaa myös valmiuspäällikön tehtäviä.

Operatiivisten riskien hallinta

Pelikirjan jalkauttamiseksi koko henkilöstölle järjestettiin yhteisiä peli-iltaapäiviä, yhteensä kahdeksan suurryhmätillaisuutta, joihin osallistui 1200 pelaajaa.

Henkilöstön eläköitymiseen liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan ennakkoinnilla (eläköitymisennuste) ja toteuttamalla rekrytoinnit suunnitelmallisesti siten, että eläköityvät voivat perehdyttää seuraajansa. Pitkän aikavälin henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon tuleva henkilöstötarve.

Henkilöstömenojen hallinta yksi keskeinen henkilöstöriskienhallinnan osa-alue. Kestävän talouden ohjelman mukaiset taloudellisista, toiminnallisista ja toiminnan uudelleen järjestelyyn liittyvistä syistä kaupungin henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut käynnistettiin syyskuussa 2022. Jokaisen kestävän talouden ohjelman (2020-2024) toimintavuoden osalta käydään omat erilliset yhteistoimintaneuvottelunsa. Henkilöstökustannuksia ja niiden kehitystä kuvataan tarkemmin henkilöstökertomuksessa ja tässä toimintakertomuksessa.

Hyvinkään Vesi liikelaitoksessa on vuoden aikana edellisen vuoden tapaan selvitetty laskuttamattoman

veden osuutta. Samoin verkostosaneerausten kohdennettua toteutusta on jatkettu. Vuotovesi muodostaa osan laskuttamattoman veden määrästä. Laskennan luotettavuutta on parannettu, laskuttettavan veden eri osat on pystytty entistä paremmin mittaamaan ja arvioimaan.

Verkoston vedenottopisteisiin on asennettu hälytyslaitteita luvattoman vedenoton vähentämiseksi. Laskuttamattoman veden osuus puhtaan veden osalta kasvoi hieman edellisvuodesta 21,1 %:sta 21,7 %:n. Muutos on vähäinen ja suunta kokonaisuutena edelleen hyvin selkeästi alaspäin. Esim. vuonna 2018 laskuttamattoman puhtaan veden laskennallinen osuus oli peräti 30,2 %. Jäteveden kohdalla laskuttamattoman veden määrä oli 37,6 %, kun se edellisenä vuonna 2021 oli 41,5 %. Vastaavat sademäärät vertailuvuosina 2022 ja 2021 olivat 644,1 mm ja 704,9 mm. Vähentymä on ollut merkittävä viime vuosien aikana. Sateisuudella ja sen ajankohdalla on suuri merkitys laskuttamattoman jäteveden määrään. Hulevedet päätyvät viemäriverkostoon ja puhdistamolle seka- viemäreiden ja kaivonkansien kautta. Hulevedet kulkeutuvat viemäriin myös maaperästä huonokuntoisten vuotavien kaivojen ja putkien kautta. Pienentyneiden vuotovesimäärien perusteella saneeraukset ovat näin arvioiden kohdentuneet oikeisiin kohteisiin. Vesiliikelaitokselle laskuttamattoman veden, samoin kuin vuotoveden määrän selvittäminen on tärkeää ja jatkuvaa toimintaa. Laskuttamattoman veden määrän väheneminen tuo merkittävää taloudellista säästöä.

Saneerauksen kohdalla omat saneerattavaksi suunnitellut kohteet toteutuivat laaditun suunnitelman mukaisesti. Kadunrakennuksen kanssa yhteisesti suunnitelluista kohteista joitakin siirtyi myöhemmin toteutettaviksi.

Vedenottamoiden, vesitornin ja verkoston riskien kohdalla niihin liittyvän toimenpideohjelman toimenpiteiden toteutumista toteutettiin ja seurattiin suunnitelman mukaan. Jätevedenpuhdistamon toiminnallisten riskien uudelleen arviointi on syytä toteuttaa, kun nyt rakenteilla oleva jälkikäsitteilylaitos saadaan käyttöön. Näin prosessissa tapahtuneet muutokset voidaan ottaa huomioon riskien arvioinnissa.

Varautuminen on vesilaitostoinnissa nousnut merkittävästi esille viimeisen vuoden aikana. Esimerkiksi energiansaannin turvaamisesta on Hyvinkään Vedessä edelleen varmennettu yhteistyöllä Carunan ja myös Lämpövoiman kanssa. Lisäksi käyttöön on olemassa olevan varavoimakaluston lisäksi vuokrattu talvikaudeksi varavoimakoneita turvaamaan kriittisten koh-

teiden sähkösaanti kaikissa olosuhteissa. Muutoinkin varautumista on lisätty ja tehostettu erilaisissa toimintaan ja kyberturvallisuuteen liittyvissä asioissa.

Toimialoilla sekä vesiliikelaitoksessa työturvallisuuden ja työterveysriskejä arvioidaan Työturvallisuuskeskuksen ArkiArvi -työkalulla.

Taloudellisten riskien hallinta

Toiminnan ja talouden vuosikellon määrittelee taloudellisten riskien raportointisyklin. Osavuositarkastuksissa toimialat raportoivat riskeistä ja analysoivat poikkeamia ja niiden syitä. Lisäksi kuukausittaisissa talousraporteissa otetaan huomioon talouteen vaikuttavat riskit ja tehdään mahdollisia korjaustoimenpiteitä hallinnan parantamiseksi. Talouden haasteisiin vastaamiseksi kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2021 Kestävän talouden ohjelman. Kestävän talouden ohjelman tavoitteet on otettu huomioon vuoden 2022 talousarviossa ja vuosien 2023 ja 2024 taloussuunnitelmissa. Hyvinvointialueiden eriytyminen kunnista ja tämän muutoksen vaikutukset verotulorahoitukseen ja tätä kautta taloudellisten riskien priorisointiin otetaan huomiota ohjelmaa toteutettaessa ja sen seurannassa.

Ohjelmien toimeenpanon seuranta on säännöllistä ja niiden riittävyttä arvioidaan osana normaalia suunnittelu- ja seurantaprosessia.

Kaupungilla on lainasalkun hallintaa tukeva järjestelmä, jota hyödynnetään koko kaupunkikonsernissa.

Kaupunkikonsernin taloudellisia riskejä tarkastellaan myös jäljempänä tässä toimintakertomuksessa konsernivalvonnan selonteossa.

Kaupunginhallituksen arvio valvontatoimenpiteistä (kontrollit, suojaukset, sopimuksenhallinta, omaisuuden ja voimavarojen turvaaminen)

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan valvontatoimenpiteet ovat hyväksyttävällä tasolla.

Kaupunginhallitus suosittelee edelleen jatkamaan toiminnan ja talouden prosesseihin sisältyvien kontrollien ja valvonnan toimenpiteiden huolellista dokumentointia sekä selkeyttämistä eri tasoille. Kontrollien toimivuuden tarkastelu ja jatkuva parantaminen turvaavat toiminnan jatkuvuutta, häiriöttömyyttä ja virheettömyyttä.

Valvonnan vastuut

Luottamushenkilöt, kaupungin johto, virka- ja työsuhteiset esimiehet ja henkilöstö sitoutuvat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseen. Johdon tehtävänä on vastata sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaympäristöstä, organisaatorakenteesta, tehtäväjaon suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Sisäisten vuokrien prosessia on edelleen kehitetty vuonna 2022 ja työ prosessin laadunhallinnan parantamiseksi jatkuu.

Kaupunki toimii aktiivisesti Sveitsin uimalan allasremonttiin liittyvässä riita-asiassa ja pyrkii minimoimaan kaupungille aiheutuvat aiheettomat taloudelliset seuraamukset.

Riskienhallinta hankinnoissa ja sopimuksenhallinta

Hankintojen riskienhallintaa ja sopimuksenhallintaa ja -valvontaa kehitetään jatkuvasti. Kaupungilla oli hankintapalveluissa vaihtuvuutta vuonna 2022. Hankinnoissa työskentelevät vs. hankintapäällikkö ja hankinta-assistentti sekä Tekniikan ja ympäristön toimialan hankintainsinööri. Lisäksi kaupunki hankkii tarvittaessa ulkoisia hankinnan asiantuntijapalveluja

Vuoden 2022 aikana järjestettiin sopimuksenhallinnan koulutusta. Hanselilta hankittiin kaupungin hankintatoimen nykytila- ja tunnuslukuanalyysit (pohjätietoina ostolaskuaineistot 2021, ohjeistus sekä haastatteluilla hankittu tieto).

Analyyseillä tuotettiin tietoa ja suosituksia hankintatoimen kehittämissuunnitelman laadinnan tueksi.

Kaupungilla on Hyvinkään kaupunginhallituksen hyväksymä hankinta- ja sopimusohje, jonka perusohjeosaa täydentävät tarkentavat ohjeet ja prosessikuvaukset. Ohjeistuksen edelleen kehittämiseksi on tavoitteeksi asetettu vuoden 2023 aikana päivittää ohjeistusta ja laatia erilliset hankintaohje ja sopimusohje.

Kaikilla henkilöstöön kuuluvilla on omalta osaltaan vastuu tukea hyvää sisäistä toimintaympäristöä sekä tuntea ja toteuttaa omaan työhönsä liittyviä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapoja.

Valvontatoimenpiteitä toteutetaan osana toiminnan prosesseja vastuutettuina asianmukaisesti eri tahoille

ja tasoille kaupunkiorganisaatiossa. Osa valvonta- ja kontrollitoimenpiteistä on henkilöstölle rutiiniksi muodostuneita, juurtuneita osaksi sovellettavia toimintatapoja kuten esimerkiksi laskujen hyväksymiskäytäntö, jonka mukaan laskun tarkastaja ja hyväksyjä ei voi olla sama henkilö.

Hyvinkään pelitapa korostaa avoimuutta, rohkeaa ja reilua peliä ja vastuullisuutta, jolloin myös puutteet tuodaan avoimesti esiin ja aina tarvittaessa korjataan niin ohjeistusta kuin toimintatapojakin. Yhteisesti määritellyt pelitaidot ohjaavat kaupunkiorganisaation toimintaa ja johtamista, sisäisen valvonnan toteuttamista arjessa. Pelaamalla reilua peliä rakennetaan luottamusta ja noudatetaan sovittuja toimintatapoja.

Omaisuuksien ja voimavarojen turvaaminen

Kaupungin omistajapolitiittisissa linjauksissa määritellään omistajaohjauksen periaatteet, mitä kaupunki omistaa ja millaiset kehittämistavoitteet nykyisille omistuksille asetetaan. Lisäksi määritellään se, miten seurataan omistajapolitiikan toteutusta.

Omistuksista luovuttaessa tai uusia omistuksia hankittaessa ei arvioida ainoastaan luovutuksen tai hankinnan taloudellista arvoa, vaan arvioinnissa otetaan huomioon strategisen omistamisen kriteerit.

Omaisuuksien liittyviä riskejä on siirretty vakuuttamalla omaisuutta. Vakuutus toiminnassa käytetään

Kaupunginhallituksen arvio tiedosta ja tiedonvälityksestä (ml. raportointi merkittävimmistä riskeistä)

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tietoon ja tiedonvälitykseen liittyvien riskien tunnistus ja niiden hallinnan jatkuva kehittäminen ovat hyväksyttävällä tasolla.

Kaupunginhallitus suosittelee erityisen huomion kiinnittämistä digitaalisen turvallisuuden ylläpitämiseen ja edelleen kehittämisen sähköisiä palveluita kehitettäessä. Kyberturvallisuuden liittyvien riskien hallintaan tulee kiinnittää huomiota. Pandemian, sodan ja muiden kriisien aikana tunnistetut haavoittuvuudet tulee ottaa huomioon, kun riskienhallintaa edelleen kehitetään ja ajantasaistetaan.

Avoimuus ja hyvä tiedonhallintatapa

Asianhallinnan järjestelmää on vuoden 2020 päivitystyön jälkeen ylläpidetty ja edelleen kehitetty versio päivityksin ja ohjeistusta laatimalla ja täydentämällä. Järjestelmä toimii toimielinten päätösten valmistelussa ja asioiden rekisteröinnissä. Tehtäväluokitus vastaa kuntien yhteistä tehtäväluokitusta. Järjestelmän avulla kaikki asiakirjat kytketään asioihin ja viralliset kuulutukset julkaistaan asianhallintajärjestelmästä. Käyttäjryhmät vastaavat kaupungin organisaatorakennetta.

ammattitaitoisen vakuutusmeklarin palveluita. Kaupungin lainasalkun suojausaste on hyvä ja sähköenergian hankinnassa ja sopimuksenaikaisessa hinnanhallinnassa kaupungilla on käytössä asiantuntijapalvelua. Lisäksi kaupunki tekee yhteistyötä Hyvinkään Lämpövoima Oy:n asiantuntijoiden kanssa.

Henkilöstövoimavarojen turvaaminen – Henkilöstö yhtenä Pelikirjan tukipilarina

Henkilöstöpalvelujen tehtävänä on esihenkilöiden tukeminen sekä johtajuuden kehittäminen uudistuvassa ja muuttuvassa toimintaympäristössä. Tavoitteena on pitovoiman lisääminen, muutoskyvykkyyden kehittäminen sekä henkilöstökäytäntöjen toimivuuden varmistaminen.

Henkilöstöpalvelut tukee johtoa ja esimiehiä rekrytoinneissa, perehdytyksessä, osaamisen kehittämisessä, suorituksen johtamisessa ja työkykyjohtamisessa luomalla ja toimeenpanemalla yhtenäisiä HR-käytänteitä, toimintatapoja ja -malleja. Lisäksi se huolehtii työnantajan velvoitteista ja lakisääteisistä raportoinneista sekä tuottaa johdolle tietoa henkilöstötoiminnon kokonaisuudesta ja tuloksellisuuteen liittyvää tietoa. Henkilöstöpalvelut huolehtivat kaupungin YT-prosessien toimivuudesta, säädösten mukaisuudesta ja ammattimaisesta toteutuksesta. Toimivilla YT-prosesseilla ennaltaehkäistään henkilöstöprosesseihin liittyvien riskien realisoitumista.

Asianhallintajärjestelmän käyttöliittymään, virallisten kuulutusten laatimiseen ja julkaisemiseen, viranhaltijapäätösten tekemiseen ja esityslistojen valmisteluun on laadittu ohjeet.

Ohjeistusta viranhaltijapäätösten julkaisusta on kehitetty. Kaikki viranhaltijapäätökset, jotka eivät ole salassa pidettäviä, julkaistaan kaupungin verkkosivuille. Päätökset pidetään nähtävillä (=tiedoksiantoperiodi) 40 päivää.

Tehtäväluokitus, samoin kuin edellä mainitut ohjeet ovat käytettävissä kaupungin intranetissä.

Avoimuudesta huolehditaan kaupungilla myös laajalla eri verkostoissa tapahtuvalla Pelikirjan tavoitteita toteuttavalla viestinnällä, jota viestintäyksikkö koordinoi. Viestintä pyritään pitämään avoimena ja helppona asiakaslähtöisyydellä, oikealla palveluasenteella sekä turvaten kuntalaisten tiedonsaantioikeuksia, tasavertaisuutta, osallisuutta ja päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Viestintäyksikkö tukee viestinnässä toimialoja vastaten kaupungin viestinnän ja markkinoinnin suunnittelusta, kehittämisestä ja koordinoinnista. Kaupunki on määritellyt kriisiviestinnän periaatteet. Koko henkilöstölle suunnattu viestintäpäivä järjestettiin 31.5.2022.

Hyvä tiedonhallintatapa tukee toimialojen välisten yhteisten toimintojen toteuttamiseksi tarvittavan yli toimialarajojen kulkevan tiedon hallintaa.

Toiminnan ja talouden raportointi

Pelikirjasta johdetut tavoitteet kirjataan osaksi talousarviota ja näin keskeisimmät kaupunkitason tavoitteet tulevat kaupunginvaltuuston arvioitaviksi talousarvion käsittelyn yhteydessä. Hyvinkään toiminnan ja talouden vuosikelloon on määritelty toiminnan ja talouden ohjausjärjestelmän keskeiset elementit ja vuosirytmä (TA/TS, osavuosikatsaukset, TP/toimintakertomus). Vuosikello rytmittää päätöksenteon valmistelua ja luottamustoimielimille.

Toiminnan ja talouden raportoinnissa on tärkeää tuoda selkeästi ja avoimesti esille myös merkittävimmät riskit, jotka realisoituessaan voivat vaikuttaa oleellisesti toimintaan ja talouteen.

Tietoturva ja tietosuojaja

Kaupungilla on tietosuojajatyöryhmä, jossa tietosuojavastavaan lisäksi on edustusta hallinnosta ja toimialoilta. Tietosuojasta raportoidaan vuosittain kaupungin johtoryhmälle. Raportointi pitää sisällään tietosuojatoimenpiteet kuten vaikutustenarviointien riskien seurannan ja näiden toimenpiteiden kehittämisen verrattuna aikaisempiin vuosiin. Lisäksi raportoidaan mm. vaikutustenarvioin-

neista sekä jatkuvista toiminnoista kuten tietosuojan vastauksista kysymyksiin sekä tietoturvaloukkauksista sekä näiden kehityksestä verrattuna aiempiin vuosiin.

Tietosuojakoulutusta järjestettiin vuoden 2022 aikana sekä tietosuojatyöryhmälle että henkilöstölle. Tietosuojan käsittelytoimiseloste päivitettiin. Lisäksi laadittiin tietosuojariskitaulukko ja tällä taulukkotyökalulla myös käynnistettiin tietosuojariskien kartoittaminen. Hankintojen tietosuojan hallintaa kehitettiin yhteistyössä tietosuojavastavaan ja hankintojen asiantuntijoiden kanssa.

Kaupungilla on tietosuojan hallintamalli ja vuosikello, joka on vuodeksi kerrallaan laadittava suunnitelma eri tietosuojatoimenpiteiden toteutuksesta ja niiden säännöllisestä raportoinnista johdolle.

Kaupunki on hankkinut tietosuojavastavaan tehtävät ostopalveluna vuonna 2022.

Tietosuojavastava seuraa tietosuojalainsäädännön noudattamista ja nostaa esiin havaitut puutteet, antaa tietoja ja neuvoja henkilötietoja käsittelevälle henkilöstölle, toimii yhdyshenkilönä henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa, auttaa riskiarviointien ja vaikuttavuusarviointien tekemisessä, toimii tietosuojavaltuutetun toimiston yhteyshenkilönä. Lisäksi tietosuojavastava koordinoi kaupungin tietosuojan vuosikellon toteutusta.

Tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvät painopistealueet on tunnistettu ja niiden kehittämistyötä systemaattisesti jatkettu. Tietosuojan edelleen kehittämiseksi on suunniteltu painopisteen siirtämistä ostopalveluista kaupungin omaksi työksi. Sisäinen tarkastus tukee osaltaan tätä kehitystyötä.

Koko henkilöstöllä on velvollisuus suorittaa tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvä koulutus- ja testauskokonaisuus, johon kuuluvat GDPR-tietosuojasetus, seloste käsittelytoimista sekä tietoturvaloukkaus. Koulutuksen ja testin suorittaminen tarkistetaan esimies-alaiskeskustelujen yhteydessä sekä dokumentoidaan henkilöstötietojen hallintajärjestelmään.

Kaupunginhallituksen arvio seurannasta ja arvioinnista (ml. kehittämistoimenpiteiden tuloksellisuus)

Kaupunginhallituksen arvion mukaan seuranta ja ohjaus ovat kaupunkiorganisaatiossa hyväksyttävällä tasolla.

Kaupunginhallitus suosittelee jatkamaan kaupungin talouden ja toiminnan ennustamista, niin, että taloudesta saadaan ennistä tarkempaa ja ajantasaisempaa kuvaa jatkuvasti. Lisäksi kaupunginhallitus suosittelee kehittämään kaupungin toimintoja koordinoitua yli toimialarajojen.

Seurannan vastuut

Kaupungin johto vastaa ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä, toimeenpanosta, seurannasta ja

jatkuvasta parantamisesta. Johdon tehtävänä on tuloksellisuus- ja vaikuttavuusstrategisten tavoitteiden asettaminen ja niiden toteuttaminen tarkoituksenmukaisella organisaatorakenteella ja johtamisjärjestelmällä.

Talouden seurannan ja arvioinnin toimintatapoja kehitetään jatkuvasti talouden ennustamisen vahvistamiseksi. Talouden henkilöstöresurssin vahvistumisen myötä ja säännöllisellä talousraportoinnilla on saatu aikaan myönteistä kehitystä.

Aiempiä vuosina seurannan ja arvioinnin kehittämiseksi suunniteltiin ja toteutettiin palveluperusteista johtamismallia. Mallin kehittämisen tavoitteena oli strategisen pelisuunnitelman, toiminnan ja talouden sekä raportoinnin johtaminen kokonaisuutena.

Vuoden 2022 aikana palveluperusteisen johtamismallin kehittämisessä saatua kokemusta ja tietoa hyödynnettiin edelleen kehitettäessä raportointia valtiokonttorille (raportointi palveluluokittain toteutettu vuodesta 2021).

Arvioimalla Pelikirjan pohjalta johdettujen tavoitteiden saavuttamista vuosittain, johto pystyy seuraamaan etenemistä Pelikirjan vision suunnassa. Johto pystyy reagoimaan toimintaympäristön merkittäviin muutoksiin ja muuttamaan myös Pelikirjan sisältöä ja johtamisjärjestelmän rakenteita. Pelikirja päivitettiin vuonna 2022 ja se jalkautettiin koko henkilöstölle mm. yhteisiä peli-iltapäiviä toteuttamalla.

Kaupunkia koskettavien kriisien vaikutuksia toimintaympäristöön ja talouteen seurataan aktiivisesti ml. näiden taloudelliset vaikutukset. Seuranta on systemaattista ja tilannekuvaa käytetään aktiivisesti kaikessa toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Kaupunginhallituksen keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelu-kaudella

Kaupunginhallitus esittää käsityksensä sisäisestä valvonnasta ja siihen liittyvästä riskienhallinnasta kokonaisarvion.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan merkitys on kaupunkiorganisaatiossa sisäistetty. Kaupunginvaltuuston päättämässään perusteissa antamia periaatteita viedään pääsääntöisesti käytäntöön kaikilla toimialoilla, palvelualueilla ja niiden yksiköissä. Kokonaisarvion mukaan kaupungin hallintoa on hoidettu toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti. Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaan liittyvää arviointia tulee vahvistaa. Riskienhallintaan liittyviä yhtenäisiä käytäntöjä ja toimintatapoja tulee vahvistaa. Strategisten riskienhallinnalla mahdollistetaan elinvoimaisen elämyskaupungin vision suuntaan kulkemista ja kärkihankkeiden toteutuksen onnistumista. Toimivalla operatiivisella riskienhallinnalla turvataan henkilöstön, asiakkaiden ja kuntalaisten turvallisuutta.

Avainhenkilöriskien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota tilanteessa, jossa kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy. Henkilöstön sitouttaminen ja sitoutuminen kaupunkiorganisaatioon ovat toiminnan tehokkuuden, jatkuvuuden ja häiriötömyyden kannalta keskeisiä menestystekijöitä, samoin kuin keskinäinen luottamus ja arvostus luottamustoimielinten ja johtavien viranhaltijoiden, päätöksenteon valmistelijoiden kesken.

3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelma sisältää vain ulkoiset kulut ja tuotot. Kunnallisena liikelaitoksena toimivan Hyvinkään Veden luvut sisältyvät tuloslaskelmaan. Konsernitasoista tuloksen muodostumista käsitellään erikseen.

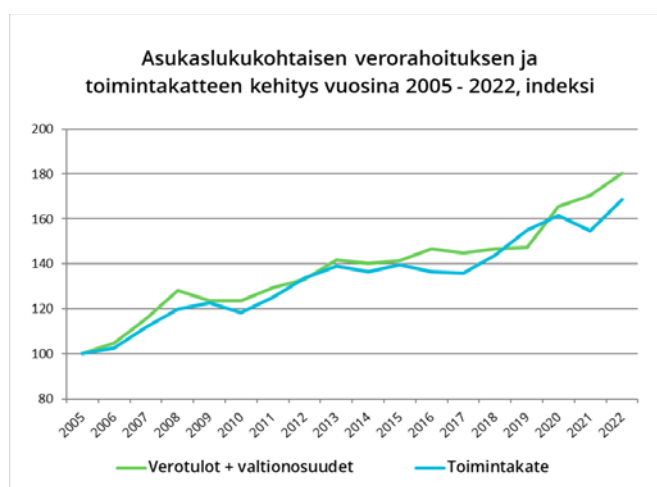
3.1.1 Tuloslaskelman analysointi

Tilikauden tulos oli 14,8 milj. euroa ylijäämäinen ennen poistoeroja ja varauksia. Poistoeron tuloutus 0,4 milj. euroa kohdentuu Hyvinkään lukion ja Opiston rakennuksen, Kipinän, investointivarausten purkamiseen. Kuluneelle tilikaudelle tehtiin 5,0 milj. euron investointivaraus tulevaan Hangonsillan alueen kouluun. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilinpäätös osoittaa 10,1 milj. euron ylijäämää, kun edellisvuonna ylijäämä oli 14,7 milj. euroa. Vuoteen 2021 verrattuna ylijäämää kertyi 4,6 milj. euroa vähemmän.

Vuosikate oli 35,8 milj. euroa positiivinen. Vuosikate heikkeni edellisvuodesta 5,5 milj. euroa, jolloin vuosikate oli 41,3 milj. euroa. Asukaskohtainen vuosikate oli 765 euroa, kun edellisvuonna asukaskohtainen vuosikate asettui 881 euroon. Vuosikate kattoi poistot 170-prosenttisesti. Tasapainoisessa taloudessa prosenttiosuuden tulee asettua vähintään 100 prosenttiin.

Verotulot kasvoivat edellisvuodesta 12,8 milj. euroa (5,6 %), ja **valtionosuudet** kasvoivat 3,8 milj. euroa (5,7 %). Verorahoitus kokonaisuudessaan kasvoi edellisvuodesta 16,5 milj. euroa (5,6 %) toteutuen 311,2 milj. eurona.

Toimintakate eli toiminnan nettomenot kasvoivat 22,6 milj. euroa (8,9 %) edellisvuodesta. Toimintakate oli -275,4 milj. euroa. Asukaskohtainen toimintakate oli -5 885 euroa (2021: -5 395 euroa). Edellisvuoteen nähden asukaskohtainen toimintakate kasvoi 9,1 prosenttia.

Toimintatuotot	47 958	45 408
<i>Myyntituotot</i>	14 503	15 865
<i>Maksutuotot</i>	6 151	5 384
<i>Tuet ja avustukset</i>	3 037	3 164
<i>Muut tuotot</i>	24 267	20 995
Valmistus omaan käyttöön	1 754	1 926
Toimintakulut	-325 068	-300 114
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-64 061	-61 205
<i>Eläkkeet</i>	-15 171	-15 151
<i>Muut henkilösivukulut</i>	-2 549	-2 251
<i>Asiakaspalvelujen ostot</i>	-189 071	-168 060
<i>Muiden palvelujen ostot</i>	-23 297	-22 958
<i>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</i>	-11 158	-10 173
<i>Avustukset</i>	-9 299	-10 000
<i>Muut kulut</i>	-10 463	-10 316
Toimintakate	-275 355	-252 780
Verotulot	240 853	228 073
<i>Kunnallisvero</i>	202 345	193 251
<i>Yhteisövero</i>	23 542	21 115
<i>Kiinteistövero</i>	14 966	13 707
Valtionosuudet	70 347	66 582
Rahoitustuotot ja -kulut	-53	-570
<i>Korkotuotot</i>	62	55
<i>Muut rahoitustuotot</i>	1 732	1 252
<i>Korkokulut</i>	-1 826	-1 795
<i>Muut rahoituskulut</i>	-20	-82
Vuosikate	35 791	41 305
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 767	-19 858
Arvon alentumiset	-258	-2 076
Tilikauden tulos	14 766	19 371
Poistoeron lisäys(-)/vähennys (+)	367	367
Varausten lisäys (-)/vähennys (+)	-5 000	-5 000
Tilikauden alijäämä / ylijäämä	10 132	14 738

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut %	14,8	15,2
Vuosikate/Poistot, %	170,2	188,3
Vuosikate, euroa/asukas	765	881
Asukasmäärä	46 789	46 858
Tuloveroprosentti	20,25	20,25

Tuloslaskelma, 1000 €

2022 2021

Hyvinkään kaupunki – Tilinpäätös 2022

Tuotot

Kaupungin ulkoisten tuottojen kokonaismäärä oli 361,0 milj. euroa. Edellisvuoteen verrattuna kasvua oli 19,6 milj. euroa (5,7 %). **Toimintatuottoja** kertyi 48,0 milj. euroa, mikä on 2,6 milj. euroa (5,6 %) edellisvuotta enemmän.

Myyntituotot (14,5 milj. euroa) laskivat edellisvuodesta 1,4 milj. euroa. Muutos selittyy aiemmin Keusotelle myydyin siivous- ja ateriapalvelun päättymisellä.

Maksutuotot (6,2 milj. euroa) ovat kasvaneet edellisvuodesta 0,8 milj. euroa. Merkittävimpinä erinä olivat suureen rakennushankkeen lupamaksu (0,6 milj. euroa), Uimalan tuottojen paraneminen edellisvuodesta (0,4 milj. euroa) sekä Hyvinkään Opiston (0,2 milj. euroa) ja Hyvinkääsalin (0,1 milj. euroa) tuottojen paraneminen koronavuosien jälkeen. Edellisvuoden toteuma piti sisällään kertaluonteisen maankäyttökorvauksen (0,6 milj. euroa) ja kuluvalle vuodelle ei vastaavaa saatu.

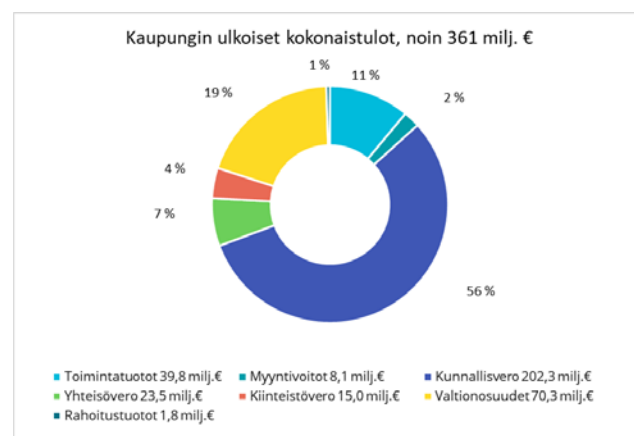
Tukia ja avustuksia kaupunki sai 3,0 milj. euroa, mikä on 0,1 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Vuoden 2021 avustukset pitivät sisällään myös vuodelta 2020 saattua KELA-korvausta työterveyshuollon järjestämisestä 0,2 milj. euron verran, joka omalta osaltaan näkyy muutoksessa.

Muut toimintatuotot (24,3 milj. euroa) ovat nousseet 3,3 milj. euroa edellisvuodesta. Kuluvan vuoden toteuma sisältää Sahanmäen laittoman kaatopaikan pakollisen varauksen tarkistamiseen liittyvän tuloa tuottavan vaikutuksen (0,5 milj. euroa). Lisäksi kasvua on tullut rakennusten ja maa-alueiden vuokratuotoista (0,3 milj. euroa) sekä muihin toimintatuottoihin sisältyvistä myyntivoitoista (2,6 milj. euroa).

Verorahoitus kokonaisuudessaan kasvoi edellisvuodesta 16,5 milj. euroa (5,6 %), toteutuen 311,2 milj. euronä. Kunnallisverotuloja kertyi 202,3 milj. euroa, yhteisöverotuloja 23,5 milj. euroa ja kiinteistöveroja 15,0 milj. euroa. Kunnallisverotuloja kertyi 9,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2021. Kunnallisveron kasvussa näkyy myös ansiotulojen kasvu noin 5,9 prosentilla edellisvuodesta. Yhteisöverotulojen kasvu (2,4 milj. euroa) selittää vuoden 2021 valmistuneen verotuksen mukaan maksettavan yhteisöveron kasvu sekä vuoden 2022 ennakkoverojen aiempaa parempi kehitys. Kiinteistöveroja kertyi 15,0 milj. euroa, kasvaen edellisvuodesta 1,3 milj. euroa. Valtionosuuksia kaupunki sai 70,3 milj. euroa. Valtionosuudet kasvoivat edellisvuodesta 3,8 milj. euroa (5,7 %).

Rahoitustuottoja kertyi 1,8 milj. euroa, mikä oli 0,5 milj. euroa edellisvuoden toteumaa enemmän. Rahoitustuotot sisältävät muun muassa 0,8 milj. euroa osinkotuottoa Hyvinkään Lämpövoima Oy:ltä, ETEVA kuntayhtymän

ylijäämän palautusta 0,3 milj. euroa ja 0,4 milj. euroa peruspääoman korkotuottoa HUS-kuntayhtymältä.

Kulut

Kaupungin kulujen kokonaismäärä oli 347,9 milj. euroa. Kokonaiskulut kasvoivat edellisvuodesta 24,0 milj. euroa (7,4 %). Omaan työnä valmistettuihin investointihyödykkeisiin liittyvät kulut sisältyvät tuloslaskelman ulkoisiin toimintakuluihin ja niiden vaikutus tulokseen (1,8 milj. euroa) on eliminoitu tuloslaskelmassa valmistus omaan käyttöön -rivillä. Kaupungin kokonaiskuluissa on tämä osuus mukana. Kokonaismenoista 54,2 prosenttia (188,6 milj. euroa) kohdentuu sosiaali- ja terveysmenoihin. Sivistystoimen osuus ulkoisista menoista on 20,8 prosenttia (72,4 milj. euroa) ja tekniikan ja ympäristön 17 prosenttia (59,1 milj. euroa). Kokonaiskuluihin sisältyvät **toimintakulut** toteutuivat 325,1 milj. euronä. Edelliseen vuoteen nähden toimintakulut kasvoivat 25,0 milj. euroa (8,3 %).

Henkilöstökulut kasvoivat edellisvuodesta 3,2 milj. euroa (4,0 %), tästä kohdentui 2,5 milj. euroa sivistystoimeen. Henkilöstökulut toteutuivat 81,8 milj. euronä, mikä on noin 25 prosenttia toimintakuluista. Henkilöstökuluista on tarkemmin toimintakertomuksen Henkilöstö-osiassa.

Palvelujen ostot toteutuivat 212,4 milj. euronä, kasvaen 21,3 milj. euroa vuodesta 2021. Asiakaspalvelujen ostot kasvoivat 21,0 milj. euroa ja muiden palvelujen ostot kasvoivat 0,3 milj. euroa. Asiakaspalvelujen ostojen kasvua selittää vuoden 2021 toteuman sisältämä sosiaali- ja terveyspalveluihin saadut koronatuot, jolloin Keusoten ja HUS:n saamista koronatuista Hyvinkään maksuosuuteen kohdentui noin 18 milj. euroa. Vuonna 2021 Hyvinkään osuuden koronakustannuksista arvioitiin olevan noin 20 milj. euroa. Koronasta on aiheutunut hoitovelkaa ja ilman koronaa olisi sosiaali- ja terveyspalveluiden menot olleet aiemmalla kustannustasolla. Vuonna 2022 Keusoten ja HUS:n saamista koronatuista Hyvinkään maksuosuuteen kohdentui noin 4,4 milj. euroa. Keusoten oman toiminnan osalta välittömiä koronakustannuksia oli saatujen avustusten verran ja HUS:n osalta ei ole tietoa koronahoi-

topäivien kustannuksista. Muiden palvelujen ostot sisäl-sivät vuonna 2021 Keusotelle edelleen myytyä ateria- ja puhtauspalveluiden ostoa ja tämän päätyttyä palvelujen ostot vähenivät tältä osin noin 1,1 milj. euroa. Palvelujen ostoa vähentävänä eränä näkyy myös Keski-Uudenmaan Aluepelastuslaitoksen ylijäämän palautus 0,7 milj. euroa. Ilman näitä edellä mainittuja palvelujen ostoja vähentäviä eriä olisivat palvelujen ostot kasvaneet noin 2,1 milj. eu-roa. Muutosta selittää niin hintojen kasvu, volyymin muu-tos, kuin myös toiminnan palautuminen koronavuosien jälkeen normaalille tasolle. Merkittävimmin tämä näkyy Teknisen lautakunnan alaisissa toiminnoissa, jossa kas-vuksi olisi muodostunut 1,4 milj. euroa, kohdentuen mm. rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopal-veluihin (1,0 milj. euroa) sekä majoitus- ja ravitsemispal-veluihin (0,2 milj. euroa).

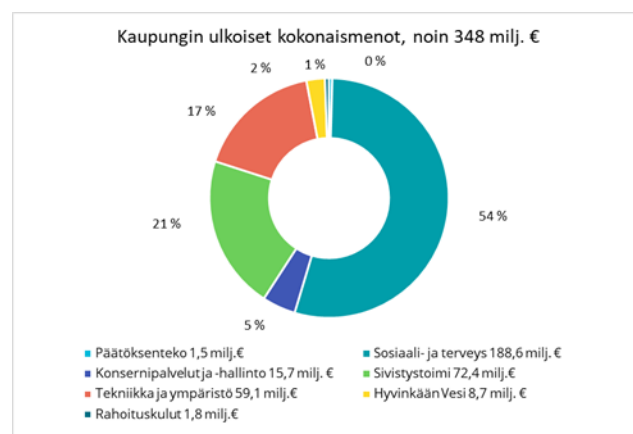
Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului 11,2 milj. euroa vuonna 2022. Toteuma oli 1,0 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Hintojen kasvu on nähtävissä mm. poltto- ja voiteluaineiden (0,2 milj. euroa, noin 50 %), rakennus-materiaalin ja työaineiden (0,3 milj. euroa, noin 30 %) sekä elintarvikkeiden (0,2 milj. euroa, noin 20 %) edellis-vuotta suuremmassa toteumassa.

Avustuksia maksettiin kuluneen vuoden aikana 9,3 milj. euroa, mikä oli 0,7 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Kotitalouksille maksettavat avustukset (lasten kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki ja sen kuntaosuus) toteutuivat 0,1 milj. euroa pienempinä ja yhteisöille maksettavat avustukset vähenivät edellisvuodesta 0,6 milj. euroa, josta työmarkkinatuen kuntaosuuden vaikutus oli 0,5 milj. euroa.

Tulojen kehitys	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Toimintatuotot	39 812	39 841	36 954	38 008	135 255	48 577
Myyntivoitot	8 147	5 567	2 664	3 112	7 035	7 534
Verotulot	240 853	228 073	210 987	199 029	199 496	198 343
Valtionosuudet	70 347	66 582	73 266	52 983	51 806	51 169
Rahoitustuotot	1 794	1 307	1 200	1 187	1 171	1 070
Yhteensä	360 952	341 370	325 071	294 319	394 764	306 693
Muutos%	5,7	5,0	10,4	-25,4	28,7	0,4
Muutos 1000 euroa	19 582	16 298	30 752	-100 445	88 070	1 268

Kulujen kehitys	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Toimintakulut	325 068	299 982	304 225	295 098	378 810	284 237
Myyntitappiot	0	132	0	38	182	16
Rahoituskulut	1 847	1 877	1 872	1 914	1 944	2 153
Yhteensä	326 915	301 990	306 097	297 051	380 936	286 406
Muutos%	8,3	-1,3	3,0	-22,0	33,0	0,9
Muutos 1000 euroa	24 924	-4 107	9 046	-83 886	94 531	2 480

Muut toimintakulut toteutuivat lähes edellisvuoden ta-solla, ollen 10,5 milj. euroa.

Rahoituskuluja toteutui 1,8 milj. euroa, pysyen edellis-vuoden tasolla. Tämä oli lähes kokonaan korkokuluja. Korkokulut pitävät sisällään lainojen korkokulut sekä maksuliikennetilin negatiivisen talletuskoron.

Poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin 21,0 milj. euroa, joka on 0,9 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Sum-maan sisältyy 0,3 milj. euron edestä arvonalentumisissa käsiteltäviä lisäpoistoja sekä 0,8 milj. euroa lisäpoistoja, joilla on korjattu poistojen jälkeensä jääneisyyttä.

Tulokseen sisältyvien tuloerien kehitys ja kulujen kehitys on ollut viime vuosina seuraava (1000 euroa):

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelman sisältö

Rahoituslaskelmassa esitetään kaupungin tilikauden aikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa toiminnan vaikutusta rahavaroihin. Kaupungin tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten organisaatioiden välillä.

Rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä lasketavien tunnuslukujen avulla. Hyvinkään Veden luvut sisältyvät rahoituslaskelmaan.

3.2.1 Rahoituslaskelman analysointi

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta, tulorahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo siitä, kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen, kuten lainanlyhennyksiin. Rahoituslaskelman välitulos toiminnan ja investointien rahavirta on siis itsessään tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Vuoden 2022 toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä oli 13,6 milj. euroa. Edelliseen vuoteen nähden luku pieneni 6,2 milj. euroa.

Toiminnan rahavirraksi muodostui 24,9 milj. euroa, kun se edellisvuonna oli 35,1 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauseksi muodostui -11,0 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauseksissa toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot sekä pakollisten varausten muutokset. Pysyvien vastaavien luovutusvoittoja kertyi tilikaudella yhteensä 8,1 milj. euroa ja pakollisten varausten muutoksia 2,9 milj. euroa.

Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja omaisuuden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin. Vuonna 2022 kaupungin investointimenot säilyivät vuoden 2021 tasolla. Bruttoinvestoinnit olivat 20,4 milj. euroa, joihin saatiin 0,4 milj. euroa rahoitusosuuksia. Talonrakennuksen osuus investointimenoista oli 5,6 milj. euroa, jossa suurimpana yksittäisenä hankkeena oli Tapainlinnan

koulun laajennus (1,7 milj. euroa). Kunnallistekniseen infrastruktuuriin investoitiin 6,7 milj. euroa. Hyvinkään Vesi-liikelaitoksen investoinnit olivat 5,5 milj. euroa.

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	2022	2021
Toiminnan rahavirta	24 752	35 130
Vuosikate	35 791	41 305
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjausevät	-11 039	-6 175
Investointien rahavirta	-11 129	-15 327
Investointimenot	-20 410	-21 826
Rahoitusosuudet investointimenoihin	380	490
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 901	6 009
Toiminnan ja investointien rahavirta	13 623	19 802
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	162	57
<i>Antolainasaamisten lisäykset</i>		-36
<i>Antolainasaamisten vähennykset</i>	162	94
Lainakannan muutokset	-20 397	-18 991
<i>Pitkäaikaisten lainojen lisäys</i>		25 000
<i>Pitkäaikaisten lainojen vähennys</i>	-14 969	-14 964
<i>Lyhytaikaisten lainojen muutos</i>	-5 428	-29 027
Oman pääoman muutokset		0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-510	-10 282
Rahoituksen rahavirta	-20 745	-29 216
Rahavarojen muutos	-7 123	-9 413
Rahavarat 31.12.		
(sis. konsernitilin)	29 826	36 948
Rahavarat 1.1.		
(sis. konsernitilin)	36 948	46 362
€/asukas	637	789
Rahavarat 31.12.		
(kaupungin rahat)	27 519	29 215
Rahavarat 1.1.		
(kaupungin rahat)	29 215	34 749
€/asukas	588	623

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavaroja, jotka kohdentuvat käyttötalouden ja investointien sekä antolainauksen, lainakannan ja maksuvalmiuden muutoksien rahoittamiseen. Vuoden 2022 rahoituksen rahavirta oli 20,7 milj. euroa negatiivinen.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin tilikaudella 15,0 milj. euroa. Uusia pitkä aikaisia lainoja ei nostettu tilikauden aikana. Lyhytaikaisten lainojen muutos -5,4 milj. euroa muodostuu konsernitilivelan muutoksesta. Tilikauden päättyessä kaupungilla ei ollut liikkeelle laskettuja kuntatodistuksia.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos kuvaa toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran erotusta. Se kertoo rahavarojen muutoksen tilikauden alun ja lopun välillä. Kaupungin ja liikelaitoksen rahavarat olivat vuoden päättyessä 27,5 milj. euroa, kun kassavaroista poistetaan konsernitilillä olevat tytäryhteisöjen varat. Vähennystä edelliseen tilinpäätökseen oli 1,7 milj. euroa. Konsernitilillä olevat varat huomioiden tilikauden päättyessä rahavaroja oli 29,8 milj. euroa ja muutos edelliseen tilinpäätökseen nähden oli -7,1 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

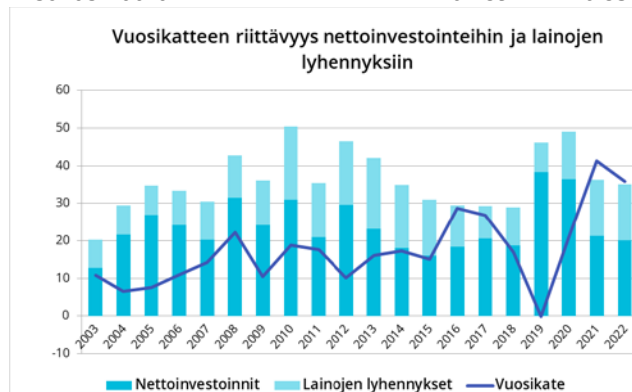
Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Tämä kuvaa kaupungin toimintaan sitoutunutta rahoitusvajetta, joka on pääasiassa tullut katetuksi vieraalla pääomalla. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Vuonna 2022 toiminnan ja investointien rahavirta oli 13,6 miljoonaa euroa. Rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta oli -12,4 milj. euroa.

Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Kaupungin investointien rahoitusvalmiutta mittaava investointien tulorahoitusprosentti oli positiivinen (178,7 %), sillä vuosikate oli positiivinen.

Lainanhoitokate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä pelkästään lainojen hoitokuluihin, korkoihin ja lyhennyksiin. Kunnan lainanhoitokykyä pidetään heikkona tunnusluvun jäädessä alle yhden. Lainanhoitokyky on hyvä, jos tunnusluku on yli 2, mikäli se on 1 - 2, lainanhoitokyky on tyydyttävä ja heikko, jos se jää alle 1. Hyvinkään lainanhoitokate on ollut vuosia 1,0: n tuntumassa, eli tyydyttävä tilanteessa, jossa korkotaso on poikkeuksellisen matala. Viime vuonna lainanhoitokate tunnusluku säilyi hyvänä, ollen 2,4.

Kassan riittävyyttä kuvaava tunnusluku kertoo, että tilinpäätöshetken rahavaroilla olisi kyetty kattamaan kaikki kassasta maksut 30,2 päivän ajan. Ilman konsernitiliä pelkät emokaupungin kassavarat olivat tilinpäätöshetkellä 27,5 milj. euroa ja kassan riittävyys siten 27,9 päivää.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-12 413	-17 746
Investointien tulorahoitus, %	178,7	193,6
Laskennallinen lainanhoitokate	2,4	2,4
Kassan riittävyys, pv (sis. konsernitilin)	30,2	40,0
Kassan riittävyys, pv (kaupungin omat rahat)	27,9	31,7
Asukasmäärä	46 789	46 858

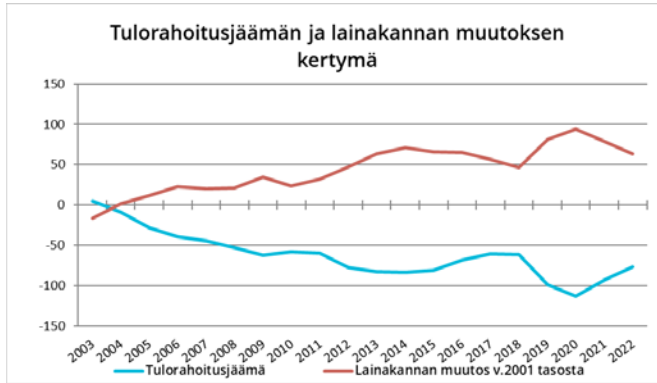

Yllä olevassa kuvassa on esitetty vuosikateen riittävyys nettoinvestointeihin ja lainanlyhennyksiin. Kuvasta voi havaita, että päättynyt vuosi 2022 oli toinen vuosi vuoden 2003 jälkeen, jolloin vuosikate riitti sekä nettoinvestointeihin että lainojen lyhennyksiin.

Yllä olevassa kuvassa investointitasoa on tarkasteltu suhteessa vuosikatteeseen ja poistoihin asukasta kohden. Investointien omahankintamenot ovat 2000-luvulla ylittäneet vuosikateen lukuun ottamatta muutamaa poikkeusvuotta: 2002, 2016, 2017, 2021 ja 2022.

Seuraavassa kuvassa on tarkasteltu tulorahoitusjäämän eli poistonalaisilla investoinneilla vähennetyn vuosikatteen kertymää ja lainakannan muutoksen kertymää. Kuvasta näkyy, että tulorahoitusjäämää on alkanut kertyä vuodesta 2004 lukien, jolloin keskimääräistä investointitasoa on nostettu pysyvästi aikaisemmasta. Tulorahoitusjäämää on katettu lainakantaa lisäämällä.

4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase sisältää Hyvinkään Veden luvut ja siinä ei ole mukana eri yksiköiden välisiä sisäisiä eriä.

4.1 Taseen analysointi

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin kuuluvat aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli tilikauden päättyessä 318,6 milj. euroa. Edellisvuodesta pysyvien vastaavien arvo laski 1,9 milj. euroa.

Pysyvät vastaavat jakaantuvat aineettomiin hyödykkeisiin (0,6 milj. euroa), aineellisiin hyödykkeisiin (261,2 milj. euroa) ja sijoituksiin (56,8 milj. euroa). Aineellisissa hyödykkeissä merkittävimmät erät ovat rakennukset (135,0 milj. euroa), kiinteät rakenteet ja laitteet (73,4 milj. euroa) sekä maa- ja vesialueet (43,2 milj. euroa).

Vuoden 2022 päättyessä vaihtuvia vastaavia oli yhteensä 39,3 milj. euroa. Edellisvuodesta vaihtuvien vastaavien arvo laski 7,2 milj. euroa.

Vaihtuvat vastaavat muodostuvat pitkäaikaisista saamisista (1,9 milj. euroa) ja lyhytaikaisista saamisista (7,5 milj. euroa) sekä rahoista ja pankkisaamisista (29,8 milj. euroa). Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset säilyivät edellisvuoden tasolla, kun taas rahat ja pankkisaamiset laskivat 7,1 milj. euroa.

VASTAAVAA, 1000 €	2022	2021
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	575	618
Aineettomat oikeudet	154	182
Muut pitkävaikutteiset menot	420	437
Aineelliset hyödykkeet	261 216	262 893
Maa- ja vesialueet	43 244	43 172
Rakennukset	135 048	137 771
Kiinteät rakenteet ja laitteet	73 371	72 536
Koneet ja kalusto	2 711	2 544
Muut aineelliset hyödykkeet	580	580
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 261	6 291
Sijoitukset	56 827	57 018
Osakkeet ja osuudet	52 931	52 960
Muut lainasaamiset	2 865	3 026
Muut saamiset	1 032	1 032
* Pysyvät vastaavat	318 618	320 530
Toimeksiantojen varat		
Muut toimeksiantojen varat	81	0
* Toimeksiantojen varat	81	0
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset	9 479	9 537
Pitkäaikaiset saamiset	1 937	2 056
Lainasaamiset	1 935	2 047
Siirtosaamiset	3	9
Lyhytaikaiset saamiset	7 541	7 482
Myyntisaamiset	3 271	2 908
Lainasaamiset	112	115
Muut saamiset	2 313	2 420
Siirtosaamiset	1 844	2 039
Rahat ja pankkisaamiset	29 826	36 948
Rahat ja pankkisaamiset	29 826	36 948
* Vaihtuvat vastaavat	39 304	46 485
VASTAAVAA	358 004	367 015

Vastattavaa

Kaupungin oma pääoma oli vuoden 2022 lopussa 189,0 milj. euroa. Tästä peruspääoman osuus oli 151,0 milj. euroa, edellisten tilikausien ylijäämää on kertynyt 24,0 milj. euroa. ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 10,1 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä huomioiden taseessa on kertynyt ylijäämää 34,1 milj. euroa.

Poistoeron tililtä on purettu Monitoimitalo Kipinän investointivarausta poistosuunnitelman mukaisessa aikataulussa. Vuoden 2022 osuus on ollut 0,4 milj. euroa. Vapaaehtoisten varausten tilille on tehty uusi 5,0 milj. euron varaus Hangonsillan alueen uuteen kouluun ja näin ollen investointihanke rasittaa tulevaisuudessa tilikauden ylijäämää vähemmän kuin tilanteessa, jossa varausta ei olisi tehty.

Pakolliset varaukset 2,0 milj. euroa koostuu Sahanmäen entisen kaatopaikan kunnostamisesta tehdystä varauksesta, valtion kanssa yhteistyössä toteutettavasta jätehuoltotyöhön liittyvästä varauksesta ja Kulomäen sora-kuopan entisöintiä koskevasta varauksesta.

Toimeksiantojen pääomissa on lahjoitusrahastojen pääomia 0,2 milj. euroa. Vuonna 2022 määrä kasvoi 0,1 milj. euroa, joka osoitettiin lasten ja nuorten rahastoon.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 146,5 milj. euroa. Kaupungin lainakanta väheni 15,0 milj. euroa ja oli vuoden lopussa 111,9 milj. euroa. Asukasta kohden laskettuna lainakanta oli 2 392 euroa, pienentyen edellisvuodesta 316 euroa. Tilinpäätöshetkellä kaupungilla ei ollut liikkeelle laskettuja kuntatodistuksia. Lyhytaikaiset lainat muilta luotonantajilta väheni 5,4 milj. euroa, ollen 2,3 milj. euroa. Erä sisältää kaupungin konsernitilillä olevat tytäryhteisöjen varat.

Muihin pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin sisältyi liittymismaksuja 9,8 milj. euroa, siirtovelkoja 15,2 milj. euroa, ostovelkoja 5,5 milj. euroa, saatuja ennakoita 0,1 milj. euroa sekä muita velkoja 1,6 milj. euroa. Siirtovelkoja oli 15,2 milj. euroa, jossa suurimmat erät olivat lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset (8,9 milj. euroa), muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset (2,2 milj. euroa) sekä valtionosuusennakot (2,4 milj. euroa).

Vuoden 2022 päättyessä taseen loppusumma oli 358,0 milj. euroa.

VASTATTAVAA, 1000 €	2022	2021
Oma pääoma		
Peruspääoma	151 019	151 019
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	3 862	3 862
Edellisten tilikausien yli/ali-jäämä	23 997	9 259
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 132	14 738
* Oma pääoma	189 011	178 878
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	10 219	10 585
Vapaaehtoiset varaukset	10 000	5 000
* Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	20 219	15 585
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	2 049	4 941
* Pakolliset varaukset	2 049	4 941
Toimeksiantojen pääomat		
Lahjoitusrahastojen pääomat	195	101
* Toimeksiantojen pääomat	195	101
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	104 017	123 191
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	94 225	114 275
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	9 782	8 901
Siirtovelat	10	16
Lyhytaikainen	42 514	44 318
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 696	12 615
Lainat muilta luotonantajilta	2 305	7 734
Saadut ennakot	137	364
Ostovelat	5 537	7 331
Muut velat	1 626	1 505
Siirtovelat	15 212	14 769
* Vieras pääoma	146 531	167 509
VASTATTAVAA	358 004	367 015

Tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona pidetään kunnissa 70 %:n omavaraisuutta. Hyvinkään omavaraisuusaste parani edellisvuodesta ollen 58,5 %. 50 %:n tai sitä pienempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa jo merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuusprosentti on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Aiemmin kriisikuntakriteerinä oli vähintään 50 %:n suhteellinen velkaantuneisuus. Hyvinkään suhteellinen velkaantuneisuus oli tilinpäätöshetkellä 40,8 %.

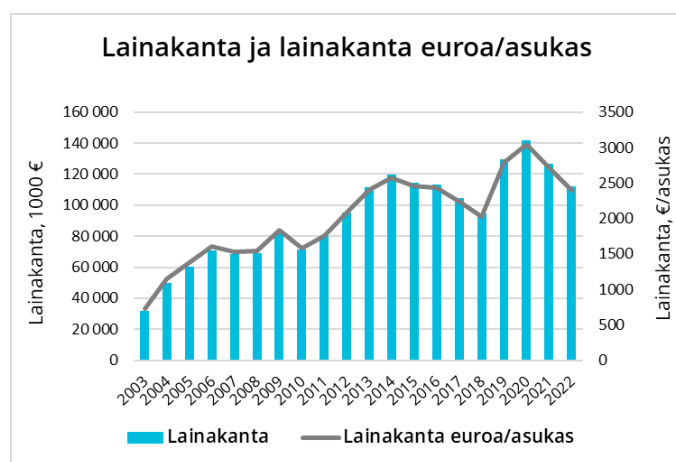
Kertyneen ylijäämän tunnusluku osoittaa, kuinka paljon kunnalla on ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana. Hyvinkään taseeseen kertynyt ylijäämä oli tilinpäätöksessä 34,1 milj. euroa, kasvaen edellisvuodesta 10,1 milj. euroa. Asukasta kohden kertynyttä ylijäämää on 729 euroa.

Lainakanta muodostuu korollisesta vieraasta pääomasta. Tilinpäätöshetkellä lainoja oli 111,9 milj. eurolla. Kuluvan vuoden aikana lainakanta laski 15,0 milj. euroa. Asukas-kohtaiseksi lainakannaksi muodostui 2 392 euroa.

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Asukaskohtainen tunnusluku oli 2721 euroa vuonna 2022, edellisvuoden luvun ollessa 3256 euroa.

Lainasaamisia kaupungilla oli 2,9 milj. euroa. Tässä esitetään pysyviin vastaaviin merkityt antolainat kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseksi.

TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste %	58,5	53,0
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	40,8	49,2
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	127 332	152 546
Lainat ja vuokravastuut 31.12. €/asukas	2 721	3 256
Lainakanta 31.12., 1000 €	111 921	126 890
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 392	2 708
Lainasaamiset 31.12. , 1000 €	2 865	3 026
Kertynyt yli/alijäämä, 1000 €	34 129	23 997
Kertynyt yli/alijäämä /asukas, €	729	512
Asukasmäärä	46 789	46 858

5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulo- ja -menolaskelma on koottu vuoden 2022 tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Tulot ja menot ovat ulkoisia. Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat varsinaisen toiminnan ja investointien menot ja tulot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja rahankäytön.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2022 olivat 362,2 milj. euroa ja kokonaismenot 368,9 milj. euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui 6,6 milj. euroa.

Kokonaistulot laskivat edellisvuodesta 5,1 milj. euroa. Vuonna 2022 kaupunki ei nostanut uutta pitkäaikaista lainaa ja tämän vaikutus kokonaistuloja laskevana tekijänä on 25,0 milj. euroa. Käyttöomaisuuden myyntitulot toteutuivat 2,9 milj. euroa ja verorahoitus 16,5 milj. euroa edellisvuotta suurempina.

Kokonaismenot kasvoivat 2,3 milj. euroa edellisvuodesta. Toimintakulut toteutuivat 25,0 milj. euroa edellisvuotta suurempina, kun taas lyhytaikaisten lainojen vähennys 23,6 milj. euroa pienempänä. Lyhytaikaisten lainojen vähennyksessä näkyi vuonna 2021 pois maksettu joukko-velkakirja.

TULOT	2022		2021	
	1000 €	%	1000 €	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	47 958	13,2	45 408	12,4
Verotulot	240 853	66,5	228 073	62,1
Valtionosuudet	70 347	19,4	66 582	18,1
Korkotuotot	62	0,0	55	0,0
Muut rahoitustuotot	1 732	0,5	1 252	0,3
Tulorahoituksen korjauserät				
- käyttöomaisuuden myyntivoitot	-8 147	-2,2	-5 567	-1,5
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointeihin	380	0,1	490	0,1
Käyttöomaisuuden myyntitulot	8 901	2,5	6 009	1,6
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen vähennykset	162	0,0	94	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	25 000	6,8
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	0	0,0
Kokonaistulot	362 248	100,0	367 394	100,0
Muutos %	-1,4		4,3	

MENOT

Varsinainen toiminta

Toimintakulut	325 068	88,1	300 114	81,9
- valmistus omaan käyttöön	-1 754	-0,5	-1 926	-0,5
Korkokulut	1 826	0,5	1 795	0,5
Muut rahoituskulut	20	0,0	82	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
- pakollisten varausten muutos	2 892	0,8	739	0,2
- käyttöomaisuuden myyntitappiot	0	0,0	-132	0,0

Investoinnit

Käyttöomaisuusinvestoinnit	20 410	5,5	21 826	6,0
----------------------------	--------	-----	--------	-----

Rahoitustoiminta

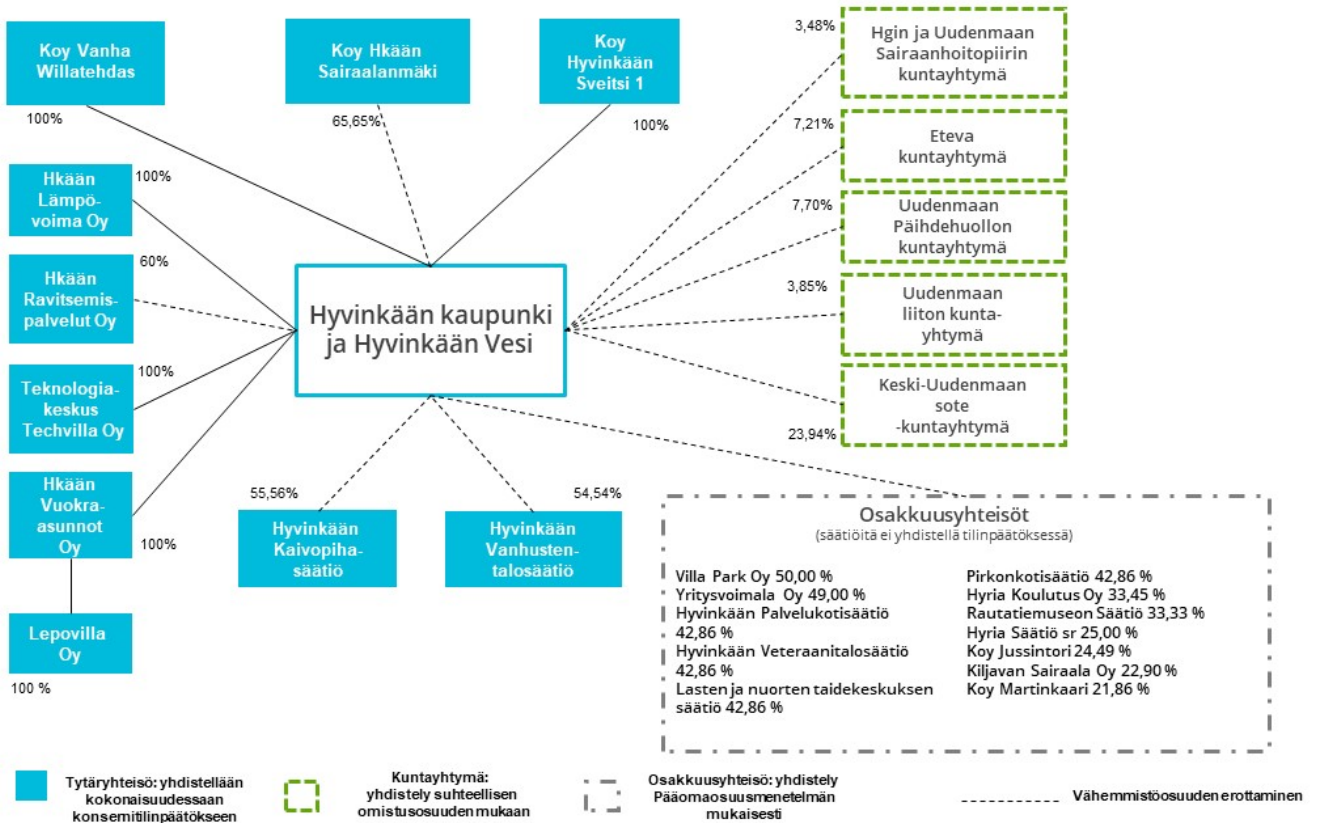
Antolainauksen lisäykset	0	0,0	36	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	14 969	4,1	14 964	4,1
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	5 428	1,5	29 027	7,9
Oman pääoman vähennys				

Kokonaismenot	368 861	100,0	366 526	100,0
Muutos %	0,6		5,2	

6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällystyistä yhteisöistä

Hyvinkään kaupunkikonsernin rakenne 2022

Yllä esitetyn kaavion rakenne on tehty siten, että kiinteistöyhtiöt on pyritty esittämään kuvion yläreunassa, toiminnalliset (liiketoimintaa harjoittavat) yhtiöt vasemmalla, ikääntyvien palveluja tarjoavat yhteisöt alhaalla ja kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisöt oikealla. Omistusosuutta kuvaavina yhdysviivoina käytetään kiinteää viivaa (100 %:n omistus) tai katkoviivaa (alle 100 %:n omistus). Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen, lukuun ottamatta säätiöitä ja Villa Park Oy:tä, joita ei ole yhdistelty lainkaan.

Tilikauden aikana konsernirakenteessa tai konserniyhteisöjen omistussuosuksissa ei tapahtunut muutoksia. Hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset näkyvät vasta vuoden 2023 rakenteessa, kun esimerkiksi Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:n omistussuosuus laskee 51 %:iin, Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen tullessa yhtiön uudeksi osakkaaksi.

Ennen vuotta 2022 suunnitteilla olleet muut yhtiöittämiset (mm. liityntäpysäköintilaitos tai sote-kiinteistöyhtiöt)

eivät toteutuneet tilikaudella 2022. Kiinteistö Oy Hyvinkään Martinkaaren kahden muun osakkaan keskinäiset omistussuhteet muuttuivat, mutta tällä ei ollut vaikutusta Hyvinkään kaupungin omistussuuteen.

Konsernirakennetta kuvaava kaavio tulee tulevaisuudessa näyttämään erilaiselta, kun Uudenmaan liittoa lukuun ottamatta muut kuntayhtymät purkautuvat.

Yhdistely konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt	10	
Kuntayhtymät	5	
Yhteisom.- ja osakkuusyhtiöt	6	1
Yhteensä	21	1

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Voimassa olevan hallintosäännön mukaan kaupungin konsernijohdon muodostavat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen kehittämisjaosto, kaupunginjohtaja, talousjohtaja ja liiketoimintajohtaja. Konsernijohto vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).

Kehittämisjaosto vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnasta siltä osin, kun ne koskevat omistajaohjausta seuraavissa yhtiöissä:

- Teknologiakeskus Techvilla Oy
- Hyvinkään Lämpövoima Oy
- Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy
- Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas
- Hyvinkään Ravitsemuspalvelut Oy
- Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki

Kaupunkikonsernissa on käytössä Omistajapoliittiset linjaukset –asiakirja (päiv. 14.11.2022), jossa määritellään omistajan tahtotila kaupunkikonsernin merkittävälle omaisuuserille, kuten maaomaisuudelle, rakennusomaisuudelle, kiinteille rakenteille ja laitteille sekä sijoituksille. Linjaukset määrittelevät lisäksi toiminnan kaupungin tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden, kuntayhtymien sekä säätiöiden kautta hallittavaan omaisuuteen.

Kaupungin voimassa olevat Konserniohje sekä Hyvä johtamis- ja hallintotapa (Corporate Governance) -ohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.2.2021. Tuolloin tehdyt päivitykset vastasivat muuttuneeseen lainsäädäntöön (mm. kuntalain muutokset omistajaohjausta koskien) ja ohjeista poistettiin vanhentuneita viittauksia jo lopetettuihin toimielimiin.

Vuoden 2022 aikana kaupunginvaltuusto hyväksyi rahoitusta koskevin periaatteina Varainhankinta- sekä Taka- ja antolainaus -politiikka -nimiset asiakirjat (KV 30.5.2022 § 37). Nämä asiakirjat sisältävät yhteen kootuna aiemmin mahdollisesti eri toimialoilla tai toimintäsäännöissä olleita rahoitusta koskevia periaatteita tai toimivallan määrittämiä. Näissä politiikoissa otetaan lisäksi tarkasteluun EU:n valtioneuvoston päätökset, joita aiemmassa hajanaisessa ohjeistuksessa ei ollut käsitelty.

Edellä mainittujen ohjeiden ja politiikkain tarkoitus on yhtenäistää tytäryhteisöjen toimintatapoja mm. konsernia koskevan viestinnän, rahoituksen, riskienhallinnan ja vaakuutusten, henkilöstöpolitiikan sekä hankintojen osalta. Ohjeet myös tukevat kaupungin nimittämien yksittäisten hallituksen jäsenten toimintaa edustamissaan yhteisöissä

Tytäryhteisöjen toimitusjohtajien ja kaupungin konsernijohdon tapaamisia jatkettiin hybridijärjestelyin. Kaikille yhtiöille yhteisiä tapaamisia pidettiin kaksi, lisäksi viiden tytäryhtiön kanssa pidettiin yhtiökohtainen tapaaminen, konsernijohdon ja ko. yhtiön toimitusjohtajan sekä hallituksen puheenjohtajan yhteisenä tapaamisena. Tapaamisten tärkeimpinä aiheina säilyivät yhtiöiden kulloinkin ajankohtaiset asiat ja vuotuisten toiminnallisten tavoitteiden seurannan eteneminen.

Koronan myöhemmän vaiheen vaikutukset tytäryhteisöissä jäivät varsin vähäisiksi, ja ne olivat ennemmin uusia toimintatapoja (mm. hybridityöskentely, tilojen uudennainen käyttö, kokous- ja tapaamiskäytännöt) synnyttäviä, kuin varsinaista toimintaa uhkaavia. Venäjän hyökkäys Ukrainaan aiheutti mm. asumispalveluja tarjoavissa yhteisöissä joitain toimenpiteitä, mutta vaikutusten arvioidaan olevan entistä voimakkaampia, kun sotaa paenneet tulkitaan kunnassa asuviksi kevästä 2023 alkaen. Näkymä tulevaan on tältä osin vaikeasti ennakoitava.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernirakenteessa ei tilikauden aikana tapahtunut muutoksia, mutta valmisteluja vuotta 2023 varten tehtiin runsaasti. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen toiminta käynnistyi 1.1.2023. Uudistuksen myötä tietyt lakisäätelyt sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymät eli sairaanhoitopiirit ja erityishuoltopiirit lakkasivat lain vaikutuksesta 1.1.2023. Nämä siirtyvät varoineen, velkoineen ja sitoumuksineen hyvinvointialueille. Sen sijaan vapaaehtoiset kuntayhtymät vaativat lopulliseen purkautumiseen aktiivisia toimenpiteitä jäsenkunniltaan.

Eteva -kuntayhtymän toiminta lakkasi, samoin HUS -sairaanhoitopiirin, joka jatkaa toimintaansa HUS -yhtymänä. Sekä Keusoten että Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän purkautumista valmisteltiin siten, että purkautumisen odotetaan tapahtuvan vuoden 2023 aikana. Toimenpiteitä tehtiin myös Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen nykyuotoisen toiminnan päättämiseksi, tosin siinäkin lopulliset toimet jäivät myöhempään ajankohtaan. Lisäksi joitain pienempiä osakkuuksia, kuten kaupungin omistamat Sosiaalitalo Oy:n osakkeet, siirtyivät uusien hyvinvointialueiden omistukseen.

Keski-Uudenmaan Sote -kuntayhtymän toimintavuoden yksityiskohtainen tarkastelu löytyy tilinpäätöksen Päätöksentekoa koskevan osuuden lopusta.

Tilikaudella 2022 Eteva jakoi sekä yhtymään kertyneitä ylijäämiä, että osakkeiden myynti- ja osinkotuotoista kertyneitä rahoitustuottoja, yhteensä n. 4,38 milj. euroa, josta Hyvinkään kaupungin osuus oli noin 0,3 milj. euroa.

Etevan toiminta omana kuntayhtymänään päättyi hyvinvointialuelainsäädännön mukaisesti ja sen omaisuus, velat sekä muut sitoumukset, vastuut ja sopimukset siirtyivät perustettaville hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueet myös jatkavat asianomistajina vuoden 2022 vireille tullessa rikosasiassa, jossa syytettyinä ovat yhtymän entinen toimitusjohtaja, entinen hallituksen puheenjohtaja sekä entinen virkamies.

Uudenmaan liitolla tilikauden alijäämä oli n. 189 000 euroa, edellisvuosien kertyneiden ylijäämien ollessa n. 1,6 milj. euroa. Hyvinvointialueudistuksella ei ole vaikutusta Uudenmaan liiton toimintaan.

Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän tulos tilikaudella oli noin 2 milj. euroa voitollinen, kumulatiivisen ylijäämän noustessa yhteensä noin 3,4 milj. euron tasolle. Tulokseen merkittävimmin vaikutti yhtymän 22.6.2022 hyväksymä metsämaan myynti, jossa yhteensä n. 371 ha:n suuruinen määräala myytiin tarjouskilpailun päätöksiksi 2,65 milj. euron kauppahinnalla. Kuntayhtymän henkilöstö siirtyi hyvinvointialueelle, jolle myös yhtymän palvelukäytössä oleva kiinteä omaisuus on vuokrattu. Yhtymän väliaikaisena johtajana toimiva Vantaan konsernilakimies on saanut toimeksiannoksi yhtymän kiinteän omaisuuden myymisen ulkopuoliselle uudelle omistajalle. Tilinpäätöstä laadittaessa ostotarjoustusten vastaanottoaika on parhaillaan käynnissä.

HUS:in valtuusto vahvisti 15.12.2022 pidetyssä kokouksessaan tilikauden 2022 tulostavoitteeksi nolla euroa, ja samalla valtuutti HUS:n hallituksen tilinpäätöksen yhteydessä tilikauden tasauksen toimenpiteisiin tulostavoitteeseen pääsemiseksi. Hallituksen on tarkoitus allekirjoittaa tilinpäätös 27.3.2023. HUS-kuntayhtymä teki vuonna 2022 nollatuloksen ja sille ei jäänyt kattamattomia alijäämiä aiemmilta vuosilta. HUS -konsernin tulos oli tappiollinen, ja Hyvinkään laskennallinen osuus tuosta tappiosta oli n. 183 000 euroa.

Emokaupungin ja tytäryhteisöjen vuoropuhelua jatkettiin yhteisten toimitusjohtajataapaamisten sekä yhteisökohtaisten tapaamisten avulla. Yhteisökummit toimivat kontaktihenkilöinä omien yhteisöjensä suuntaan, ja konsernihoito kokoontuu säännöllisesti kahden viikon välein konserniyhteisöissä tapahtuvien ajankohtaisten asioiden seuraamiseksi.

Konsernitasoisen laina- ja vastuusalkun ylläpito on hyvällä tasolla ja sen avulla yhtenäinen kokonaiskuva taloudellisista vastuista sekä rahoitukseen liittyvien riskien tasosta on helppo muodostaa. Sekä analyysityökalujen että ohjelman mahdollistaman sähköisen asiointipalvelun odotetaan toimivan hyvänä apuna rahoitusjärjestelyjen valmistelussa ja toteutuksessa tulevina vuosina.

Vuonna 2022 toteutettiin jälleen tytär- ja osakkuusyhteisöissä toimivien hallitusjäsenten hallitustyötä koskeva itsearviointi. Tulokset osoittivat hallitustyöskentelyn muodollisen osaamisen olevan varsin vaatimattomalla tasolla. Uusille hallitusjäsenille tarjottiin yhteisöjen päätöksentekoon keskittyviä koulutus- ja keskustelutilaisuuksia yhteensä seitsemän kertaa vuoden aikana. Osallistumisprosentti jäi tilaisuuksissa kokonaisuutena hyvin alhaiseksi. Koulutus pyrittiin kohdistamaan ensisijaisesti uutena aloittaviin hallitusjäseniin.

6.4 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä

Tilikauden päättymisen jälkeen kaupunkikonsernissa tehdään toimenpiteitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen osallistuneiden kuntayhtymien purkamisen valmistelussa ja toteutuksessa. Nämä mahdollisesti pitkään vievät toimet koskevat mm. Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän ja Keusoten kuntayhtymän purkamista.

Muita kaupunkikonserniin kuuluvissa yhtiöissä tapahtuvia muutoksia ovat Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:n omistusosuuden muuttuminen 51 %:iin, hyvinvointialueen tullessa yhdeksi osakkeenomistajaksi. Omistusjärjestely on tarpeen palveluostojen mahdollistamiseksi tulevaisuudessa kaikille kolmelle omistajalle, eli Hyvinkään kaupungille, HUS-yhtymälle ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle.

Hyvinkään kaupungin tulee jatkossa löytää omistajapoliittinen kantansa tiettyjen, kaupungin suoraan tai välillisesti omistamien kiinteistöjen kohdalla. Hyvinvointialueen suuntaan tapahtuva vuokraustoiminta tulee nyky-lainsäädännön mukaan yhtiöittää tietyn siirtymäajan puitteissa. Siihen, halutaanko nämä kiinteistöt säilyttää kaupungin omistamina (konserniyhtiönä) tai halutaanko niistä kokonaan luopua, on lähiaikoina tarvittava omistajapoliittinen ratkaisu.

Konsernin talouslukujen kehitys vuonna 2022 oli kah-tiajakoista. Tuloslaskelmassa nähtävä negatiivinen suuntaus, kuten toimintamenojen selvä nousu näkyy myös monissa konserniyhteisöissä tilikauden tuloksen pienen-tymisenä. Huojentavaa on, että tulokset useimmissa yhteisöissä olivat tilikaudella kuitenkin voitollisia. Etenkin lii-ke-toimintaa harjoittavat yhteisöt ovat pystyneet kompen-soimaan kustannustason nousua palveluhintojen ja vuokrien korotuksilla, mutta joissain yhteisöissä nämä korotukset eivät ole vastanneet kustannustason nousua. Korkomenojen vaikutukset vasta vuonna 2023 ja mahdol-lisesti pitkittyvä inflaatio voi aiheuttaa näille yhteisöille yli-määrästä taloudellista painetta koviinkin hinnankorotuk-

siin. Varovaisen positiivisia merkkejä korkotason vakiintumisesta ja inflaation hidastumisesta näyttää tilinpäätöstä tehdessä esiintyvän eri ennusteissa.

Tuloslaskelmasta poiketen konsernitase on sitä vastoin kehittynyt kahtena viime vuonna varsin positiivisesti. Taseessa on aiempia vuosia paremmin nähtävissä taloudellista puskuria mm. kumulatiivisessa ylijäämässä ja parantuneessa omavaraisuusasteessa. Lisäksi lainamäärän suotuista kehitys jo neljän vuoden ajan on ehdottomasti myönteinen seikka. Epävarmoissa talousnäkymissä tarkka kulukuri ja inflaatiota vastaavat hinnankorotukset ovat hyviä keinoja puolustaa hyvinä vuosina rakennettua konsernin taloudellista tilaa.

Rahoituskuluissa ja -tuotoissa ei vielä tilikauden aikana tapahtunut euromääräisesti merkittäviä muutoksia. Lainakorkojen selkeä nousu on varmaa, mutta toisaalta korkojen suojaustaso on kaupunkikonsernissa vielä hyvä. Tilanne voi jonkin verran muuttua vuosina 2023 ja 2024, jolloin monet korkosuojauskset erääntyvät ja suojauskset tulevat uusittaviksi. Konsernin poistojen kokonaismäärä kasvoi hieman, yhteensä 34,7 milj. euroon edelliseen vuoteen (33,9 milj. euroa), ja kehitys lienee maltillisesti kasvava.

Konsernin velkaantuneisuuden lasku pysähtyneen vuoden 2023 aikana. Hyvinkään Lämpövoima Oy:ssä suunnitteilla oleva lämpövarasto on suuruusluokaltaan sellainen, että jo yksin siihen vaadittava lainoitustarve vastaa tai ylittää muiden strategisesti merkittävien yhtiöiden lainojen takaisinmaksut tulevana vuonna. Toisaalta emokaupungissa taas on käynnistymässä sellaisia lainojen takaisinmaksuja, joista tähän mennessä on maksettu vain korkoja. Näin ollen konsernin lainojen kokonaismäärään ei ole odotettavissa äkkinäistä muutosta. Konsernin verrattain hyvä kassatilanne mahdollistaa myös sen, että pienempiä ja rahoitusehdoiltaan huonoja lainoja voitaisiin lyhentää nopeutetussa aikataulussa.

Koronan vaikutuksesta odottamaan jääneitä investointeja on nyt mahdollista edistää, ja näiden hankkeiden etenemisellä voi olla vaikutusta lainatarpeeseen vuoden lopussa. Lainatarve voi syntyä emokaupungissa, mutta myös muussa konsernissa esimerkiksi tilanteessa, jossa liityntäpysäköintiratkaisu toteutettaisiin erikseen perustettavana yhtiönä. Kun huomioidaan vaikeasti ennustettavat talousnäkyvät sekä yhä korkeana pysyvä inflaatio, konsernin rahoitusriskien hyvä hallinta on tärkeää.

Konsernin asukaskohtaisen lainakannan lasku 6 264 euroon/as. (6 511 euroa/as. ed. vuonna) on vaatinut raskaitakin toimia etenkin velkarasitteisissa tytäryhteisöissä. Tilanne tuskin muuttuu tulevinakaan vuosina, joten näiden yhteisöjen tulee jatkossakin huolehtia siitä, että tilojen käyttäjät vastaavat osaltaan käyttökustannuksista

eikä piiloon jäävää subventointia tai muuta alihinnoitettua esiinny.

Korona-ajan jopa avokätisen julkisen tuen päätyttyä on viitteitä, että joidenkin yritysten tai yhteisöjen toimintaedellytykset ovat tulleet päätepisteeseen. Näissä tilanteissa konsernissa tulee olla valmiutta ripeisiin toimiin mm. vähentyneen toimitilatarpeen sopeuttamisessa tai omistuksesta luopumisessa, jos ko. toimitila olisi jo käyttökänsä lopussa.

6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen Hyvinkään kaupunkikonsernissa ja sen kehittäminen

Selonteossaan konsernivalvonnan järjestämisestä kaupunginhallitus antaa arvionsa siitä, miten tämä valvonta on kaupungissa järjestetty ja onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella sekä siitä, miten konsernivalvontaa on sen kohdealueilla tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöiden toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointia ja raportointia. Lisäksi seurataan Hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeen ja konserniohjeen toteuttamista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista tytäryhteisöissä.

Hyvinkään kaupunkikonsernin ohjauksesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden ja tuloksellisuuden valvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat:

- kaupunginhallitus
- kaupunginhallituksen kehittämisjaosto
- kaupunginjohtaja
- talousjohtaja
- kaupunkikehitysjohtaja/liiketoimintajohtaja

Konsernitalouspäällikkö valmistelee omistajaohjaukseen liittyen konsernijohtolle konserniyhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteita sekä riskienhallintaa ja toimii asiantuntijana konsernirakenteen kehittämisessä.

Kehittämisjaosto seuraa jäsenyys- ja konserniyhteisöjensä toimintaa ja vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta ja valvonnasta seuraavissa kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä: Teknologikeskus Techvill Oy, Hyvinkään Lämpövoima Oy, Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy, Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas, Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy, Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalamäki. Lisäksi kehittämisjaosto vastaa kaupunkikonsernin

ohjauksesta ja valonnasta muissa konserniyhtiöissä, jos kaupunginhallitus niin päättää.

Vuonna 2022

- Takaus- ja antolainapolitiikka, samoin kuin varainhankintapolitiikka päivitettiin (KV 30.5.2022)
- Konsernijohdon ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajien tapaamiset (6 yhtiötä) toteutettiin 28.2. ja 14.12.2022
- Konsernijohdon yhtiökohtaiset tapaamiset, joissa yhtiöistä toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja toteutettiin uutena käytäntönä yhteensä neljä kertaa vuoden 2022 aikana
- Yhteisökummitoiminta jatkui (kummien nimeämiseen päivityksiä 13.9.2022, kaupunginjohtaja) ja näiden lisäksi toteutettiin myös ns. säätiötrefejä, joihin osallistuivat säätiöiden hallitusten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat
- Uusille hallitusten jäsenille järjestettiin koulutusta
- Uusille luottamushenkilöille tarjottiin infotilaisuuksia yhteensä neljä kertaa (TEAMS 14.3., kaupungintalolla järjestetyt tilaisuudet 15.9 ja 22.9.2022 sekä TEAMS-tapaaminen 13.10.2022) Osallistujia näissä tilaisuuksissa oli yhteensä 11 (kutsun vastaanottajia eri kerroilla 32–61 hlöä, eli neljällä kerralla tavoitettiin yhteensä n. 20 % hallitusjäsenistä)
- Toteutettiin sidosyksikköselvitys hankintojen keskittämiseksi ja sen tuloksia esiteltiin kaupungin johtaville viranhaltijoille 21.4.2022 (Pauliina Karinkanta, PTCS) sekä 26.9.2022 kaikkien konserniyhtiöiden toimitusjohtajille, isännöitsijöille ja hallitusten puheenjohtajille sekä konsernihankintoihin nimetyille yhteishenkilöille (HLV, HyVa, Ravitsemispalvelut)
- Lainasalkun hallinnan työkalun käytön aktiivisen käytön tuloksena konserniyhtiöissä niiden lainaseuranta on edelleen kehittynyt
- Yhtiöt ylläpitivät omia riskienhallintasuunnitelmiaan itsenäisesti, mutta niistä ei vuonna 2022 tehty emokaupungin toimesta kaikki tytäryhteisöt kokoava yhteenvetoa, eikä tällaista koontia yhteisesti käsitelty.
- Hyvinkään Lämpövoiman lämpövarasto -hankkeen riskejä analysoitiin kattavasti.
- KOy Villatehtaan vuokrasaatavia koskeva oikeudenkäynti päättyi yhtiölle myönteiseen lopputulokseen
- Sähkön yhteishankinnasta tehtiin sopimus tilikauden aikana
- Ulkoista vuokrausta koskevien sopimusten päivitystyö saatettiin loppuun

Kaupunginhallituksen arvio konsernivalvonnan kohdealueista

1) Toimivallan ja vastuujako konserniohjauksessa, ohjeistuksen riittävyys

Hyvinkään kaupungilla on kattava ohjeiden kokonaisuus konserniohjauksen toimivallan ja vastuujakoon.

- Konserniohje (KV 15.2.2021 7 §)
- Hyvä johtamis- ja hallintotapa (KV 15.2.2021, 7 §)
- Omistajapoliittiset linjaukset (KV 15.10.2018, 79 §) päivitetty 14.11.2022
- Takaus- ja antolainapolitiikka (KV 30.5.2022)
- Varainhankintapolitiikka (KV 30.5.2022)

Edellä mainituissa ohjeissa (konserniohje, hyvä johtamis- ja hallintotapa) kuvataan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen, ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä sekä keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö.

Konsernivalvonnan toteuttamiseksi konsernijohto nimitää omistajapoliittisten linjausten edellyttämät yhteisökummit tytäryhteisöjen osakkuusyhteisöjen konsernivalvontaa ja -viestintää varten.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ohjeiden kokonaisuus on tarkoituksenmukainen. Ohjeita päivitetään ja pidetään ajan tasalla.

2) Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä ja ohjeiden riittävyys

Ohjeidenannon toimintatavat kuvataan edellä mainituissa omistajapoliittisissa linjauksissa, Konserniohjeessa sekä Hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeessa. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan toimintatavat ja niiden dokumentointi koskien ohjeiden antoa kaupungin edustajille tytäryhteisöissä on riittävää ja tarkoituksenmukaista. Kehittämistoimenpiteet ohjeistuksen ylläpitämiseen kuvattiin edellä.

3) Konsernitavoitteiden asettamista ja toteuttamista koskeva arviointi

Tytäryhteisöjen tavoitteet vuodelle 2022 on kirjattu talousarvioon. Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto seuraavat niiden toteutumista osavuosisikatsausraportoinnin sekä tilinpäätös/toimintakertomusraportoinnin avulla.

Kaupunginjohtaja yhdessä konsernijohdon kanssa kutsuu tytäryhteisöjen toimitusjohtajat säännöllisesti vuosittain järjestettäviin tapaamisiin, joissa käsitellään konserniemion ja tytäryhteisöiden ajankohtaisia asioita. Konsernitalouspäällikkö valmistelee asialistan omistajan osalta ja tytäryhteisöt tuovat ajankohtaiset ja käsiteltäväksi haalamansa asiansa näihin tapaamisiin.

Edellä vuonna 2022 toteutettujen toimenpiteiden listalla listattiin muut tilaisuudet, infot ja tapaamiset, joita konserniyhteisöille ja myös säätiöille järjestettiin.

Hallitustyöskentelyä ja omistajaohjausta koskeva itsearviointikysely tehtiin vuonna 2022 ja analyysi sen tuloksista esiteltiin Kehittämiskaoston kokouksessa 13.2.2023.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan konsernitavoitteiden asettamista ja toteuttamista koskeva arviointi on tarkoituksenmukaista ja riittävää, yhteydenpito ja vuoropuhelu kehittyvää ja toimivaa.

4) Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan ja tuloksistaan vuosikellorytmin (osavuositarkastukset, konsernitilinpäätös) mukaisesti konsernijohdolle.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta on tarkoituksenmukaista ja riittävää mukaan lukien vakuuksien, takauksien ja korkoriskien hallinta. Kaupungilla ei ole keskitettyä rahoitustointia eikä konserni pankkia. Konsernin varainhankinnan, antolainauksen sekä takaukseen liittyvien periaatteiden valmistelutyö käynnistyi vuoden 2021 lopussa ja saatettiin valmiiksi vuonna 2022 (ks. edellä).

Edelleen rahoitukseen liittyvinä kehittämiskohteina jatketaan lainasalkun hallinnan työkalun käytön tehostamista ja sen mahdollistamien analyysityökalujen parempaa hyödyntämistä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toteuttamista koskeva raportointi

Tytäryhteisöt ovat konsernijohdon ohjeistuksen mukaan laatineet yhteisökohtaiset riskienhallintasuunnitelmansa. Yhtiöt käyttävät konsernijohdon suuntaan yhteistä raporttipohjaa riskienhallintasuunnitelmissaan, vaikka yhtiökohtaisia eroja riskienhallintatyöskentelyssä voikin olla. Vuoden 2022 aikana yhtiöt seurasivat suunnitelmaa itsenäisesti ja päivittivät niitä tarvittaessa. Kaikkia yhteisöjä koskevaa yhteenvetoa tytäryhteisöjen suunnitelmista ja näissä todetuista riskeistä ei vuonna 2022 tehty.

Kaupunginhallituksen arvion mukaan Tytäryhteisöjen raportointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, mukaan lukien riskienhallintasuunnitelmista, on riittävällä tasolla. Riskienhallintasuunnitelmien ylläpidon ja toteutuksen tueksi Tytäryhteisöjen tulee seurata aktiivisesti toimintaympäristönsä muutoksia.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeessa on kuvattu näiden palvelujen käyttö. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ohjeistus on ajantasaista ja riittävää. Yhteistyöllä on saavutettu ja pyritään jatkossa saavuttamaan lisääntyviä synergiahyötyjä.

5) Tiedonkulku ja sen toimivuus

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tiedonkulku konsernijohdon ja Tytäryhteisöjen välillä on toimivaa, yhteistyön toimintatavat ovat vakiintuneita.

6) Kaupungin ja Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallitusten kokoonpano ja nimittäminen on kuvattu konserniohjeessa sekä Hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeessa.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan toimintatavat ovat tarkoituksenmukaisia ja niitä toteutetaan.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeessa on kuvattu näiden palvelujen käyttö. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ohjeistus on ajantasaista ja riittävää. Yhteistyöllä on saavutettu ja pyritään jatkossa saavuttamaan lisääntyviä synergiahyötyjä.

7) Tiedonkulku ja sen toimivuus

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tiedonkulku konsernijohdon ja Tytäryhteisöjen välillä on toimivaa, yhteistyön toimintatavat ovat vakiintuneita.

8) Kaupungin ja Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallitusten kokoonpano ja nimittäminen on kuvattu konserniohjeessa sekä Hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeessa.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan toimintatavat ovat tarkoituksenmukaisia ja niitä toteutetaan.

6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelman analysointi

Konsernituloslaskelma kuvaa koko kaupunkikonsernin kannattavuutta. Konsernituloslaskelma osoittaa kaupunkikonsernin tilikauden tuloksen siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Konsernitilinpäätöksestä vähennetään konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosakkaiden osuudet toiminnan tuloksesta.

Konsernin tuloslaskelman osalta päähavainnot liittyvät toimintamenojen kiihtyvään kasvuun +30 milj. euroa (+5,4 %) edelliseen vuoteen, ja + 50 milj. euroa (+ 10,2 %) vuoteen 2020 verrattuna. Vuonna 2022 menokasvu syntyi etenkin emokaupungissa, edellisenä vuonna taas konsernissa.

Toimintatuotot (+ 2,7 %), verotuotot (+ 5,5 %) sekä valtionosuudet (+ 5,7 %) kaikki kasvoivat vuonna 2022. Muutoksen syistä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen kohdissa 1.4 ja 3.1.1. Markkinoilla tapahtuneet nopeat viitekorkojen nousut eivät vielä näkyneet vuoden 2022 rahoitusmenoissa, jotka säilyivät lähes ennallaan n. 3,2 milj. eurossa. Jatkossa koronnousujen vaikutukset tulevat kuitenkin rasittamaan konsernin tulosta melko huomattavasti.

Edellisvuoden tapaan konsernin tilikauden tulos oli jonkin verran (1,4 milj. euroa) emokaupunkia parempi, eli muu konserni teki osaltaan ylijäämäisen tuloksen. Konsernituloslaskelman tunnusluvut ovat kauttaaltaan laske-neet vuoteen 2021 verrattuna, mutta mitään erityisen huolestuttavia arvoja tuloslaskelman tunnusluvuissa ei ole nähtävissä.

Kaupungin tuloksen toteutumista on analysoitu tarkemmin kaupungin tuloksen toteutumista koskevassa toimintakertomuksen osassa.

Konsernituloslaskelma, 1000

euroa	2022	2021
Toimintatuotot	332 796	324 001
Toimintakulut	-589 396	-559 086
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	199	139
Toimintakate	-256 401	-234 947
Verotulot	239 880	227 348
Valtionosuudet	70 347	66 582
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 696	-3 150
Korkotuotot	52	34
Muut rahoitustuotot	952	531
Korkokulut	-3 242	-3 191
Muut rahoituskulut	-458	-524
Vuosikate	51 130	55 833
Poistot ja arvон alentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-34 703	-33 901
Omistuksen eliminoitierot	0	0
Arvon alentumiset	-263	-2 076
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	16 164	19 857
Tilinpäätössiirrot	0	22
Tilikauden verot	-544	-551
Laskennalliset verot	-134	268
Vähemmistöosuudet	-149	-256
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	15 337	19 340
Tuloslaskelman tunnusluvut	2 022	2 021
Toimintatuotot/toimintakulut %	56,5	58,0
Vuosikate/poistot %	146,2	155,2
Vuosikate, euroa/asukas	1093	1192
Asukasmäärä	46 789	46 858

Konsernirahoituslaskelman analysointi

Konsernin rahoituslaskelma kuvaa konsernin toiminnasta aiheutuneita rahavirtoja kaupunkikonsernin ja konsernin ulkopuolisten tahojen välillä. Rahoituslaskelmasta on eliminoitu konsernin keskinäisten liiketapahtumien rahavirtavaikutukset.

Konsernin investointimenot vuonna nousivat yhteensä 53,0 milj. euroon (+ 42,8 %), vaikka jäivätkin silti selvästi alle koronaa edeltäneiden vuosien keskimääräisen tason (n. 59,2 milj. euroa). Toiminnan ja investointien erotus kääntyi vuonna 2022 lievästi negatiiviseksi (-1,5 milj. euroa), mutta vaikutus 5 vuoden kertymään oli silti positiivinen (+ 10,1 milj. euroa). Rahoituksellista tasapainotilaa (ei negatiivista kertymää viisivuotisjaksolla) ei lähivuosina tulla saavuttamaan.

Lainanhoitokate, eli tulorahoituksen riittävyys pelkäästään lainojen hoitokuluihin, toteutui päättyneenä vuotena tyydyttävästi (1,4), laskien kuitenkin yhdellä kymmenyksellä. Suunta kohti heikkoa tilannetta (tunnusluku alle 1,0) voi vahvistua korkomenojen kasvaessa, ja matka hyvään lainanhoitokykyyn (tunnusluku > 2,0) voi olla vuosien mittainen.

Konsernin lainakannassa tapahtui laskua (-12,1 milj. euroa), mutta vähennys oli edellisvuotta (-14,3 milj. euroa) hieman pienempi. Rahavarojen määrä laski 8 milj. eurolla edellisvuodesta (59,6 milj. euroa), jääden kuitenkin varsin hyvälle tasolle (51,6 milj. euroa). Konsernin muuta pääomarakennetta ja siihen liittyviä tunnuslukuja käsitellään tarkemmin taseen analysointiosiossa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2 022	2 021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa	-73 740	-84 830
Investointien tulorahoitus %	98,6	152,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	1,5
Kassan riittävyys (pv)	28,0	34,7

Konsernin rahoituslaskelma, 1000 euroa	2 022	2 021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	51 130	55 833
Tilikauden verot	-544	-551
Tulorahoituksen korjaukset	-11 581	-6 731
	<u>39 006</u>	<u>48 551</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-53 023	-37 118
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 159	533
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 397	7 554
	<u>-40 467</u>	<u>-29 031</u>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 462	19 521
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	162	72
	<u>162</u>	<u>72</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	23 491	30 989
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 356	-27 366
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 239	-17 875
	<u>-12 105</u>	<u>-14 252</u>
Oman pääoman muutokset	-80	45
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	43	-252
Vaihto-omaisuuden muutos	-768	228
Saamisten muutokset	478	-4 533
Korottomien velkojen muutokset	5 744	-1 849
	<u>5 498</u>	<u>-6 406</u>
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-6 524	-20 542
Rahavarojen muutos	-7 986	-1 021
Rahavarat 31.12	51 633	59 619
Rahavarat 1.1.	59 619	60 640
	<u>-7 986</u>	<u>-1 021</u>

Konsernitaseen analysointi

Konsernitase osoittaa kaupunkikonsernin taloudellisen aseman selvittämällä konserniyhteisöjen varat ja velat. Hyvinkään kaupunkikonsernin taseen loppusumma oli 631,8 milj. euroa. Merkittävinä tase-erinä muulla konsernilla ovat yhä rakennukset (n. 56,8 % muulla konsernilla) sekä vieraan pääoman kokonaismäärä (n. 63,0 % muulla konsernilla). Tilikauden päätöshetken kassavarat (n. 51,6 milj. euroa) ovat konsernissa hyvällä tasolla.

Vuoden 2022 ylijäämäisenä toteutunut tilikausi vahvistaa konsernitasetta ja luo puskuria tuloksen näkökulmasta vaikeiksi ennustetuille vuosille tulevaisuudessa. Konsernin alijäämänsietokyky on vähintään kohtuullinen, mutta ennusteet toimintatuottojen heikkenemisestä, korkomenojen nopeasta kasvusta ja talouden yleisesti epävarmasta tilanteesta muodostavat merkittävän riskin. Konsernin vakaasta tulo- ja rahoituksesta huolehtiminen ja erilaiset velkamäärää pienentävät toimet ovat olennaisia konsernin toiminnassa tulevina vuosina.

VASTAAVAA, 1000 €	2022	2021
Pysyvät vastaavat		
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>		
Aineettomat oikeudet	511	458
Muut pitkävaikutteiset menot	4 404	3 726
	4 915	4 184
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	513 443	500 389
Maa- ja vesialueet	49 317	49 335
Rakennukset	312 610	322 345
Kiinteät rakenteet ja laitteet	74 502	73 714
Koneet ja kalusto	14 814	15 549
Muut aineelliset hyödykkeet	14 433	13 973
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	47 768	25 473
	513 443	500 389
<i>Sijoitukset</i>	26 333	26 087
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	20 330	19 893
Muut osakkeet ja osuudet	3 987	4 018
Muut lainasaamiset	1 675	1 838
Muut saamiset	340	340
	26 333	26 087
Pysyvät vastaavat	544 692	530 660
Toimeksiantojen varat	1 232	1 169
Vaihtuvat vastaavat		
<i>Vaihto-omaisuus</i>	3 967	3 199
<i>Saamiset</i>		
Pitkäaikaiset saamiset	463	9
Lyhytaikaiset saamiset	29 847	30 792
	30 310	30 801
Rahat ja pankkisaamiset	51 633	59 619
Vaihtuvat vastaavat	85 910	93 620
VASTAAVAA	631 834	625 449

VASTATTAVAA, 1000 €	2 022	2 021
Oma pääoma		
Peruspääoma	151 019	151 019
Säätiöiden ja yhdistysten pääoma	219	219
Ylikurssirahasto	182	182
Muut omat rahastot	3 981	3 973
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	56 486	37 243
Tilikauden yli- / alijäämä	15 337	19 340
	227 225	211 977
Vähemmistöosuudet	3 160	3 044
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	20	20
Pakolliset varaukset	3 527	6 376
	3 547	6 396
Toimeksiantojen pääomat	1 507	1 400
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	269 278	271 932
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	25 505	24 245
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	23 715	33 165
Lyhytaikainen koroton vieras pää- oma	77 896	73 289
	396 395	402 632
VASTATTAVAA	631 834	625 449

Konsernin omavaraisuusaste, eli oman pääoman osuus koko pääomasta, parani hieman 36,6 %:iin (34,6 %). Kuntakonsernin ohjeellisen tavoitetason ollessa 50 %:a, tämän alittava tunnusluku kertoo merkittävästä velkarasitteesta. Velkataakka on emokaupunkia suurempi (emon omavaraisuusaste 58,5 %). Konserniyhtiöistä suurimmat velkataakat ovat Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:llä (n. 73,5 milj. euroa) ja Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäellä (n. 54 milj. euroa). Näiden yhtiöiden taseessa olevan velan vaikutus näkyy etenkin konsernin omavaraisuutta mittaavassa tunnusluvussa.

Konsernin lainakanta jatkoi laskuaan siten, että nykyinen lainakanta on yhteensä 293,0 milj. euroa (6 264 euroa/asukas), kun se vuonna 2021 oli 305,1 milj. euroa (6 511 euroa/asukas). Lainakannan laskua selittävät koronan osin lykkäämät investoinnit sekä pitkään jatkunut nollakorkojen aika, joka mahdollisti nopeamman lainojen takaisinmaksun. Tilanne muuttuu verrattain nopeasti, kun rakennushankkeisiin ryhdytään ja nopeasti noussut korkotasoa alkaa vaikuttamaan.

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus kertoo sen, miten suuri osuus sen toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien määrästä kului vieraan pääoman pois-maksuun. Vuonna 2022 tämäkin tunnusluku parani 61,3 %:iin (64,4 %), jääden kuitenkin vielä selvästi heikom-maksi kuin vastaava tunnusluku emokaupungissa (40,8 %).

TASEEN TUNNUSLUVUT	2 022	2 021
Konsernin omavaraisuusaste %	36,6	34,6
Suhteellinen velkaantuneisuus %	61,3	64,4
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	71 824	56 584
Kertynyt ylijäämä €/asukas	1 535	1 208
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	292 993	305 098
Konsernin lainat €/asukas	6 264	6 511
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	348 151	378 830
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	7 441	8 085
Lainasaamiset 31.12. 1000 €	1 675	1 838
Asukasmäärä	46 789	46 858

6.7 Tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Hyvinkään Lämpövoima Oy

Kaupungin omistusosuus 100%

Tilannekatsaus (olennaiset tapahtumat)

Euroopan laajuinen energiakriisi käynnistyi Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022. Sodasta ja sitä seuranneista pakotteista johtuen polttoaineiden ja sähkön markkinahinnat lähtivät voimakkaaseen nousuun. Puupolttoaineiden saata- vuus heikentyi merkittävästi. Lämmön hankinnan kustannukset lähtivät voimakkaaseen nousuun myös Hyvinkäällä, vaikka kustannusnousu osuikin pahimmin energiayhtiöihin, jotka käyttävät paljon fossiilisia polttoaineita. Kaukolämmön hintaa jouduttiin nostamaan vuoden 2022 alussa ja lisäksi 1.8 alkaen. Keväällä 2022 yhtiö käynnisti lämmön kausivaraston ja sähkökattilan suunnittelun. Näiden hankkeiden avulla Hyvinkään lämmönhankinnassa päästään eroon loppuistakin fossiilisista polttoaineista (nyt 10 %). Muita merkittäviä kehityshankkeita olivat mm. Hyvinkää-konsernin laajuisen etäluentajärjestelmän rakentaminen ja uusien energiatehokkuuspalveluja sisältävien kaukolämpötuotteiden lanseeraus. Tuotannon opti- mointijärjestelmällä saatiin aikaan merkittävät säästöt sekä euroissa että fossiilisten polttoaineiden käytössä, ja samalla alennettiin menoveden lämpötilaa kaukolämpöverkossa.

Henkilöstö	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Henkilöstömäärä	25	25	0	26	26
Vakinaiset	25	25	0	26	26
Määräaikaiset	0	0	0	0	0
Toiminnan tunnusluvut	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Lämmön myynti, GWh		322,2		344,0	291,2
Kaasun myynti, GWh		10,1		13,6	10,5
Asiakkaiden määrä		1 990		1 966	1 946
Koko maan kaukolämmön keskihinta (31.12.) €/MWh (perusmaksu + energiamaksu)					
omakotitalo		97,88		96,34	94,85
rivitalo/pienkerrostalo		89,06		87,58	86,03
kerrostalo		84,36		82,83	81,45
HLV kaukolämmön keskihinta (31.12.) €/MWh (perusmaksu + energiamaksu)					
omakotitalo		85,78		81,61	81,61
rivitalo/pienkerrostalo		77,72		73,55	73,55
kerrostalo		75,07		70,90	70,90
*Kaukolämpöjohtoja, km	-	170		168	167
*Saneerattavat kl-johdot, €	-	413		278	636
Asunnot, jotka ovat lämmöntoimituksen piirissä, kpl		17 269		16 874	17 030
Hyvinkään asukkaat, jotka asuvat kaukolämmite- tyissä taloissa		38 500		38 000	37 800
Talous 1000 €	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	23 569	25 808	2 239	22 305	19 129
Liiketulos	2 032	1 187	-845	1 349	1 657
* Tilikauden tulos	2 158	1 485	-673	1 610	1 847
Lainat	2 400	2 400	0	2 720	3 040
Lainat emolta	0	0	0	0	0
Lainojen lyhennykset (pääoma)	320	320	0	320	320
Lainojen nostot	0	0	0	0	0

*Nettovelkaantumisaste	8,9 %	10,5 %	11,6 %
*Oman pääoman tuotto, %	2,9 %	3,5 %	4,4 %
*Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,4 %	4,7 %	5,7 %
Maksuvalmius (Quick ratio)	1,37	1,61	1,75
Omavaraisuusaste, %	77,7 %	74,7 %	78,8 %

Uudet intressitahotapahtumat

Ei intressitahotapahtumia

Koronan vaikutukset toimintaa, talouteen ja henkilöstöön

Ei merkittäviä vaikutuksia

Oikeustapaukset

Ei olennaisia oikeustapauksia.

Hyvinkään Lämpövoima Oy

Toiminta-ajatus

Hyvinkään Lämpövoima Oy tuottaa luotettavia energiapalveluita kilpailukykyisesti ja ympäristönäkökohdat huomioiden.

Keskeiset tehtävät

Luotettava ja häiriötön lämmön toimittaminen, lämmön hinnan pitäminen kilpailukykyisenä, lämmön hankinnan ja oman tuotannon kustannustehokkuus, hyvän taloudellisen tuloksen saavuttaminen, ympäristökuormituksen minimointi (ilmaston muutoksen torjuminen), hyvä asiakaspalvelu ja asiakastyytyväisyys sekä energian loppukäytön tehostaminen.

KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKE	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2022	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2022	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Kestävä kehitys / Hiilineutraali lämmön tuotanto	TAVOITE: Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen. TOIMENPIDE: Laaditaan pitkän tähtäimen suunnitelmat maakaasun käytön pienentämiseksi ja hiilineutraalin lämmön osuuden kasvattamiseksi.	Laaditaan selvitykset erilaisista fossiilisia polttoaineita korvaavista lämmöntuotannon vaihtoehtoista. Tehdään selvitysten tulosten pohjalta pitkän tähtäimen suunnitelma maakaasun käytön vähentämiseksi ja hiilineutraalin lämmön osuuden kasvattamiseksi. Selvitykset ja suunnitelma valmistuvat vuoden 2022 aikana.	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui suunnitelman mukaisesti.
Kestävä kehitys / Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen.	TAVOITE: Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen. TOIMENPITEET: Kallionopon aluelämpöverkkoon investoidaan lämpöpumput, joilla korvataan öljyllä tuotettua lämpöä. Samalla lämpöverkossa pudotetaan merkittävästi lämpötilaa energiatehokkuuden kasvattamiseksi.	Lämpöpumppuinvestointi ja kaukolämpöverkon lämpötilan alentaminen Kallionopon aluelämpöverkkoon on toteutettu vuoden 2022 aikana suunnitelman mukaisesti.	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui osittain. Hankkeen valmistuminen viivästyy keväeseen 2023 globaalista komponenttipulas-ta johtuen.

Kestävä kehitys / Yhteistyön lisääminen Hyvinkää-konsernin sisällä.	<p>TAVOITE: Käydään avointa keskustelua ja etsitään aktiivisesti yhteistyömahdollisuuksia kaupunkikonsernin sisällä.</p> <p>TOIMENPIDE: Rakennetaan Hyvinkää-konsernin yhteinen, uuden sukupolven etäluentaan perustuva mittausinfra ja -järjestelmä, jota tarjotaan palveluna muille konsernin toimijoille.</p>	Konsernin yhteinen etäluentainfra ja -järjestelmä on otettu käyttöön vuoden 2022 aikana, ja konsernitoimijoiden kanssa on laadittu palvelusta yhteistyösopimukset.	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui suunnitelman mukaisesti. Suurimpien konsernitoimijoiden kanssa on laadittu yhteistyösopimukset.
---	--	--	-----------------	---

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2022	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2022	VAS-TUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Kilpailukyvyyn säilyttäminen energiamarkkinoilla	<p>TAVOITE: Kaukolämmön hinta pidetään valtakunnallisen keskihinnan alapuolella.</p> <p>TOIMENPIDE: Fortumilta ja muilta kumppaneilta hankittava energiamäärä maksimoidaan tiiviillä yhteistyöllä. Maakaasu, pelletti ja öljy hankitaan edullisesti. Yhtiön toiminta pidetään kustannustehokkaana.</p>	HLV:n energian hinta on alempi kuin valtakunnallinen keskihinta. Seuranta Energiategollisuus ry:n tilastoista 1.7. ja 1.1.	Toimitusjohtaja	<p>Tavoite toteutui 1.7.2022 vertailun perusteella.</p> <p>Hintatilastoja 1.1.2023 tilanteesta ei ole vielä käytettävissä.</p>
Öljylämmityksen vähentäminen	<p>TAVOITE: Tarjotaan kaukolämpöä aktiivisesti nykyisille öljylämmityskiinteistöille.</p> <p>TOIMENPIDE: Tehdään aktiivista markkinointia ja kampanjointia nykyisille öljylämmityskiinteistöille, jotta he siirtyisivät kaukolämmitykseen.</p>	Markkinoidaan aktiivisesti kaukolämpöä öljylämmityskiinteistöille. Vuoden 2022 aikana 15 öljylämmityskiinteistöä vaihtaa lämmitysmuotonsa kaukolämpöön.	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui , kun huomioidaan myös maakaasusta kauko-lämpöön vaihtaneet kiinteistöt. Öljylämmityskiinteistöjä vaihtoi kaukolämpöön 11 kpl ja maakaasukiinteistöjä 4 kpl*.

Hyvä taloudellinen tulos ja tuloutus omistajalle	TAVOITE: Kaukolämmön johtoaluevuokran 275.000 € lisäksi yhtiö jakaa omistajalleen tilikauden 2022 tuloksen perusteella osinkoa perustason 600 000 € ja lisäksi kaupungin kestävän talouden ohjelman mukaisesti lisäosinkoa 300.000 €.	Toteutunut tulos tilikaudelta 2022 mahdollistaa osingonmaksun tavoitetasolla. Lisäksi maksetaan vuokraa kaukolämpöjohtojen sijoittamisesta 275.000 €.	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui suunnitelman mukaisesti.
	TOIMENPIDE: Oman toiminnan jatkuva tehostaminen ja nopea reagointi mahdollisiin ennakoimattomiin energian hinnan muutoksiin.			
Työturvallisuuden kehittäminen	TAVOITE: Yhtiön turvallisuuskulttuurin kehittäminen. TOIMENPIDE: Koulutetaan henkilökuntaa ja pidetään yhteisiä turvallisuusinfoja. Kannustetaan henkilöstöä tekemään enemmän turvallisuushavaintoja. Otetaan käyttöön työkohtainen riskiarviointikäytäntö ennen töiden aloittamista.	Henkilöstön turvallisuusinfoja on pidetty suunnitelman mukaisesti. Turvallisuushavaintoja on kirjattu vähintään 30 kpl. Työkohtainen riskiarviointikäytäntö on otettu käyttöön.	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui suunnitelman mukaisesti.

* Kaukolämpöön vuonna 2022 liitetty maakaasuasiakkaiden määrä on 5 GWH, mikä vastaa n. 300 omakotitalon lämmönkulutusta.

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Kaupungin omistusosuus 100%

Tilannekatsaus (olennaiset tapahtumat)

ARA rahoitteinen Karsikkotie 1 A kerrostalo valmistui joulukuussa. Kaikki asunnot 25 kpl saatiin heti vuokrattua. ARA rahoitteinen Jussilankatu 2 korttelin kerrostalojen peruskorjaus eteni aikataulussa. Vuoden 2022 aikana peruskorjauksesta valmistui 2 taloa yhteensä 45 kpl asuntoja. Kaikki asunnot saatiin vuoden 2022 aikana vuokrattua. Jussilankatu 2 kerrostaloihin maalattiin muraali kesällä 2022. Sähköautojen latauspisteet rakennettiin viidelle kiinteistölle vuoden 2022 aikana. Kaikki yhtiön väestönsuojat tarkastettiin ja kunnostettiin vuoden 2022 keväällä.

Henkilöstö	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Henkilöstömäärä	13	13	0	13	14
Vakinaiset	13	13	0	13	13
Määräaikaiset	0	0	0	0	1
Toiminnan tunnusluvut	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Asuntojen määrä	2 234	2 223	-11	2 224	2 221
Kiinteistöjen määrä	61	61	0	61	61
Vuokrattavat neliöt	117 694	117 408	-286	118 213	118 509
Sähkön kulutus, MWh		2 611		2 501	2 392
Lämmön kulutus, MWh		20 649		20 496	21 019
Veden kulutus, m3		159 058		164 282	166 120
Taloudellinen käyttöaste, %		96,07		93,6	91,5
Vuokrausaste, %	97,5	98,60	1,1	98,5	98,1
Keskivuokra, €/m2/kk	11,41	10,80	-0,61	10,95	10,62
Talous 1000 €	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	16 560	16 112	-418	16 127	15 559
Muut kulut	8 563	8 316	-247	8 585	7 936
Hoitokate I	7 967	7 796	-171	7 542	7 622
Vuosikorjaukset	3 468	2 846	-622	4 150	3 171
Hoitokate II	4 499	4 950	451	3 392	4 451
Liiketulos	1 028	1 868	840	-48	918
Tulos ennen veroja ja vapaaehtoisia varauksia	249	1 115	866	-823	92
Luottotappiot	63	40	-23	66	56
Vuokrasaatavat	120	158	38	119	112
Lainat yhteensä	79 745	73 525	-6 220	60 726	63 185
Lainojen lyhennykset (pääoma)	3 682	3 465	-217	5 122	4 227
Lainojen nostot	10 815	16 264	5 449	2 663	10 392
Lainat emolta	0	0	0	0	22
Oman pääoman tuotto, %		1,1 %		-0,8 %	0,1 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %		2,0 %		0,2 %	1,1 %
Maksuvalmius (Quick ratio)		0,6		0,4	1,0
Omavaraisuusaste, %		6,6 %		7,8 %	7,5 %

Uudet intressitahotapahtumat

Ei intressitahotapahtumia

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Koronasta ei enää ollut yhtiön toimintaan vaikutusta.

Oikeustapaukset

Ei käynnissä olevia oikeustapauksia.

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on tarjota edullisia ja monipuolisia vuokra-asuntoja hyvinkääläisille sekä toteuttaa osaltaan kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita.

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2022	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2022	VAS-TUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
<p>Hyvinkään houkuttelevuus</p> <p>Kaupungin elinvoiman kannalta on tärkeää, että tarjolla on kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.</p>	<p>Yhtiö pitää vanhan vuokra-asuntokantansa markkinakelpoisessa kunnossa tekemällä suunnitelmallisia peruskorjauksia.</p>	<p>Jussilankatu 2-4 kerrostalojen peruskorjaukseen on saatu ARAn korkotukilaina ja rakennustyöt on aloitettu vuonna 2022.</p>	<p>Toimitusjohtaja</p>	<p>Tavoite saavutettiin. ARAn korkotukilaina on myönnetty ja työt on aloitettu.</p>
<p>Hyvinkään houkuttelevuus</p> <p>Kaupungin elinvoiman kannalta on tärkeää, että kaupungin vuokra-asuntojen palvelut ovat kilpailukyisiä vuokra-asuntomarkkinoilla.</p>	<p>Yhtiöllä on menossa sähköautojen latauspaikkakartoitus vanhojen kiinteistöjen osalta. Vuoden 2022 aikana on selvitettävä palvelumalli ja tehtävä investointipäätös sähköautojen latauspisteiden rakentamisesta.</p>	<p>Vähintäänkin viidelle kiinteistölle on saatu rakennettua sähköautojen latauspistokkeet.</p>	<p>Toimitusjohtaja</p>	<p>Tavoite saavutettiin. Kuudelle kiinteistölle on rakennettu vuoden 2022 aikana sähköautojen latauspisteet.</p>
<p>Asiakastytyväisyyden ylläpitäminen</p>	<p>Asiakastytyväisyystutkimus selvittää kokemuksia vuokraus-/palveluprosessista sekä palvelun laadusta. Asiakastytyväisyystutkimus kohdistetaan aina kattavaan otokseen vuokralaisitamme.</p>	<p>Yhtiö suorittaa joka toinen vuosi asiakastytyväisyystutkimuksen ulkopuolisella tutkimustalolla. Kokonaistyytyväisyysluku yli 3,5. Asteikko on 1-5.</p>	<p>Toimitusjohtaja</p>	<p>Tavoite saavutettiin. Asiakastytyväisyystutkimus on suoritettu. Tulokset on käsitelty yhtiön hallituksessa ja henkilökunnan kanssa. Kokonaisuustyytyväisyysindeksi oli 3,81.</p>

Vuokralaispysyvyyden kehittäminen	Jokainen vuokralaisen tekemä irtisanominen aiheuttaa yhtiölle kustannuksia. Yhtiö järjestää vuokralaisille tapahtumia mm. elokuvaillat, pesäpallotapahtumat jne. Asuntojen jatkuva kunnossapito.	Yhtiön vuokralaisvaihtuvuus on enintään 20 % vuonna 2022.	Toimitusjohtaja	Tavoite saavutettiin. Yhtiön vuokralaisvaihtuvuus oli 19,48 % vuonna 2022.
Yhtiön talous ja resurssit Kannattavuuden ylläpitäminen	Vuositavoitteena on korkea vuokrausaste ja vuokrasaamiset laajenevassa kiinteistökannassa. Toimenpiteet asuntojen aktiivinen vuokraustoiminta ja tehokas vuokrien perintä.	Vuokrausaste 97,5 %. Vuokrasaamisten määrä pysyy alle 130 000 euron tason.	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui osittain. Vuokrausaste oli 98,6 %. Vuokrasaamisten määrä oli 157 678 euroa. Saamiset kasvoivat marras/joulukuussa 2022. Kohonneet elinkustannukset ja sähkön hinnan nousu on ajamassa osaa vuokralaisia ahdistykseen. Asumisneuvoja ja vuokravalvoja neuvottelevat tehostetusti vuokratilanteista asiakkaiden kanssa.

Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas

Kaupungin omistusosuus 100 %

Tilannekatsaus (olennaiset tapahtumat)

Koronapandemia muutti ilmeisen pysyvästi toimistotilojen käyttötappaa etätöiden merkittävän lisääntymisen vuoksi.

Merkittävien maksullisten yleisötapahtumien määrä ulkoalueilla palasi koronapandemiaa edeltäneelle tasolle.

Ukrainan sodasta johtuva sähkö- ja kaukolämpöenergian merkittävän kallistumisen taloudelliset vaikutukset pystyttiin eliminoimaan yhtiön omalla energiansäästökampanjalla.

Henkilöstö	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Henkilöstömäärä	6	5,25	-1	6	5
Vakinaiset	5	5	0	5	5
Määräaikaiset	1	0,25	-1	1	0

Toiminnan tunnusluvut	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Kokonaispinta-ala, m ²	35 723	35 723	0	35 723	35 723
Vuokrausaste, %	69,9 %			77,8 %	78,3 %
Vuokrat, €/m ² /kk				13,00	13,70
Hoitokustannukset, €/m ²				3,57	3,29
Vuokrasopimusten lkm		98		123	125
joista yrityksiä		81		74	78
Villatehtaan tapahtumien lkm		3		0	0

Talous 1000 €	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	3 704	3 683	-21	3 797	3 831
Liiketulos	1 297	1 170	-127	1 052	1 401
Tilikauden tulos	521	470	-51	287	496
Luottotappiot		65		195	0
Lainat yhteensä		18 338		18 711	22 305
Lainojen lyhennykset (pääoma)	546	2 372	1 826	2 291	1 156
Lainojen nostot	0	2 000		0	0
Lainat emolta		2 944		3 055	3 278
*Oman pääoman tuotto, %		6,85 %		0,0 %	17,8 %
*Sijoitetun pääoman tuotto, %		4,78 %		0,0 %	5,4 %
Maksuvalmius (Quick ratio)		0,26		0,0	0,16
Omavaraisuusaste, %		27,51 %			21,2 %

* -merkityt ilmoitetaan vain tilinpäätösti-
tojen yhtey-
dessä

Uudet intressitahotapahtumat

Ei uusia intressitahotapahtumia.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Ei uusia vaikutuksia, mutta toimistotilojen käyttötapa muuttui ilmeisen pysyvästi.

Oikeustapaukset

Vuokrasaatavaa koskeva riita-asia ratkesi 9.12.2022 kun Korkein oikeus ei myöntänyt valituslupaa asiassa S2022/478 (HO dnro S22/510). Vastaaja hävisi kaikissa oikeusasteissa.

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehtaan tehtävä on peruskorjata ja vuokrata entisiä teollisuusrakennuksia liiketoiminnan, kaupungin, taiteen, kulttuurin ja liikunnan tarpeisiin. Tehtävänä on nostaa kiinteistön sekä miljööän arvoa ja vetovoimaa. Yhtiön toiminta-ajatus on yhdistää joukko toimijoita ja toimintoja, jotka tukevat Villatehtaan dynaamista kehittymistä sekä toistensa toimintaa.

KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKE	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2022	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2022	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Kehittyvä kaupunkikeskusta	TAVOITE: Ensimmäisen kulkuyhteyden/läpikulkukäytävän avaaminen Kutomokadun puolelta. TOIMENPIDE: Kustannusten hallinta läpikulkukäytävähankkeen osatoteutuksilla (toteutus osissa)	Kulkuyhteyden 1. osa Villa Arttuun ja kuntokeskukseen on käytettävissä syyskuun alkuun mennessä	toimitusjohtaja	Ei toteutunut. Viereisen kuntosalitilan tyhjentäminen siirtää käytävän käyttötarvetta ja valmistumista kunnes tilassa on uusi vuokralainen.
Aktiivinen tapahtumakaupunki	TAVOITE: Kasvattaa Villatehtaan ulko- ja sisätapahtumien lukumäärää koronapandemiaa edeltäneeltä tasolta. TOIMENPIDE: Aktiivinen tilojen tarjoaminen/markkinointi, yhteistuotannot järjestäjien kanssa	Vakiintuneiden kolmen maksullisen suuren ulkotapahtuman lisäksi kuusi muuta yleisötapahtumaa (yli 500 osallistujaa)	toimitusjohtaja	Tavoite toteutui. Raportointikaudella on toteutettu kolme suurta ulkotapahtumaa, sekä kahdeksan yli 500 osallistujan tapahtumaa.

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2022	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2022	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
----------	---------------------------------	--	-----------	-------------------------

Kiinteistön energiankulutuksen tehostaminen ja ympäristökuormituksen pienentäminen

TAVOITE: Energianhallintapalveluiden ja talotekniikan valvomopalveluiden integrointi. 3. osapuolen energiakatselmus kiinteistön eri osissa.

TOIMENPIDE: Taloteknisen mittausjärjestelmän kehittäminen ja yhteensovittaminen valvomoon.

Kiinteistön taloteknisen valvonnan riippumattomuus yhtiön oman kiinteistöhuollon henkilöstöstä, sekä mitattavissa oleva energiansäästö toimenpide-ehdotusten toteuttamisen avulla.

toimitusjohtaja

Tavoite toteutui.

Katselmus toteutettiin 1.-2.11.2022.

Omat energiatehokkuustoimenpiteet aloitettiin jo ennen katselmusta, valvomon mittausdataan perustuen.

Sähköenergia - 7,2 %/vuosi

Kaukolämpö -10,1 %/ vuosi

Asiakaskokemuksen ja -palvelun kehittäminen

TAVOITE: Uuden asiakaspalautejärjestelmän luominen.

TOIMENPIDE: Selvitys markkinoilla olevista valmiista palautejärjestelmistä, mahdollisuudet oman toteutuksen tuottamiseksi.

Käyttöönotto vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla.

toimitusjohtaja

Ei toteutunut.

Vuoropuhelut on käyty kahden eri palveluntuottajan kanssa, valintaa tai hankintoja ei vielä ole tehty.

Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki

Kaupungin omistusosuus 65,65 %

Tilannekatsaus (olennaiset tapahtumat)

Tilikauden merkittävimmät korjaukset ja hankinnat olivat H-sairaalan neljännen kerroksen saneeraus, pesulan ilmanvaihdon parannustyö sekä apuvälineyksikön varaston rakentaminen. Kaikki hankkeet ovat valmistuneet vuoden loppuun mennessä. Huoltoon ja korjauksiin käytettiin yhteensä 95 778,65 euroa.

Yhtiöllä ollut kertalyhenteinen laina erääntyi 15.6.2022, jonka jälkeen yhtiö on toiminut korotetun konsernitililimiitin (enimmäismäärä 3,0 Me) avulla. Tilinpäätöshetkellä limiitistä oli käytössä 2,67 Me. Suunnitellun, yhteensä 4,2 Me suuruisen jälleenerahoituslainan nosto on viivästynyt keväälle 2023. Viivästystä selittää osin HUS -organisaatiossa 1.1.2023 tapahtuneen muutoksen johdosta.

Toiminnan tunnusluvut	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Uudisrakennuksen kassavirta			0		-2 634
Hoitokustannukset, €/m2/kk	7,95	7,51	-0,44	5,00	4,20
Lämmönkulutus kWh/m2		114		157	137
Sähkönkulutus kWh/m2		97,4		94,0	89,0
Vedenkulutus, m3		18 348		18 220	16 414

Talous 1000 €	TA 2022	TP 2022	Erotus	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	2 320	2 261	-59	1 960	1 903
Vuosikorjaukset	125	95	-30	84	12
Liiketulos*	136	-3 289		-3 227	-3 224
Lainat yhteensä	55 614	54 060	-1 554	60 293	63 711
Lainojen lyhennykset (pääoma)	4 681	6 233	1 552	3 428	
Lainojen nostot	0	0	0	0	0
Oman pääoman tuotto, %**		0,57 %		-2,1 %	2,1 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %**		0,05%		-0,1 %	0,5 %
Maksuvalmius (Quick ratio)		0,07		0,26	0,02
Omavaraisuusaste, %		5,2 %		5,0 %	4,7 %

Uudet intressitahotapahtumat

Ei intressitahotapahtumia

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Ei merkittäviä vaikutuksia.

Oikeustapaukset

Ei käynnissä olevia riita-asioita. Verohallinnolla on käsittelyssä yhtiön tekemä kiinteistöveron oikaisupyyntö, vaikutukseltaan n. 460 000 euroa.

KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKE	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2022	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2022	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Asiakastyytyväisyyden parantaminen	Asiakastyytyväisyysindeksin keskiarvo yli 3,0 (maksimi 4,0)	Toimitusjohtaja	Kyselyä ei toteutettu, joten tavoitetta ei voida arvioida . Edellisvuoden kyselyn keskiarvo oli 3,27.

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2022	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2022	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Yhtiön rakennusten erinomainen kiinteistömanageraus	Hallinnollisten, taloudellisten ja teknisten tehtävien hoito	Varmistaa normaalin toiminnan sujuminen, jota arvioidaan jokaisessa hallituksen kokouksessa. Mittari: hallituksen antama palaute.	Toimitusjohtaja	Tavoitetta ei voida arvioida . Arviointia vaikeutti isännöitsijän vaihdos kesken toimintavuoden, sekä se, että hallituksella ei ollut ennalta sovittuja kriteerejä isännöitsijän toiminnan tarkkaan arviointiin. Yleisellä tasolla hallitus piti isännöitsijän vaihdosta suuntana parempaan.
Oparatiivisen tuloksen taso	Operatiivinen tulos positiivinen.	Operatiivinen tulos ylijäämäinen, siten että hoitovastikkeiden kumulatiivinen ylijäämä on hallinnassa.	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui osittain . Vaikka operatiivinen tulos oli negatiivinen, hoitovastikkeiden kumulatiivinen ylijäämä on hallinnassa.
B- ja H-rakennuksien sekä pysäköintilaitoksen tekninen ylläpito	Huoltokirjanmukaiset ennakoidut huollot ja tarkistukset	Huoltokirjan täyttöaste seurantavuoden lopussa 100 %, Kiinteistöhuollon vasteaika alle 2,5 työpäivää.	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui . Huoltokirjan täyttöaste vuoden lopussa oli 100 % ja vasteaika toteutui tavoiteajassa.

sekä mahdolliset käytöstä aiheutuvien vikojen nopea korjaaminen

Kulutusseuranta	Kulutuksien vertailu vastaavan sairaalarakennuksen arvoihin	Kulutukset ja hoitokustannukset ovat verrokiryhmää pienemmät Lämmönkulutus < 145 kWh/brm ² /v; sähkönkulutus < 100 kWh/brm ² /v; vedenkulutus < 19 000 l/brm ² /v	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui. Kulutusseuranta (kokonaiskulutus) koko vuoden aikana oli: lämpö: 114 kWh/brm ² /v sähkö: 97,4 kWh/brm ² /v vesi: 18 348 l/brm ² /v
Takuutöiden tekeminen, B- ja H-rakennus	Takuunalaisten vikojen puutteiden kirjaaminen	Takuuajan mahdollisten vikojen ja puutteiden korjauttaminen pääurakoitsijalla. Tavoitteena jatkuva vikojen ja puutteiden 0-taso	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui. Takuuseen liittyvissä vioissa ja puutteissa saavutettiin nollataso, eli uusia takuunalaisia puutteita ei ilmennyt.
Vastuullisuus ja kestävän kehityksen noudattaminen	Toimivien ja viihtyisien terveydenhuoltoon tarvittavien tilojen tarjoaminen energiatehokkaasti	95 % ostetusta energiasta on päästötöntä ja oma sähköntuotanto aurinkovoimalalla on 30 % sähkön kokonaiskulutuksesta	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui. Päästöttömän energian osuus vuoden aikana oli n. 99 %. Aurinkovoimala II:n käyttöönotto kesällä 2023. Voimalan tuotto saavuttaa 30 %:n tavoitetason
Turvallisuustoimintojen kehittäminen	Turvallisuuden parantaminen kiinteistöylläpidon toimin	Kiinteistön ylläpitoon liittyviä työtapaturmia eikä läheltä piti tilanteita tapahdu. KOy:n vastuulla olevia kyberturvallisuusvaaratilanteita ei esiinny	Toimitusjohtaja	Tavoite toteutui osittain. Kiinteistön ylläpitoon liittyviä työtapaturmia ei ole raportoitu, yksi läheltä piti -tilanne raportoitu. Kyberturvallisuus hyökkäyksiä ei ole raportoitu.

7 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä -tilille. Osana toimintakertomusta ja tilinpäätöksestä päättäessään hallitus ottaa esityksessään kantaa kaikkiin tilikauden tuloksen jälkeen esittäviin eriin, myös varauksen tai rahaston vähennykseen. Pääsääntönä tällöin on, että esityksessä varaus- ja rahastosiirrot yksilöidään ja esitetään bruttomääräisinä.

Tilikauden 2022 tulos on 14 765 534,89 euroa, joka muodostuu seuraavista eristä:

- Kaupunki ilman erillisyyksiköitä 14 167 430,78 euroa
- Liikelaitos Hyvinkään Vesi 598 104,11 euroa

Kaupunginhallitus ehdottaa tilikauden 2022 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Kipinä -monitoimitalon investointia varten tehdystä investointivaruudesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 366 666,72 euroa
- Muodostetaan 5 000 000,00 euron investointivaraus Hangonsillan alueen koulun investointihankkeeseen
- Tilikauden ylijäämä 10 132 201,61 euroa kirjataan kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja käyttötalouden toteutuminen toimialoittain

Kaupunginvaltuusto asettaa ja seuraa strategisten / keskeisimpien kaupunkitasoisten tavoitteiden toteutumista. Kaupunkistrategia on valtuuston hyväksymä asiakirja ja keskeinen johtamisen ja toiminnan ohjauksen väline. Hyvinkäällä kaupunkistrategia on nimetty Hyvinkään Pelikirjaksi, ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2016.

Hyvinkäällä on päätetty panostaa pitkäjänteisesti kaupungin houkuttelevuuden lisäämiseen, yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä yhteisöllisyyden ja Hyvinkää-hengen kehittämiseen (Minä, me ja Hyvinkää). Pelikirja tähtää Hyvinkään tunnettuuden lisääntymiseen, kaupungin kasvamiseen ja kotikaupunkiylpeyden vahvistumiseen.

Koko kaupunkiorganisaation osalta talousarviotavoitteiden suunnittelu pohjautui Pelikirjaan ensimmäisen kerran vuoden 2018 talousarviossa. Pelikirjan toimeenpano tapahtuu valittujen kärkihankkeiden, lakisääteisten perustehtävien ja muun kaupungin palvelutuotannon sekä päätöksenteon avulla.

Kärkihankkeita on valittu seitsemän ja kunkin hankkeen keskeiset päämäärät on määritelty Pelikirjassa tarkemmin:

Hangonsilta
Hyvinkään Sveitsi
Kehittyvä kaupunkikeskusta
Aktiivinen tapahtumakaupunki
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki
Kaupunki ja monimuotoiset kylät
Osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi.

Strategisten kärkien, kärkihankkeiden ja laadukkaasti hoidettujen perustehtävien toteuttamista tukevat Pelikirjan kuusi tukipilaria: demokratia ja osallisuus, talous, henkilöstö, turvallisuus, kestävä kehitys ja sähköiset palvelut. Yhteinen arvopohja / yhteiset toimintaperiaatteet on puolestaan Pelikirjassa nimetty Hyvinkään pelitavaksi. Pelitavan mukaisesti

- Toimimme asiakkaidemme parhaaksi
- Teemme työtämme sata lasissa; tehokkaasti, innokkaasti ja sitoutuneesti
- Kokeilemme ja uudistumme ja
- Pelaamme yhdessä reilua peliä siten, että meidän kanssamme on mukava tehdä yhteistyötä.

Pelikirjassa määritellään strategiakauden keskeiset päämäärät ja lähivuosien kehittämisen painopistealueet. Linjauksia täsmennetään ohjelmien ja kehittämisuunnitelmien sekä talousarvioon kirjattavien tavoitteiden avulla. Talousarviotavoitteiden laatiminen on keskeisin väline Pelikirjan toimeenpanon varmistamiseksi sekä toiminnan kehittämiseen liittyvien muutosten ja korjausliikkeiden toteuttamiseksi.

Seuraaville sivuille on koottu kaupungin strategian päämääristä johdettujen valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisen raportointi vuodelta 2022. Tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu sanallisten kuvausten lisäksi liikennevaloilla:

- = etenee aikataulussa
- = myöhässä / toteutui osittain
- = valmis
- = ei toteutunut / tavoite poistettu

Käyttötalousoissa määrärahojen sitovuustaso valtuustoon nähden on palvelualueen toimintakate.

Kaupunginvaltuusto – Kärkihanketavoitteet vuodelle 2022

Hangonsilta

Keskeisin keskustan asuinrakentamisen alue seuraavan 10 vuoden aikana kumppanuuskaavoituksen, tonttien luovutuksen ja kunnallistekniikan rakentamisen avulla. Alueen ytimeen rakentuu uusi lukio ja monitoimitalo.

Hangonsilta 1

Alueen 1B suunnittelu ja asuntorakentaminen. Kärkihankkeen vastuuhenkilö on kaupungingeodeetti, vs. liiketoimintajohtaja.

Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2022	Vastuuhenkilö		Raportointi
Hangonsillan seuraavaa asuinalueita (1B) koskevan maankäytön suunnittelun jatkaminen yhteistyössä kumppaneiden kanssa.	Valittujen yhteistyökumppaneiden kanssa valmisteltu kaavaehdotus on hyväksymiskäsittelyssä vuoden 2022 loppuun mennessä.	Kaupungingeodeetti Kaavoituspäällikkö		Kaavaluonnos asetettiin nähtäville syyskuun lopulla (24.9.-24.10.2022). Luonnoksen valmistelu viivästyi toisen korttelialueen yhteistyökumppanin aineiston viivästymisestä johtuen. Kaavaehdotus asetettiin julkisesti nähtäville 2.12.2022 - 2.1.2023 väliseksi ajaksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavan 6.2.2023.

Hangonsilta 2

Uusi lukio osana monitoimitaloa. Kärkihankkeen vastuuhenkilö on sivistystoimenjohtaja.

Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2022	Vastuuhenkilö		Raportointi
Alueen liikuntatilan toteutuksen selvittäminen	Alueen liikuntatilan toteutusmuoto on selvitetty vuoden 2022 aikana.	Sivistystoimenjohtaja Kiinteistöjohtaja		Hanke kariutui yksityisen rahoituksen puutteeseen

 = etenee aikataulussa   = myöhässä / toteutui osittain   = valmis   = ei toteutunut / tavoite poistettu

Hyvinkään Sveitsi

Hyvinkään Sveitsin tunnettuuden edistäminen. Monimuotoisten harrastus- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen. Asuntotuotanto, uuden asuinalueen rakentaminen ja uusien asukkaiden houkuttelemine Hyvinkäälle. Matkailun edistäminen, modernit hyvinvointi-, kokous- ja majoituspalvelut. Yhteistoimintasopimuksen toteuttaminen osahankkeiden kautta (asuntorakentaminen, hotelli- ja uimalakonsepti, yleiset alueet ja luontomatkat, markkinointi ja luontomatkat).

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kaupungingeodeetti vs. liiketoimintajohtaja.

Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2022	Vastuhenkilö		Raportointi
Sveitsin asuinalueen koskevan asemakaavan eteneminen.	Kaavaehdotus on asetettu julkisesti nähtävillä vuoden 2022 aikana.	Kaavoituspäällikkö		Asemakaavamuutoksen luonnosvaiheen valmistelua jatkettiin. Neuvottelut sijoittajien kanssa eivät edenneet siinä määrin, että asemakaavaa olisi voitu edistää vuonna 2022.

Kehittyvä kaupunkikeskusta

Elävä kaupunkikeskusta, tärkeä vetovoimatekijä ja Hyvinkään käyntikortti. Monipuolinen työ- ja asumistarjonta. Sujuva ja turvallinen liikkuminen. Houkutteleva investointikohde.

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kaavoituspäällikkö.

Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2022	Vastuhenkilö		Raportointi
Valitun keskustan kehittämissuunnitelman (Masterplan) toimeenpano	1. Vaiheittaisen asemakaavoituksen käynnistyminen 2. Liikenteen yleissuunnitelman toteuttamisen suunnittelu	Kaavoituspäällikkö Liikenneinsinööri		Keskustan kehittämissuunnitelmavaihtoehtoa ei valittu syksyllä 2021. Päätös tehtiin valtuustossa 12.12.2022. Valitun kehittämissuunnitelman toimeenpano etenee vuonna 2023.

 = etenee aikataulussa   = myöhässä / toteutui osittain   = valmis   = ei toteutunut / tavoite poistettu

Aktiivinen tapahtumakaupunki

Tapahtumien sujuvan järjestämisen mahdollistaminen ja koordinointi Hyvinkäällä. Pitkäaikaisen yhteistyön kehittäminen tapahtumajärjestäjien kanssa. Hyvinkään imagon vahvistaminen ja tunnetuksi tekeminen.

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on sivistystoimenjohtaja.

Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2022	Vastuuhenkilö		Raportointi
<p>Kehitetään Hyvinkään kaupungin strategian mukaisesti tärkeimpien tapahtumien järjestäjien kanssa tapahtumatoimintaa siten, että tapahtumat profiloituvat määrätelmällisesti hyvinkääläisinä tapahtumina.</p>	<p>Yhdistykset, yritykset ja kaupunkilaiset ovat mukana tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa ja kokevat tapahtuman omakseen.</p> <p>Tapahtumat näkyvät kaupungin alueella ja Hyvinkää ja hyvinkääläisyys näkyy tapahtuman markkinoinnissa valtakunnallisesti.</p>	<p>Kulttuuri- ja tapahtumapäällikkö</p>		<p>Yhteistyö tapahtumien järjestäjien kanssa on säännöllistä ja toimivaa. Tapahtumien kehittämisessä on otettu huomioon erityisesti hyvinkääläisten yhdistysten, yritysten ja muiden yhteisöjen mahdollisuudet osallistua tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen.</p> <p>Yhteistyön myötä kaupungille on auennut tuntuvia kansallisia ja kansainvälisiä markkinointi- ja viestintänäkyvyyksiä. Tapahtumat, mm. Rockfest, Red Carpet ja MXGP ovat tuoneet Hyvinkäälle huomattavaa näkyvyyttä mm. lehdissä ja televisiossa. Media- ja someanalytiikka osoittaa näiden tapahtumien ajankohtaan huomattavia näkyvyyspiikkejä.</p>

 = etenee aikataulussa

 = myöhässä / toteutui osittain

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki

Viihtyisän, turvallisen ja kiinnostavan liikunta- ja kulttuuriympäristön rakentaminen sekä ylläpitäminen. Monipuolisten ja ajanmukaisten liikunta- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen. Osaava ja luotettava yhteistyökumppani liikunta- ja kulttuuritapahtumien järjestäjille. Kaupungin vetovoimaisuuden ja paikallidentiteetin vahvistaminen. Palvelujen kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa, kuntalaisten aktivoiminen kulttuuri- ja liikuntapalvelujen käyttämiseen.

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja.

Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2022	Vastuuhenkilö		Raportointi
<p>Kolmannen sektorin toiminnan elpymisen tukeminen koronan jälkeen.</p> <p>Hyvinkääläisiä yhdistyksiä ja seuroja, ja sitä kautta kuntalaisia, autetaan toipumisessa olemassa olevilla kulttuuri-, nuoriso- ja liikunta-avustuksilla, tarjoamalla 3. sektorille toimintaedellytyksiä antamalla edullisesti käyttöön kaupungin omistamia tiloja, edistämällä vuoropuhelua sekä järjestämällä yhteisiä tilaisuuksia ja yhteistyön foorumeita.</p>	<p>Kolmannen sektorin toimintaa pyritään palauttamaan koronaa edeltävän ajan tasolle (yhteinen sähköinen kysely 3. sektorin toimijoille 2022).</p> <p>Liikuntapalveluiden tilojen käyttöaste on palautunut koronaa edeltävälle tasolle.</p>	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja		<p>Kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden yhteinen kuntalaiskysely (n=285) toteutettiin toukokuussa 2022. Tulokset esiteltiin kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnassa (kuhla) 15.6.2022 (§ 41) ja kaupungin mediatilaisuudessa 13.9.2022.</p> <p>Kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden yhteinen yhdistyskysely (n=74, otos 29 % kokonaisjoukosta) toteutettiin marraskuussa 2022. Tulokset esiteltiin kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnassa 15.12.2022 (§ 84).</p> <p>Hyvinkääläisten sote-yhdistysten avustamisesta tehtiin selvitys (kuhla 3.3.2022 § 9). Keusoten johdolla kartoitettiin Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (KUHVA) ja alueen kuntien erilaisia avustuskäytänteitä 2022-23. Lisäksi kartoitettiin STEA:n myöntämiä avustuksia Hyvinkäällä (kuhla 15.12.2022 § 83). Niiden mukaan kaupunki tuki paitsi yhdistysten tekemää hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä, myös puhtaasti sote-työtä 2022 pääasiassa ilman määrärahoja 410.356 eurolla (105.300 € erillispäätösten pohjalta, 272.054 €</p>

 = etenee aikataulussa

 = myöhässä / toteutui osittain

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

			<p>tila-avustuksina ja 33.002 Eskola-avustuksina). Eskola-avustukset jaettiin viimeisen kerran (kuhla 15.12.2022 § 82). Yhdistysten ja Keusoten kanssa neuvoteltiin avustuksista säännöllisesti.</p> <p>Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluiden päivitetty avustussääntö hyväksyttiin kuhlissa 27.10.2022 (§ 66) ja hyvinvointipalveluiden avustussääntö 15.12.2022 (§ 81). Hyte-työn tukemiseen on talousarviossa varattu määräraha vuodelle 2023. KUHVA valmisteli alueellisia avustusperiaatteita (Hyte-allianssi).</p> <p>Sähköiseen avustusjärjestelmään siirtyminen aloitettiin kulttuuri- ja hyvinvointipalveluissa vuonna 2022. Siirtyminen jatkuu 2023.</p> <p>Kulttuuriyhdistysten, kulttuurilaitosten, muiden kulttuuritoimijoiden ja kaupungin yhteinen kulttuurifoorumi järjestettiin koronan aiheuttaman tauon jälkeen 10.2.2022 Teams-yhteyden kautta sekä 25.10.2022 lähitapaamisena Hotel Sveitsissä. Vuonna 2022 osallistuttiin sote-yhdistysten järjestöinfoon, vapaaehtoisten kouluttamiseen, hyte-allianssitoimintaan, järjestötreffeille jne.</p> <p>Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritoiminnan tilat on saatu normaaliin käyttöön 1.2. lähtien. Liikuntatiloista syksyllä ei ole enää käytössä Härkävehmaan koulu eikä Hyrian liikuntatilat (Kauppalankatu, Karankatu). Lisäksi Sveitsin lukion kiinteistö saleineen on poistumassa. Poistuvissa liikuntasaleissa yht. 6000 toimintatuntia edellisen toimintakauden aikana (sis opiston tunnit). Korvaavana tilana on määräaikaisesti käytössä ja vuokrattu Renton kiinteistöstä vapautu-</p>
--	--	--	---

 = etenee aikataulussa

 = myöhässä / toteutui osittain

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

				nut entinen teollisuustila, joka on päivisin lukion ja iltaisin salibandyn käytössä. Nyt poistuneet ja vuonna 2023 poistuvat liikuntatilat tulevat vaikuttamaan vuoden 2023 suunnitteluun ja seuratoiminnan olosuhteisiin sekä mahdollisuuksiin. Liikuntasalien käyttöaste tammikuu-toukokuu ja elo-joulukuu arkisin 65 % ja viikonloppuisin 39 %. Saleja käytössä ajankohdasta riippuen 10 – 11. Tilojen käyttöasteeseen on vaikuttanut tilojen koko ja varustus.
--	--	--	--	--

Kaupunki ja monimuotoiset kylät

Kylien vahvuuksien tunnistaminen (elinvoimaisuus, palvelut, liikenne, rakentaminen, elinkeinot, elinympäristön laatu, kylien markkinointi ja viestintä)
Yhteistyökäytäntöjen kehittäminen kyläläisten ja kyläasiain neuvottelukunnan kanssa.

Kärkihankkeen vastuhenkilö on yleiskaavasuunnittelija.

Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2022	Vastuhenkilö		Raportointi
Kylien kehittämisen toimintasuunnitelma	Kylien kehittämisen toimintasuunnitelma on saatettu hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2022 aikana	Yleiskaavasuunnittelija		Kaupunginvaltuusto hyväksyi toimintasuunnitelman 12.12.2022.

 = etenee aikataulussa

 = myöhässä / toteutui osittain

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi

Kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen, uusien yhteistyön ja osallistumisen käytäntöjen luominen. Lasten ja nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseen panostaminen. Sote- ja maakuntauudistuksen muutosvaihe, osallistuminen kunnan tulevien hyvinvointitoimintojen kehittämiseen.

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja.

Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2022	Vastuhenkilö		Raportointi
Osallistuva budjetointi kuntalaisille	Vuoden 2022 aikana toteutetaan osallistuva budjetointi	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja		Osallistuva budjetointi -äänestys toteutettiin 1.5. - 22.5.2022. Ehdotuksia saatiin 91, joista äänestykseen valikoitui 18 toteutuskelpoista, kriteerit täytävää ja budjettiin (20.000 €) mahtuvaa. Äänestykseen osallistui 541 hlöä. Toteutettavaksi äänestettiin seuraavat: 1) Kaupunkikuvan elävöittäminen; 2) Lasten matalien koripallokorien hankkiminen koulujen ja urheilukenttien yhteyteen; 3) Laavun rakentaminen Sveitsiin; 4) Kuntalaisille maksuttoman puistojumpan järjestäminen. Toteutus valmis tai valmistumassa (laavu).
Yksinäisyyden tunteen vähentäminen sekä yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen tarjoamalla kuntalaisille mielekästä ja rakentavaa vapaa-ajan tekemistä sekä yhdistys- ja seuratoimijoille toimintaedellytyksiä. Yksinäisyyttä ja osattomuutta kokevien kuntalaisten saaminen mukaan kulttuuri- ja vapaa-aikatoimintaan kehittämällä ja tarjoamalla kuntalaisille uusia (myös digitaalisia) osallistumismahdollisuuksia.	Asiakasmäärien, toimintamuotojen ja digitaalisten palveluiden volyyymi Yhteisöotalo Onnin ja Hyvinkään yhdistykset ry:n hallinnoiman Onnensillan kiinteistön toiminnan volyymit ja uusien toimijoiden saaminen mukaan toimintaan.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Hyvinvointipäällikkö		Kaupunki luovutti maksutta Onnensillan tilat Hyvinkään Yhdistykset ry:lle (101.812,61 €) ja yhteisöotalo Onnin (13.897,20 €) vapaaehtoisverkostolle yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevan, yksinäisyyden vastaisen hyte-työn tekemiseen. Hyvinkään Yhdistykset ry:ssä oli vuoden 2022 lopussa 52 jäsenyhdistystä, jotka käyttivät Onnensillan tiloja noin 1 500 krt. Kaikille avoimen toiminnan järjestämisestä vastasi kolmen työntekijän ohella n. 50 vapaaehtoista. Onnensillan yhdistys- ja avoimeen toimintaan osallistui vuonna 2022 noin 4 000 eri kävijää, kohtaamiskertoja kertyi n. 17 000. Aktiivisuus lisääntyi selvästi.

 = etenee aikataulussa

 = myöhässä / toteutui osittain

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

<p>sia. Vapaaehtoisten käyttöön toistaiseksi luovutetun yhteisöalo Onnin sekä Hyvinkään Yhdistykset ry:n hallinnoiman Onnensillan kiinteistön toiminnan kehittäminen verkoston kanssa yksinäisyyttä lievittävään sekä yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistavaan suuntaan.</p>			<p>loppuvuonna ja tapahtumat houkuttelivat runsaasti kuntalaisia eri ikäryhmistä.</p> <p>Yhteisöalo Onnin toiminta oli aktiivista vuonna 2022. Kerran viikossa olleessa ruokajaoissa oli yhteensä 6 356 käyntiä (samoja henkilöitä) ja muissa hävikkiin liittyvissä toiminnoissa, kuten aamupalalla, joulupuorolla, lounaalla, 1 056 käyntiä. Paljon oli myös muuta toimintaa, kuten käsityökahvila, talkoita, kansanradio, joissa osallistumisia 723.</p> <p>Kaupungin www-sivuille koottiin Ukrainan tilanteeseen ja palveluihin (mm. kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut) liittyvää tietoa. Sivulla vieraili vuoden aikana 451 henkilöä.</p>
---	--	--	---

 = etenee aikataulussa

 = myöhässä / toteutui osittain

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Kaupunginvaltuusto – Muut toiminnalliset tavoitteet

Palvelukokonaisuus, suunnitelma tai ohjelma	Päämäärä	Vuositaavoite ja toimenpiteet 2022	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Kaupunkistrategia	Pelikirjan päivittäminen	Kaupunkistrategian päivitystyön valmistelu etenee ja päivitys saadaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi alkuvuoden 2022 aikana.	Kaupunkistrategiapäivitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa huhtikuuhun 2022 mennessä.	Kaupunginjohtaja		Hyvinkään Pelikirja 2.0. hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 25.4.2022.
Elinvoimakunnan määrittely	Päämääränä on määrittellä yhdyspinnat, organisaatorakenne ja edunvalvontakärjet.	Kaupunginvaltuusto määrittelee elinvoimakunnan ja edunvalvontakärjet.	Määrittelyt on tehty vuoden 2022 loppuun mennessä.	Kaupunginjohtaja Strategia-asiantuntija		Elinvoimakunta määriteltiin kaupunginhallituksen kokouksessa 19.12.2022. Edunvalvontakärkien määrittelystä päätettiin kaupunginhallituksen kokouksessa 19.12.2022.

 = etenee aikataulussa

 = myöhässä / toteutui osittain

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Palvelukokonaisuus, suunnitelma tai ohjelma	Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2022	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Elinvoimaisuuden edistäminen	Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen ja työttömyyden vähentäminen	Työttömien aktivointiasteen nostaminen	1. Työttömien aktivointiaste on vähintään 40%. 2. Pitkäaikaistyöttömien määrä on pienempi ed. vuoteen verrattuna	Työllisyyspäällikkö Elinkeinopäällikkö, Maahanmuuttkoordinaattori TYP-johtaja		<p>Työttömien aktivointiasteen nostamiseen on panostettu. Alkuvuodesta työllisyyspalvelut ja TE-toimisto alkoivat tehdä aktivointisuunnitelmia, joka on nostanut aktivoitujen määrää. Vuoden aikana aktivointisuunnitelman tekoon kutsuttiin 220 pitkäaikaistyöttömää henkilöä. Aktivointiaste joulukuussa 29,7 %.</p> <p>Joulukuun lopussa pitkäaikaistyöttömiä oli yhteensä 739. Määrä on 206 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin.</p>
Elinvoimaisuuden edistäminen	Valmistautuminen työllisyyden hoitoon liittyvien lakisääteisten vastuiden siirtymiseen kunnille 2024	Valmistelun aloittaminen Keusote-kuntien, Keusoten, KU-TYPin ja TE-toimiston kanssa.	Valmistelu käynnistetty ja toimenpiteet ovat aikataulutettu	Työllisyyspäällikkö TYP-johtaja		<p>Valmistelu on käynnistetty. Alueellisia työryhmiä on perustettu. Työryhmissä mukana ovat Keuskunnat, Keusote, KU-TYP ja TE-toimisto. Ministeriöiden ja kuntaliiton infoihin ja kyselytilaisuuksiin on osallistuttu. TE-2024 valmisteluun Hyvinkään ohjausryhmä on perustettu. Järjestämisvaihtoehtojen tarkastelua varten on tilattu ulkopuolisia selvityksiä. Keskitettyä yhteispalvelupistettä valmistellaan kumppaneiden kanssa ja sen on tarkoitus aloittaa toimintansa viimeistään TE-2024 tulon myötä viimeistään 1.1.2025.</p>

 = etenee aikataulussa

 = myöhässä / toteutui osittain

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Palvelukokonaisuus, suunnitelma tai ohjelma	Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2022	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Tehokas palveluverkko	Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkon päivitys keskustan kehittämissuunnitelmaan kytkeytyen.	Palveluverkkokokonaisuus valmistellaan päätöksentekoon.	Palveluverkkopäätös on tehty vuonna 2022.	Perusopetuksen johtaja Sivistystoimen hallinto- ja kehittämisspäällikkö		KV päättänyt palveluverkosta 13.6.2022.
Perusopetus	Keskimääräisten ryhmäkokojen määrittäminen	Keskimääräisten ryhmäkokojen tavoitetasot ovat vuosiluokilla 1-2 20 oppilasta 3-6 22 oppilasta 7-9 22 oppilasta	Valtuusto on määritellyt perusopetuksen keskimääräiset ryhmäkoot vuosiluokille 1-2, 3-6 ja 7-9.	Perusopetuksen johtaja		Lukuvuoden 2022-23 alusta alkaen on lähdetty toteuttamaan tavoitteen mukaisia keskimääräisiä ryhmäkokoja uusien ikäluokkien (1. ja 7. luokat). Muiden ikäluokkien opetusryhmien koko määräytyy lukuvuoden 2021-22 perusteella, eikä niihin ei ole ollut juurikaan mahdollisuutta vaikuttaa. Haasteen ryhmäkokoihin tuo ulkoinen ja sisäinen muuttoliike, joka on ollut vilkasta kuluneen kesän aikana.
Asumisen markkinointi	Kaupungin järjestelmällinen asumisen markkinointi huomioidaan osana kärkihankkeiden toteuttamista ja asumisen markkinoinnin konseptin mukaisia toimenpiteitä käynnistetään vuoden aikana.	Noudatetaan vuoden 2021 asumisen markkinoinnin konseptissa kirjattuja toimenpiteitä.	Markkinointi konseptin mukaisilla toimenpiteillä on käynnistynyt. Vähintään yksi markkinointikampanja on toteutettu.	Viestintäpäällikkö Kaupungingeodeetti		Tavoite ei toteutunut. Asumisen markkinoinnin konseptin laatiminen on kesken. Tavoitteena on käynnistää kampanjointi vuoden 2023 aikana.

 = etenee aikataulussa

 = myöhässä / toteutui osittain

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Palvelukokonaisuus, suunnitelma tai ohjelma	Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2022	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö		Raportointi
Kestävä kehitys	Teemme laaja-alaista yhteistyötä ja tiedostamme vastuumme ilmaston suojelemiseksi. Edistämme toimillamme hiilidioksidipäästöjen vähentymistä	Hyvinkään ympäristöohjelman 2023–2027 valmistelu ja kytkeä kaupunkistrategian valmistelutyöhön	Ympäristöohjelma on hyväksytty vuoden loppuun mennessä.	Ympäristötoimenjohtaja		Hyvinkään ympäristöohjelma 2023–2027 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 20.6.2022 § 172.

 = etenee aikataulussa

 = myöhässä / toteutui osittain

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus
Kaupungin johto
Demokratia ja johdon tuki
Sosiaali- ja terveystalvet
Omaisuden luovutustulot ja -menot

Päätöksenteko

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	67	34	62	0		0	62
Toimintakulut	-137 287	-202 689	-221 817	-234 459	0	-234 459	12 642
Toimintakate	-137 220	-202 655	-221 755	-234 459	0	-234 459	12 704

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuusto käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Valtuustossa on 51 valtuutettua.

Olennaiset tapahtumat

Vuonna 2022 kaupunginvaltuusto piti yhdeksän kokousta, joista kaksi etäyhteydellä. Pöytäkirjoihin merkittiin 97 pykälää. Valtuustoseminaarit järjestettiin toukokuussa ja loka-kuussa.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Kaupunginvaltuuston talous toteutui vuonna 2022 lähes talousarvion mukaisesti.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman tavoitteet eivät kohdistu kaupunginvaltuustoon vuonna 2022.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kaupunginvaltuuston kokouksissa voidaan tarvittaessa soveltaa poikkeusjärjestelyjä (etä- tai hybridikokoukset) riippuen vallitsevasta koronatilanteesta. Talouteen näillä järjestelyillä ei ole merkittävää vaikutusta.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Ei muutoksia henkilöstömäärässä.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	3	4	5	5

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	2 555	2 521	8 047	8 012	0	8 012	35
Toimintakulut	-145 626	-158 602	-156 661	-165 434	0	-165 434	8 773
Toimintakate	-143 071	-156 081	-148 614	-157 422	0	-157 422	8 808

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Tarkastuslautakunta tukee kaupunkistrategian toimeenpanoa sekä talousarvion mukaisten toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista omalla arviointitoiminnallaan ja antamallaan arviointikertomuksella.

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty Kuntalain 14 luvussa ja Hyvinkään kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta toimii kaupunginvaltuuston alaisena ja valmistelea valtuustolle toimialaansa kuuluvat asiat. Lautakunta antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen, jossa se esittää arvionsa edellisen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä siitä, onko kaupungin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Lisäksi tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnoin ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja yhteensovittamisesta.

Kaupunkistrategia ja talousarviossa asetetut tavoitteet ohjaavat tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kohdentumista ja painotuksia. Lautakunta laatii vuosittain työohjelman arviointityötään varten, joka pohjautuu valtuustokaudelle laadittuun arviointisuunnitelmaan. Työohjelma sisältää tilivuotta koskevat arviointikohteet.

Hyvinkään kaupungin tilintarkastajana toimiva tilintarkastusyhteisö huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta.

Tilintarkastajasta ja heidän tehtävistään säädetään kunta-laissa. Tilintarkastajan on tarkastettava, onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, antavatko kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta sekä ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita. Lisäksi tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Olellaiset tapahtumat

Tarkastuslautakunta hyödynsi kaikkia syyskaudella 2021 ja kevätkaudella 2022 saamia selvityksiä ja tietoja arvioinnin pohjana vuoden 2021 arviointikertomusta valmistellessaan. Lautakunta hyväksyi arviointikertomuksen kokouksessaan 10.5.2022. Kertomus oli valtuustokaudelle 2021–2025 valitun tarkastuslautakunnan ensimmäinen.

Kaupunginvaltuusto käsitteli arviointikertomuksen kokouksessaan 30.5.2022, jossa se päätti lähettää kertomuksen kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten. Valtuusto velvoitti hallituksen tuomaan sille viimeistään loka-kuun 2022 loppuun mennessä lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Kaupunginhallitus antoi lausunnon valtuustolle syyskuussa 2022.

Tilintarkastaja antoi 3.5.2022 tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2021. Kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kertomuksessa tilintarkastaja esitti tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltaan tilikaudelta.

Tarkastuslautakunta käytti tilintarkastuspalveluja koskevan hankintasopimuksen sisältämää optiomahdollisuutta. Lautakunta päätti kokouksessaan 1.3.2022 hyväksyä Hyvinkään kaupungin ja BDO Audiator Oy:n välisen hankintasopimuksen jatkamisen kahdella optiovuodella eli tilivuodet 2023 ja 2024 hankintasopimuksen mukaisin ehdoin.

Tilintarkastaja esitti tarkastuslautakunnalle elokuussa tilivuotta 2022 koskevan tarkastussuunnitelmansa. Tilintarkastaja antoi ensimmäisen väliraportin tarkastuksistaan ja niissä esille tulleista havainnoista lautakunnalle marraskuussa.

Tarkastuslautakunta hyväksyi kokouksessaan 23.8.2022 työohjelman syksylle 2022 ja keväälle 2023 tilivuoden 2022 arviointia varten. Lisäksi lautakunta järjesti syyskuussa työpajatyypisen yhteistilaisuuden, johon oli kutsuttu kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja valtuustoryhmien puheenjohtajat. Tilaisuuden tavoite oli tarkastuslautakunnan, valtuuston ja hallituksen välisen yhteistyön ja vuoropuhelun tiivistäminen ja saada ideoita tarkastuslautakunnan arviointityön kehittämiseksi.

Hyvinkään kaupungin tarkastuslautakunta voitti suurten yli 20 000 asukkaan kuntien sarjassa arviointikertomuskilpailun vuoden 2021 arviointikertomuksellaan. Kilpailun tulokset julkistettiin Helsingissä 9.11.2022 Arviointiseminaarissa. Tarkastuslautakunnalle luovutettiin kunniakirja kyseisen voiton johdosta.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Tarkastuslautakunnan talous toteutui talousarvioin mukaisena.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman tavoitteet eivät kohdistuneet tarkastuslautakunnan toimintaan vuonna 2022.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Tarkastuslautakunnan kokoukset toteutettiin tarvittaessa sähköisinä etäkokouksina tai hybridikokouksina. Koronan vaikutukset tarkastuslautakunnan talouteen olivat vähäiset.

Henkilöstömäärän kehitys

Ei muutoksia henkilöstömäärässä.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	1,0	1,0	1,0	1,0
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1,0	1,0	1,0	1,0
Työpanos	0,8	0,8	0,8	0,8

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	3	3	3	4

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	Poikkeama
						TA 2022	
Toimintatuotot	84	53 231	102 879	0	0	0	102 879
Toimintakulut	-805	-167 925	-92 670	-113 755	0	-113 755	21 085
Toimintakate	-721	-114 695	10 209	-113 755	0	-113 755	123 964

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalilain tarkoittamista kunnan keskusvaalilautakunnalle määrätyistä vaalien ja eri laeilla säädettyjen kansanäänestysten järjestelyihin liittyvistä tehtävistä.

Olellaiset tapahtumat

Vuoden 2022 tammikuussa järjestettiin ensimmäiset aluevaalit. Vaalien järjestämiseen liittyviin kustannuksiin saatiin korvaus valtiolta. Korvaus ylitti toteutuneet kustannukset n. 10 prosentilla. Vuoden 2022 loppupuolella keskusvaalilautakunta piti jo ensimmäisen vuoden 2023 eduskunta-vaaleihin liittyvän kokouksensa.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Keskusvaalilautakunnan talous toteutui 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuotot to-

teutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina, johtuen valtiolta aluevaaleihin saaduista avustuksista. Toimintakulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman tavoitteet eivät kohdistuneet keskusvaalilautakuntaan.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Ei vaikutuksia.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Ei muutoksia henkilöstömäärässä.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	0	4	2	2

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	70	39	55	0	0	0	55
Toimintakulut	-763 708	-769 663	-689 888	-5 867 035	5 000 000	-867 035	177 147
Toimintakate	-763 638	-769 624	-689 833	-873 033	5 000 000	-867 035	177 202

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta ja viestinnästä sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus jakaantuu kehittämisjaostoon ja henkilöstöjaostoon.

Olennaiset tapahtumat

Vuonna 2022 kaupunginhallitus piti 28 kokousta, pöytäkirjoihin merkittiin 335 pykälää. Kaupunginhallituksen kehittämisjaosto kokoontui 14 kertaa, pykälää pöytäkirjoihin merkittiin 113 ja henkilöstöjaosto kokoontui 10 kertaa, pykälää pöytäkirjoihin merkittiin 42.

Kaupunginhallitus on aloittanut valmistautumisen vuoden 2023 vaaleihin ja samalla muutti 9.5.2022 pidetyssä kokouksessaan § 120 äänestysalueita. Muutoksen jälkeen Hyvinkään kaupunki on jaettuna kolmeentoista (13) äänestysalueeseen.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Kaupunginhallituksen talous toteutui 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempina. Toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakulut toteutuivat 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, johdun palveluiden ostojen arvioitua pienemmästä toteumasta.

Osavuositarkastuksen yhteydessä kaupunginhallitukselta siirrettiin 5,0 milj. euron määrärahavaraus sosiaali- ja terveystoimialalle kasvaneita kustannuksia varten.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman tavoitteet eivät kohdistuneet kaupunginhallitukseen vuonna 2022.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kaupunginhallituksen kokouksissa sovelletaan poikkeusjärjestelyjä (etä- tai hybridikokoukset) koronaepidemian johdosta. Toimintatapaan on totuttu varsin hyvin, joten koronan vaikutus kaupunginhallituksen toimintaan on vähäinen.

Uudet intressitahotapahtumat

Intressitahotapahtumat on lueteltu liitetiedoissa ja lisäksi intressitahotapahtumiksi luokiteltavat kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätökset on esitetty Konsernihallinto ja -palvelut -toimialan toimintakertomusosiossa.

Riski- ja epävarmuustekijäarvio

Päätöksenteko -kokonaisuuden osalta riski- ja epävarmuustekijäarvio on esitetty Konsernihallinto ja -palvelut -toimialan toimintakertomusosiossa.

Oikeustapaukset

Kaupunginhallitus käsitteli kokouksessaan 14.3.2022 § 71 sovintoesitystä Sveitsin Uimalan rakennushankkeen riidan ratkaisemisesta. Sovintoesitys ei johtanut sopimukseen ja asia on edelleen avoin.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	16	16	15	18

Kaupungin johto

Kaupungin johto	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	Poikkeama
						TA 2022	
Toimintatuotot	117	41	271	0	0	0	271
Toimintakulut	-414 876	-311 410	-407 526	-469 784	0	-469 784	62 258
Toimintakate	-414 759	-311 369	-407 255	-469 784	0	-469 784	62 529

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Palvelualueen talousarvioon sisältyy 200 000 euron määräraha Hyvinkään pelikirjan kärkihankkeiden toteuttamiseen.

Olellaiset tapahtumat

Ei olellaisia tapahtumia.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Kaupungin johdon talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Kärkihankkeet toteutuivat hieman arvioitua pienempinä.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelmassa ei ole toimenpiteitä kaupungin johdolle vuodelle 2023.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Ei vaikutusta toimintaan, talouteen tai henkilöstöön.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Kaupungin johdon henkilöstömäärässä ei raportointikaudella ole tapahtunut muutoksia.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	1,0	1,0	1,0	1,0
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1,0	1,0	1,0	1,0
Työpanos	0,9	1	1	1

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	9	7	9	10

Sosiaali- ja terveystalvet

Sosiaali- ja terveystalvet	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	146 435	47 252	56 589	0	0	0	56 589
Toimintakulut	-172 118 521	-167 951 096	-188 539 463	-173 305 400	-20 700 000	-194 005 400	5 465 937
Toimintakate	-171 972 086	-167 903 844	-188 482 873	-173 305 400	-20 700 000	-194 005 400	5 522 527

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupungin sosiaali- ja terveystalveten tuotanto ja tuotantoresurssit siirtyivät Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään eli Keusoteen 1.1.2019. Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Mäntsälä ja Pornainen. Hyvinkään osuus sosiaali- ja terveystalveten kuluista näkyy kaupungin tuloslaskelmassa asiakastalveten ostoissa kuntayhtymältä.

Myös erikoissairaanhoidon laskutus näkyy talveten ostoissa. Lisäksi kaupungin vastuulle kuuluvat eläkemenopuusteiset maksut näkyvät talvetalueten toimintakuluissa, tarkemmin eläkekulujen erässä.

Vuoden 2022 tilinpäätös on viimeinen Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän tilinpäätös. Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustalveten järjestämistä vastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Olennaiset tapahtumat

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän kuntakohtainen Analyysi

Alla on Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymältä saatu toimintakertomusraportointi.

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä (Keusote) järjestää Hyvinkään kaupungille perustason sosiaali- ja terveystalvet. Erikoissairaanhoidon osalta talvetalveten vastaa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS. Kaupungin sosiaali- ja terveystalvetalveten menot ovat myös suoraan kaupungille kohdistuvat menot, jotka ovat pääasiassa kaupungille kuuluvia eläkevastuita ja ennen Keusoten perustamista eli vuotta 2018 syntyneitä menoja

Yleistä

Toimintavuotta leimasi valtakunnallisesti syvenevä henkilöstöpula, mikä heijastui kaikkiin Keusoten talvetalveten alueisiin. Henkilöstöpulaa on jouduttu korjaamaan vuokratyvoimalla sekä maksamalla omalle henkilöstölle ylityskorvauksia ja erillisiä kutsurahoja ylimääräisistä työvuoroista.

Vuosi 2022 on ollut koronaepidemian vuoksi poikkeusvuosi, kun aiempaa herkemmin tarttuva Omikron-variantti vaihtui vuodenvaihteessa valtavirukseksi. Tartuntamäärät

kasvoivat erittäin suuriksi, ja tartunnan jäljityksellä ei voitu enää estää epidemian leviämistä. Laajamittaisesta eristykseen ja karanteeniin asettamisesta luovuttiin alkuvuonna ja tartunnan saaneille siirryttiin antamaan tekstiviestiohjausta.

Koronavirusrokotteita annettiin yhteensä: 146 449 kpl, joista Omikron BA4/5-spesifejä rokotteita 28 757 kpl. Rokotukset on toteutettu pääsääntöisesti vuokratyvoimalla.

Keväällä Ukrainan sodan pakolaisten saapuessa kokeiltiin liikkuvaa talvetalveten kausituloita ja asuntoloihin, joissa tarjottiin rokotteita ja selvitettiin sote-talvetalveten tarvetta.

Päivystys

Päivystysten tietopakettien ylitys johtui arvioitua suuremmasta HUS:lta ostetusta virka-ajan ulkopuolisen päivystysten käytöstä. Tähän vaikutti osittain myös koronapandemia ja vastaanottotilvetalveten heikentynyt saatavuus.

Lasten, nuorten ja perheiden talvetalveten

Lasten, nuorten ja perheiden talvetalveten kuluissa kustannus- ja talvetalveten rakenne painottuu muuta enemmän raskaimpaan lastensuojeluun ja sijoitettuja lapsia ja nuoria on paljon.

Ikäihmistalveten talvetalveten

Hoito- ja hoivatalvetalveten tietopakettien ylitys johtuu kotihoidon talvetalveten ja ympärivuorokautisista talvetalveten. Kotihoitoon on ollut hankaluuksia saada työntekijöitä ja on jouduttu käyttämään vuokratyvoimaa sekä tuotettu talvetalveten ostopalveluna. Ympärivuorokautisissa talvetalveten kuluissa talvetalveten tarve on ollut talvetalveten arvioitua suurempaa.

Hoivatalvetalveten kuluissa kustannustaso nousee osin iäkkäistä ikärakenteesta johtuen. Kun kustannukset vakioidaan yli 75-vuotiaiden määrällä, on Hyvinkää Keusoten kuntien keskitasoa hieman kalliimpi.

Kotiin annettavissa talvetalveten kuluissa kustannukset ovat Keusoten keskitasoa hieman korkeammat ja käytinkohtainen keskitalveten on keskimääräistä suurempi.

Vammaistalveten talvetalveten

Vammaistalveten talvetalveten ylitys johtuu pääosin ostopalvelujen ylityksestä asumistalvetalveten kuluissa. Vammaistalveten talvetalveten kuluissa

on kuitenkin keskimääräistä edullisemmat kustannukset esimerkiksi henkilökohtaisessa avussa ja asumispalveluissa.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen ylitys muutettuun talousarvioon nähden johtuu avopalvelujen kustannusten kasvusta. Injektiomuotoisen korvaushoitolääkityksen nopean yleistymisen vuoksi lääkekustannukset kasvoivat merkittävästi.

Hyvinkäällä on korkea mielenterveyssairastavuus. Palvelut painottuvat kalliisiin asumispalveluihin avopalveluiden sijaan.

Vastaanottopalvelut

Vastaanottopalveluissa palveluiden saavutettavuus ja saatavuus on ollut heikkoa. Takaisinsoittojen vasteajat ovat kasvaneet ja lakisääteiseen tavoitteeseen ei ole päästy. Takaisinsoittojen vasteaika on kasvanut erityisesti elokuusta alkaen, jolloin myös puhelimen kautta tulleiden yhteydenottojen määrä kasvoi. Tärkeimpänä syynä huonoon saavutettavuuteen on henkilöstövaje.

Vastaanottopalvelujen tietopaketti alitti muutetun talousarvion, koska valtion korona-avustus kohdistuu ko. tietopakettiin. Valtion korona-avustus toteutui muutettua talousarviota suurempina. Lisäksi vastaanottopalveluissa on käyntejä vähän suhteessa väestöpohjaan.

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityön kustannukset alittivat muutetun talousarvion kustannusten toteutuessa loppuvuonna maltillisempina. Myös toimentulokustannukset toteutuivat talousarviota pienempänä.

Sairaalapalvelut

Koronapandemian vaikutukset näkyivät koko vuoden osastojen ja kotisairaalan toiminnassa. Alkuvuoden aallon jälkeen koronapotilaiden määrä osastoilla tasaantui mutta lähti nousuun lokakuussa, jolloin potilaita oli enimmillään osastoilla jopa 40 kerralla. Haasteellinen tilanne jatkui joulukuun puoliväliin asti. Koronapotilas sitoo tavallista enemmän hoitohenkilökuntaa, joka johti siihen, että ns. puhtaita paikkoja oli käytössä normaalia vähemmän. Avopalveluilta lainaksi saadun hoitohenkilöstön ja ostopalvelujen avulla tilanteesta selvittiin.

Lyhytaikaista osastohoitoa käytetään melko paljon ja sen asukaskohtainen kustannus on korkea.

Erikoissairaanhoito

Alla esitettyihin toimintakuluihin sisältyy HUS:in palvelutuotannon lisäksi myös muita erikoissairaanhoidon ostoja mm. yksityisiltä palveluntuottajilta, mutta ei ensihoidon eikä terveyskeskuspäivystyksen kustannuksia.

Suun terveydenhuollon kustannus on edullisin pienimpien käyntikohtaisten kustannusten vuoksi.

Erikoissairaanhoito	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula	Yhteensä
Ilman ensihoitoa	65 821 842	59 621 636	25 901 350	51657640	5 841 569	47 742 134	256 586 171

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymiltä on saatu tiedot vuoden 2022 tilinpäätöksen laadintaan. Saatujen tietojen mukaan sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintakate vuonna 2022 on 188,5 milj. euroa, joka on 5,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi sekä 15,2 milj. euroa aloittavaa talousarviota suurempi.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Ei toimenpiteitä vuodelle 2023.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Vuosi 2022 on ollut koronaepidemian vuoksi poikkeusvuosi, kun aiempaa herkemmin tarttuva Omikron-variantti vaihtui vuodenvaihteessa valtavirukseksi. Tartuntamäärät kasvoivat erittäin suuriksi, ja tartunnanjäljityksellä ei voitu

enää estää epidemian leviämistä. Laajamittaisesta eristykseen ja karanteeniin asettamisesta luovuttiin alkuvuonna ja tartunnan saaneille siirryttiin antamaan tekstiviestiohjausta.

Samanaikaisesti toteutettiin STM:n koronarokotusstrategian mukaisesti nopea ja laaja kolmansien koronarokotusannosten anto 3.-21.1.2022, jolloin rokotushenkilöstön turvaamiseksi muuta kiireetöntä toimintaa ajettiin hetkellisesti alas. Koronarokotuspalveluita on ylläpidetty ja tarjottu läpi vuoden tarjoten 3. 4. ja 5. THL:n suosittelemat koronavirusrokoteannokset, sekä marras-joulukuussa kausi-influenssarokotteet. Massarokotusten koordinointi siirtyi lokakuussa infektio- ja tartuntatautiyksikön tehtäviin.

Yhteistyössä vastaanottopalveluiden kanssa tuotettiin koronahoitopuhelinpalvelua, jossa elokuussa aloitettiin teemmään Paxlovid-koronaviruslääkitysarvioita. Koronasuojainten pandemiavaraston purkamista aloitettiin ja samalla al-

koi kartoitus valmiusvaraston toteuttamisen eri vaihtoehtoista. Koronaviruksen PCR-näytteiden otto on jatkunut laajamittaisena koko vuoden, koska testiä on edellytetty tartuntatautipäivärahan saamiseksi.

Koronapandemian vaikutukset näkyivät koko vuoden osastojen ja kotisairaalan toiminnassa. Alkuvuoden aallon jälkeen koronapotilaiden määrä osastoilla tasaantui mutta lähti nousuun lokakuussa, jolloin potilaita oli enimmillään osastoilla jopa 40 kerralla. Haasteellinen tilanne jatkui joulukuun puoliväliin asti. Koronapotilas sitoo tavallista enemmän hoitohenkilökuntaa, joka johti siihen, että ns. puhtaita

paikkoja oli käytössä normaalia vähemmän. Avopalveluilta lainaksi saadun hoitohenkilöstön ja ostopalvelujen avulla tilanteesta selvittiin.

Alla olevasta taulukosta käy ilmi valtion korona-avustuksen kohdentuminen jäsenkunnittain. Summat sisältävät myös vuodelle 2021 myönnettyä avustusta, koska vuoden 2021 valtionavustuksen summa oli TP 2021 varausta suurempi.

Covid-19 valtionavustus	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula	Yhteensä
Väestö	3 657 322	3 528 286	1 625 589	3 442 548	395 222	3 098 582	15 747 549
PTH-hoitopäivät	465 303	358 720	138 042	258 241	32 867	292 986	1 546 159
ESH hoitopäivät	569 241	368 862	124 684	341 852	28 424	244 961	1 678 024
Yhteensä	4 691 866	4 255 868	1 888 315	4 042 641	456 513	3 636 529	18 971 732

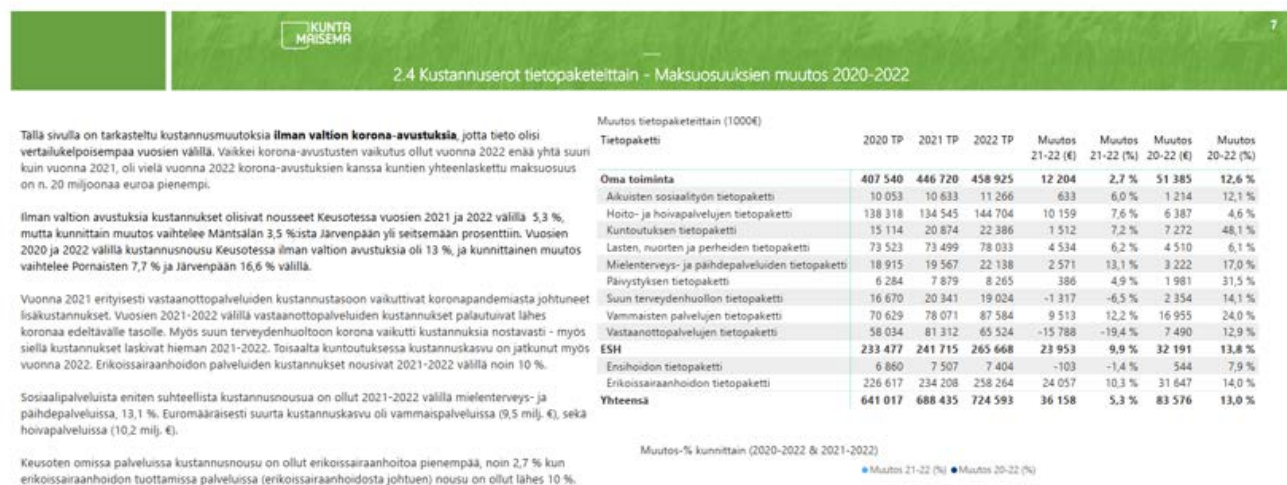
Palvelu	TP2021	TA 2022	TP 2022	Toteuma % (TA)
Oma toiminta	102 802 461	118 507 776	118 332 906	100 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	39 911 659	43 407 308	43 967 177	101 %
Hallinto	21 029 507	21 558 321	21 581 518	100 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	16 070 211	18 079 918	18 864 506	104 %
Kuntoutuksen tietopaketti	5 358 053	5 884 120	5 976 961	102 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	5 110 562	6 259 733	5 927 693	95 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	4 942 680	12 749 292	11 583 030	91 %
Päivystyksen tietopaketti	4 044 770	3 712 709	3 664 281	99 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	3 852 386	3 544 678	3 790 186	107 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	2 167 425	3 161 925	2 832 555	90 %
Vastaanottopalveluiden tietopaketti	315 208	149 772	144 999	97 %
ESH	62 462 273	67 528 207	67 551 870	100 %
Ensihoidon tietopaketti	60 699 962	65 686 898	65 821 842	100 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	1 762 311	1 841 309	1 730 028	94 %
Yhteensä	165 264 734	186 035 983	185 884 776	100 %

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	3 695	3 584	4 030	3 704

KUVA: Keusoten raportoimat maksusuudet asiakasta kohden tietopaketeittain ja jäsenkunnittain (kuva ei ole saavutettava)

KUVA: Keusoten raportoimat maksusuuksien muutos asukasta kohden tietopaketeittain ja jäsenkunnittain (kuva ei ole saavutettava)

KUVA: Keusoten raportoimat maksusuuksien muutos asukasta kohden tietopaketeittain Hyvinkään osalta (kuva ei ole saavutettava)

Hyvinkään muutokset

Huomi! Korona-avustukset poistettu, mutta tarkastelu pitää sisällään koronan tuomat lisäkustannukset.

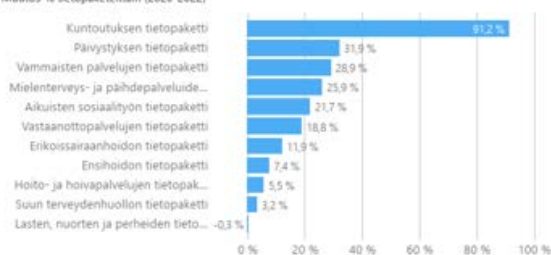
Hyvinkäällä kustannusnousut ovat lähellä Keusoten keskitasoa sekä 2021-2022 että 2020-2022 aikavälillä. Oman toiminnan kustannusnousu on kuitenkin ollut hieman suurempaa ja erikoissairaanhoidon hieman pienempää kuin koko kuntayhtymän tasolla, sekä 2021-2022 että 2020-2022 aikavälillä. Tilinpäätös 2022 osoittaa, että Hyvinkään maksuusuus koko kuntayhtymästä on 26,3%.

Kaikissa tietopaketeissa kustannukset ovat olleet nousussa 2020-2022, paitsi lasten ja nuorten palveluissa, jossa kustannusmuutosta ei ole juurikaan tapahtunut. Päivystyksessä, suun terveydenhuollossa, vastaanotto palveluissa sekä ensihoidossa palvelut ovat kustannuksiltaan hieman laskeneet 2021-2022, kun taas muiden palveluiden kustannukset ovat olleet nousussa samalla aikavälillä. Euroomääraisesti eriten kustannuskasvu tapahtui hoivapalveluissa ja vammais palveluissa. Prosentuaalisesti myös aikuisten sosiaalityön ja kuntoutuksen kustannukset kasvoivat varsin paljon.

Muutos tietopaketeittain (1000€)

Tietopaketti	2020 TP	2021 TP	2022 TP	Muutos 21-22 (€)	Muutos 21-22 (%)	Muutos 20-22 (€)	Muutos 20-22 (%)
Oma toiminta	107 810	117 005	122 311	5 306	4,5 %	14 501	13,5 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	2 327	2 167	2 833	665	30,7%	505	21,7%
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	42 101	40 034	44 432	4 398	11,0%	2 332	5,5%
Kuntoutuksen tietopaketti	3 100	5 111	5 928	817	16,0%	2 828	91,2%
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	21 644	21 030	21 582	552	2,6%	-62	-0,3%
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	4 747	5 358	5 977	619	11,6%	1 230	25,9%
Päivystyksen tietopaketti	2 874	3 852	3 790	-62	-1,6%	917	31,9%
Suun terveydenhuollon tietopaketti	3 551	4 045	3 664	-380	-9,4%	113	3,2%
Vammaisten palvelujen tietopaketti	14 635	16 070	18 865	2 794	17,4%	4 230	28,9%
Vastaanotto palvelujen tietopaketti	12 832	19 337	15 240	-4 097	-21,2%	2 409	18,8%
ESH	60 945	63 191	68 121	4 930	7,8 %	7 176	11,8 %
Ensihoidon tietopaketti	1 611	1 762	1 730	-32	-1,8%	119	7,4%
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	59 334	61 429	66 391	4 962	8,1%	7 057	11,9%
Yhteensä	168 755	180 196	190 432	10 236	5,7 %	21 676	12,8 %

Muutos-% tietopaketeittain (2020-2022)

3.1. Hyvinkää

Hyvinkään maksuusuus (3 962€/asukas) on kokonaisuudessaan korkein ja palveluttain kallein erikoissairaanhoidon, hoivapalveluiden, lasten ja nuorten sekä kuntoutuksen ja päivystyksen palveluissa. Suun terveydenhuolto ja vammais palvelut ovat Keusoten keskitasoa edullisemmat. Myös Hyvinkään sairastavuus on selvästi kuntayhtymän kunnista korkein, joka osaltaan selittää kallista kustannustasoa.

Merkittäviä selittäviä tekijöitä kustannustason tietopaketeittain ovat seuraavat (- = kustannuksiin nostavasti vaikuttava tekijä, + = kustannuksiin laskevasti vaikuttava tekijä):

Hoivapalveluissa kustannustaso nousee osin iäkkäistä ikärakenteesta johtuen. Kun kustannukset vakioidaan yli 75-vuotaiden määrällä, on Hyvinkää Keusoten kuntien keskitasoa hieman kalliimpi.

-Kotiin annettavissa palveluissa kustannukset ovat Keusoten keskitasoa hieman korkeammat, ja käyntikohtainen keski-kustannus on suurempi kuin keskimäärin.
-lyhytaikaista osastohoitoa käytetään melko paljon, ja sen asukaskohtainen kustannus on korkea.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

- Kustannus- ja palvelurakenne painottuu muita enemmän raskaimpaan lastensuojeluun ja sijoitettuja lapsia ja nuoria on paljon

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa on huomattava Hyvinkään korkea mielenterveys sairastavuus

- Asumis palveluiden kustannus on Keusoten toiseksi korkein.
-Palvelut painottuvat mielenterveys palveluissa kalliisiin asumis palveluihin avopalveluiden sijaan

Vammais palveluissa

+ Keskimääräistä edullisemmat kustannukset esimerkiksi henkilökohtaisessa avussa ja asumis palveluissa.

Vastaanotto palveluissa

+ käyntejä vähän suhteessa väestöpohjaan

Suun terveydenhuolto

+ Kustannus on edullisin pienimpien käyntikohtaisten kustannusten vuoksi.

Sairastavuus

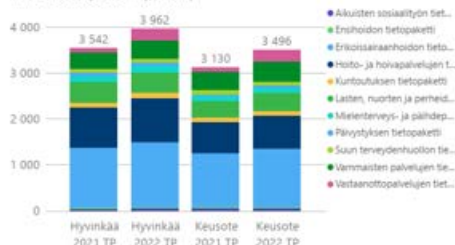
Hyvinkää

101,30

Keski-Uudenmaan sote

90,21

Kustannukset tietopaketeittain (€ / asukas)

Kustannukset tietopaketeittain (€ / asukas)

Tietopaketti	Hyvinkää	Keusote
Oma toiminta	2 521	2 188
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	60	56
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	938	709
Kuntoutuksen tietopaketti	126	111
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	460	387
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	127	110
Päivystyksen tietopaketti	81	41
Suun terveydenhuollon tietopaketti	78	94
Vammaisten palvelujen tietopaketti	402	434
Vastaanotto palvelujen tietopaketti	247	247
ESH	1 441	1 308
Ensihoidon tietopaketti	37	37
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	1 404	1 271
Yhteensä	3 962	3 496

Omaisuuuden luovutustulot ja -menot

Omaisuuuden luovutus- tulot ja -menot	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	2 665 943	5 567 324	8 146 914	6 500 000	1 600 000	8 100 000	46 914
Toimintakulut	-149 103	-131 677	-6 887	0	0	0	-6 887
Toimintakate	2 516 840	5 435 647	8 140 027	6 500 000	1 600 000	8 100 000	40 027

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupungin maanomaisuuden myynnistä syntyvät luovutusvoitot, tai -tappiot kirjataan tämän palvelualueen tietoihin.

Olennaiset tapahtumat

Uudet omakotitontit olivat haussa keväällä ja hakemuksia jätettiin 51 kpl. Vuoden aikana omakotitontteja luovutettiin 24 kpl. Kerros- ja rivitalotontteja on raportointikaudella luovutettu 3 kpl ja yritystontteja 7 kpl. Asuntoja on valmistunut raportointikaudella 282kpl.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Omaisuuuden luovutustulot ja menot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelmassa ei ole toimenpiteitä vuodelle 2022.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Ei vaikutusta toimintaan, talouteen tai henkilöstöön.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Ei henkilöstöä.

Konsernipalvelut ja -hallinto

Elinvoima

Henkilöstö

Talous

Konsernipalvelut ja -hallinto

Konsernipalvelut ja hallinto

Elinvoima

Nettomenot
113 €/asukas

Henkilöstö

Nettomenot
48 €/asukas

Talous

Nettomenot
98 €/asukas

Demokratia ja johdon tuki

Nettomenot
98 €/asukas

Toimialan kuvaus

Toimiala muodostuu Elinvoima-, Henkilöstö-, Talous- ja Demokratia ja johdon tuki -palvelualueista. Elinvoima -palvelualueen tehtävät ovat omistajaohjaus ja elinkeinotoimi, kaavoitus, tonttipalvelut ja työllisyyspalvelut. Henkilöstö -palvelualueen tehtävät ovat palvelussuhteasiat, palkanlaskentapalvelut, johdon ja esimiesten tukipalvelut, osaamisen kehittäminen, työhyvinvointipalvelut ja työkykyjohtaminen sekä työsuojelu ja turvallisuus ja valmiussuunnittelu. Talous -palvelualueen tehtävät ovat tietohallintopalvelut, hankintapalvelut ja talouspalvelut. Demokratia ja johdon tuki -palvelualue koostuu seuraavista toiminnoista: kaupunginkanslia, viestintä, kehittämistoiminta ja sisäinen tarkastus.

Olellaiset tapahtumat

Kaupungin kehittymisen kannalta vuoteen mahtui kaksi merkittävää tapahtumaa, joiden valmistelussa ja päätöksenteon mahdollistamisessa toimialan henkilöstöllä oli keskeinen rooli. Hyvinvointialueuudistus ja kaupunkistrategian eli Hyvinkään Pelikirjan päivittäminen olivat vuoden aikana niin päätöksentekijöiden kuin viranhaltijaorganisaationkin työllistillä. Hyvinvointialueuudistus ja Pelikirja tuottavat molemmat valmisteltavaa ja päätettävää tulevinakin vuosina.

Hyvinvointialueuudistus korostaa kunnan roolia elinvoiman edistäjänä ja kunnan elinvoimalla on uudistuksen jälkeen myös aiempaa suurempi rooli kunnille jääneiden palveluiden rahoituksessa. Tilikauden aikana kaupungin tuleva elivoima vahvistui erityisesti Kehätien yritysalueen asemakaavan hyväksymisen sekä uusien yritystontti-kauppojen myötä. Turvataksaan riittävän varannon kaupungin omistaman raakamaavarannon yhdyskuntarakentamiseen ja virkistyskäyttöön kaupunki käytti vuoden aikana myös etuusto-oikeuttaan.

Toimialan tehtäviin kuuluu valmistella vuosittain päätöksiä, jotka edistävät ja varmistavat kaupungin kehittymistä

kaupungin strategian, poliittisten päätösten ja johdon linjausten mukaisesti kuntalaisten hyvinvoinnin parantamiseksi. Tilikauden aikana valmistuivat vuosittain tehtävät tilinpäätös ja henkilöstökertomus. Toimintaympäristön kehityksestä sekä kaupungin toiminnan ja talouden kehityksestä raportoitiin säännöllisesti valtuuston hyväksymien talousarvion sitovuus- ja täytäntöönpano-ohjeiden edellyttämällä tavalla. Kaavoitusta ja maankäyttöä ohjaavat tärkeät suunnitelmat Kaavoitusohjelma 2022-2024 ja Maankäytön toteuttamisohjelma 2022-2031 päivitettiin kaupunginhallituksessa toukokuussa.

Vuonna 2022 toimialalla toteutettiin Hyvinkään Pelikirjan tukipilareita Demokratia ja osallisuus sekä Turvallisuus vahvistavia toimia. Hallintojohtajan viran täyttö, sisäisen tarkastajan/tietosuojavastaavan sekä turvallisuuspäällikön tehtävien määrittely ja rekrytointien aloittaminen, valmius ilmoittajansuojelulain mukaisen ilmoituskanavan käyttöönottoon sekä perustietotekniikan palveluntuottajan vaihtuminen ja tietoturva- ja tietosuojatyön edistäminen vahvistavat hyvää ja avointa hallintoa sekä turvallista Hyvinkäätä.

Tilinpäätöksen toteuman mukaan konsernipalveluiden ja hallinnon toimintakate toteutui 1,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Elinvoima toteutui 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana, Henkilöstöpalvelut toteutui 0,3 milj. muutettua talousarviota parempana, talouspalvelut toteutuivat 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempana ja demokratian ja johdon tuen palvelualue toteutui 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

Tuloslaskelma	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	3 237 845	3 894 942	3 227 347	3 074 079	100 000	3 174 079	53 268
Myyntituotot	519 751	203 995	381 519	365 579	0	365 579	15 940
Maksutuotot	229 448	867 214	262 950	222 000	100 000	322 000	-59 050
Tuet ja avustukset	474 513	710 005	605 192	648 500	0	648 500	-43 308
Muut toimintatuotot	2 014 132	2 113 729	1 977 685	1 838 000	0	1 838 000	139 685
Valmistus omaan käyttöön	0	750	134	0,00	0	0	134
Toimintakulut	-13 364 764	-15 436 385	-16 379 526	-17 073 841	-420 000	-17 493 841	1 114 315
Henkilöstökulut	-4 020 479	-4 800 434	-5 268 376	-5 552 990	0	-5 552 990	284 614
Palkat ja palkkiot	-3 142 810	-3 775 949	-4 150 931	-4 381 818	0	-4 381 818	230 887
Henkilösivukulut	-877 669	-1 024 485	-1 117 446	-1 171 172	0	-1 171 172	53 726
Eläkekulut	-764 169	-900 376	-913 205	-997 898	0	-997 898	84 693
Muut henkilösivukulut	-113 499	-124 109	-204 240	-173 274	0	-173 274	-30 966
Palvelujen ostot	-4 772 628	-5 006 304	-5 946 653	-6 994 530	200 000	-6 794 530	847 877
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 240	-37 892	-51 919	-62 300	0	-62 300	10 381
Avustukset	-4 037 760	-5 042 838	-4 552 569	-3 924 500	-620 000	-4 544 500	-8 069
Muut toimintakulut	-518 657	-548 917	-560 009	-539 521	0	-539 521	-20 488
Toimintakate	-10 126 919	-11 540 693	-13 152 045	-13 999 762	-320 000	-14 319 762	1 167 717

Uudet intressitahotapahtumat

Olellaiset intressitahotapahtumat on lueteltu liitetiedoissa. Pääsääntöisesti transaktiot on tehty normaalein kaupallisin ehdoin markkinaehtoisesti.

Koska intressitahoksi luetaan muiden muassa oikeushenkilöt, jotka ovat kunnan kanssa määräysvaltasuhteessa tai osakkuusyrityssuhteessa, toimialalla valmisteltuihin intressitahotapahtumiin kuuluvat erityisesti tytäryhteisöille annetut lainatakaukukset. Kaupunki myöntää tytäryhteisöjensä lainoille kaupunginvaltuuston päätöksen (Kv 30.5.2022 § 37) mukaisesti omavelkaisia takauksia. Takauksia myönnetään tytäryhteisöjen ottamien lainojen takaisinmaksun ja koron maksamisen vakuudeksi lainantantajalle Kuntalain ja valtioneuvoston asetuksen sällimissä rajoissa ja niiden sallimin ehdoin. Vuonna 2022 kaupunginvaltuusto päätti (Kv 12.12.2022 § 91) myöntää 80 % lainatakauksen kokonaan omistamansa Kiinteistöasakeyhtiö Hyvinkään Wanhan Villatehtaan 2,0 milj. euron lainalle.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti kokonaan omistamansa Hyvinkään Lämpövoima Oy:n kanssa yhteistyösopimuksesta Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen ja Hyvinkään Lämpövoima Oy:n välisestä yhteistyösopimuksesta mittareiden etäluentapalveluiden toteuttamisesta (Kh 31.1.2022 § 17). Edelleen kaupunginhallitus päätti toimijoiden välillä solmittavasta etäluentapalvelun toimijakohtaisesta sopimuksesta (Kh 4.7.2022 § 185). Hyvinkään Lämpövoima Oy:n toteuttaman ja myymän palvelun hinnat kattavat palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset.

Riski- ja epävarmuustekijäarvio

Alla on kaupungin riskienhallintakehikon mukaisesti arvioitu toimialan toiminnan näkökulmasta keskeisiä positiivisia ja negatiivisia riskejä. Negatiivisten ja positiivisten riskien suuruuden arvioinnissa on käytetty seuraavaa jaottelua:

Tapahtuman seuraukset / todennäköisyys	Vähäiset	Haitalliset / hyödylliset	Vakavat / merkittävät
Epätodennäköinen	Merkityksetön riski	Vähäinen riski	Kohtalainen riski
Mahdollinen	Vähäinen riski	Kohtalainen riski	Merkittävä riski
Todennäköinen	Kohtalainen riski	Merkittävä riski	Sietämätön riski

Taloudelliset riskit

Havaittu merkittävä negatiivinen riski: Kaupungin talouden heikkeneminen omien päätösten, hintojen kasvun, työllisyyden heikkenemisen, rahoitusmarkkinoiden häiriöiden tai tulorahoituksen heikkenemisen myötä

Vaikutukset: Negatiiviset kumuloituvat vaikutukset toiminnan rahoitus pohjaan ja siten lopulta toimintaan, palvelutasoon ja kaupungin houkuttelevuuteen

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Kaupungissa on strategian mukaista ja määrätietoisesti etenevää, elinvoimaa ylläpitävää ja vahvistavaa toimintaa ja päätöksentekoa. Palveluja ja niiden kustannuksia yhteensovitetaan vastaamaan käytettävissä olevaa rahoitusta. Kaupunginvaltuusto on päättänyt 15.6.2020 § 44 Kestävän talouden ohjelmasta 2020-2024, jonka avulla on tarkoitus sopeuttaa pysyvät menot pysyviin tuloihin. Eri-

tyisen tärkeää on kyetä ylläpitämään kaupungin päätöksenteossa ja johdossa sekä valtakunnallisessa päätöksenteossa tilannekuvaa kaupungin ja kuntien vuoden 2024 jälkeisestä talouden kehitysarviosta.

Havaittu kohtalainen positiivinen riski: Kaupungissa käynnissä olevat yrityshankkeet, kaupungin kärkihankkeet sekä kaupungin hallussa olevat, palvelutuotannossa tarpeettomiksi käyneet kiinteistöt kehittävät tulopohjaa ja hidastavat kaupungin velkaantumista

Vaikutukset: Myönteiset ja kumuloituvat vaikutukset toiminnan rahoituspohjaan ja siten lopulta toimintaan ja/tai kaupunkilaisten ostovoimaan ja kaupungin vetovoimaan.

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Kaupunki pyrkii sujuvalla päätöksenteolla ja hyvällä elinvoimatyöllä varmistamaan, että käynnissä olevat hankkeet toteutuvat menestyksekkäästi. Samalla kaupunki pyrkii varmistamaan Pelikirjan mukaisten kärkihankkeiden toteutumista tavoitteellisella johtamisella ja päätöksenteolla sekä varmistamaan, että palvelutuotannossa tarpeettomaksi jääneet kiinteistöt jalostetaan tuloa tuottaviksi.

Strategiset riskit

Havaittu kohtalainen negatiivinen riski: Kunnallisen paikallishallinnon alasajo valtion toimesta tai paikallishallinnon epäonnistuminen Kuntalain mukaisen tehtävänsä toteuttamisessa.

Vaikutukset: Kaupungin elinvoimaa, kaavoitusta ja maankäyttöä sekä kunnallisia palveluja kehitetään Hyvinkäätä laajemman alueen asukkaiden ja yritysten näkökulmasta.

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Kaupunki pyrkii sujuvalla päätöksenteolla sekä hyvällä elinvoimatyöllä ja taloudellisesti kestäväällä toiminnalla varmistamaan, että kaupungilla on taloudelliset edellytykset tehtävänsä hoitamiseen. Kaupungin tulee huomioida riski myös edunvalvontatyössään. Lisäksi kaupungin tulee onnistua Hyvinkään Pelikirjan tavoitteiden toteuttamisessa.

Vahinkoriskit

Havaittu kohtalainen negatiivinen riski: Häiriötilanteiden hallinnan puutteet tai työtapaturmat tai toiminnan vastuut.

Vaikutukset: Kaupunki ei kykene hoitamaan tehtäviään normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tai kaupunki joutuu korvausvelvolliseksi.

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Kaupungin valmiussuunnitelmien pitäminen ajan tasalla sekä riskienhallintamallin kehittäminen sekä vakuutus-ten kattavuuden säännöllinen arviointi.

Operatiiviset riskit

Havaittu vähäinen negatiivinen riski: Johtamis- ja valvontajärjestelmän sekä työturvallisuusjohtamisen tai henkilöstöhankinnan kehittämistarpeet, tietoturvan tai tietosuojan pettäminen.

Vaikutukset: Hyvinkääläisen perinteisesti hyvän päätöksentekokyvyn heikentyminen, kykenemättömyys täyttää palvelutuotannon kannalta tärkeitä tehtäviä tai työturvallisuuden heikentyminen ovat mahdollisia vaikutuksia, mikäli riski toteutuu.

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Toimialan tehtävälueisiin liittyen ei ole vuoden aikana toteutunut merkittäviä negatiivisia operatiivisia riskejä. Kaupungin riskienhallintakehikon mukaiset operatiivisia riskejä on pyritty pienentämään tilikaudella. Valvontajärjestelmän toimivuuden ja tehokkuuden kannalta keskeisen sisäisen tarkastajan toimen täyttö aloitettiin loppuvuonna. Alkuvuonna 2023 valittu sisäinen tarkastaja toimii myös organisaation tietosuojavastaavana. Tämän rekrytoinnin ja tehtävämuotoilun myötä sekä toiminnan yleisesti että myös tietosuojan johtaminen ja valvonta tehostuu. Tietoturvaa ja tietosuojaa edistää myös yhdessä uuden perustietotekniikkapalvelujen tuottajan kanssa kehitettävät ratkaisut. Henkilöstön saatavuutta edistää kaupungin yleinen vetovoima sekä henkilöstöpalveluiden ja toimialojen yhdessä suunnittelemat, kuhunkin rekrytointiin pohditut toimenpiteet.

Tilikaudella on myös tarkistettu työsuojelun ja yleisen turvallisuustyön tehtäväkuvia ja turvallisuuspäällikön rekrytointi aloitettu. Alkuvuonna 2023 valittu turvallisuuspäällikkö on yhdessä sisäisen tarkastajan kanssa keskeinen toimija kaupunkitasoisen riskienhallinnan kehittämisessä ja ylläpidossa.

Havaittu kohtalainen negatiivinen riski: Hankinnan, kilpailutusten ja sopimushallinnan laatupoikkeamat.

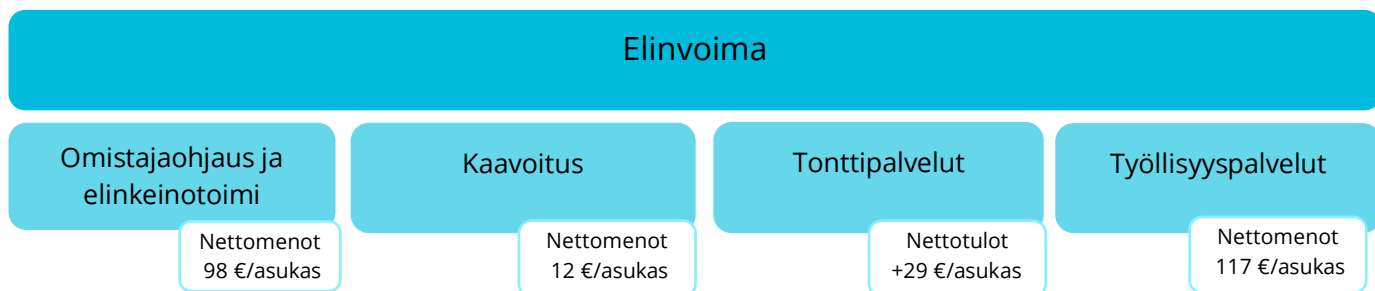
Vaikutukset: Hankinta- ja sopimustoiminnan avulla ei kyetä edistämään strategisia tavoitteita. Kaupungin palvelutuotannossa tarvitsemat voimavarat eivät vastaa tarkeitaan ja tuloksena on resurssihukkaa, huonoa laatua ja kalliita palveluita kuntalaisen näkökulmasta. Sopimuksista tulee jäykkiä ja palvelurakenteen uudistumista hidastavia. Mikäli riski toteutuu, kaupunki ajautuu juridisiin kiistoihin ja korvausvelvoitteisiin.

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Kaupungin hankinnan ja sopimustoiminnan periaatteet ja organisointi päivitetään vastaamaan päivitettyä Pelikirjaa, uudistettavaa hankintalainsäädäntöä sekä uuden elinvoimakunnan tarpeita. Riskin poistaminen huomioidaan myös henkilöstön koulutuksessa.

Oikeustapaukset

Toimialan tehtäviin liittyvissä asioissa ei ole käynnissä oikeustapauksia. Toimialan henkilöstö avustaa toimialoja niiden toiminnasta aiheutuneissa oikeustapauksissa.

Elinvoima

Elinvoima -palvelualue	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	2 535 048	3 092 661	2 658 908	2 475 000	100 000	2 575 000	83 908
Valmistus omaan käyttöön		750	134	0	0	0	134
Toimintakulut	-7 148 320	-8 258 533	-7 933 684	-7 602 528	-620 000	-8 222 528	288 844
Toimintakate	-4 613 272	-5 165 122	-5 274 642	-5 127 528	-520 000	-5 647 528	372 886

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on elinvoiman edistäminen, omistajaohjauksen kehittäminen sekä vastaaminen osasta kasvupalveluja sekä niihin liittyvä edunvalvonta. Elinvoiman edistämiseen kuuluvat elinkeinotoimi, työllisyyspalvelut, maaseutupalvelujen järjestäminen, maa- ja tonttipolitiikka, asuntopolitiikan valmistelu, kaavoitus ja kaupunkia koskevien yleisten kehittämishankkeiden valmistelu ja ohjaus.

Palvelualueen toiminnassa painottuvat Pelikirjan strategisia kärkiä toteuttavat kärkihankkeet, kuten Kehittyvä kaupunkikeskusta, Business Hyvinkää ja Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät.

Toimenpiteet kaupungin väkiluvun kasvattamiseksi uusien asukkaiden ja yritysten avulla on yksi palvelualueen tärkeimmistä tehtävistä. Kuntalaisten osallisuuden lisäämisen nähdään olevan keino lisätä asuinpaikan houkuttelevuutta. Tehokkaalla työhönvalmennuksella, yritysysteistyöllä ja uusilla työllisyyttä edistävillä hankkeilla ja toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyteen sekä maahanmuuttajien työllistämiseen.

Olennaiset tapahtumat

Kokonaisuutena arvioiden palvelualueen vuosi on sujunut pääosin suunnitellun mukaisesti. Koronarajoitukset poistuivat keväällä ja työskentelyssä on siirrytty joustavaan hybridityöskentelyyn. Hybridityöskentely on todettu toimivaksi ja palvelualueen työtehtävät on pystytty toteuttamaan hyvin tällä toimintamallilla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi huhtikuussa merkittävän uuden yritysalueen asemakaavan (Pohjoisen Kehätien yritys-

alue), joka mahdollistaa alueelle suunnitellun Kesko – Onnisen logistiikkakeskuksen toteuttamisen. Asemakaavan tultua voimaan kesäkuussa allekirjoitettiin kaupungin ja Keskon välinen lopullinen kauppakirja noin 42 hehtaarin tontista, jolle on tarkoitus toteuttaa Keskon toimesta uusi logistiikkakeskus. Lisäksi Bilteman uutta myymälää varten on luovutettu tontti moottoritien varresta sekä tontti Suomen Energiamurskeelle toimintojen laajentamista varten Sahanmäen alueelta. Lisäksi on luovutettu yritystontteja pienempien yritysten tarpeisiin ja neuvotteluita on käyty ja jatketaan useiden yritysten kanssa.

Hyvinkäätä uudeksi sijoittumispaikaksi harkitsevia ja kaupungin sisällä tontteja ja toimitiloja hakevia yrityksiä on kontaktoitu proaktiivisesti, tonttivarauksia on tehty vuoden aikana useita ja tonttineuvotteluita on ollut käynnissä yritysten kanssa. Yritysten kanssa käytäviin neuvotteluihin osallistuu kulloinkin tarvittavat kaupungin toimialojen edustajat, kokoonpano vaihtuu joustavasti ja kunkin hankkeen tarpeiden mukaisesti. Toimintamalli on osoittautunut hyväksi ja kaupungin toimialat ovat sitoutuneet siihen. Business Hyvinkää -nettisivusto on ollut toiminnassa vuoden 2021 lopusta, sivustoa päivitetään säännöllisesti ja sitä kehitetään edelleen.

Maankäytön toteuttamisohjelma ja kaavoitusohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa toukokuussa. Maankäytön toteuttamisohjelmalla tähdätään erityisesti asuntotuotantotavoitteiden mukaiseen asuntotonttien rakentamiseen, asuntotonttien luovutukseen ja asuntotonttivarannon ylläpitoon. Kaavoitusohjelma ohjaa kaavoitustoimintaa ja tukee kaavojen toteuttamistoimenpiteiden ohjelmointia ja kaavoitusta ennakoivaa maanhankintaa.

Uudet omakotitontit olivat haussa keväällä ja hakemuksia jätettiin 51. Vuoden aikana omakotitontteja luovutettiin 24. Kerros- ja rivitalotontteja on raportointikaudella luovutettu kolme ja yritystontteja seitsemän. Asuntoja on valmistunut raportointikaudella 282.

Hangonsillan alueen seuraavien asuntokortteleiden kumppanikaavoitukseen valittiin helmikuussa yhteistyökumppanit. Kumppaneiden kanssa on yhteistyössä laadittu kaksi asuinkerrostalokorttelia käsittävä asemakaava Hangonsilta 1b, joka asetettiin ehdotuksena julkisesti nähtäville joulukuussa. Hangonsillan alueelle on lisäksi ryhdytty valmistelemaan sivistystoimen palveluverkkopäätöksen 2022 mukaisesti Hangonsillan alueen koulun ja päiväkodin asemakaavaa. Metsäkaltevan yli 60 uutta omakotitonttia sisältävän Kravunlaakso II asemakaavan ehdotus asetettiin julkisesti nähtäville lokakuussa. Kruununpuiston alueen asemakaavamuutos hyväksyttiin kesäkuussa kaupunginvaltuustossa ja kaava tuli lainvoimaiseksi elokuussa. Kaava mahdollistaa maakunnallisesti arvokkaan laajan jälleenrakennuskauden alueen uudisrakentamisen ohjaamisen ja kulttuuriympäristön arvojen säilymisen. Myös pääradan varrelle keskustaajaman osalle laadittu pääradan välityskylvyn parantamisen 3. vaiheeseen liittyvä asemakaava ja asemakaavan muutos, joka mahdollistaa Väyläviraston rata-suunnitelmien hyväksymisen, hyväksyttiin kesäkuussa ja se tuli voimaan elokuussa. Syksyn aikana käynnistettiin muun muassa moottoritien viereistä Veikkarin liikekiinteistöjen aluetta laajentava asemakaava ja Kulomäen alueelle asemakaava, jonka tavoitteena on muun muassa kehittää alueen urheilu- ja virkistystoimintoja ja mahdollistaa alueelle lämmön kausivarasto, joka on toteutuessaan merkittävä vihreän siirtymän hanke.

Kaikille kuntalaisille avointen kaavailtojen järjestäminen tuli jälleen mahdolliseksi koronarajoitusten poistuttua keväällä. Kesäkuussa pidettiin vuoden ensimmäinen kaavailta kaupungintalolla, ja syksyllä hyvän vastaanoton saaneita kaavailtoja järjestettiin kolme kertaa.

Keskustan vaihtoehtoisten kehittämissuunnitelmien (Masterplan) laadintatyötä ei saatu kevään 2022 aikana päätökseen samanaikaisesti käynnissä olleen palveluverkon päivittämisen vuoksi. Vuoden lopulla keskustan kehittämissuunnitelmat valmisteltiin päätöksentekoon ja kaupunginvaltuusto teki päätöksen kahden vaihtoehdon välillä. Valittu kehittämissuunnitelma B perustuu Keskustaajaman osayleiskaavassa esitettyyn katuverkkoratkaisuun, joka mahdollistaa uuden pääradan ylittävän sillan rakentamisen Urheilukadun kohdalla. Ratkaisu luo parhaat edellytykset keskustan pitkän tähtäimen monipuoliselle kehittämiselle, ja sen pohjalta asemakaavoitusta tullaan edistämään vaiheittain yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti ja käynnistämään liikenne- ja katusuunnittelu. Työn pohjaksi laaditaan tarkennettu viitesuunnitelma.

Koronapandemia on heikentänyt nuorten ja pitkäaikaisyöttömien työllisyystilannetta. Pitkäaikaistyöttömyys ei ole koronasulun jälkeisenä aikana laskenut odotetusti, joka on vaikuttanut työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannuksiin arvioitua enemmän. Pitkäaikaistyöttömien suureen määrään ovat vaikuttaneet myös työ- ja elinkeinohallinnon uudistukset ja työnhakijoiden ja työnantajien kohtaanto-ongelmat.

Hyvinkäällä valmistellaan yritysten ja työikäisten henkilöasiakkaiden palvelutoritoimintaa. Palvelutorilta asiakkaat saavat monipuolista palvelua yhdestä toimipisteestä. Palvelutoritoiminnan valmistelu ja kehittäminen yhdessä kumppaneiden kanssa jatkuu. Tavoitteena on palvelutorin käynnistyminen viimeistään kun palvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025 alkaen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevan lain mukaisesti.

TE-palvelut 2024 -uudistuksen valmistelu on ollut käynnissä koko vuoden. Valmistelun pohjaksi on teetetty ulkopuolisia selvityksiä Hyvinkään mahdollisuuksista työllisyysalueen osalta. Valmistelua on tehty myös yhdessä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kuntien eli Järvenpään, Nurmijärven, Mäntsälän, Pornaisten ja Tuusulan kanssa. Ulkopuolinen selvitys on tehty myös Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kuntien mahdollisuuksista järjestää palvelutuotanto. Lisäksi on hankittu koulutusta muutokseen liittyvistä toiminnallisista ja taloudellisista kokonaisuuksista.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Elinvoiman palvelualueen toimintakate vuonna 2022 toteutui 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuotot toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempina, johtuen maanvuokratulojen kertymisestä ennakoitua enemmän. Toimintakulut toteutuivat 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempina, johtuen muun muassa avoimista täyttämättömistä tehtävistä sekä työllisyyspalveluiden palkkatuen toteutumisen arvioitua pienempänä.

Kaupunginvaltuusto myönsi osavuositarkastuksen yhteydessä 620 000 euroa lisämäärärahaa työmarkkinatuen kuntaosuusmenoihin. Lisämäärärahan ansiosta työmarkkinatuen kuntaosuus toteutui lähes budjetoidusti. Työmarkkinatuen kuntaosuusmenot olivat vuonna 2022 4,4 milj. euroa. Vaikka menot pienenevätkin 0,5 milj. euroa edelliseen vuoteen nähden, ne ovat edelleen korkealla tasolla koronaa edeltäviin vuosiin nähden.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelma sisältää Kaavoitusta ja Tonttipalveluja koskevia tulonlisäyksiä eri palvelujen hinnantarkastuksista sekä maanvuokratulojen lisäyksiin liittyen. Tulon lisäykset toteutuivat suunnitellusti.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Koronan vaikutus palvelualueen toimintaan, talouteen ja henkilöstöön on ollut vähäinen.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Lisäksi kaavoitusyksikköön perustettiin uusi kaava-suunnittelijan toimi, johon rekrytoitu henkilö aloitti työnsä syksyllä. Ennen vuodenvaihdetta kaava-arkkitehdin toimesta jäi henkilö perhevapaalle. Ko. toimeen siirrettiin määräaikai-

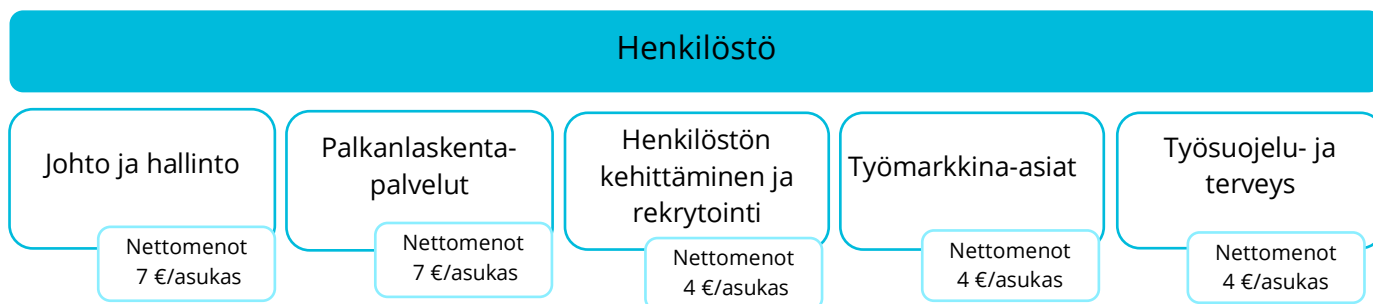
sesti toinen kaavoituksen kaava-suunnittelijoista, jonka tilalle käynnistettiin puolestaan määräaikaisen kaava-suunnittelijan rekrytointi, joka on tilinpäätöshetkellä kesken. Lisäksi loppuvuonna saatiin pitkään avoimena olleeseen toimeen rekrytoitua kaava-arkkitehti ja kesällä eläköitymisen vuoksi avoimeksi tulleeseen toimeen kaava-avustaja. Molemmat toimet täytettiin 1.1.2023 lähtien.

Elinvoiman palvelualueen johtajan virkanimike muutettiin kaupunginvaltuuston päätöksellä liiketoimintajohtajasta kaupunkikehitysjohtajaksi. Kaupunginhallitus päätti siirtää kaupungingeodeetin kaupunkikehitysjohtajan virkaan.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	26,0	25,0	24,0	25,0
Määräaikaiset	1,0	1,0	4,0	0,0
Yhteensä	27,0	26,0	28,0	25,0
Henkilötyövuodet (palkalliset palveluksessa olopäivät)	24,9	25,2	27,6	

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	153,48	176,25	169,56	162,15
Kaavoitus				
Hyv. asemakaavat, kpl	7	4	4	10
Hyv. asemakaavat, ha	41	13	168	50
Tontit hyv. as.kaavat, kpl	12	10	467	40
Tonttipalvelut				
Tonttien luovutus, kpl	28	63	34	45

Henkilöstö

Henkilöstö -palvelualue	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	574 240	701 043	372 235	377 925	0	377 925	-5 690
Toimintakulut	-2 933 398	-2 544 219	-2 696 575	-2 957 075	0	-2 957 075	260 500
Toimintakate	-2 359 158	-1 843 176	-2 324 339	-2 579 150	0	-2 579 150	254 811

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa toimialoille ja yksiköille sekä hallinnollisia peruspalveluja että strategisempia, johtoa, esihenkilöitä ja henkilöstöä tukevia ja ohjaavia palveluita koko palvelussuhteen elinkaaren ajan.

Toiminta-ajatus on henkilöstökokemuksen kehittäminen ja esihenkilötyön tukeminen. Palvelualue luo ja toimeenpääntee yhtenäisiä HR-käytänteitä ja toimintatapaohjeita sekä -malleja. Palvelualue valmisteleo henkilöstöpoliittiset linjaukset, henkilöstön kehittämisen ja yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin suuntaviivat henkilöstöjohtolle ja vastaa näiden täytäntöönpanosta.

Henkilöstöpalvelut linjaa, auttaa, tukee ja neuvoo johtoa, esihenkilöitä ja henkilöstöä kaikissa henkilöstötyötä koskevissa asioissa. Palvelualue vastaa yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin ja -mallien luomisesta ja käyttöönotosta kaupungissa. Henkilöstöpalveluja tuotetaan yhteistyössä kaupungin johdon, esihenkilöiden ja henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Hallinnollisia peruspalveluja ovat palkanlaskentapalvelut, palvelussuhdepalvelut ja koko henkilöstön osaamisen kehittämisen palvelut. Peruspalveluja ovat lisäksi työterveyshuoltopalvelujen järjestäminen, työsuojelun, työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin tukeminen.

Henkilöstöpalvelut tukee johtoa ja esihenkilöitä rekrytoinneissa, perehdytyksessä, osaamisen kehittämisessä, suori- tuksen johtamisessa ja työkykyjohtamisessa. Palvelualue huolehtii työnantajan velvoitteista ja lakisääteisistä raportoinneista. Palvelualue tuottaa johdolle henkilöstötoimin-

nan kokonaisseurantaan ja tuloksellisuuteen liittyvää tietoa. Lisäksi palvelualue kehittää palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmää yhteistyössä johdon, toimialojen ja henkilöstön edustajien kanssa.

Olellaiset tapahtumat

Henkilöstöpalvelut koordinoi keuoällä kunta-alan mahdollisen työtaistelu-uhan tai työtaistelutoimenpiteiden varalta varautumissuunnitelmien laatimista. Suunnitelmassa määritellään toimialoittain yleisellä tasolla, miten mahdolliseen työtaisteluun varaudutaan ja miten varautumisen vastuut jakaantuvat. Toimialoja informoitiin jatkuvasti mahdollisten työtaistelutoimien ja lakkotilanteen kehittymisestä.

Kunta-alalle saavutettiin 8.6.2022 kolmivuotinen sopimusratkaisu sisältäen työ- ja virkaehtosopimuksista KVTES, SOTE, OVTES, TS, LS, TTES. Vuonna 2022 maksettiin useita sopimuskorotuksia, joista ensimmäinen tuli voimaan 1.6.2022 takautuvasti. Korotukset määräytyvät ja ne on maksettu kulloinkin sovellettavan virka- ja työehtosopimuksen mukaan.

KVTES palkkausluvun 11 §:n mukainen henkilökohtaisten liisien vähimmäismäärän tarkastelu toteutettiin syksyn aikana. Henkilökohtaisia lisiä oli jaossa palkkaliitteisiin 1 (hallintotehtävien ja sisäisen palvelutoiminnan henkilöstö), 2 (Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen henkilöstö), 5 (Varhaiskasvatuksen henkilöstö sekä eräät koulun ammatti- ja peruspalvelutehtävät), 8 (muiden alojen palveluhenkilöstö) ja 9.

Hyvinkään kaupungin henkilöstöä koskevat talousarvioesitykseen ja kestävän talouden ohjelmaan liittyvät yhteisto-

mintaneuvottelut aloitettiin 22.8.2022 ja ne saatiin päätökseen 27.9.2022 pidetyssä neuvottelussa. Toimenpiteet tullaan toteuttamaan siten, että henkilöstövaikutukset tulisivat voimaan vuoden 2023 aikana.

Henkilöstöpalvelut on osallistunut Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelutyöhön ja varmistanut omalta osaltaan hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kaupungilta liikkeen luovutuksella siirtyvän henkilöstön sujuvan siirtymisen hyvinvointialueen palvelukseen. Kaupunki on vuoden aikana toteuttanut tarvittavat yhteistoimintalain edellyttämät ja muut työnantajaveloitteet liittyen muun muassa henkilöstön siirtosopimukseen ja luovuttajan tiedonantovelvoitteeseen.

Työajanseurantajärjestelmän kilpailutus saatiin päätökseen kesäkuussa, jolloin tehtiin myös hankintapäätös työajanseurantajärjestelmästä. Syksyn aikana käynnistettiin käyttöönottosuunnitelman mukaiset määrittelytyöt ja valmistelut järjestelmän käyttöönottamiseksi vuoden 2023 alkupuolella.

Liideri -esihenkilötyön ja johtamisen valmennusohjelman osion 1- Esihenkilö ihmisten johtajana valmennuksessa oli mukana 44 uutta esihenkilöä. Valmennus toteutettiin etätapaamisina koronaepidemian takia. Valmennus saatiin suoritettua maaliskuun loppuun mennessä. Koulutus-kumppanina oli Hyria.

Johdon ja esihenkilöiden osaamisen tueksi on vuoden aikana järjestetty 15 esihenkilökliniikkaa ja neljä esihenkilöinfoa. Esihenkilökliniikka on vajaan tunnin mittainen ajankoh-taisiin asioihin paneutuva tiivis esihenkilötyön osaamisen ja vertaistuen hetki. Sisältökokonaisuutta rakennetaan esihenkilöiden tarpeiden mukaan. Esihenkilöinfo on kaupunginjohtajan isännöimä tilaisuus, jossa koulutetaan esihenkilöitä tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Henkilöstöpalvelut järjestää esihenkilöinfoja noin neljä kertaa vuodessa; kaksi syksyllä ja kaksi keväällä.

Koronapandemian aikana henkilöstöpalvelut yhdessä kaupungin johtoryhmän kanssa loivat hybridityön mallin, joka sisältää Hybridityön pelikirjan, sopimus pohjan, työajanseurannan sekä etätyöpisteen työn riskien arvioinnin. Hybridityö otettiin Hyvinkään kaupungilla käyttöön alkuvuodesta 2022 kuuden (6) kuukauden kokeiluna.

Hybridityö ja sitä kautta monipaikkainen työ ovat vakiintuneet kokeilujakson jälkeen joustavaksi tavaksi ja mahdollisuudeksi organisoida työtä. Hybridityötä tekee pääsääntöisesti kaupungintalolla työskentelevä henkilöstö. Uudet työskentelytavat ovat mahdollistaneet tarkastelun myös kaupungin toimitilojen osalta. Raportointikaudella käynnistettiin Hybridityön ja kaupungintalon työympäristön kehittämisen projekti, Kaupungintalo 24. Tavoitteena on toiminnan ja toimitilojen käytön tehostamien muuttuneessa toimintaympäristössä sekä samalla vastata kilpailukykyyn työmarkkinoilla tarjoamalla työntekijöille mahdollisuus nyky-

aikaisiin työelämän joustoihin ja työhyvinvoinnin lisäämiseen. Kehittämisprojektilla on sekä ohjaus- että projektiyöryhmä, jotka ovat aloittanut toimintansa toimintajaksolla ja projektin on tarkoitus valmistua vuoden 2024 aikana.

Kaupungin työterveyshuollon palveluntuottajana on huhtikuusta 2020 alkaen toiminut Suomen Terveystalo Oy. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa on aktiivista ja monipuolista ja toimintaa kehitetään jatkuvasti. Työterveyshuollon yhteistyöpalaverit sekä ohjausryhmät ovat toteutuneet suunnitellusti ja työterveyshuollon toimintaa, palvelua ja kustannuksia on seurattu toimintajaksolla aktiivisesti yhteistyössä, niin että kattohinnan puitteissa käytettävissä olevat resurssit kohdennetaan kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti. Työterveyshuollon palveluiden saatavuudessa on ollut toimintavuonna haasteita. Työkykyjohtamisen seurantalapaaveista luovuttiin raportointijaksolla vaikuttavuusarvioinnin tuloksena.

Raportointikaudella toteutettiin työterveyshuollon kanssa yhteistyössä Työuran uurtaja® Tuura -ryhmävalmennus, joka tähtää työkyvyn ylläpitämiseen ja työhön liittyvän motivaation vahvistamiseen sekä käynnistettiin esihenkilöille suunnattu Jaksava mieli työelämässä -valmennus, jonka tavoitteena on tukea esihenkilöitä kasvavien mielenterveyden haasteiden hallinnassa työpaikoilla.

Kuluneen toimintakauden aikana henkilöstöpalvelut on osallistunut aktiivisesti erilaisiin työhyvinvointia ja työkykyisyyttä tukeviin toimintoihin toimialoilla, kuten työterveysneuvotteluihin, työpaikkaselvityksiin, työyhteisöjen ja tiimien ohjauksiin ja sekä henkilöstön ja esihenkilöiden henkilökohtaiseen ohjaukseen ja tukemiseen sekä järjestänyt koulutuksia mm. työterveyshuollon toimintasuunnitelman sisältöön, työkykyjohtamisen sähköiseen järjestelmään sekä toimintatapoihin. Esihenkilöitä on tuettu laajasti sekä yksikkö- että yksilötasolla. Raportointikaudella on toteutettu kolme kaksi erillistä työhyvinvointiprojektia eri yksiköissä.

Työhyvinvointityöryhmä aloitti keväällä 2022 henkilöstölle kuukausittain järjestettävät virkistyspäivät erilaisilla teemoilla entisen yhden vuosittaisen päivän sijaan. Virkistyspäivinä henkilöstöllä oli mm. mahdollisuus käydä elokuvissa, opastetulla museokierroksella, kukkakurssilla sekä testata kuntoa. Lisäksi raportointikaudella henkilöstölle hankittiin BreakPro -taukoliikuntasovellus.

Toimintakaudella aloitettiin henkilöstöjohtamisen strategian, henkilöstöohjelman, laadinta. Strategian työstämisen on osallistettu laajasti henkilöstöjaosto, esihenkilöt, luottamusmiehet ja työsuojelu. Näiden lisäksi henkilöstöohjelmaa laadittaessa on tarkoitus kuulla myös koko henkilöstöä. Henkilöstöohjelman valmistelu on raportointikaudella kesken.

Työsuojeluraportointi noudattelee aiempien vuosien toimintatapaa. Työtaturmia ilmoitettiin vuonna 2022 yh-

teensä 103, joista 79 koski työpaikalla tapahtunutta vahinkoa, 21 työmatkalla tapahtunutta ja 3 ammattitauti-ilmoitusta. Työtaturmien ja ammattitautien seuranta on toteutettu yhdessä OP Pohjolan kanssa.

Työsuojeluperusteista koulutusta on annettu tarvelähtöisyyteen perustuen. Koulutusten pito on siirtynyt varsinaisten työsuojeluvierokoulutusten toteuttamisen yhteyteen esim. Työn riskien arviointi -lomakkeen täyttäminen. Koulutusta on annettu mm. työtaturmailmoitusten tekemiseen ja liukkaalla ja pimeällä liikkumiseen sekä biologisten uhkatekijöiden arviointia lomakkeiden työstämisen yhteydessä.

Työsuojelu on osallistunut työsuojelukiirojen selvittelyyn, antanut tukea riskien kartoitusmenetelmien käyttöön, yksintyöskentelyn suunnitteluun, työsuojeluviranomaisten tarkastuksiin valmistautumiseen sekä turvallisuusohjeistuksen laatimiseen. Työsuojelun asiantuntemusta on hyödynnetty raportointikaudella sisäilma-asioissa, rakennusten viilentämisissä sekä työsuojelua sivuavien ohjeiden kirjoittamisissa. Kaupunkitasoisia työsuojeluohjeistuksia on lisätty ja tarkennettu Työsuojelun intranet-sivuille. Työsuojelun tilannekuvaan on seurattu sekä organisaation sisäisesti että alueellisesti yhteistyöverkostoissa. Työsuojelu on osallistunut työpaikan työsuojelutarkastuksiin.

Työsuojelun yhteistoimintaa on järjestetty ja yhteistyötoimikunta on kokoontunut raportointikaudella säännöllisesti. Työsuojelunedustajat ovat tukeneet työnantajien ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa ja osallistuneet säännöllisesti työpaikan eri organisaatiossa työnantajan ja työntekijöiden väliseen yhteistoimintaan.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Henkilöstö -palvelualueen toimintakate vuonna 2022 toteutui 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuotot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Toimintakulut toteutuivat 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempina, johtuen mm. ICT palveluiden, asiantuntijapalveluiden ja sosiaali- ja terveystalouden kustannusten arvioitua pienemmästä toteumasta.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Vuodelle 2022 ei sisällynyt kestävän talouden toimenpiteitä.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Koronan vaikutus palvelualueen toimintaan, talouteen ja henkilöstöön on ollut vähäinen.

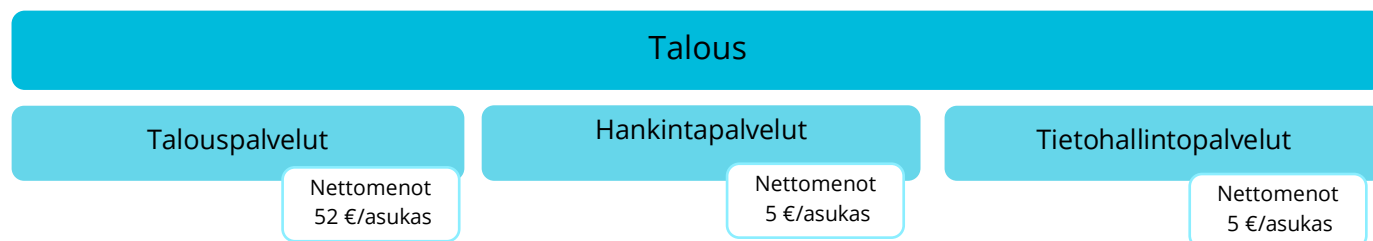
Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Tammi-kesäkuun raportoinnissa on ollut täyttämättä muutama tehtävä, jotka ovat täytetty elokuusta 2022 alkaen. Syksyn aikana on täytetty palvelusuhdepäällikön tehtävä. Palkanlaskentapalveluiden päällikön paikka jätettiin toistaiseksi täyttämättä. Lisäksi turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattorin tehtävään sisältyneet työsuojelupäällikön tehtävät siirrettiin työhyvinvointipäällikölle. Turvallisuuden, valmiussuunnitteluun ja riskienhallintaan liittyvät tehtävät kuuluvat jatkossa turvallisuuspäällikölle, jonka rekrytointi aloitettiin loppuvuonna hallintojohtajan toimesta.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	14,0	15,0	15,0	18,0
Määräaikaiset	3,0	1,0	3,0	0,0
Yhteensä	17,0	16,0	18,0	18,0

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	62,98	54,30	57,63	63,07
Palkanlaskentapalvelut				
Henkilöstömäärä	9	10	10	0
Palkansaajia/palkkasiht,	524	569	495	0
Palkkalaskelmat, kpl	27 490	28 577	29 005	0

Talous

Talous -palvelualue	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	128 556	91 855	173 230	198 420	0	198 420	-25 190
Toimintakulut	-3 283 046	-3 652 565	-4 763 458	-5 428 681	200 000	-5 228 681	465 223
Toimintakate	-3 154 490	-3 560 710	-4 590 228	-5 230 261	200 000	-5 030 261	440 033

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on ohjata, tukea, koordinoita ja kehittää kaupunkikonsernia talous-, hankinta- ja tietohallintoasioissa. Lisäksi palvelualue järjestää edellä mainittuja palveluja kaupungille ja soveltuvin osin kaupunkikonsernille. Palvelualueeseen kuuluu kolme palveluyksikköä: talous-, hankinta- ja tietohallintopalvelut.

Olellaiset tapahtumat

Tietohallintopalveluiden tärkein painopiste vuonna 2022 oli huolehtia omalta osaltaan, että neljän kunnan ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän yhteisesti hankintarenaana kilpailuttama perustietotekniikka- ja tietoliikennepalveluiden siirto KUUMA-ICT:ltä uudelle toimittajalle (Telia Finland Oy) onnistui. Hanke saatiin lähes kokonaan toteutettua, osa toimitusprojektien osa-alueista siirtyi vuodelle 2023 Hyvinkään kaupungin ja Telian yhteisellä päätöksellä. Perustehtävien lisäksi tietohallintopalvelut jatkoi digitaalisuuden kehittämistä tukemaan kuntalaisen sähköistä asiointia (mm. sähköiset avustukset) sekä omaa palvelutuotantoa sekä huolehti digitaalisesta turvallisuudesta yhdessä toimialojen kanssa. Tietohallintopalvelut myös tuki toimialoja toimialojen ICT-kehittämishankkeissa mm. Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän uudistamisprojektissa Edellä mainittujen lisäksi tietohallintopalvelut avusti Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymää siirtämään heille kuuluvat loput Hyvinkään kaupungin ICT-ympäristössä olleet ICT-palvelut itselleen, kun Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä kykeni ottamaan ne vastaan. Pitkällä siirtymäajalla on Hyvinkään kaupunki turvannut omalta osaltaan sote-palveluiden toimivuuden.

Tietohallintopalvelut on myös kehittänyt kaupungin tietoturva edistäviä ratkaisuja ja osallistunut kaupungin tietosuojatyöhön sekä tiedonhallintalain mukaisten edellytys-

ten täyttämiseen. Paikkatietopalveluissa kartoitettiin muiden töiden ohella järjestelmäympäristöä ja tehtiin selvityksiä tulevaisuuden tarpeita ja vaatimuksia silmällä pitäen.

Muilta osin tietohallintopalveluiden vuosi on sujunut pääosin suunnitellun mukaisesti.

Hankintapalveluiden tekemisen painopiste on liittynyt erityisesti hankintavelan lyhentämiseen sekä hankinnan perusteiden uudelleenrakentamiseen. Hankintapalvelut on julkaissut kuluneen vuoden aikana 10 EU-kynnysarvon ylittävää hankintailmoitusta, 10 kansallisen kynnysarvon ylittävää ja kahdeksan kansallisen kynnysarvon alittavaa hankintailmoitusta. Päätyneitä kilpailutuksia on ollut 16 kappaletta. Lisäksi hankintapalvelut on tehnyt useita liittymispäätöksiä yhteishankintayksiköiden hankintoihin.

Hankintapalveluita työllisti erityisesti Cloudia elinkaari- ja palveluiden käyttöönottoon liittyvät toimenpiteet, hankintakalenterin päivitys ja sopimusten vieminen Cloudia Sopimushallintaan.

Talouspalveluissa alkuvuosi käynnistyy vuosittain tilinpäätöksen merkeissä ja tämän jälkeen seuraavan vuoden talousarvion laadintakehyksen laadinnalla. Olemassa olevan kestävän talouden ohjelman seuranta ja tähän liittyen ohjaaminen ja koordinointi ovat olleet yksi keskeisiä tehtäviä. Luonnollisesti jatkuva toimintaympäristön, toiminnan ja talouden raportointi on myös päätyneellä tilikaudella tukenut päätöksentekoa ja johtamista.

Talouspalveluiden henkilöstöön kuuluva strategia-asiantuntija oli keskeisessä roolissa kaupunkistrategian, Hyvinkään Pelikirjan päivittämisessä. Talouspalveluissa valmistettiin vuoden aikana myös kaksi muuta tärkeää dokumenttia. Vuoden aikana valmisteltiin talousohje, jonka myötä vanhentuneet taloushallinnon toimintaohjeet päivitettiin ja

koottiin yhdeksi kaupungin taloushallintoa ohjaavaksi dokumentiksi. Lisäksi kaupunginvaltuuston päätettäväksi valmisteltiin ”Varainhankinnan sekä takaus- ja antolainauttoiminnan periaatteet” -dokumentti, joka ohjaa kaupungin rahoituksen suunnittelua. Kaupungin keskitetyn talouspalvelumallin kehittämiseksi yksikön henkilöstö on osallistunut osaamista kehittävään koulutukseen.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Talous palvelualue toteutui 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakulut puolestaan toteutuivat 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Verotuskustannukset toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota arvioitua suurempina ja tietohallinnossa palveluiden ostoihin kului vuonna 2022 arvioitua vähemmän.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelma vuodelle 2022 talouspalveluiden osalta sisältää 100 000 euroa talousprosessien tehostamista ja kehittämistä sekä toiminnan keskittämistä ja tehtävien uudelleen organisoimista. Nämä toimenpiteet toteutuivat suunnitellusti.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Koronan vaikutus palvelualueen toimintaan, talouteen ja henkilöstöön on ollut vähäinen.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Tammi-joulukuun raportoinnin perusteella henkilöstömäärä talouspalveluissa on noussut yhdellä verraten vuoteen 2021. Tietohallintoon on rekrytoitu kuluvan vuoden aikana vakituinen ICT-asiantuntija.

Hankintapalveluissa täytettiin alkuvuonna vakituisen hankinta-asiantuntijan avoin tehtävä. Syksyllä hankinta-asiantuntija siirtyi hankintapäällikön sijaiseksi. Hankintavelan lyhentämiseksi pyrittiin syksyllä rekrytoimaan toista hankinta-asiantuntijaa, mutta tässä ei onnistuttu. Hankintapäällikön poissalon aikana yksikössä on työskennellyt myös määräaikainen hankinta-assistentti. Yksikön henkilöstön lisäksi kaupungin hankintaorganisaatioon kuuluu tekniikan ja ympäristön toimialan henkilöstöön kuuluva hankintainsinööri.

Talouspalveluiden henkilöstöön kuuluva strategia-asiantuntija siirtyi toisen työnantajan palvelukseen loppuvuonna. Korvausrekrytointi avattiin haettavaksi joulukuussa. Loppuvuonna talouspalveluihin valittiin myös taloussuunnittelija avoimena olevaan tehtävään tukemaan toimialan sekä varhaiskasvatuksen taloussuunnittelua ja seuranta.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	11,00	15,00	16,00	15,00
Määräaikaiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	11,00	15,00	16,00	15,00

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	70,49	77,95	101,81	115,79

Demokratia ja johdon tuki

Demokratia ja johdon tuki

Kaupunginkanslia

Nettomenot
13 €/asukas

Viestintä

Nettomenot
7 €/asukas

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Demokratia ja johdon tuki -palvelualue koostuu seuraavista toiminnoista: kaupunginkanslia, viestintä, kehittämis-toiminta ja sisäinen tarkastus.

Kaupunginkanslian keskeisimpiä tehtäviä ovat toimielinten valmistelu-, sihteerij- ja täytäntöönpanotehtävät, yleisiin vaaleihin ja kansanäänestyksiin liittyvät tehtävät, kaupunkiorganisaation kehittämistyön koordinointi ja ohjaaminen, lakiasiat, kuntayhteistyön ja edunvalvonnan ja kansainvälisen yhteistyön koordinointi, kirjaamotehtävät sekä asiantuntij- ja arkistotoimen ohjaaminen, koordinointi ja kehittäminen.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on toimia kaupunginhallituksen, konsernijohdon ja kaupunginjohtajan apuna heidän toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumisessa.

Viestintäyksikön tehtäviin kuuluvat kaupunkiorganisaation viestinnän ja markkinoinnin johtaminen, ohjaus, kehittäminen, koordinointi ja toteuttaminen.

Olennaiset tapahtumat

Tammikuussa järjestettiin Suomen ensimmäiset aluevaalit. Vaaleissa valittiin mm. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto ensimmäiselle nelivuotiskaudelle.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.4. Hyvinkään Pelikirja 2.0:n uudeksi kaupunkistrategiaksi vuosille 2023–2027.

Viestintätiimi aloitti viestintäsuunnittelun ja uuden tiimin organisoitumisen alkuvuonna 2022; kaksi neljästä tiimiläisestä vaihtui alkuvuoden aikana.

Viestintäsuunnitelmaa kirkastettiin. Viestintäsisällöt, viestintäkanavat ja niiden sävyt sekä kaupungin pääkohderyhmät määritettiin. Osana brändinhallintatyötä on uudistettu viestintämateriaaleja, joita on jalkautettu koko organisaation käyttöön.

Viestintätiimi toteutti yhdessä toimialojen kanssa kaksi kertaa toimintavuoden aikana Hyvinkää-lehden sekä paperisena että verkossa ilmestyneenä versiona.

Hyvinkään asumisen markkinoinnin projekti jatkui konseptisuunnittelulla. Uuden markkinointikumppanin kilpailutus käynnistetään 2023.

Viestintätiimi järjesti toukokuussa kaikille kaupungin organisaation työntekijöille avoimen viestintäpäivän, jossa käytiin läpi kaupungin viestinnän päälinjauksia ja kuultiin myös ulkopuolisia kouluttajia. Viestintätiimi on jatkanut sosiaalisen median ryhmän toimintaa koronavuosien jälkeen. Tavoitteena on osallistaa eri toimialojen työntekijöitä ja kertoa arjen teoista kuntalaisille avoimesti ja ajankohtaisesti.

Hyvinkään kaupungin verkkosivuille julkaistiin uusi työntekijöiden blogisarja, jossa kurkistetaan työntekemiseen eri toimialoilla ja pyritään näin edistämään entisestään läpinäkyvyyttä sekä vahvistamaan työnantajamielikuvaa.

Viestinnässä panostettiin myös kasvokkain kohtauksiin kuntalaisten kanssa. Uutena toimintamuotona aloitettiin kuntalaiskahvit, joissa keskustellaan vapaamuotoisesti eri teemoista asiantuntijoiden ja kuntalaisten kesken.

Viestinnän mittaamista on edistetty vuoden aikana. Verkkosivuanalytiikan ja sosiaalisen median tilastojen valossa Hyvinkään kaupunki on onnistunut kasvattamaan seuraajamääriään ja näkyvyyttään.

Demokratia ja johdon tuki	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	Poikkeama
						TA 2022	
Toimintatuotot	8 919	9 383	22 973	22 734	0	22 734	239
Toimintakulut	-1 122 715	-981 068	-985 809	-1 085 556	0	-1 085 556	99 747
Toimintakate	-1 113 796	-971 684	-962 836	-1 062 822	0	-1 062 822	99 986

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Demokratia ja johdon tuki palvelualue toteutui 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakulut puolestaan toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Sisäisen tarkastajan palkkarahat oli talousarviossa varattuna palvelualueelle, mutta sisäistä tarkastajaa ei vuonna 2022 vielä ollut.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelma vuonna 2022 sisältää edelleen markkinoinnin määrärahavähennyksiä sekä säästöjä hallinnon, tarkastustoimen, lakimiesresurssin ja tietosuojatyön uudelleenorganisoinnista. Ohjelman mukaiset kulu- van vuoden tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Koronan vaikutus palvelualueen toimintaan, talouteen ja henkilöstöön on ollut vähäinen.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Palvelualueella on tapahtunut muutamia henkilöstömuutoksia. Uusi viestintäpäällikkö ja uusi lakimies aloittivat tehtävissään alkuvuonna 2022. Lakimiesrekrytoinnilla vahvistettiin kaupungin omaa lakiosaamista. Kansliapäällikön virkaa hoitanut kaupunginlakimies siirtyi alkuvuonna uuden työnantajan palvelukseen ja korvaava rekrytointi suoritettiin elokuusta 2022 alkaen. Rekrytoinnin yhteydessä kansliapäällikön tehtävänimike muutettiin hallintojohtajaksi. Alkukesästä viestinnässä suoritettiin korvaava rekrytointi viestintäasiantuntijan tehtävään.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	12,0	9,0	11,0	14,0
Määräaikaiset	1,0	1,0	1,0	0,0
Yhteensä	13,0	10,0	12,0	14,0
Työpanos	0	0	0	

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	24	21	21	23

Sivistystoimi

Opetuslautakunta

Hallinto ja kehittäminen

Perusopetus

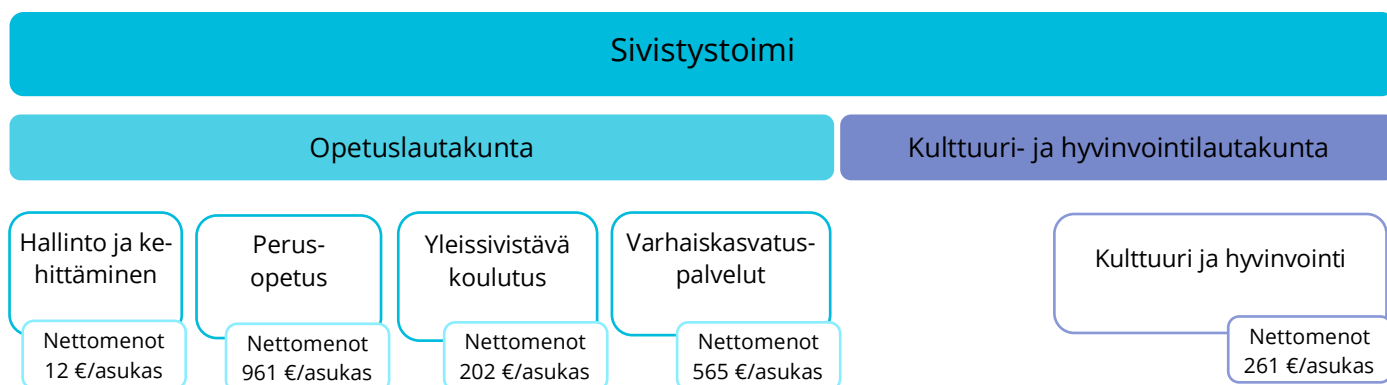
Yleissivistävä koulutus

Varhaiskasvatuspalvelut

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Kulttuuri ja hyvinvointi

Sivistystoimi

Toimialan kuvaus

Sivistystoimi tarjoaa hyvinkäläisille monipuolisia opetus- ja hyvinvointipalveluita. Toimiala toimii kahden lautakunnan (opetuslautakunta sekä kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta) alaisuudessa.

Opetuslautakunnan alaisuudessa toimii hallinto- ja kehittäminen -palvelualue.

Varhaiskasvatuspalvelut -palvelualue vastaa varhaiskasvatuspalveluista, yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden valvonnasta ja esiopetuksesta.

Perusopetus -palvelualue vastaa perusopetuksesta, oppilas- ja opiskelijahuollosta, aamu- ja iltapäivätoiminnasta, lasten ja nuorten kuvataidekoulusta ja muusta taiteen opetuksesta.

Yleissivistävä koulutus -palvelualueen vastuulla on lukio-koulutus, vapaa sivistystyö, nuorten työpajatoiminta ja kotouttamistyö.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa puolestaan toimii Kulttuuri ja hyvinvointi -palvelualue. Palvelualueen vastuulla on liikuntapalvelut, hyvinvointipalvelut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut sekä museo-, orkesteri-, teatteri ja muu kulttuuritoiminta.

Tuloslaskelma	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	7 791 796	8 641 517	9 625 954	7 912 275	-288 000	7 624 275	1 017 242
Myyntituotot	2 099 690	2 250 245	2 210 613	2 082 511	0	2 082 511	167 734
Maksutuotot	3 200 261	3 663 127	4 302 872	3 954 700	-288 000	3 666 700	-3 573
Tuet ja avustukset	2 004 113	2 191 287	2 190 366	1 000 664		1 000 664	1 190 623
Muut toimintatuotot	487 732	536 858	922 103	874 400	0	874 400	-337 542
Toimintakulut	-94 170 177	-97 684 567	-103 251 074	-100 033 279	-1 298 670	-101 331 949	3 310 911
Henkilöstökulut	-51 944 173	-53 876 802	-56 351 445	-54 999 186	-263 150	-55 262 336	1 049 063
Palkat ja palkkiot	-42 093 839	-43 869 286	-46 007 458	-44 788 910	-256 601	-45 045 511	1 176 225
Henkilösivukulut	-9 850 334	-10 007 517	-10 343 988	-10 210 276	-6 549	-10 216 825	-127 163
Eläkekulut	-8 217 807	-8 366 261	-8 531 904	-8 427 632	-5 319	-8 432 951	66 690
Muut henkilösivukulut	-1 632 527	-1 641 256	-1 812 084	-1 782 644	-1 230	-1 783 874	142 618
Palvelujen ostot	-15 687 560	-17 073 635	-17 350 551	-16 444 900	10 000	-16 434 900	-638 735
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 889 656	-2 177 903	-2 353 585	-2 404 963	-191 850	-2 596 813	418 910
Avustukset	-5 204 156	-4 884 075	-4 655 578	-4 312 332	-198 300	-4 510 632	-373 443
Muut toimintakulut	-19 444 632	-19 672 151	-22 539 915	-21 871 898	-655 370	-22 527 268	2 855 117
Toimintakate	-86 378 381	-89 043 050	-93 625 120	-92 121 004	-1 586 670	-93 707 674	4 328 153

Opetuslautakunta

Tuloslaskelma	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	6 792 597	7 340 389	7 564 256	5 799 775	-90 000	5 709 775	1 854 481
Myyntituotot	2 055 400	2 209 757	2 155 529	2 045 511		2 045 511	110 018
Maksutuotot	2 893 621	3 104 614	3 230 727	2 768 500	-90 000	2 678 500	552 227
Tuet ja avustukset	1 815 619	2 005 610	2 095 847	974 464	0	974 464	1 121 383
Muut toimintatuotot	27 957	20 408	82 154	11 300	0	11 300	70 854
Toimintakulut	-82 112 007	-84 932 143	-88 979 788	-85 863 831	-1 460 100	-87 323 931	-1 655 857
Henkilöstökulut	-48 507 925	-50 257 242	-52 577 605	-51 057 196	-310 000	-51 367 196	-1 210 409
Palkat ja palkkiot	-39 426 630	-41 023 750	-43 019 191	-41 721 552	-256 601	-41 978 153	-1 041 038
Henkilösivukulut	-9 081 295	-9 233 491	-9 558 414	-9 335 644	-53 399	-9 389 043	-169 371
Eläkekulut	-7 549 717	-7 699 101	-7 861 295	-7 684 526	-43 366	-7 727 892	-133 403
Muut henkilösivukulut	-1 531 577	-1 534 391	-1 697 119	-1 651 118	-10 033	-1 661 151	-35 968
Palvelujen ostot	-13 068 375	-14 066 047	-14 124 344	-13 550 136	0	-13 550 136	-574 208
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 290 574	-1 495 147	-1 698 174	-1 762 480	-206 000	-1 968 480	270 306
Avustukset	-4 399 288	-3 977 475	-3 807 006	-3 653 387	0	-3 653 387	-153 619
Muut toimintakulut	-14 845 845	-15 136 232	-16 772 659	-15 840 632	-944 100	-16 784 732	12 073
Toimintakate	-75 319 410	-77 591 753	-81 415 532	-80 064 056	-1 550 100	-81 614 156	198 624

Olennaiset tapahtumat

Opetuslautakunnan toimintakate vuonna 2022 toteutui 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana, johon hankkeita varten saadut tuet ja avustukset, joita ei ollut huomioitu talousarviossa. Toimintatuotot toteutuivat 1,9 milj. euroa muutettua talousarviota parempina. Toimintakulut puolestaan toteutuivat 1,7 milj. euroa muutettua talousarviota heikompina. Myös toimintakulujen puolella näkyy hankkeista aiheutuneet kustannukset. Lisäksi sijaiskustannukset ovat olleet huomattavasti edellisvuosia suuremmat.

Vuonna 2021 palveluverkkopäätöksen mukaisesti Häkävahmaankoulu suljettiin kesäkuussa 2010-2022. Koulun purkupäätös siirtyi vuodelle 2023. Tapainlinnan koulun laajennus valmistui kesällä 2022.

Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainaan toi perusopetukseseen noin 40 uutta oppilasta ja valmistavia luokkia lisättiin neljällä. Myös varhaiskasvatukseen tuli muutamia lapsia ukrainalaisten pakolaisten myötä.

Laajennettu oppivelvollisuus aloitettiin virallisesti elokuussa 2022. Tutkintokoulutukseen valmistavaa koulutusta oli valmisteltu yhdessä Hyria koulutuksen kanssa jo lukuvuonna 2021-2022 ja alku on ollut lupaava.

Oppilas- ja opiskeluhoito siirtyivät virallisesti KEU-soten hyvinvointialueelle 1. 1.2023. Koronaa ja influenssaa oli kouluissa ja päiväkodeissa edelleen paljon. Varsinkin päiväkotien sijaispula oli käytännössä jatkuva. Nuorten työpajatoiminnan osalta vanha sopimus Hyria koulutuksen ja Hyria säätiön kanssa irtisanottiin joulukuussa ja uuden sopimuksen pohjaksi neuvottelut aloitettiin loppuvuonna 2022.

Uudet intressitahotapahtumat

Ei uusia intressitahotapahtumia.

Riski- ja epävarmuustekijäarvio

Henkilöstön saatavuusongelmat varsinkin varhaiskasvatuksen puolella kulminoitui vuoden 2022 lopulla. Oppilasopiskeluhoitoon siirtyminen hyvinvointialueelle toi epävarmuutta henkilöstön ja toimivuuden osalta. Kipinän osalta Telian verkkojen toimimattomuus on jatkuva riski, eikä parannusta lukuisista vaatimuksista huolimatta ole tapahtunut.

Taloudelliset riskit

Yksityisen varhaiskasvatuksen elinvoimaisuuden säilyttäminen.

Strategiset riskit

Oppilas/opiskelijamäärän romahtaminen on pahin skenaario.

Vahinkoriskit

Ei näköpiirissä

Operatiiviset riskit

Sijaisten saaminen on jo nyt ollut vaikeaa. Varhaiskasvatustaloudessa ja perusopetuksessa vakituisen ja varsinkin sijaisten saaminen oli hankalaa. Tämä hankaloitti varhaiskasvatustalouden mukaisten hoitopaikkojen myöntämisen ja toiminnan tavoitteiden saavuttamista.

Oikeustapaukset

Ei ole.

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto ja kehittäminen	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	Poikkeama
						TA 2022	
Toimintatuotot	330	130	1 225	0		0	130
Toimintakulut	-676 585	-583 716	-581 748	-574 275		-574 275	-9 441
Toimintakate	-676 255	-583 586	-580 523	-574 275		-574 275	-9 311

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Sivistystoimi tarjoaa hyvinkääläisille monipuolisia opetus- ja hyvinvointipalveluja. Toimialaa ohjaavat opetuslautakunta ja kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta.

Sivistystoimen hallintoon ja kehittämiseen kuuluvat kaikki varhaiskasvatukseen, opetukseen, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyvät hallinnolliset työt ja toiminnan kehittäminen. Talousseuranta ja suunnittelu, sekä erilaiset tukitoimet ovat oleellinen osa sivistystoimen hallinnon tehtävissä. Myös kotouttamistyö ja hyvinvointipalvelut kuuluvat ennestään sivistystoimen hallinnon tehtäviin.

Olellaiset tapahtumat

Hyvinkään kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.6. 2022 sivistystoimen palveluverkon. Se oli merkittävin päätös vuosiin. Nyt saimme keskittyä täysipainoisesti keskustajaaman ja Paavolan alueen lapsiperheiden palveluiden suunnittelu-työhön. Hangonsillan alueen kaavan valmistelussa sivistystoimi on tiiviisti mukana perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta.

Saimme sivistyksen hallinnon osalta organisaation valmiiksi ja myös tilavaraamo ja aulapalvelut yhdistetään sivistystoimen hallinnon alaisuuteen 1.1.2023 alkaen.

Vuosi 2022 jää Hyvinkään tapahtumahistoriaan ennätyslisenä. Sivistystoimen hallinnon osalta tämä tarkoitti erityisen vauhdikasta kevättä ja kesää. Kaikki tapahtumat ylittivät laadultaan ja yleisömäärältään niille asetetut tavoitteet. Touko- kesäkuun tapahtumissa kävijöitä oli noin 180 000.

Koronasta huolimatta lähes kaikki suunnitellut tapahtumat pystyttiin toteuttamaan onnistuneesti.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Hallinnon ja kehittämisen palvelualueen toimintakate toteutui lähes talousarvion mukaisesti.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelma toteutuu alkuperäisen ohjelman ja suunnitelman mukaan. Kuluvan vuoden toimenpiteenä on palvelu- ja tarvikehankintojen vähentäminen 23 000 eurolla toteutui.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Koronan aiheuttamat vaikutukset eivät valitettavasti vähentyneet vuoden aikana. Tämä näkyi poikkeuksellisen korkeina sairauspoissaoloina.

Vuoden 2022 alussa jouduimme varautumaan poissaoloihin/varamiesjärjestelyihin ja mm. Koronatestien hankintaan. Sivin hallinnon kautta jaettiin testien lisäksi maskeja vähävaraisille. Koronan uudet variantit olivat kuitenkin koronan alkuvaiheeseen verrattuna jonkin verran lievempiä ja rokotuskattavuus oli hyvällä tasolla.

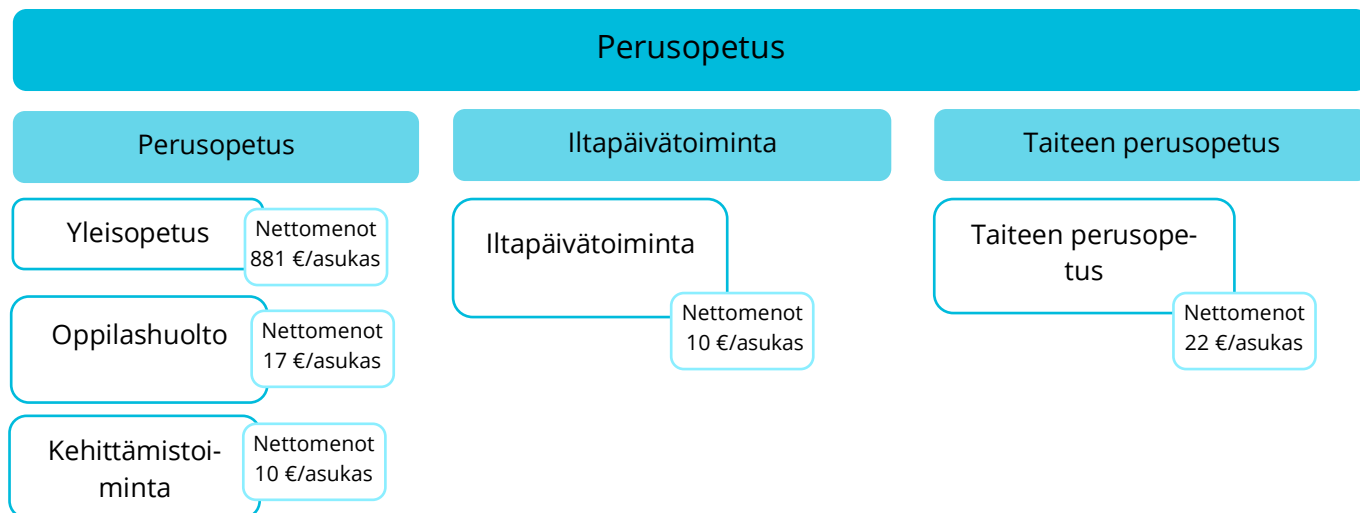
Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Ei olellaisia muutoksia.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	7,0	6,0	6	7,0
Määräaikaiset	0,0	0,0		0,0
Yhteensä	7,0	6,0	6	7,0
Työpanos	7,7	6,7	6	

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Toimintakulut/asukas	14	13	13	12
Hallintoteht.kust./toimialan br.kust.(%)	0,7 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %
Opetuslautakunnan kokous	11	13	11	0

Perusopetus

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Perusopetus on koulutusjärjestelmän kivijalka ja samalla osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Olennaiset tapahtumat

Palveluverkko

Härkävehmaan koulun toiminnasta luovuttiin lukuvuoden 2021-2022 loputtua.

Kaupunginvaltuuston päätöksen (26.4.2022 § 27) mukaisesti Tapainlinnan koulun laajennuksen rakennustyöt ovat valmistuivat 07/2022 ja laajennus on otettu opetuskäyttöön 08/2022.

Kaupunginvaltuusto päätös 13.6.2022 § 51:

Paavolan alue:

- Paavolan alueelle tehdään yleissuunnitelma osana koulu-segregaatiohanketta. Samassa yhteydessä Paavolatalosta tehdään hankesuunnitelma. Paavolataloon rakennetaan nykyaikaiset tilat Paavolan alueen varhaiskasvatukselle, jolloin voidaan luopua Jussilankadun päiväkodin peruskorjauksesta. Lisäksi Paavolataloon rakennetaan suunnitelman mukaisesti uusi liikuntasali. Hankesuunnitelma tuodaan sen valmistuttua päätöksentekoon.

Metsäkaltevan alue:

- Alueen lapsimäärän kehitystä seurataan ja varaudutaan Metsäkaltevatalon laajentamiseen, jos alueen lapsimäärän kehitys pidemmällä aikavälillä osoittautuu pysyvästi kasvavaksi.

- Lyhyellä aikavälillä tilantarpeeseen Metsäkaltevan koulussa vastataan siirtämällä 6. luokan oppilaat tarvittaessa Tapainlinnan yhtenäiskouluun, jossa he voivat opiskella peruskoulunsa loppuun asti. Näin turvataan alakoulun pienimpien oppilaiden mahdollisuus opiskella lähikoulussa.

- Metsäkaltevan alueen varhaiskasvatuspalveluiden lisääntyvään tarpeeseen suunnitellaan vastattavan yksityisen varhaiskasvatuksen palvelujen avulla. Jos suunnitelma ei toteudu, on varauduttava kunnallisten palveluiden lisäämiseen alueella.

Keskustan alue:

Uusi Aseman koulu rakennetaan Hangonsiltaan vaihtoehtona 1a mukaan, koska se mahdollistaa tulevaisuudessa parhaiten keskustan alueen lasten maltilliset koulumatkat, oppilaiden sijoittumisen lähikouluihin ja resurssien tehokkaan käytön sekä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteistyön. Ratkaisuvaihtoehto täydentää kasvavan alueen varhaiskasvatuspaikkatilannetta ja se vastaa pienten lasten huoltajien toiveeseen alueen palveluista.

Kaupunginvaltuuston palveluverkkopäätöstä on aloitettu toteuttaa kaikilla kolmella osa-alueella.

Erityisavustukset

Vuonna 2022 perusopetuksessa on ollut käytössä seuraavat valtion erityisavustukset:

- Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2021-22: Myönnetty avustus 27 000 €. Käyttöaika 31.12.2022 saakka.
- Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2022-23: Myönnetty avustus 24 000 €. Käyttöaika 31.12.2023 saakka.
- Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet 2021-2022: Myönnetty avustus 272 221 €. Käyttöaika 31.12.2022 saakka.
- Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet 2022-2023: Myönnetty avustus 756 000 €. Käyttöaika 31.12.2023 saakka.
- Vahva alku lukemiseen: Myönnetty avustus 54 000 €. Käyttöaika 31.7.2022 saakka.
- Covid19 -tuki 2021-22: Myönnetty avustus 283 000 €. Käyttöaika 31.12.2022 saakka.
- Kaikille yhteinen koulu yhteishanke / Järvenpää hallinnoi: Hyvinkään osuus avustuksesta 46 176 €. Käyttöaika 31.12.2022 saakka.
- Sitouttava kouluyhteistyö -hanke yhteistyössä kahdeksan muun kanssa (Mäntsälä hallinnoi). Päätös tehty 11.11.2021. Koko hankkeelle myönnetty avustus 520 000 €. erityisavustuksen käyttöaika on 1.1.2022-31.12.2023. Hyvinkäällä hankkeen avulla on pilotoitu menestyksekkäästi kouluvalmentaja työtä syrjäytymisvaarassa olevien ja paljon poissaoloja omaavien yläkoululaisten parissa.
- Harrastamisen Suomen malli -hanke, myönnetty avustus 80 000 €. Käyttöaika 30.6.2022 saakka.
- Harrastamisen Suomen malli -hanke, Päätös tehty 28.5.2022, myönnetty avustus 80 000 €. Käyttöaika 31.7.2023 saakka.
- Lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria vahvistavat toimet vuosina 2021-2022: Haettu avustussumma 216 000€. Päätös tehty 23.6.2021. Avustussumma 102 800 €. Käyttöaika 31.12.2022 saakka.
- Sujuvasti suomalaiseen yhteiskuntaan -hanke. Myönnetty avustus 184 500 €. Käyttöaika 31.7.2024 saakka
- Uudet lukutaidot -hanke: myönnetty avustus 80 400 €. Käyttöaika 31.12.2023 saakka.
- Erityisavustus oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin vuosille 2021-2022: Haettu avustussumma 332 360€. Päätös tehty 7.10.2021. Avustussumma 178 600 €. Käyttöaika 31.12.2022 saakka. Avustuksen käyttöä on hankaloittanut erityisesti psykologien heikko saatavuus.
- Segregaatio -hanke: myönnetty avustus 94 400 €. Käyttöaika 31.12.2023 saakka.

Erityisavustusten käyttöehdoissa on määritelty, että niitä ei saa käyttää rahoittamaan opetuksen järjestäjän nor-

maalia toimintaa, vaan ne on ohjattava toiminnan lisäresursseiksi. Perusopetuksen opetuksen järjestämisen resursseja ei voi kestävästi suunnitella mahdollisesti tulevien valtion erityisavustusten varaan, vaan resurssointi on oltava lähtökohtaisesti tasolla, mikä mahdollistaa opetus suunnitelman mukaisen opetuksen toteuttamisen ja määriteltyjen ryhmäkokojen toteuttamisen. Budjettivuonna 2022 erityisavustuksilla on pääasiassa toteutettu opetuksen lisäresursseja niin opetustuntien (yleis- ja erityisopetus) kuin koulunkäynnin ohjaajien määrää lisäämällä.

Kuten edellä esitetystä nähdään, erityisavustusten määrä on huomattava ja niiden vaikutus perusopetuksen taloustoteumaan on ollut vuoden 2022 osalta hyvin merkittävä.

Opetusryhmäkoko

Kaupunginvaltuusto määritteli talousarvion 2022 käsitellyn yhteydessä perusopetuksen uusiksi tavoiteryhmäkoiksi 1-2 luokille 20 oppilasta, 3-6 luokilla 22 oppilasta ja 7-9 luokilla 22 oppilasta. Tätä on päästy toteuttamaan lukuvuoden 2022-2023 alusta alkaen ensimmäisistä ja seitsemänsistä luokista alkaen. 1-2 luokkien osalta opetusryhmät toteutuvat pääsääntöisesti tavoitteen mukaisesti. Myös seitsemänsien luokkien osalta pääsimme lähelle tavoiteryhmäkoko (22), vaikka ikäluokka on suuri. Muiden ikäluokkien kohdalla aiemmin muodostetut opetusryhmät jatkavat ja niiden ryhmäkoot vaihtelevat tavoiteryhmäkoon molemmin puolin. Selvintä tavoiteryhmäkoon ylitys on yläkoulujen 8-9 luokilla.

Opetusryhmien määrään Lukuvuonna 2022-23 opetusryhmien määrä on pienempi kuin edellisenä lukuvuonna. Merkittävin tekijä tässä on Härkävehmaan koulun toiminnasta luopuminen ja siitä saatu synergiaetu.

Jokainen opetusryhmä vastaa noin 50 000-70 000 euron talousvaikutuksia. Edellä mainitun vuoksi on ehdottoman tärkeää, että pystymme Hyvinkäällä toteuttamaan opetusryhmien muodostumista kouluihin myös aiemmasta poikkeavalla tavalla. Kaupunginvaltuuston päättämät tavoiteryhmäkoot antavat selkeät raamit opetusryhmien muodostamiselle ja talouden suunnittelulle.

Oppilaaksi ohjauksella tasoitetaan koulujen opetusryhmien kokojen välisiä eroja ja pyritään opetustilojen tehokkaaseen käyttöön.

TVT-tutortoiminta

TVT-tutortoimintaa jatkettiin vuonna 2022, mutta sen määrää sopeutettiin poistuneen ulkopuolisen rahoituksen takia puoleen aiemmasta (-50 %). Sekä henkilöstön että oppilaiden TVT-taitojen kohentaminen on kuitenkin avainasemassa muuttuvien tilanteiden paremmassa hallitsemisessa. TVT-tutortoimintaan kuului sekä pedagogista että teknistä suunnittelutyötä ja lisäksi olennaisena osana kouluille jalkautuvien tutoropettajien työ, missä he

opastivat opettajia ja oppilaita erilaisissa TVT-osaamiseen liittymiseen asioissa.

Lukuvuodelle 2022-2023 on haettu TVT-toimintaan valtion erityisavustusta Uudet lukutaidot -hankkeen myötä.

Painotettu opetus

Koulujen painotetun opetuksen hakijoiden ja valittujen määrät lukuvuotta 2022-2023 varten olivat seuraava:

- Aseman koulu: Musiikkiluokalle (3. lk) haki 26 oppilasta, joista valintakokeen perusteella valittiin 23. Englanninkielisellä luokalle (1. lk) haki 24. Heistä valittiin 18 oppilasta. Täydennyshaun tulokset valmistuvat elokuussa.
- Tapainlinnan koulu: Matematiikkaluokalle (7. lk) haki 66 oppilasta, joista valintakokeen perusteella valittiin 23. Musiikkiluokalle (7. lk) täydennyshaussa valintakokeeseen osallistui 12, joista valittiin 3 oppilasta.
- Vehkojan koulu: Urheiluluokalle (7. lk) haki 40 oppilasta, joista valittiin haastattelujen perusteella 23 oppilasta.

Painotettu opetus on vakiinnuttanut paikkansa hyvinkääläisessä perusopetuksessa ja kiinnostus sitä kohtaan hyvä.

Oppilashuolto

Oppilashuollossa asiakastapaamisten lukumäärä vuonna 2022 oli 6042 kun se oli vuonna 2021 oli 5959. Suurin osa asiakastapaamista on lähitapaamisia, mutta etätapaamisia on edelleen tarjottu. Asiakkaita vuonna 2022 oli yhteensä 1058.

Vuonna 2022 oppilashuolto järjesti vanhemmuuden tukemiseksi kaksi Ihmeelliset vuodet –vanhemmuusryh-

mää käytöshäiriöisten lasten vanhemmille. Puolet tapauksista oli verkon välityksellä ja puolet lähitapaamisia. Lähitapaamisiin järjestettiin kouluvalmentajien ja koulunkäynnin ohjaajien avulla lastenhoito. Tämä oli välttämätöntä, jotta voitiin mahdollistaa huoltajien osallistuminen, sillä ryhmä kokoontui iltaisin.

Vuonna 2022 oppilashuolto toteutti ensimmäisen kerran kaksi Strategia-ryhmää vanhemmille. Toinen ryhmä toteutettiin verkon välityksellä ja toinen ryhmä oli lähitapaaminen. Kyseessä ryhmämuotoinen vanhempainohjauksen menetelmä adhd-diagnoosin saaneiden lasten vanhemmille. Strategia menetelmä on määritelty Keusoten Keskeyttämättömän ja tarkkaamattoman lapsen hoitopolussa yhdeksi psykoedukaation muodoksi.

Yhteensä edellä mainittuihin ryhmiin osallistui yhteensä 27 vanhempaa.

vuonna 2022 oppilashuollossa työskenteli kuraattorien ja psykologien lisäksi yläkouluilla neljä kouluvalmentajaa. Kouluvalmentajien työpanos kohdentuu yläkoulujen oppilaisiin, joilla oli suuria haasteita koulunkäynnin kanssa joko ylipäätään pystyä tulemaan kouluun tai suuria pulmia vuosiluokan suorittamisen kanssa. Kouluvalmentajien tuen avulla olemme pystyneet pitämään näitä nuoria mukana opiskelussa ja samalla myös ennaltaehkäisseet syrjäytymistä. Vuonna 2022 oppilashuollossa on työskennellyt myös aluevalmentaja. Aluevalmentajan työ liittyy oppimisen tuen ja inklusion vahvistamiseen. Aluevalmentajan työ koulujen henkilökunnan tukena haastavissa tilanteissa on osoittautunut hyödylliseksi.

Oppilashuollon kuraattorit ja psykologit siirtyivät hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 alkaen.

Perusopetus	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	3 275 960	3 618 531	3 590 662,87	2 794 120		2 794 120	824 411
Toimintakulut	-45 074 796	-46 280 483	-48 556 437	-46 298 798	-1 390 500	-47 689 298	1 408 815
Toimintakate	-41 798 836	-42 661 952	-44 965 775	-43 504 678	-1 390 500	-44 895 178	2 233 226

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Selvitykset mahdollisista poikkeamista on kerrottu seuraavissa kappaleissa.

Perusopetuksen toimintakate lyhyesti

Osavuositarkastuksen yhteydessä kaupunginvaltuusto myönsi perusopetuksen palvelualueelle 561 000 euroa lisämäärärahaa koronapandemian takia hankittujen hoitotarvikkeiden kattamiseksi, valtion erityisavustusten omavastuiden kattamiseen sekä Opetusalan Ammatti-järjestö

OAJ:n määräämää opettajien palkanmaksua koskeesta oikaisusta aiheutuneisiin kuluihin.

Muutetun talousarvion jälkeen koko perusopetuksen toimintakatteen toteuma oli 100,2 %.

Henkilöstökulujen osuus perusopetuksen ulkoisista menoista on noin 93 %. Perusopetuksen talous on, kuten kahden edellisenäkin vuonna, henkilöstökulujen osalta erittäin haasteellinen.

Henkilöstökulujen toteumaprosentti on 103,0. Ylitys johtuu suurista sairauspoissaolokuluista: sairauslomasijaiskulut olivat noin 95 500 euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna, jolloin kulut olivat myös suuret. Myös perhevapaiden sijaiskulut, niin vanhempainvapaiden kuin tilapäisten hoitovapaiden, kulut ovat kasvaneet edellisestä vuodesta yhteensä noin 115 000 euroa. Muiden sijaisten kohdalla kulut ovat edellisen vuoden tasolla. Kouluja koetteli vuonna 2022 koronan lisäksi myös muut sairaudet, jotka aiheuttivat osalle kouluista laajoja henkilökunnan poissaoloja. Koulujen joustavalla toiminnalla opetuksen keskeyttämisiltä onnistuttiin välttymään. Henkilökunnan suuret poissaolomäärät kuormittavat töissä olevaa henkilöstöä ja tämä on osaltaan vaikuttamassa poissaoloja lisäävästi.

Henkilöstökuluissa myös jaksotettujen palkkojen ja palkkioiden kustannukset olivat ennustamattomasti lähes 154 000 euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Tähän menojen lisäykseen ei ole voinut varautua.

Asiakaspalveluiden ostot ja myyntituotot kunnilta

Myyntituotot muilta kunnilta olivat vuonna 2022 288 375 euroa. Asiakaspalveluiden ostot muilta kunnilta olivat vuonna 2022 266 166. Myyntituottojen ja asiakaspalveluiden ostojen suuruutta muilta kunnilta on mahdotonta ennakoida, koska ne ovat riippuvaisia Keusoten lastensuojelun tekemistä sijoituspäätöksistä. Nämä kustannukset tulevat maksuun vasta aivan loppuvuodesta tai seuraavan vuoden alussa juuri ennen kirjanpidon sulkeutumista, mikä tekee maksujen suuruusluokan arvioimisen kesken vuotta erittäin vaikeaksi. Lisäksi muiden kuntien tekemä laskutus ei välttämättä ehdi tilinpäätökseen ja rasittaa näin seuraavan vuoden taloutta.

Palveluiden ostot

Matkustus- ja kuljetuspalveluiden kulut toteutuivat noin 30 000 euroa budjetoitua suurempina, mikä oli ennakoitua pienempi ylitys. Kuljetuskustannukset nousivat polttoainehintojen voimakkaan nousun myötä elokuun 2022 alusta voimassa olevien sopimusten osalta 3 %.

Koulukuljetukset kilpailutetaan talven 2022-2023 aikana. Vuoden 2023 osalta ennustettavissa on kuljetuskustannusten nousu, jos polttoainehinta pysyy korkealla maailman tilanteesta johtuen.

Harkittavaksi tulee kustannusten nousun hillitsemiseksi koulukuljetusperusteiden selkeyttäminen siirtymällä kaikille oppilaille samaan lakiperusteiseen koulukuljetukseen oikeuttavaan kilometrirajaan.

ICT-palveluiden ja leasing-maksujen osalta perusopetuksen budjetointi on tavoitteen mukaisesti realistinen.

- Vuoden 2021 osalta ICT-palveluiden kulut alittuivat 12 000 eurolla.

- Myös ICT-laitteiden leasing-maksut alittuivat noin 16 000 eurolla. Perusopetuksen laitemäärä kasvoi aiempaan verrattuna (suhdeluku 1 laite / 3 oppilasta), kun kuudesluokkalaisten oppilaat saivat henkilökohtaiseen käyttöönsä oppilaslaitteet.

Aineet, tavarat ja tarvikkeet

Tämä kokonaisuus alittui kokonaisuudessaan noin 16 000 eurolla. Osa-alueen sisällä on kuitenkin huomattava nousseiden kustannusten vaikutus oppikirjojen ja elintarvikkeiden hankintaan. Nämä osat ylittivät budjetoidut rahat. Perusopetuslain mukaan opetus ja siinä tarvittavat materiaalit ja välineet ovat oppilaille maksuttomia. Perusopetuksen hankinnoissa toteutettiin tarkkaa harkintaa ja pidättyvyyttä.

Tulevina vuosina eteen tuleen vääjäämättömästi koulujen AV-laitteiden uusiminen, mikä on merkittävä asia niin kustannusten kuin opetuksen järjestämisen kannalta. Laitteikanta on vanhentunutta ja tulossa suurelta osin elinkaarensa päähän. Vaihtoehtoina laitekannan uudistamiselle on laitteiden ostaminen tai leasing-hankinta.

Muut toimintakulut

Muut toimintakulut toteutuivat lopulta budjetoidusti.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulos ylitti budjetoitun noin 144 000 euroa. Tämä johtuu Keusotelle tuotetun iltapäivätoiminnan budjetoitua suuremmasta tuotosta. Vastaavasti lisääntynyt oma aamu- ja iltapäivätoiminta nosti kaupungin kuluja. Kokonaisuudessaan aamu- ja iltapäivätoiminta toteutui positiivisesti.

Valmistava opetus

Ulkomaalaistaustaisten oppilaiden määrä on kasvanut huomattavasti lukuvuodesta 2021-2022. Maaliskuun 2022 alkaen Ukrainasta Hyvinkäälle saapui perusopetusikäisiä lapsia, jotka osallistuivat valmistavaan opetukseen jo aiemmin toiminnassa olleissa valmistavan opetuksen kolmessa ryhmässä. Kesän aikana maahanmuuttajataustaisia perusopetusikäisiä lapsia on tullut Hyvinkäälle runsaasti lisää. Heitä oli elokuun alussa noin 40 uutta lasta. Heistä noin puolet on Ukrainasta. Luvussa ovat mukana myös kiintiöpakolaisina Hyvinkäälle saapuvat lapset, joita on 6. Lisäksi Hyvinkäälle on muuttanut maahanmuuttajia muualtakinkin.

Jouduimme perustamaan vuoden 2022 syksyn aikana neljä uutta ryhmää valmistavaan opetukseen. Haasteena on ammattitaitoisen henkilökunnan rekrytoiminen. Lisäksi haasteena on tilojen puute, jos maahanmuuttajataustaisia oppilaita saapuu Hyvinkäälle lisää.

Valmistavan opetuksen järjestäminen aiheuttaa myös kuluja. Valmistavaan opetukseen osallistuvat oppilaat tilastoidaan läsnäolokuukausien mukaan tilastoinnin yhteydessä

syyskuussa, mikä käytännössä tarkoittaa nyt uusina aloitta-
neiden valmistavan opetuksen oppilaiden tilastoimista syk-
syllä 2023 eli tämän pitäisi näkyä kunnan valtionosuudessa
vuonna 2024.

Toimintatuotot

Perusopetus on saanut runsaasti valtionavustuksia eri
hankkeille. Toimintatuotot ylittivät budjetoidun summan
noin 796 000 eurolla. Hankkeiden tuotot ovat olleet vuonna
2022 1 376 139 euroa. Hankkeiden toteutuneet kustannuk-
set taloustoteumassa ovat 1 691 817 euroa, mikä on mer-
kittävä määrä niin taloudellisesti kuin toiminnallisestikin.
Summa summarum 315 678 euron kaupungin omalla pa-
nostuksella on saatu yhteensä yli 1,3 miljoonan euroa
edestä lisäresurssia perusopetuksen ja sen tukitoimien to-
teuttamiseen.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toiminta- taan, talouteen ja henkilöstöön

Kohta 20: Härkävehmaan koulun toiminnasta luopuminen
1.8.2022 150 000 euroa. Taloudellinen tavoite toteutu-
massa.

Kohta 23: Oppilasmäärän vähenemisen tuoma vaikutus
opetusryhmien määrään. Tavoite toteumassa. Valmistavan
opetuksen ryhmien määrän lisääntyminen toimii toiseen
suuntaan kustannuksia lisäävästi mutta ne kustannukset
näkyvät viiveellä tulona korkeampina valtionosuuksina.

1. muuttoliikettä ei pysty ennakoimaan
2. oppilaat eivät välttämättä vähene sopivasti
3. vuosina 2020-2021 suunniteltu opetusryhmien
määrän väheneminen on toteutettu ennakoitua
suurempana
4. Jatkossa on ensisijaisen tärkeä pyrkiä optimoi-
maan palveluverkon kapasiteetti olemassa olevan
oppilasmäärän mukaiseksi.

Vuonna 2023 opetusryhmien määrän vähentäminen suh-
teessa oppilasmäärän vähenemiseen ei näyttäisi onnistu-
van, koska oppilaat vähenevät melko tasaisesti eri puolilta
kaupunkia.

Kohta 26: Yläkoulujen pisteryhmien poistaminen (biologia,
maantieto, englanti) lukuvuoden 2021- 2022 alusta -44 000
euroa. Toteutettu ja taloudellinen tavoite toteutuu.

Kohta 30: Tuntijaon vähentäminen -1,5vvt lukuvuoden
2021-2022 alusta 53 000 euroa. Toteutettu ja taloudellinen
tavoite toteutuu

Kohta 31: Ohjaajaresurssin sopeuttaminen -25 ohjaajaa,

-160 000 euroa v. 2022 toteutettiin.

Kohta 35: Oppikirja- ja tarvikkehankintojen sopeuttaminen
laskevaan oppilasmäärään 5000 euroa. Toteutettiin.

Kohta 36: ICT-koneiden ja laitteiden, kalusto-, rakennus,
muiden materiaalihankintojen määrärahojen vähentämi-
nen 7000 euroa. Toteutettiin.

Kohta 37: Henkilöstön koulutusmäärärahojen vähentämi-
nen 3000 euroa. toteutettiin.

Kohta 39: Määräaikaisten työntekijöiden palkkaaminen
vain koulupäivien ajaksi 400 000 euroa. Kaupunginval-
tuusto päätti 25.4.2022 § 25, että se muuttaa 15.6.2020 §
44 päättämäänsä Kestävän talouden ohjelmaa vuosille
2020-2024 siten, että liitteestä poistetaan perusopetuksen
määräaikaisten opettajien palkkaamista koskeva toimen-
pide eli liitteen kohta 39.

Kohta 40: Oppilashuollon resurssointi, 1 kuraattori-psyko-
logi-työparin palkkaaminen -100 000 euroa. Seitsemäs ku-
raattori on aloittanut suunnitellusti. Psykologi onnistuttiin
palkkaamaan vasta loppuvuodesta. Taloudellinen vaikutus
-50 000 euroa.

Kohta 41: Musiikkiopiston avustuksen sopeuttaminen 41
000 euroa. Toteutettu ja taloudellinen tavoite toteutui.

Kohta 42: Taito Uusimaan avustuksen sopeuttaminen 4500
euroa. Toteutettu ja taloudellinen tavoite toteutuu.

Kohta 43: Kuvataidekoulun määrärahojen vähentäminen
2800 euroa. Toteutettu ja taloudellinen tavoite toteutuu.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja hen- kilöstöön

Opetus toteutettiin OKM:n, OPH:n ja THL:n ohjeistuksia
noudattaen. Toteutuksessa korostettiin hygieniaohteita,
turvavälejä ja väljyyttä niissä puitteissa kuin se oli kouluilla
mahdollista. Väljyyttä haettiin mm. viemällä opetusta lä-
hiympäristöön sekä porrastamalla kouluuntulo- ja välitun-
tiaikoja. Ruokailut pyrittiin toteuttamaan porrastetusti
oman opetusryhmien kesken. Kouluissa talven aikana voi-
massa ollut maskisuositus päättyi 19.4.2022, minkä jälkeen
maskeja sai käyttää niin halutessaan. Tämä ohje koski sekä
oppilaita että henkilökuntaa. vuotta täyttäneille oppilaille.
Opetuksen järjestäjä hankki tarvittavat maskit keskitetysti
sekä oppilaille että henkilökunnalle. Suojatarvikkeisiin ja on
käytetty 201 864 euroa.

Koronaepidemian vuoksi sairauslomasijaiskulut nousivat
2022 selvästi edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän on vai-
kuttaneet erityisesti tarkat ohjeistukset olla pois töistä pie-
nistäkin sairauksioireista. Perusopetuksen koulujen kansain-
välinen toimintaa on vähitellen alettu elvyttää koronapan-
demian jälkeen.

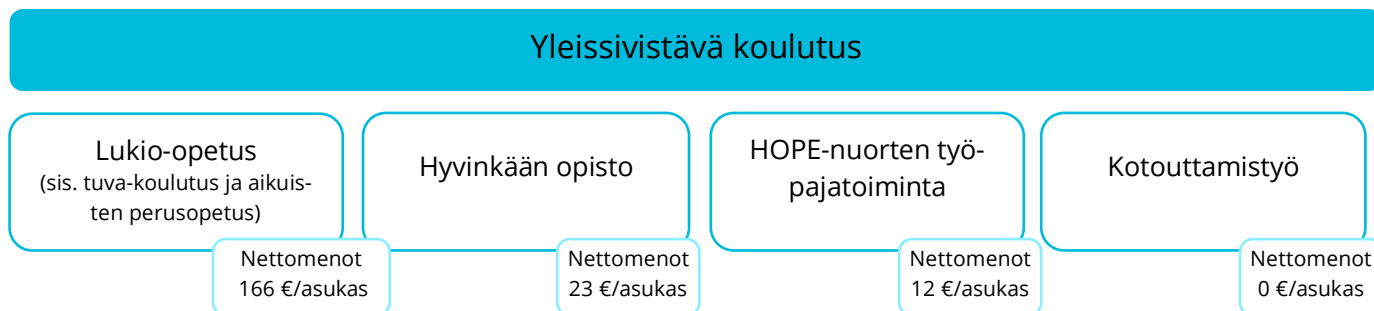
Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	369,0	356,0	418	391,0
Määräaikaiset	168,0	186,0	156	125,0
Yhteensä	537,0	542,0	574	516,0
Työpanos	490,8	501,7	512,8	

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Perusopetus				
Oppilasmäärä	4 824	4 762	4 672	4 791
Opetustuntien määrä	330 831	329 726	337 810	326 895
€/oppilasmäärä, netto	8 302	8 625	9 306	8 832
Opetustunnit/oppilas	68,6	69,2	72,3	68,2
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Ohjaustunnit	37 791	57 018	39 655	47 752
€/tunti, netto	15,8	9,0	11,2	12,2
Taiteen perusopetus				
Oppilasmäärä	331	330	330	328
Opetustuntien määrä	4 101	3 889	3 839	4 130
€/oppilasmäärä, netto	3 474	3 263	3 152	3 270
Opetustunnit/oppilas	12,4	11,8	11,6	12,6

Yleissivistävä koulutus

Yleissivistävä opetus	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muu- tos	Muutettu TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	960 377	916 243	931 828	826 655	-90 000	736 655	179 588
Toimintakulut	-9 008 501	-10 096 068	-10 370 085	-10 454 570	-17 600	-10 472 170	376 102
Toimintakate	-8 048 124	-9 179 825	-9 438 256	-9 627 915	-107 600	-9 735 515	555 690

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Hyvinkään lukio tarjoaa ja järjestää monipuolista ja laadukasta lukio-opetusta nuorille ja aikuisille aamusta iltaan. Hyvinkään lukiolla on valtakunnallinen luonnontieteellinen erityistehtävä. Hyvinkään lukion yhteydessä toimivat myös aikuislinjat, tuva-koulutus ja aikuisten perusopetus.

Lukiot tekevät tiivistä yhteistyötä Hyria Koulutuksen kanssa mm. kaksoistutkintojen ja opiskelijahuollon osalta. Työpajatoiminnan toteuttamisen hoitaa Hyria.

Hyvinkään Opisto on kaikille kansalaisille tarkoitettu vapaan sivistystyön ja sivistyksen toimija. Sen tavoitteena on saada kansalaiset liikkeelle ja tehdä yhteistyötä laajasti kaupungin muiden toimijoiden ja Hyria Koulutuksen kanssa.

Olennaiset tapahtumat

Hyvinkään lukion lukuvuosi toteutui suunnitelmien mukaan ja opiskelijamäärä oli hyvä. Kevään yhteishaussa Hyvinkään lukio oli erinomaisen vetovoimainen ja 8.0 keskiarvolla sai lukiopaikan. Lukioon otettiin 300 uutta opiskelijaa. Hyvinkään Opiston kurssimaksujen tuotto jäi koronasta johtuvista syistä ennakoitua pienemmäksi. Koronan aiheuttama muutos näkyy valitettavasti edelleen.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Yleissivistävän koulutuksen toimintakate toteutui 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuotot toteutuivat 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempina ja toimintakulut puolestaan 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempina.

Osavuositarkastuksessa Hyvinkään opistolle haettiin 90 000 euroa lisämäärärahaa, sillä tuottokertymän arvioitiin jäävän talousarviosta hieman. Hyvinkään opiston toimintakate toteutuikin lähes talousarvion mukaisesti tämän määrärahasiirron ansiosta. Lukio-opetus toteutui 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempana, johon suurimmaksi osaksi hankkeisiin saaduista avustuksista sekä arvioitua pienemmistä oppimateriaali kustannuksista.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Lukion ja Hyvinkään Opiston kurssitarjontaa on vähennetty ja vähennetään kestävän talouden ohjelman mukaisesti.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Sairauspoissaolojen määrä on koronakaudella ollut jatkuvasti normaalia korkeampi. Maskeja ja koronatestejä tilattiin vuoden 2022 alussa tilanteen vaatimalla tavalla.

Hyvinkään Opiston kohdalla Koronan vaikutukset näkyivät kurssimaksujen vähenemisenä ja peruttuina kursseina. Työpajojen toiminnassa korona näkyi asiakasmäärien alenemisenä. Työpajojen täyttöaste on vuonna 2022 ollut vain noin 70% verrattuna aiempiin vuosiin. Koronan lisäksi asiakkaiden määrään on vaikuttanut TE-toimiston uudistettu ohjausjärjestelmä ja lähinnä sen toimimattomuus.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	58,0	61,0	69	61,0
Määräaikaiset	82,0	54,0	7	8,0
Yhteensä	140,0	115,0	76	69,0
Työpanos	128,4	131,2	120,4	

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Lukio-opetus				
Oppilasmäärä	970	1 019	1 092	1 060
€/oppilas, netto	6 615	7 102	7 119	7 585
Hyvinkään Opisto				
Opetustunnit	12 303	10 302	12 232	13 500
Menot, €/opetus-				
tunti	94,8	130,8	117,8	77,0
Tulot, €/opetustunti	34,4	23,0	30,5	31,6

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuspalvelut

Keskitettyt palvelut

Nettomenot
15 €/asukas

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Nettomenot
517 €/asukas

Lasten hoidon tuet

Nettomenot
63 €/asukas

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Varhaiskasvatuspalveluiden keskeisenä tehtävänä on varhaiskasvatuslain veloitteiden täyttäminen ja perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Varhaiskasvatuslaki, laki yksityisen hoidon tuesta, laki koti-hoidon tuesta sekä perusopetuslaki esiopetuksen ja esiopetuksen kuljetusten osalta määrittävät palveluiden keskeiset tehtävät. Asiakasmaksuista säädetään asiakasmaksulailla. Lisäksi toimintaa ohjaavat lautakunnan vahvistamat varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen opetussuunnitelma. Kunnallista varhaiskasvatuspalvelua voidaan hankkia myös ostopalvelusopimuksen avulla, joka hyväksyttiin opetuslautakunnassa 11.12.2018 § 104. Kunnallisen varhaiskasvatuspaikan sijaan perhe voi valita kunnan hyväksymän yksityisen palveluntuottajan. Yksityiseen varhaiskasvatukseen perhe voi saada lakisääteistä yksityisen hoidon tukea ja Hyvinkää-lisää sekä yksityisen varhaiskasvatuksen sisaruslisää. Lasten kotihoitoon on tarjolla myös lakisääteinen kotihoidon tuki.

Olennaiset tapahtumat

1.10.2022 varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmä vaihdettiin, joten tilastot koottiin vanhasta ja uudesta järjestelmästä.

Varhaiskasvatuspalvelutarpeen ennakointi on hyvin haastavaa. Palvelu tulee järjestää kaikille hakijoille huoltajien kysyntää ja lasten tarvetta vastaavana. Esiopetusta tulee järjestää kaikille lapsille oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna.

Jotta tarvittavat ja lakien vaatimat varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikat pystyttiin toimintavuoden 2022 aikana kaikille järjestämään lain vaatimalla tavalla, varhaiskasvatuspalvelut solmi keväälle 2022 suorahankintasopimuksen niiden yksityistä varhaiskasvatuspalvelua tuottavien palveluntuottajien kanssa (Pilke Ihmekoneen ja Taikahatun), jotka eivät osallistuneet suomenkielisen varhaiskasvatuksen kilpailutukseen vuonna 2018. Suorahankintana hankittavalla ostopalvelulla täydennettiin sekä kunnan omaa tuotantoa että nykyisten ostopalveluntuottajien tuotantoa.

Hyvinkää osti joitakin varhaiskasvatuspaikkoja (5-6 paikkaa) muilta kunnilta niissä tilanteissa, joissa Hyvinkäällä kirjoilla oleva lapsi asui toisessa kunnassa. Vastaavasti Hyvinkää myös myi pari paikkaa niissä tilanteissa, joissa vapaita paikkoja oli tarjolla ja ulkopaikkakuntalainen asui Hyvinkäällä.

Varhaiskasvatuspalveluiden talouden ja toiminnan toteutumiseen vaikuttaa oleellisesti sekä varhaiskasvatuspalveluihin osallistuvien lasten määrä että henkilöstön saatavuus ja pysyvyys. Toimintavuoden 2022 aikana molemmat näistä ovat aiheuttaneet haasteita.

Palveluiden järjestäminen

Keusotelta saadun tiedon mukaan 2022 lapsia syntyi 350, joten tämän arvion mukaan 0-6 vuotiaita lapsia olisi 31.12.2022 yhteensä 2664 (vastaava luku 31.12.2021 2810).

Taulukko 1. 0-6-vuotiaiden ikäryhmät. Arvio toteumasta 2022 ja ennuste

Vuoden 2022 aikana varhaiskasvatukseen on osallistunut noin 2052 lasta. Loppuvuodesta yksityisessä varhaiskasvatuksessa yksityishoidon tuella ja ostopalvelussa oli keskimäärin 291 (tilanne 31.12.2022) lasta. Toimintavuoden 2022 aikana yhä suurempi osuus huoltajista on siirtynyt yksityishoidon tuen järjestelmästä ostopalvelusopimuksen piiriin.

Vaikka viime vuosina syntyneet ikäluokat ovat olleet pieniä, tämä ei ole vaikuttanut varhaiskasvatuksen kustannuksiin alenevasti. Samaan aikaan mm. pienten alle 3-

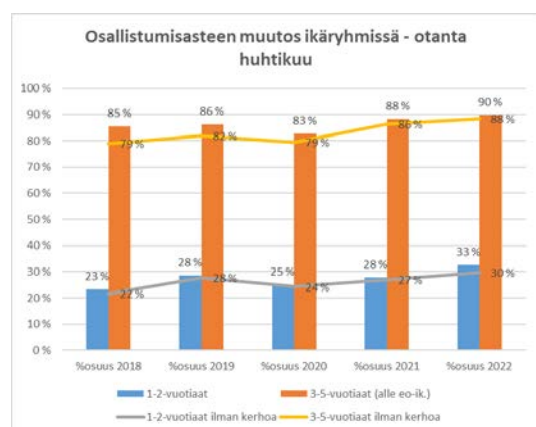
vuotiaiden lasten osallistumisaste varhaiskasvatukseen on kasvanut, varhaiskasvatustalakea (57a) henkilöstön mitoituksista poikkeamisesta on tarkennettu, henkilöstön poissaoloja on ollut poikkeuksellisen paljon ja kustannustaso on yleisesti noussut.

Lasten osallistumisaste varhaiskasvatukseen vaihtelee vuosittain, kuten alla olevasta taulukosta voi hyvin nähdä.

Taulukko 2. Alustava arvio vuoden 2022 osallistumisasteesta

Pienten 1–2-vuotiaiden osallistumisaste on noussut, mikä osaltaan vaikuttaa suoraan sekä henkilöstö- että kiinteistö- ja kassakustannuksiin. Yli kolmevuotias käyttää yhden rakenteellisen varhaiskasvatuspaikan, mutta alle kolmevuotias 1,75. Mm. tästä syystä varhaiskasvatuksen kapasiteetti on ollut koko vuoden hyvin tiukoilla. Tämän lisäksi alle kolmevuotiaita lapsia voi olla neljä lasta yhtä kasvattajaa kohden (1/4), kun vastaavasti yli 3-vuotiaiden lasten ryhmässä voi olla 7 lasta yhtä kasvattajaa kohden.

Taulukko 2. Lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteen muutos

Vieraskielisiä lapsia oli 31.12.2022 varhaiskasvatuksessa 230 kpl. Virallisia äidinkieliä lapsilla oli 45.

Lasten määrän ennustaminen toimintavuosittain on hyvin haastavaa. Esim. tammikuussa 2021 alle kolmevuotiaita lapsia oli varhaiskasvatuksessa 2021 yhteensä 360, kun vuonna 2022 heitä oli 374 ja tammikuussa 2023 424.

Tilapäisen suojelun piirissä olevilla tai turvapaikkaa hakevilla alle kouluikäisillä lapsilla ei ole subjektiivista oikeutta

varhaiskasvatukseen, vaan kunnalla on asiassa harkintavalta. Heillä on kuitenkin oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen esimerkiksi silloin, kun kyse on kiireellisestä tilanteesta, lapsen yksilöllisestä tarpeesta tai huoltajan työllistymisestä. Varhaiskasvatuksen palveluohjaus kartoittaa kaikkien varhaiskasvatuspalveluihin hakevien tilanteen ja tarjoaa sen perusteella sitä palvelua, jota lapset ja perhe sillä hetkellä tarvitsevat. Kaikkia varhaiskasvatukseen tulijoita kohdellaan yhdenvertaisesti olemassa olevien lakien mukaisesti. Myös ukrainalaisia lapsia on sijoitettu varhaiskasvatuspalveluun ja esiopetukseen 22. Turvapaikanhakija-statuksella hakeumuksia tuli muutama.

Riemurinteen päiväkoti siirtyi kunnalliseksi 1.1.2022 alkaen. Päiväkodin kapasiteetti 68 paikkaa siirtyi liikenne- ja viiksele kaupungille. Tilavuokriin varattiin 60 000 euroa. Määrärahamuutoksena lisättiin sisäisiin vuokriin 52 000 euroa (toteuma 110 000 euroa).

Toimintavuosi oli poikkeuksellisen hektistä aikaa ja siihen on mahtunut normitöiden lisäksi useita isoja asioita mm. paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman päivitykseen, hankehakemuksiin sekä asiakastietojärjestelmän muutokseen liittyen. Henkilöstön poissaoloja vuoden aika oli paljon, mikä vuorostaan työllisti sekä työvuorosuunnittelua että sijaisväilytystä/rekrytointia eli esihenkilöitä. Työtaistelutoimenpiteistä johtuvien poissaolojen vaikutukset näkyivät sekä henkilöstössä että yksikön toiminta-ajoissa. Varhaiskasvatuksen valmiussuunnitelma ja riskien arviointi päivitettiin siten, että siinä huomioitiin myös mm. työtaistelutoimenpiteet ja energia kriisi (mm. sähkökatkot). Toki Ukrainan sota ja sen vaikutukset ovat pohdituttaneet niin lapsia kuin henkilöstöä.

Myös lautakunnan näkökulmasta vuosi sisälsi monia varhaiskasvatukseen liittyviä uudistuksia kuten hoitoaikaperusteiseen palveluvalikkoon siirtyminen 1.10.2022 alkaen, ostopalvelusopimusten kilpailutus 1.8.2022 alkaen, varhaiskasvatuslain mukainen lapsen tuen järjestely yksityisessä ja ostopalvelupäiväkodeissa 1.8.2022 alkaen. Näiden lisäksi lautakunnassa käsiteltiin mm. kuntalaisaloitteet Hyvinkäänkylän päiväkodin palauttamisesta käyttöön, kunnallisen perhepäivähoidon jatkamiseksi / selvitys perhepäivähoidon tilasta ja kotihoidontuen Hyvinkää-lisän jatkamiseksi. 26.4.2022 lautakunta hyväksyi sivistystoimen palveluverkon §38 ja 22.11.2022 valtuustaloitteen palvelusetelin käyttöön ottamiseksi yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden tuottamisessa (§121). Lautakunnassa käsiteltiin myös ekareiden mahdollisuus osallistua pienillä kouluilla ja Metsäkaltevas koululaisten kanssa yhdessä aamu- ja iltapäivätoimintaan syksystä 2023 alkaen.

Paavolatalon hankesuunnittelu käynnistyi yhteistyössä tilakeskuksen ja perusopetuksen kanssa. Kiinteistö korvaa Jussilankadun ja Kapulan päiväkodit sekä Paavolan koululla toimivan esiopetustilan.

Huoltajakyselyt

Huoltajilla oli mahdollisuus kommentoida 28.1.-15.2.2022 välisenä aikana hoitoaikaperusteiseen palveluvalikkoon ja laskutukseen siirtymistä. Vastauksia saatiin 25:ltä huoltajalta. Huoltajien näkökulmat ja kommentit liittyivät lähinnä huoleen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen nousemisesta ja osapäiväisen varhaiskasvatuksen tuntimäärän riittämättömyydestä sekä mahdollisuudesta käyttää ko. tuntimäärä kokonaisina päivinä. Huoltajien saadun palautteen perusteella esitystä muutettiin siten, että alimman maksuportaan 5 tunnin rajaus poistettiin ja muutettiin keskimäärin 20 tuntia viikko / enintään 84 tuntia kuukaudessa vaihtoehdoksi. Vastauskoosteeseen voi tutustua os:

<https://www.hyvinkaa.fi/globalassets/kasvatus-ja-koulu-tus/varhaiskasvatus/ajankohtaiset/tiedote-28.2.2022---vastauksia-huoltajien-kommentteihin-uudesta-palvelu-valikosta.pdf>

Hyvinkäänkylän kivikoululta olisi ollut mahdollisuus saada lisätilaa Hyvinkäänkylän alueen 4–6-vuotiaiden lasten varhaiskasvatus- ja esiopetustarpeeseen elokuusta 2022 alkaen. Asiasta tiedotettiin huoltajia sekä kirjeitse että henkilökohtaisella kyselyllä. Uutta ryhmää ei kuitenkaan voitu muodostaa, koska hakemuksia ei saapunut.

Varhaiskasvatuspalvelut on yhdessä tilakeskuksen kanssa jatkanut Hyvinkäänkylän puukoulun tilojen suunnittelua sopivaksi myös pienemmille 3-vuotiaille lapsille. Asia on tilakeskuksen valmistelussa.

Hyvinkään varhaiskasvatussuunnitelman päivityksen yhteydessä huoltajille tehtiin maaliskuussa 2022 kysely varhaiskasvatuksen inklusiivisuuteen liittyen. Kyselyn saate-tekstissä avattiin, mitä inklusiivinen varhaiskasvatus tarkoittaa ja huoltajilta kysyttiin seuraavat kysymykset: 1) Miten huomaat tai miten sinulle välittyy, että lapsesi kohdataan varhaiskasvatuksessa arvokkaana ja tärkeänä omana itsenään? 2) Miten huomaat tai miten sinulle välittyy, että lapsesi vahvuudet huomioidaan ja niitä hyödynnetään lapsesi varhaiskasvatuksen arjessa? 3) Nimeä kolme tärkeintä asiaa lapsesi varhaiskasvatuksessa. Kyselyn vastauksia hyödynnettiin Hyvinkään varhaiskasvatussuunnitelman päivityksessä. Linkki vasuun <https://www.hyvinkaa.fi/kasvatus-ja-koulu-tus/varhaiskasvatus/hyvinkaan-vasu/>

Huoltajille on avoinna jatkuvasti kysely varhaiskasvatuksen aloituksesta varhaiskasvatuksen nettisivuilla: <https://www.hyvinkaa.fi/kasvatus-ja-koulu-tus/varhaiskasvatus/kyselyt/varhaiskasvatuksen-kyselyt/> . Vuoden 2022 aikana kyselyyn vastasi kuitenkin vain 4 huoltajaa. Kyselyn tulokset: [Kysely vanhemmille varhaiskasvatuksen aloituksesta 2022.](#)

Varhaiskasvatuslain muutos 1.8.2022

Varhaiskasvatuslain muutos lapsen tuen ratkaisuihin astui voimaan 1.8.2022 alkaen. Lakiin lisättiin uusi 3a luku, jossa määriteltiin lapsen oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen ja tuen toteutukseen, tarkennettiin tuen tarpeen arviointia ja tukeen liittyvää päätösprosessia. Opetuslautakunta hyväksyi varhaiskasvatuksen koordinaattorin päätösvallan ko. lain vaatimuksia vastaavaksi 26.4.2022 §42 ja päivitetyn varhaiskasvatussuunnitelman se hyväksyi 24.5.2022 §53.

Kuntaliiton tiedotteen mukaan lain voimaantulovuonna 2022 kustannuksia korvataan kunnille. Varhaiskasvatuspalveluilla ei ole tarkempaa tietoa kuntakorvauksista.

Perusopetuslain muutos

Opetushallitus täsmensi 10.5.2022 useita opetussuunnitelmien perusteita ja määräyksiä, joiden tavoitteena on vahvistaa oppilaan ja opiskelijan oikeusturvaa ja oppimisympäristön turvallisuutta. Esiopetuksen osalta muutokset liittyvät kiusaamisen, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseen ja niihin puuttumiseen. Lisäksi lakimuutos edellyttää lapsen edun huomioimista esiopetusta järjestettäessä. Edellä mainitut asiat päivitettiin Hyvinkään esiopetuksen opetussuunnitelmaan käyttöön otettavaksi 1.8.2022 alkaen (opela 14.6.2022 § 66).

Perhevapaaudistus

Uudistus astui voimaan 1.8.2022. Uudet perhevapaat koskevat perheitä, joissa lapsen laskettu aika on 4.9.2022 tai sen jälkeen. Jos laskettu aika on 4.9.2022, perhe saa vanhempainpäivärahoja 1.8.2022 lähtien, jolloin uusi laki astuu voimaan.

Ostopalvelusopimusten kilpailutus 1.8.2022 alkaen

Suomen- ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ostopalvelusopimukset olivat voimassa 31.7.2022 asti. Sopimukset kilpailutettiin ja uudet sopimukset astuivat voimaan 1.8.2022 alkaen. Suomenkielisen varhaiskasvatuspalvelun osalta kilpailutuksen / hankinnan kohteena oli kunnan omaa tuotantoa täydentävän palvelun hankinta. Uuteen suomenkieliseen ostopalvelusopimukseen liittyivät Norlandia päiväkodit Oy (päiväkoti Otava), Kaunis Kaniini (päiväkoti Pilke Kid´s Valley), Pilke päiväkodit Oy (päiväkodit Taikahattu ja Ihmekone) ja ruotsinkieliseen varhaiskasvatuspalveluun Folkhälsan Värde Ab.

Palveluseteliselvitys

Varhaiskasvatuspalvelut esitteli opetuslautakunnalle 22.11.2022 ja edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vastauksen valtuustoaloitteeseen palvelusetelin käyttöön ottamiseksi yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden tuottamisessa. Valmistelu piti sisällään ajatuksen tulosidonnaisen palvelusetelin valmistelun ajoittamisesta vuoden 2024 talousarvioprosessin yhteyteen.

Yksityisen varhaiskasvatuksen taloudelliset haasteet

Elinkustannusten ja palkkojen noustessa yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajat ovat ilmaisseet huolensa toiminnan taloudellisesta kestävydestä. Kiinteistökulujen on arvioitu nousseen n. 8 %, Ruuan kustannusten n. 10% ja palkkojen n. 5%. Palveluntuottajat ovat lähestyneet varhaiskasvatuspalveluita ja tilakeskusta toiveena löytää tilanteeseen ratkaisuja. Palveluntuottajat olivat myös esittelemässä toimintaansa ja kertomassa yhteistä huolta taloudellisesta tilanteesta opetuslautakunnassa 22.11.2022.

Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän kehittäminen

Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän uudistamisen suunnittelu käynnistyi syksyllä 2021. Opetuslautakunnassa hyväksyttiin varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän hankinta sidosyksikköhankintana 26.10.2021 § 113. Sopimusneuvottelut Kuntien Tiera Oy:n Vesseli palvelusta käytiin kevään 2022 aina ja käyttöönottoon liittyvät migraatiot, integraatiot ja pääkäyttäjien koulutukset alkoivat touko-kesäkuussa. Henkilöstön koulutukset järjestettiin elo- syyskuussa 2022. Varsinainen käyttöönotto tapahtui 1.10.2022 alkaen.

Koska samanaikaisesti Hyvinkään varhaiskasvatuksessa siirryttiin hoitoaikaperusteiseen palveluvalikkoon kaikkien huoltajien tuli tehdä uusi hakemus lapselle. Palveluohjaus käsitteli hakemukset ja teki uudet palvelupäätökset kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille. Myös uudet maksupäätökset tehtiin kaikille asiakkaille ensin 1.8.2022 alkaen indeksitarkistuksen ja sitten uudestaan 1.10.2022 alkaen hoitoaikaperusteiseen palveluvalikkoon siirtymisen takia.

Huoltajia tiedotettiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätösten aikataulusta, laskutuksen viivästyisestä ja laskutuksen aikatauluista Daisysissa ja varhaiskasvatuksen nettisivuilla.

Asiakastietojärjestelmän käyttöönotto onnistui aikataulun mukaisesti muuten, mutta työajansuunnittelu ja seuranta päiväkotien osalta jouduttiin siirtämään helmikuulle 2023. Tämä johtui hr-tietojen siirron haasteista. Lisäksi järjestelmän pedagogisten asiakirjojen osuus ei vastannut odotuksia ja niiden mukauttaminen aiempiin asiakirjoihin tehti henkilöstöllä ylimääräistä työtä.

Hankkeet ja avustukset

- Opetushallituksen avustus digitaalisten taitojen ja osaamisen kehittämiseen vuosille 2021–2022: rahoitus 31 666 €, (käyttöaika 1.8.2021–31.7.2022), johon palkattiin yksi yhteisöllinen digiopettaja ajalle 1.8.2021 - 30.6.2022.
  - Uusi Opetushallituksen avustus samaan toimintaan vuosille 2022–2023: rahoitus 12 400 €, jonka turvin yhteisöllinen digiopettaja

työskentelee yhden päivän viikossa 1.9.2022 - 31.12.2023.

- Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus yhteisöllisen työtavan laajentamiseen ja kehittämiseen (ns. tasa-arvoraha, 149 600 €, käyttöaika 1.8.2021–31.12.2022), jossa palkattiin kaksi yhteisöllistä varhaiskasvatuksen sosionomia (Martinkaaren ja Paavolan yksiköt) sekä yksi yhteisöllinen S2-opettaja koko varhaiskasvatukseen.
  - Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi varhaiskasvatuspalveluille jatkoaikaa 31.5.2023 saakka, johon asti yhteisöllinen S2-opettaja jatkaa hankettaan.
  - Opetus- ja kulttuuriministeriön uusi tasa-arvoraha vuosille 2022–2023: rahoitus 16 680 €, jonka turvin Martinkaaren ja Paavolan varhaiskasvatuksen sosionomit jatkavat työtään.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus Kaikille yhteinen varhaiskasvatus -hankkeelle yhdessä Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kanssa (avustus yhteensä 314 000 €, käyttöaika 1.8.2021–31.12.2022). Hankkeen tarkoituksena on edistää tuen järjestelyjä ja inklusiivista varhaiskasvatusta koulutusten avulla sekä kehittää verkostoitumista kuntien kesken.
  - Hankkeelle myönnettiin jatkoaikaa 31.5.2023 saakka.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021–2022 haettiin yhdessä perusopetuksen kanssa. Rahoitusta saatiin yhteensä 380 000 euroa, josta varhaiskasvatuksen osuus noin 97 000 euroa. Varhaiskasvatukseen palkattiin 3 varhaiserityisavustajaa vahvistamaan lasten osallisuutta.
- Opetushallituksen avustus innovatiivisten oppimisympäristöjen edistämiseen varhaiskasvatuksessa: Paikalliskulttuuri osana lasten oppimisympäristöä -hanke 2022–2023: rahoitus 54 900 €, jolla palkattiin yksi varhaiskasvatuksen opettaja lisäämään paikallishistoriaa ja -kulttuuria oppimisympäristöihin 1.1.2022 - 1.7.2023.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustus varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistuksen edistämiseen vuosille 2022–2023: rahoitus 98 200 €, jolla palkattiin kaksi ohjaavaa varhaiskasvatuksen opettajaa ajalle 1.8.2022 - 31.12.2023.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämiseksi vuosille 2022–2023; rahoitus 149 840 €, jolla palkattiin kolme kahden yksikön yhteistä varajohtajaa ajalle 1.8.2022 - 31.12.2023.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustus turvatomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen: rahoitus 77 730 € aikavälille 4.3.-

31.12.2022. Selvitys erityisavustuksen käytöstä tulee antaa viimeistään 30.4.2023 mennessä.

Henkilöstö

Varhaiskasvatuksen rekrytointi on muodostunut erittäin haastavaksi paikallisista toimenpiteistä huolimatta. Kaikkiin opettajien ja erityisopettajien tehtäviin ei ole saatu kelpoisuusehdot täyttäviä työntekijöitä. Rekrytointien pitkittyminen ja jatkuvat muutokset työllistävät päiväkotien johtajia ja hallintoa merkittävästi. Esimerkiksi kevään 2022 aikana vakituisen henkilöstön rekrytointiprosessissa "henkilöstöpalapeliä" rakennettiin ja soviteltiin reilun 70 vakanssin osalta. Vakansseja on yhteensä 423, joten kyse on erittäin suuresta ja haastavasta "palapelistä".

Keskeisimpiin varhaiskasvatushenkilöstön työn haasteisiin, kuten arvostuksen puutteeseen ja työn mielekkyyden vähenemiseen, on pyritty vaikuttamaan paikallisesti mm. viestinnällä, koulutuksella ja osaamisen kehittämällä.

Paikallisesti sovittuja järjestelyvaraeräratkaisuja mm. 2018 on pyritty kohdentamaan varhaiskasvatuksen henkilöstön palkkausta nostamaan, mutta tänä päivänä olemme kuitenkin jäljessä kuumakuntien palkoista.

Sijaisvälitykseen ja erityisopettaja- ja opettajahakuprosessiin tehtiin markkinointivideo, jolla Hyvinkään varhaiskasvatusta pyritään tuomaan esille toiminnallisesti ja pedagogisesti laadukkaana työympäristönä. Vakituiset paikat on laitettu auki Kuntarekryyn, TE-palveluihin ja kaupungin kotisivuille Avoimet työpaikat. Lisäksi paikkoja on markkinoitu Facebookissa ja LinkedInissa. Tehtäväkuva muutoksia tehtiin varhaiserityisopettajien (veo) kohdalla. Tehtäväkuva muutettiin yhteisölliseksi varhaiserityisopettajaksi vuonna 2020. Yveo työskentelee koko talossa, kun puolestaan veo toimii ryhmässä.

Perehdyttämiseen satsataan. Kaikille uusille työntekijöille nimetään mentori (työkaveri tai tiimi), jolta työntekijä voi turvallisesti kysyä epäselvistä asioista tai niistä, joita jää pohtimaan tai ihmettelemään. Varhaiskasvatuksen opettajille ja lastenhoitajille, jotka tekevät opettajan määräaikaista tehtävää, järjestettiin perehdytys / mentorointijakso. Myös päiväkodinjohtajien työhyvinvointia tuettiin mm. vertaismentoroinnilla. Varhaiskasvatuksessa tehtiin myös perehdyttämismateriaalia (lyhyitä videoita), joita uudet työntekijät voivat katsoa.

Varhaiskasvatuksen "Kompassi" ilmestyy noin kerran kuukaudessa sisäiseen intraan (Ossiin). Tiedotteen tarkoitus on viestiä varhaiskasvatuksen henkilöstölle mm. ajankohtaisista asioista, koulutuksista ja hankkeiden kuumisista.

Henkilöstön työhyvinvointia tuettiin myös mm. varahenkilöjärjestelmää vahvistamisella. Henkilöstölle luvattiin

neljä työtuntia työhyvinvointiin. Tämän lisäksi päiväkoedeissa on tehty jäähdytysjärjestelmien asennuksia (ilmalämpöpumput), jotta kesäajan helteissä henkilöstö ja lapset voisivat nauttia kohtuu normaalista sisälämpötilasta. Kesällä 2022 ilmalämpöpumput asennettiin Kenttäkadun, Punaojan, Kruununmaan, Martin ja Kaupunkisillan päiväkoteihin. Ensi kesänä vuorossa ovat seuraavat kesällä pitkään auki olevat isot päiväkodit.

Toimintavuodeksi 2022–2023 hankerahalla palkattiin kolme "varesta" eli ryhmästä irrotettua varajohtajaa, joiden tehtäväkuvaan kuuluu tukea sekä päiväkodinjohtajan työtä että tiimien onnistumista työssään. Ko. hankkeen aikana järjestetään myös koulutusta päiväkodin johtajille ja varajohtajille johtamiskulttuurin tukemiseksi ja johtamisosaamisen lisäämiseksi. Myös muut hanketyöntekijät, mm. kaksi ohjaavaa varhaiskasvatuksen opettajaa ovat resurssi, jonka tarkoituksena on tukea henkilökuntaa heidän kasvatustyössään.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöpulaan etsittiin ratkaisua myös henkilöstövuokrauksesta. Henkilöstöjaosto käsiteli asian 12.5.2022 § 21 hyväksyen vuokratyövoiman kokeilun ja käyttöön liittyvät periaatteet. Henkilöstövuokrausfirman kanssa tehtiin määräaikainen sopimus sopimuskaudeksi 1.10.2022– 31.5.2023, jonka jälkeen kokeilun kokemuksia arvioidaan. Syksyn aikana ostettiin noin 200 vuokratyötuntia.

Henkilöstövuokrauksen tavoitteena on vastata varhaiskasvatuspalveluiden äkillisiin, akuutteihin ja lyhytaikaisiin sijaistarpeisiin niissä tilanteissa, joihin Hyvinkään sijaisvälitys ei pysty vastaamaan.

Hyvinkään varhaiskasvatuspalvelut ei ole pystynyt varautumaan tulevaan varhaiskasvatukseen (540/2018) siirtymäsäännöksen voimaantumiseen. Vuonna 2030 vähintään 2/3 henkilöstöstä tulee olla opettajan tai sosionomin kelpoisuus, joista vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Monet tahot, myös kuntatyönantajat ovat ilmaisseet huolensa kuntien mahdollisuudesta noudattaa varhaiskasvatustalain. Alla linkki J. Ruskoahon blogiin [Voidaanko varhaiskasvatustalain noudattaa vuonna 2030? | KT Kuntatyönantajat](#)

Työskentelyolosuhteiden ja palkkauksen parantamiseen pitäisi pystyä jatkossa satsaamaan entistä enemmän, jotta varhaiskasvatuspalvelut voi saavuttaa sille asetetut laadulliset ja pedagogiset tavoitteet.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimus hyväksyttiin ajalle 1.5.2022–30.4.2025

Uusi sopimus sisältää sekä yleiskorotuksia että keskitettyjä järjestelyeriä: Yleiskorotus 1.6.2022, 1.6.2023 ja 1.6.2024 lukien. Paikallinen järjestelyerä 1.10.2022, 1.6.2023 ja 1.6.2024.

OVTES:n paikallista järjestelyä 1.10.2022 lähtien ei ole saatu maksuun ajallaan, joten ko. kustannukset eivät näyt vuoden 2022 toteumassa.

KVTES:ssä varhaiskasvatuksen sosionomille on määritelty peruspalkkataso. Hyvinkäälle ei ole vielä palkattu yhtään varhaiskasvatuksen sosionomia lapsiryhmään suhdelluvun mukaiseksi kasvattajaksi. Tavoite on, että päivitetty varhaiskasvatuksen palkkahinnoittelukriteerit käsiteltäisiin henkilöstöjaostossa keväällä 2023.

Varhaiskasvatuksen opettajat kuuluvat kunta-alan opeushenkilöstön virka- ja työehtosopimus OVTES:n piiriin.

1.10.2022 omassa kodissa työskentelevät kunnalliset perhepäivähoitajat siirtyvät kuukausipalkan piiriin. Loka-

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	Poikkeama
						TA 2022	
Toimintatuotot	2 555 930	2 805 486	3 040 540	2 179 000	0	2 179 000	861 540
Toimintakulut	-27 352 744	-27 971 877	-29 471 518	-28 536 188	-52 000	-28 588 188	-883 330
Toimintakate	-24 796 814	-25 166 390	-26 430 978	-26 357 188	-52 000	-26 409 188	-21 790

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslait muuttuivat 1.8. alkaen, joten niiden vaikutuksia toimintaan ja kustannuksiin on vaikea arvioida. Lähtökohtaisesti kustannuksia syntyy mm. henkilöstön osaamisen kehittämisestä, lapsiryhmien pienentämisestä, avustajaresurssin lisäämisestä sekä hallinnollisten tehtävien lisääntymisestä. Ko. kustannuksiin vastattiin mm. hankerahoituksella.

Varhaiskasvatuksen ostopalveluihin oli varattu rahaa noin 75 lapselle. Vuoden aikana ostopalvelua käytettiin kuitenkin huomattavasti arvioitua enemmän (31.12.2022 otanta 122 lasta). Palvelujen ostot ylittivät 440 000 euroa.

ICT-palveluiden kustannukset alittuivat 20 000 eurolla.

Tulot: Asiakasmaksutuloja arvioitiin kertyvän noin 400 000 euroa budjetoitua enemmän. Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän ja palveluvalikon muutoksista 1.10.2022 alkaen asiakasmaksutuloista voitiin laskea vain arvion mukaan, koska huoltajat saivat lokakuun 2022 asiakasmaksut vasta tammikuun puolella. Tilinpäätökseen arvioitiin loka-joulukuun asiakasmaksutuloja kertyvän laskennallisesti sen verran, mitä tammi-toukokuun ja elo-syyskuun keskimääräinen asiakasmaksutulokertymä oli pois lukien ko. kuukausien hyvityslaskut. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot talousarviossa oli 1 900 000 euroa. Tuloja kertyi 500 000 arvioitua enemmän, joten toteuma oli 2 400 000 euroa.

kuun alusta alkaen palkan suuruus ei enää ole riippuvainen hoitopaikkojen määrästä eikä ammatillisesta tutkinosta.

Pesulapalvelusopimuksen reklamointi

Hankintayksikö irtisanoi kesällä Sarastia Oy:n hankintasopimuksen pesulapalvelutuottajan kanssa. Hyvinkään varhaiskasvatuspalvelu reklamoi yhdessä hankintapalveluiden kanssa pesulapalveluiden tuottamisesta. Reklamaatiolla valtaosa hukassa olleista pyykeistä palautui. Varhaiskasvatuspalveluihin on tehty suora hankintasopimus pyykeistä toisen toimijan kanssa.

Tulot: Talousarviossa tuet ja avustukset olivat 230 000 euroa. Tilinpäätöstoteuma oli 460 000 euroa. Hankeavustuksia saatiin ennakoitua enemmän.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

- Kestävän talouden ohjelmassa vuoden 2022 henkilöstövähennyksen kustannusvaikutus on 137 000 euroa. Tästä vuodelle 2022 kohdentuu enintään vain viiden kuukauden kustannukset ja loput vuodelle 2023.
  - o Perhepäivähoidosta luopuminen perhepäivähoitajien määrän vähentyessä (84 000 euroa), tavoitteesta toteutuu arviolta 64 000 euroa.
  - o Johtamiskokonaisuuksien vaikutus on yhden päiväkodinjohtajan väheneminen elokuusta alkaen, tavoitteesta toteutuu noin 21 000 euroa.
- Kasvatusaterioiden vähennyksen 20 000 euroa toteutui.
- Tarvike- ja materiaalihankintojen supistuksen 15 000 euroa toteutui.
- Keto-ohjelmassa kotihoidontuen ja yksityisen hoidontuen menojen arvioitiin pienentyvän lasten määrän vähentyessä 121 000 euroa. Lasten määrän arvioitiin vähentyvän vielä enemmän, joten budjetista vähennettiin 684 000 euroa. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousemisen vuoksi kustannukset eivät ole vähentyneet arvioidusti ja kotihoidon tuella on arvioitua enemmän perheitä. Lasten hoidontuen avustukset ylittivät 160 000 euroa (kotihoidon tuki

20 000 euroa, yksityishoidontuen kuntalisä 140 000 euroa).

- o Yksityishoidon tuen piirissä arvioitiin olevan 163 lasta, toteuma oli kuitenkin 180 – 190 lasta. Yksityishoidontuen kuntalisään tehtiin indeksitarkistus 1.8.2022 alkaen. Indeksitarkistus nosti kuntalisää 2,1%.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Henkilöstömenoissa varsinkin sijaismenot kasvoivat. Vakituisen henkilöstön palkkakustannuksia jää toteutumatta, mutta toteuma näkyy muut sijaiset kustannusten kasvamisena. Henkilöstö on ollut paljon poissa koronan, sairastumisten ja/tai työtaistelutoimenpiteiden takia. Kaikesta tästä johtuen mm. henkilöstön vuosilomia jouduttiin sekä siirtämään että laittamaan säästöön, mikä luonnollisesti kasvattaa kokonaiskustannuksia. Lomapalkkajaksotuksessa oikaistaan edellisen vuoden jaksotusta sekä laskutetaan tulevaa = kyseessä on kokonaisuus, joka muuttuu vuosittain. Vuoden 2022 toteuma oli 147 000 euroa (vuonna 2021 151 000 euroa). Henkilöstökulut ylittivät 208 000 euroa.

Korona-aikana sairausloman sijaiskustannukset ovat nousseet merkittävästi. Vuonna 2021 ko. kustannuksia kertyi 395 000 euroa. Vuoden 2022 nousevat 469 000 euroon.

Koronaan liittyviä kustannuksia on syntynyt mm. maskeista ja koronatesteistä yhteensä 2 700 euroa. Kokonaiskustannuksia nostaa mm. siivoustaso ja sijaiskustannukset.

Asiakasmaksuhyvityksiä koronan vuoksi myönnettiin tammi-kesäkuu arviolta noin 239 päivältä. Laskennallisesti tulomenetyksiä näistä aiheutui yhteensä noin 29 000 euroa (laskukaavana käytetty keskimääräistä asiakasmaksua 124 euroa/kk). Loppuvuoden osalta koronahyvityksiä ei tehty ja opetuslautakunta kumosi ko. pykälän (25.8.2020 § 74: Varhaiskasvatuksen palveluista perittävien asiakasmaksujen perimättä jättäminen koronaviruksen aiheuttaman karanteenin ajalta) kokouksessaan 24.5.2022 §54.

Korona avustuksia varhaiskasvatukseen on tuloutettu joulukuun loppuun mennessä 97 000 euroa.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Paikallisen työnantajan vaikutusmahdollisuudet varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstöbudjettiin on loppujen lopuksi hyvin vähäinen, koska varhaiskasvatustilaki määrittelee henkilöstön kelpoisuusehdot, ryhmärakenteet ja kasvattaja-lapsisuhdellun.

Kelpoisuusehdot täyttäviä varhaiskasvatuksen opettajia oli 82 % kaikista varhaiskasvatuksen opettajien vakansseista.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	374,0	368,0	386,0	414,2
Määräaikaiset	54,0	73,0	67,0	9,0
Yhteensä	428,0	441,0	453,0	423,2
Työpanos	404,1	405,8	422,7	

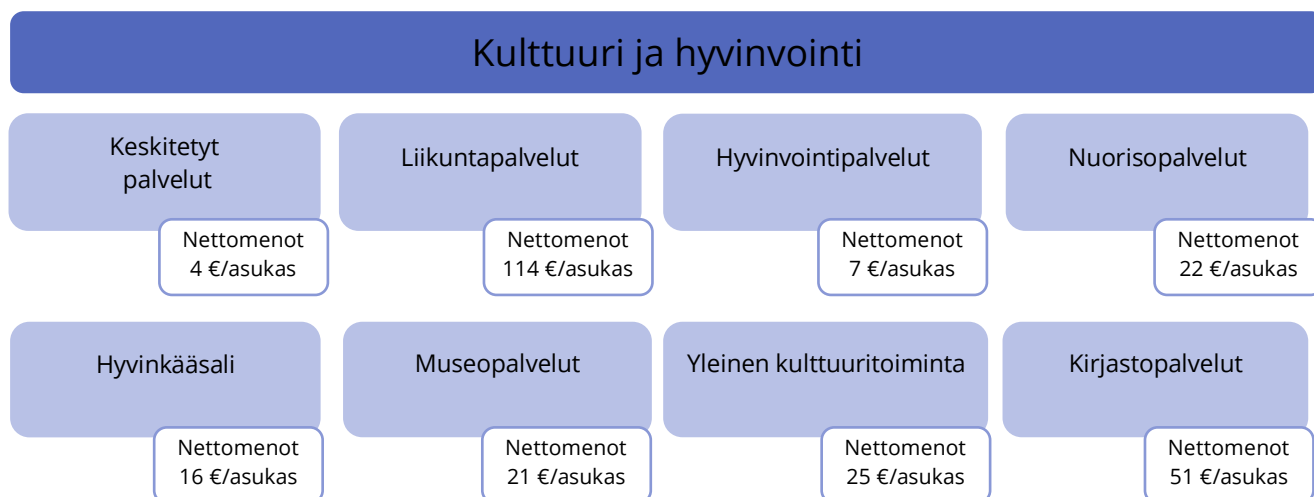
Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Nettomenot euroa/asukas	-532	-546	-565	-562
Varhaiskasvatus ja esiopetus				
Varhaiskasvatus hoitopäivät	282 061	329 400	366 563	354 720
-joista avoimen päiväkodin ja parkin hoitopäivät	1 749	764	2 089	5 479
Esiopetus läsnäolopäivät	56 023	67 921	71 207	79 346
Varhaiskasvatuslapset**	1 989	2 048	2 052	2 030
Kunnallinen	1 679	1 729	1 715	1 792
Päiväkoti	1 609	1 629	1 615	1 658
Perhepäivähoito	42	35	32	35
Kerho	28	43	26	35
Avoin päiväkotiki ja parkki	0	22	42	64
Ostopalvelu	86	113	143	75
Yksityinen	224	206	194	163
Päiväkoti	209	191	179	153
Perhepäivähoito	15	15	15	10
Esiopetus	398	415	364	409
Varhaiseryityiskasvatus*	186	187	158	217
Toimintakate/hoitopäivä	67,6	59,0	56,3	56,7
Toimintakate/hoitopaikka	11 490	11 455	12 021	12 127
Lastenhoidon tuet				
Lasten kotihoidon tuki				
Tuensaajia/perheitä, k.a.	467	418	434	412
Tuensaajia/lapsia, k.a.	584	504	500	509
€/kotih.tuen saaja/kk	347	340	293	352
Yksityisen hoidon tuki				
Lapsia, k.a.	220	216	180	163
€/yks.hoidontuen saaja/kk	543	531	564	542

** sisältää kunnallisen, ostopalvelun ja yksityisen varhaiskasvatuksen

* sisältää erityisen tuen päätökset, tehostetun tuen ja seurannan lapset

Päiväkodeissa olevien lasten määrä sisältää koko- ja osapäivähoidossa, esiopetuksessa sekä esiopetuksen täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevat lapset. Varhaiskasvatuslasten määrä on keskiarvo tammi-joulukuun ajalta ja esiopetuslasten määrä on keskiarvo tammi-toukokuun ajalta.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Toimialan kuvaus

Sivistystoimi tarjoaa hyvinkääläisille monipuolisia opetus- ja hyvinvointipalveluita. Toimiala toimii kahden lautakunnan (opetuslautakunta sekä kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta) alaisuudessa.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa puolestaan toimii Kulttuuri ja hyvinvointi -palvelualue. Palvelualueen vastuulla on liikuntapalvelut, hyvinvointipalvelut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut sekä museo-, orkesteri-, teatteri ja muu kulttuuritoiminta.

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta vastaa liikunta-, kulttuuri-, nuoriso-, kirjasto- ja museolain määrittämistä tehtävistä sekä Hyvinkääsalin toiminnasta. Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirryttyä 1.1.2019 alkaen Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään (Keusote) ja 1.1.2023 Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle (KUHVA), on uutena merkittävänä tehtävänä tullut kaupungille jäävien hyvinvointipalvelujen koordinointi sekä yhteistyö hyvinvointia ja terveyttä edistävien tahojen kanssa.

Palvelut sijoittuvat pääosin kuntalaisten vapaa-aikaan ja niillä on selkeästi ennaltaehkäisevä sekä sosiaalista ja henkistä hyvinvointia ylläpitävä merkitys kuntalaisten elämään. Lisääntyvien isojen tapahtumien ja näyttelyiden myötä myös taloudellinen ja imagollinen merkitys kaupungille on kasvava.

Muiden kaupungin hallintokuntien ja toimijoiden kanssa tehdään monen tasoista yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, yhteisöllisyyden ja viihtyvyyden mahdollistamiseksi. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat varhaiskasvatus, perusopetus, kaupungin kulttuurilaitokset, KUHVA, seurat, yhdistykset, oppilaitokset, seu-

rakunnat, vapaaehtoiset ja yritykset. Paikallisten toimijoiden lisäksi yksiköillä on runsaasti yhteistyötä, alueellisesti ja valtakunnallisesti eritasoisten toimijoiden kanssa.

Olellaiset tapahtumat

Yleistä

Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelujen osalta alkuvuoden tulokseen ja toimintaan vaikutti edelleen selkeästi koronaepidemia. Eri palvelut olivat osittain tai kokonaan suljettuna. Sulkemisilla oli merkittäviä vaikutuksia palvelualueen alkuvuoden toimintaan ja talouteen. Osa yksiköistä keskittyi sisällön tuottamiseen tai rakentamaan uusia palveluja. Siirtyminen osittaiseen etätööhön muokasi palvelujen tarjontaa ja vaikutti kaikkien työntekijöiden tehtävien hoitamiseen. Ihmiset eivät entiseen tapaan ostaneet lippuja ennakoon, ja tämä näkyi varsinkin Hyvinkääsalin toiminnassa.

Alkuvuoden merkittävin asia oli sivistystoimen palveluverkon valmistelu ja sen hyväksyminen kaupungin valtuuston kokouksessa 13.6.2022. Härkävehmaan koulun toiminta päättyi kesäkuussa ja näin yksi liikuntasali jäi pois käytöstä. Korvaavia tiloja on haettu ja syksyn toiminta päästiin aloittamaan normaalisti.

Kevään ja kesän suuret sekä useat kymmenet pienemmät tapahtumat onnistuivat erinomaisesti. Steelfest, Rockfest, Hyvinkää Soi ja Red Carpet keräsivät yhteensä noin 80 000 osallistujaa. Heinä-elokuussa Hyvinkäälle puolestaan siirrettiin kuudessa viikossa MXGP-osakilpailu; tämän kansainvälisen tapahtuman myötä Hyvinkää-kuvaa levitettiin yli 170 maahan.

Tapahtumat työllistävät laajasti ja niiden elinvoimaa ja paikkakuntien houkuttavuutta lisäävä merkitys on suuri. Kaupunki on solminut yhteistyökumppanuuksia tapahtumajärjestäjien kanssa, minkä myötä on auennut tuntuvia

kansallisia ja kansainvälisiä markkinointi- ja viestintänäkemyksiä. Tapahtumat ovat myös osa kaupungin suhdetoimintaa, jolla tavoitellaan tulevaisuuden kumppanuuksia, uusia yrityskontakteja, kasvavaa kaupunkinäkyvyyttä, ja näiden myötä myös tulovirtaa paikalliseen elinkeinoon.

Vähävaraisten koronamaskeja jaettiin hyvinvointipalveluiden koordinoimana 109 010 kpl. Yhteensä vähävaraisten maskeja on jaettu syksystä 2020 lähtien Hyvinkäällä 430 320 kpl. Hävikkiruokaterminaalin siirtymisestä Hyria säätiöltä Toimari ry:lle käytiin onnistuneet neuvottelut ja kesäkuussa toiminta siirtyi Toimarin vastuulle.

Kirjastopalvelut

Ratamo-kirjastot ottivat käyttöönsä Finna-verkkokirjaston 11.1.2022. Finna.fi kokoaa satojen museoiden, kirjastojen ja arkistojen aineistot yhteen osoitteeseen. Finna-verkkokirjastosta löytyy useita käyttöä helpottavia toimintoja: mm. perheenjäsenten kirjastokortit voi halutesaan liittää omaan tiliin. Hyvinkään kirjastopalveluiden uutiskirje otettiin käyttöön alkuvuodesta. Uutiskirjeen voi tilata kirjaston nettisivujen kautta. Hyvinkään liikuntapalvelut hankki Terveenä työelämässä -hankkeen kautta Hyvinkään kirjastoihin lainattavaksi liikuntavälineitä.

Ratamo-kirjastojen Puhu- poliitikolle -demokratiahanke käynnistyi alkuvuodesta. Hankkeelle myönnettiin rahoitusta 30 000 €. Hanketyöntekijäksi valittiin Noora Tammilehto. Hankkeen myötä selvitetään, millaista demokratiatyötä kirjastoissa voidaan tehdä ja toteutetaan mm. Poliitiikan päiväkahvit -tilaisuuksia. Kevään tilaisuuksissa kaupunkilaisilla oli mahdollisuus osallistua kahteen rentoon kahvitapahtumaan kaupungin päättäjien kanssa. Keväällä kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan luottamus henkilöiden oli mahdollista osallistua Kirjastopassi-haasteeseen. Passin tavoitteena oli tutustuttaa päättäjät kirjastopalveluihin, edistää kirjaston ja päättäjien välistä vuorovaikutusta sekä esitellä lautakunnan jäsenet kirjaston somessa.

Kirjastopalveluille myönnettiin vuodelle 2022 investointimäärärahaa sähköpöytien hankintaan. Sähköpöydät saatiin asennettua pääkirjastoon kesäkuun alussa. Pidempään täyttämättä olleeseen kirjastovirkailijan toimeen myönnettiin täyttölupa maaliskuussa.

Alakoululaisten Luku-Ukuli -lukemiskilpailu järjestettiin jälleen alkuvuodesta. Kilpailuun osallistui 1 271 oppilasta. Lasten lauantai -tapahtuma järjestettiin 7.5. pääkirjastossa. Tapahtumassa oli mahdollista tavata Karvakaverien lukulemmikit ja Kennelliiton lukukoirat, osallistua satutunnille sekä askarrella äitienpäiväkortteja. Edeltävällä

viikolla oli mahdollista tuoda myös pehmoeläin kirjastoon yökylään. Kirjastoon tuotiin kaikkiaan 75 pehmoeläintä yökylään.

Aluehallintovirasto myönsi avustusta kahdelle kirjastopalveluiden hankkeelle; Seniorit mukana digitaalisessa maailmassa hankkeelle 5 000 euroa sekä Musiikkiosaston muodonmuutos - musiikki, media ja mediakasvatus - hankkeelle 10 000 euroa.

Hyvinkään kirjastopalveluissa järjestettiin useita tapahtumia syyskaudella. Lokakuussa uutena toimintamuotona pääkirjastossa aloitti Oppimisen olohuone, jota vetivät Nurmijärven Klubitalon opintovalmentajat. Kyseessä on Erialaisten Oppijoiden Liiton toimintamalli, jossa aikuisille tarjotaan matalan kynnyksen ohjausta oppimisessa ja erilaisissa perustaidoissa. Loppuvuonna pääkirjastossa aloitti myös 7-14-vuotiaille suunnattu Sarjakuvakerho Hyvis.

Hyvinkään kirjastopalvelujen työpaikkakokouksessa päätettiin eri osastojen tavoitteet vuodelle 2023. Aluehallintovirasto myönsi alkusyksystä Ratamo-kirjastojen hankkeelle Kadonneen lukuinnon metsästäjät 15 000 euroa avustusta. Hankkeeseen palkattiin hanketyöntekijä loppuvuodesta.

Ratamo-kirjastot ottivat käyttöönsä syksyllä Axiell Mobiilikirjasto -sovelluksen. Mobiililaitteelle ladattavaan sovellukseen kirjaudutaan kirjastokortin numerolla ja pin-koodilla. Mobiilikirjastossa voi tarkastella ja uusia lainoja, tehdä hakuja ja varauksia sekä tarkistaa kirjastojen yhteystiedot ja aukioloajat. Mobiilikirjastosta löytyy myös sähköinen kirjastokortti.

Ratamo-kirjastojen asiakaskysely järjestettiin loka-marskuussa. Hyvinkään kirjastopalveluiden osalta vastauksia saatiin 285 kappaletta. Kirkes- ja Ratamo-kirjastojen henkilökunnan ensimmäinen yhteinen koulutus- ja tapaamispäivä järjestettiin 18.11. Loppuvuodesta Kirkes- ja Ratamo-kirjastot aloittivat seutulainakuljetusten kilpailutuksen valmistelun. Yksi kirjastovirkailijan toimi oli täyttämättä loppuvuoden (1.10. -31.12.).

Museopalvelut

Vuoden 2022 keskeisin tapahtuma oli museokeskus Taikan avaaminen maaliskuussa. Kaupunginmuseon sekä taidemuseon henkilöstön ja näyttelytilojen onnistunut yhdistyminen Jussintorilla muodosti kaupunkiin uuden ja paljon positiivista palautetta saaneen kulttuuritoimijan.

Museokeskuksen avaamisen yhteydessä uudistettiin museoiden ilmeet ja avattiin myös kaksi uutta näyttelyä museokeskuksen tiloihin: Tie taivaan sineen - Hyvinkään len-

tokenttä 1940–2022 sekä Palsalandia – Tomi Palsan soivat kuvat. Avautuneiden näyttelyiden myötä museo on tuottanut myös aktiivisesti oheishjelmaa kaupunkilaisille ja matkailijoille. Yksi keskeisimpiä yhteistyötapahtumia oli Rockfest. Koronarajoitusten poistuttua avattiin myös Valvillan tehdasmuseo kahden vuoden tauon jälkeen kesävieraille.

Hyvinkään kaupunginmuseo palkittiin Teollisuusperintöseura ry:n toimesta vuoden 2021 teollisuusperintöpalkinnolla, joka jaettiin Nokialla teollisuusperintöpäivien yhteydessä 10.5. Palkinto saatiin museon Rilli-karttasovelluksen ja tutkijapisteen avaamisesta yleisön käyttöön. Lisäksi kevään aikana toteutettiin myös kauppakeskus Willaan valokuvanäyttely kauppakeskuksen täyttäessä 10 vuotta. Vuoden toisena näyttelynä taidemuseolla nähtiin syyskaudella Suomen tunnetuimpiin kuuluvan taiteilijaryhmä IC-98:n Haavoitettu maa, joka puhutteli yleisöä ympäristönäkökulmallaan. Lisäksi tuotettiin Tomi Palsan Rockfest-kuvista näyttelyt kauppakeskus Willaan ja yhteistyössä Nelonen Median kanssa Sanomataloon Helsinkiin. Vuoden aikana kyettiin koululaisten kulttuuripolut toteuttamaan normaalisti lähitoteutuksena.

Syksyn aikana aloitettiin Hyvinkään kaupungin taidekoelman inventointityöt kaupungin ja Keusoten toimipisteissä. Taidemuseo on myös yhdessä muiden kaupungin toimijoiden kanssa edistänyt Hyvinkään kaupungin julkisten taideteosten ja muistomerkkien kunnostusta. Lisäksi kunnostusta vaativat kaupunginmuseon kokoelmiin kuuluvat vanhat paloautot Brisse ja Tulppaani. Brissen ajokunto saatiin vuoden aikana turvattua ja Tulppaanin kunnostustyöt pääsivät alkuun. Tulppaania varten saatiin tilapalveluilta oma huoltotila Hyvinkäänkylän paloasemalta.

Maaliskuusta joulukuun loppuun mennessä museokeskuksen oli tavoittanut 16 874 kävijää, joka on kaikkien aikojen toiseksi suurin kävijämäärä.

Yleinen kulttuuritoimi

Kulttuuripalveluiden kevät ja kesä meni paljolti tapahtumien merkeissä, kun koronarajoitusten poistuttua tapahtumia on taas päästy järjestämään pitkän tauon jälkeen. Tapahtumakesän voidaan todeta sujuneen loistavasti. Toki haasteitakin oli; koronan jälkeen tapahtuma-alaa on puhuttanut mm. lipunmyynnin ennakoimattomuus, pula osaavista työntekijöistä sekä yleisen maailmantilanteen aiheuttama epävarmuus ja kustannusten nousu.

Kesäkuussa Hyvinkään kesätapahtumista suurin Rockfest, pääsi 60 000 tuhannen kävijän tavoitteeseensa ja tuotti lisäarvoa paikallisille yrityksille arviolta noin yhdeksän miljoonan euron edestä. Hyvinkää Soi -festivaali

päästiin heinäkuussa viimein järjestämään kahden vuoden koronalykkäysten jälkeen ja veti noin 6000 kävijää Villatehtaan alueelle. Heinä-elokuussa Hyvinkäälle puolestaan siirrettiin kuudessa viikossa MXGP-osakilpailu; tämän kansainvälisen tapahtuman myötä Hyvinkää-kuvaa levitettiin yli 170 maahan. Tapahtumakesän päätti vuosittain elo–syyskuun vaihteessa järjestettävä Red Carpet –festari. Näiden lisäksi on järjestetty tai oltu mukana mahdollistamassa kymmeniä isompia ja pienempiä tapahtumia, mm. Noitametsä-pääsiäistapahtuma, HYNK PNKRCK, Mummodisco, Hyvinkään vappu, Yhden Päivän Juttu, toriterassin avajaiset, Lystilauantai ja Kaukas Elofolk. Kesäkuun toisena viikonloppuna Hyvinkäällä vietettiin tapahtumien superpäivää, kun kaupungissa järjestettiin samanaikaisesti anime-, manga- ja pelitapahtuma Hypecon Villatehtaalla, Karjalaisen Nuorisoliiton ja Suomen Kansantanssin Ystävien yhteinen kesäjuhla Hoijakka 2022, Pesisstadion Live -konsertti Pihkalassa sekä Sveitsin Yöjuoksu -juoksutapahtuma Sveitsin maastoissa. Kulttuuripalvelut koordinoi tapahtumia koskevaa yhteistyötä kaupungin, tapahtumajärjestäjien ja muiden viranomaisien välillä.

Kulttuuripalvelut on ollut myös vahvasti mukana yhteistyöhankkeessa, jonka puitteissa Hyvinkään torille avattiin vuonna 2021 uusi 300-paikkainen toriterassi. Toriterassi oli vuonna 2022 avoinna kesäkuun alusta elokuun puoliväliin ja tarjosi ravintolapalveluiden lisäksi monipuolista kulttuuriohjelmaa useiden konserttien ja muiden tapahtumien muodossa.

Kulttuuripalvelut tekee tiivistä yhteistyötä viestinnän yksikön kanssa; mm. tammikuussa julkaistiin vuoden ensimmäinen Hyvinkää-lehti, toukokuussa järjestettiin Hyvinkääsalissa kesätapahtumien yhteinen mediatilaisuus ja loppuvuoden aikana päivitetään Visit Hyvinkää -sivusto uuteen versioon.

Kulttuuripalveluiden henkilöstö on koostunut kulttuuri- ja tapahtumapäällikön lisäksi teknisestä tuottajasta. Teknisen tuottajan irtisanouduttua alkuvuodesta tehtävänkuvaa muutettiin ja kulttuuripalveluissa aloitti uutena kulttuurituottajana Jaana Martinkauppi huhti-toukokuun vaihteessa.

Hyvinkääsali

Hyvinkääsalin kevätkausi 2022 saatiin käytännössä aloitettua vasta maaliskuussa, eli kevään esityskausi jäi normaalia huomattavasti lyhyemmäksi. Kun rajoitukset joulukuussa 2021 tulivat jälleen voimaan, lipunostajien luottamus tapahtumien toteutumiseen romahti lopullisesti, lipunmyynti pysähtyi lähes täysin kolmeksi kuukaudeksi ja tämä vaikutti huomattavasti kevään toimintaan.

Koska jouluhelmikuussa ei myyty lippuja juuri lainkaan, tämä johti alkukevään valtakunnallisten kiertueiden siirtymiseen jälleen, joko loppuvuoteen tai keväälle 2023. Myös yksittäisiä tapahtumia peruttiin / siirrettiin paljon, joten keväällä 2022 ei tapahtumien määrä yltänyt lähellekään normaalia Hyvinkäsalin kevättä.

Kun tapahtumat vihdoinkin saatiin käyntiin ja rajoitukset poistuivat, lipunmyynnin aktivoituminen alkoi hitaasti. Koko kevään lipunmyynti on ollut 30–40 prosenttia normaalia jäljessä. Ukrainan sota ja yleinen epävarma yhteiskunnallinen tilanne näkyivät myös ihmisten ostokäyttäytymisessä heijastuen siten lipunmyyntiinkin. Ongelma on ollut kulttuurialalla yleinen ja koskenut kaikkia tapahtumataloja.

Yleisön lipunostokäyttäytyminen on myös muuttunut, eli lippuja ostetaan vasta huomattavasti lähempänä tapahtuman toteutumisajankohtaa kuin ennen pandemiaa. Tämä on ollut erittäin ongelmallista tapahtumajärjestäjille, sillä normaalisti ennakkomyynnin perusteella on voitu tehdä tuotantopäätöksiä jo aikaisessa vaiheessa, samoin markkinoinnin suunnittelua. Samaan aikaan kuitenkin on ollut pakko mainostaa ja markkinoida tapahtumia, jotta lipunostajat ja yleisö saadaan tietoisiksi tapahtumista sekä jälleen aktivoitumaan yli kahden vuoden hiljaiselon jälkeen. Rajoitusten jatkumisesta ei ollut tietoa alkuvuodesta, joten markkinointitoimenpiteitä tehtiin. Useassa tapahtumassa markkinointitoimet eivät kuitenkaan johtaneet toivottuun lipunmyyntiin ja lisäksi tapahtumia peruttiin viikko kerrallaan, mikä heikensi tulosta.

Kolmen vuoden konserttisiirtojen vuoksi Hyvinkäsalin ohjelmistossa oli jonkin verran ulkomaisia tuotantoja keväällä 2022, ja näiden markkinointia oli jo tehty paljon. Pandemian vuoksi lippuja oli kuitenkin peruttu, mutta tapahtumat täytyi voimassa olevien sopimusten vuoksi toteuttaa. Tämä lisäsi myös majoitus- ja ravitsemuspalveluiden sekä opetus- ja kulttuuripalveluiden kustannuksia, markkinointitoimien lisäksi. Hyvinkäsalin talousarvio 2022 tehtiin osittain ennen pandemiaa (2019) olevien lukujen perusteella, mutta rajoitusten jatkuminen ja lipunmyynnin heikkeneminen keväälle saakka ei mahdollistanut täysin siinä pysymistä.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluissa on vuoden 2022 aikana pyritty palautamaan koronan aiheuttamista haasteista, etenkin kävijämäärän laskun kääntämiseksi nousuun. Tilat ja toiminnot ovat pyörineet suunnitelman mukaisesti niin, että kauppakeskus Willassa sijaitsevassa nuortentila Spotissa on järjestetty nuorten avoimia iltoja viitenä iltana viikossa, nuorisotila Pointissa teemoitetun nuorisotyön ohjaustoimintaa neljänä iltana viikossa ja kohdennetun nuorisotyön kohtaamistila Kopissa nuorten pienryhmiä,

verkostotyötä ja yksilötapaamisia. Lisäksi Spotista on jalkauduttu mahdollisuuksien mukaan nuorten suosimiin kokoontumispaikkoihin, millä on pyritty myös ennaltaehkäisemään ilkkivaltaa ja muuta häiriökäyttäytymistä. Vuoden 2021 aikana pilotoitua Nuorisotyö kylässä -toimintaa on jatkettu vuoden 2022 aikana niissä kylissä, joissa toimintaan on osallistunut nuoria.

Anime- ja pelitapahtuma Hypecon vietti tänä vuonna 10-vuotissyntymäpäiväänsä ja tapahtuma järjestettiin ensimmäistä kertaa kaksipäiväisenä. Hypeconissa kävi lauantaina 4500 ja sunnuntaina 2500 kävijää. Tapahtuma rikkoi aiemman kävijäennätyksensä ja on yksi Suomen suurimmista aiheeseen liittyvistä tapahtumista.

Syyskaudella kohtaamistila Koppi joutui muuttamaan uusiin tiloihin. Syys-joulukuu jouduttiin toimimaan väliaikaisissa tiloissa, kun uusi pysyvämpi tila remontoitiin valmiiksi joulukuun mennessä. Tästä seurasi väliaikaisia muutoksia palveluiden suhteen esimerkiksi nuorille tarjottavien pienryhmien osalta. Samalla tilan nimi muutettiin selkeyden vuoksi kohtaamistila Kopista nuortentila Kopiksi.

Syksyllä järjestettiin yhteistyötahojen kanssa päihdettömään Kasvatetaan yhdessä -tilaisuus. Iltaan osallistui yli 120 osallistujaa (pääasiassa nuorten huoltajia) käsittelemään Hyvinkään ajankohtaisia päihde- ja huumeasioita etenkin nuorten näkökulmasta.

Liikuntapalvelut

Tammikuun liikuntapalvelut olivat suljettuina koronarajoitusten vuoksi. Liikuntalaitosten ja ohjatun liikunnan kävijämäärät 1.1.–31.12.2022: Uimala 219 748, Jääturheilu-keskus 85 008, Terveysliikunta 42 243. Liikuntapalvelun henkilöstömäärä oli 17 henkilöä.

Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelma 2022–2030 valmistui elokuussa.

Sivistystoimen tilavaraamon ja Tekniikan ja ympäristön aulapalveluiden yhdistymishanke käynnistyi kesäkuussa. Sveitsin uimalan huoltosulku oli 23.5.–3.6. Sulun syynä oli takuuhuolto ja korjaukset sekä vuosittainen perussiivous. Ulkouimala avattiin 4.6. ja uimahalli oli asiakkaiden käytössä iltaisin ja viikonloppuisin. Liikuntapalveluiden järjestämissä uimakouluissa kävi lapsia 12 ryhmässä yhteensä 100 lasta. Uimalan kahvila/lipunmyynnin palveluntuottajan kilpailutus päättyi 7.6. Palveluntuottajaksi valittiin hyvinkääläinen FS Wellness Studio Oy.

Tapahtumia: 17.2. Menestyneiden urheilijoiden palkitsemistilaisuus (vuosi 2021), 26.3. Jääturheiluseurojen juhla-gaala Hotel Sveitsissä, 23.4. Hyvinkään Palloseura ry:n 75-vuotistapahtuma Willantorilla, 14.5. Enduron SM-kisat

Vauhtipuistossa, 21.–22.5. Miekkailun SM-kisat Martinhalli ja 11.6. Sveitsin yöjuoksu. Pesäpallon suurleiri 11.–16.7. Suunnistuksen keskimatkojen SM-kisat 10.9.

Investoinnit: Hakalan kentän laajennushanke peruuntui ja korvaavan kentän hanke siirrettiin vuodelle 2023 (Kuhla 18.5.2022§32). Curling hallihanke siirrettiin vuodelle 2023 (Kuhla 28.4§27). Tenniskeskuksen peruskorjaus valmistui ja otettiin vastaan 13.6. Hakalanmäen lähiliikuntapaikan ulkokuntoilupiste valmistui 30.6. Hyvinkään liikuntaolosuhdeselvitys valmistui 31.5. ja eteni päätöksentekoon elokuussa. Yhteistyöhankkeina valmistui kesäkuussa: Sveitsin Padel-kenttä, Beachvolley-keskuksen olosuhteiden parantaminen (vesi, WC) ja Usmin laiturin sekä pukutilojen peruskorjaus. Sveitsin Hiihtokeskuksen sähköjä parannettiin ja kalustohallihanke käynnistyi. Tapainlinnan tekonurmikenttä valmistui lokakuussa. Metsäkaltevan frisbeegolf rata valmistui lokakuussa yhteistyönä Disc Golf Hyvinkää ry:n.

Liikuntasalien käyttöaste tammikuu-toukokuu ja elo-joulukuu arkisin 65 % ja viikonloppuisin 39 %. Saleja käytössä ajankohdasta riippuen 10 – 11. Tilojen käyttöasteeseen on vaikuttanut tilojen koko ja varustus.

Projektit: Kolmevuotinen toisen asteen oppilaille suunnattu Kipinä hyvinvointiin -liikuntahanke päättyi 30.6.

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalveluissa oli vuonna 2022 kaksi työntekijää: hyvinvointipäällikkö ja 1.1.2022 vakituisena aloittanut hyvinvointi- ja osallisuussuunnittelija.

Tärkeimmät toimenpiteet: 1) HVA-valmisteluun osallistuminen, 2) Pelikirja 2.0:n ja Meidän Hyvinkää -kärkihankkeen valmistelu, 3) kaupungin www-sivujen päivittäminen hyte-työn näkökulmasta, 4) Welcome – Hyvinkää in a Nutshell -sivuston rakentaminen ukrainalaisille, 5) alueellisten ja paikallisten hyvinvointisuunnitelmien kartoittaminen ja työnjaon selkeyttäminen sekä laatimiseen ja kuntakorttien täyttämiseen osallistuminen, 6) Hyvinkään hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2022-25 valmistelu ja esitteen julkaiseminen, 7) Hyvinkään hyvinvointikertomuksen 2021 ja –suunnitelman 2022 laatiminen (kv 13.6.2022), 8) selvityksen tekeminen sote-alan yhdistysten avustamisesta (kuhla 3.3.2022) ja STEA-avustuksista (kuhla 15.12.2022), 9) Hyvinvointipalveluiden avustussäännön valmistelu (kuhla 15.12.2022), 10) erillisavustusten (92.000 €) myöntäminen kolmelle hyvinkäläiselle sote-yhdistykselle (kuhla 18.5.2022), 11) hävikkiruokaterminaalitoiminnan toiminnan jatkuvuuden turvaaminen (kuhla 30.6.2022), 12) palvelualueen yhteisen kuntalaiskyselyn (n=285) (kuhla 15.6.2022) ja yhdistyskyselyn (n=74) toteuttaminen (kuhla 15.12.2022), 13) kolmeen opinnäytetyöhön osallistuminen (mm. Hyte-kerroin), 14) Eskola-avustusten jakaminen viimeistä kertaa (kuhla 15.12.2022), 15) tilaisuuksien, koulutusten ym. järjestäminen ja mahdollistaminen kuntalaisille ja ammattilaisille hyte-teemoista sekä 16) kaupungin edustajien kartoittaminen ja nimeäminen alueellisiin hyte-työryhmiin (13 kpl) (kj 29.9.2022).

Tuloslaskelma	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	997 279	1 301 127	2 061 698	2 112 500	-198 000	1 914 500	-613 373
Myyntituotot	44 027	40 488	55 084	37 000	0	37 000	3 488
Maksutuotot	305 608	558 513	1 072 145	1 186 200	-198 000	988 200	-429 687
Tuet ja avustukset	188 493	185 677	94 520	26 200	0	26 200	159 477
Muut toimintatuotot	459 151	516 449	839 949	863 100	0	863 100	-346 651
Toimintakulut	-12 058 171	-12 752 424	-14 271 286	-14 169 447	161 430	-14 008 017	1 255 593
Henkilöstökulut	-3 436 248	-3 619 560	-3 773 840	-3 941 990	46 850	-3 895 140	275 580
Palkat ja palkkiot	-2 667 209	-2 845 535	-2 988 266	-3 067 358		-3 067 358	221 823
Henkilösivukulut	-769 039	-774 025	-785 574	-874 632	46 850	-827 782	53 757
Eläkekulut	-668 090	-667 160	-670 609	-743 106	38 047	-705 059	37 899
Muut henkilösivukulut	-100 949	-106 865	-114 965	-131 526	8 803	-122 723	15 858
Palvelujen ostot	-2 619 186	-3 007 588	-3 226 207	-2 894 764	10 000	-2 884 764	-122 824
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-599 082	-682 756	-655 411	-642 483	14 150	-628 333	-54 423
Avustukset	-804 868	-906 601	-848 572	-658 945	-198 300	-857 245	-49 356
Muut toimintakulut	-4 598 787	-4 535 919	-5 767 257	-6 031 265	288 730	-5 742 535	1 206 616
Toimintakate	-11 060 892	-11 451 297	-12 209 588	-12 056 947	-36 570	-12 093 517	642 220

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan toimintakate toteutui vuonna 2022 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Toimintatuotot toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana ja toimintakulut toteutuivat 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Muun muassa keskitettyjen palveluiden ja yleisen kulttuuritoiminnan palveluiden ostot toteutuivat muutettua talousarviota suurempina.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman toimenpiteet on huomioitu talousarvion mukaisesti.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	66,0	72,0	74	77,0
Määräaikaiset	18,0	20,0	18	14,5
Yhteensä	84,0	92,0	92	91,5
Työpanos	81,4	81,3	81,9	0

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Liikuntapalvelut				
Toimintatunnit	1 443	2 550	3 623	2 400
Asiakasmäärä	439 860	560 312	823 510	883 000
€/asiakas	11,1	9,1	6,5	7,4
Nuorisopalvelut				
Asiakasmäärä	19 384	19 408	22 576	26 000
€/asiakas	46,7	49,4	44,7	43,4
0-28 vuotiaat	14 119	13 520	13 767	13 812
€/0-28 v	64,2	70,8	73,3	81,8
Hyvinkääsali				
Toimintatunnit	599	1 048	1 127	1 400
Tilaisuudet	73	138	146	200
Asiakasmäärä	7 706	11 450	27 712	40 000
Menot, €/asiakas	98,2	73,4	41,9	28,2
Tulot, €/asiakas	17,5	16,9	14,3	11,6
Museotoiminta				
Asiakasmäärä	16 612	16 642	16 875	15 000
€/asiakas	58,4	57,0	58,2	69,8
Yleinen kulttuuritoiminta				
Asukasmäärä	46 574	46 858	46 789	46 885
€/asukas	21,8	23,5	25,0	23,7
Tapahtumakävijät	173 508	205 230	216 000	150 000
€/kävijä	5,9	5,4	5,4	7,4
Kaupunginkirjasto				
Lainausmäärä	544 341	518 555	606 872	630 000
€/laina	4,3	4,4	4,0	3,9
Kävijät	219 672	191 741	232 034	290 000
Aineistomääräraha/asukas	6,6	6,7	6,6	6,5

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Korona on vaikuttanut kulttuuri- ja hyvinvointipalvelualueen toimintaan. Alkuvuonna koronarajoitusten vuoksi Hyvinkääsali ja liikuntapalvelut joutuivat sulkemaan tilojansa käyttäjiltä. Lisäksi kuluttajien ostototumukset ovat muuttuneet koronan aikana. Tämä on huomattavissa etenkin Hyvinkääsalin konserttimyynissä. Kaikesta huolimatta lähes kaikki vuodelle 2022 suunnitellut tapahtumat pystyttiin kuitenkin toteuttamaan.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Ei olennaisia muutoksia.

Tekninen ja ympäristö

Tekninen lautakunta

Hallinto- ja kehittäminen

Tekninen keskus

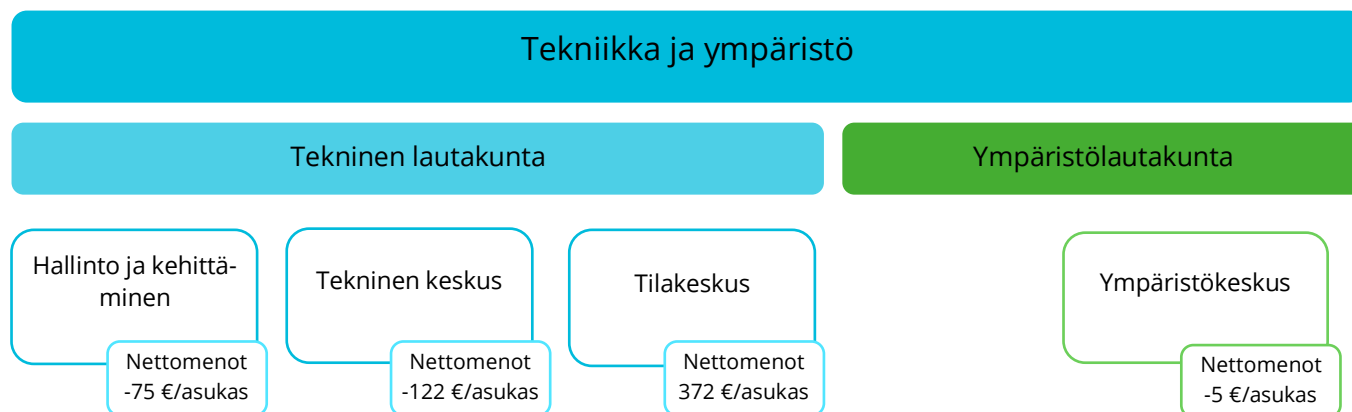
Ateria- ja puhtauspalvelut

Tilakeskus

Ympäristölautakunta

Ympäristökeskus

Tekniikka ja ympäristö

Toimialan kuvaus

Tekniikan ja ympäristön toimiala käsittää teknisen toimen, tilakeskuksen ja ympäristötoimen. Teknisen toimen keskeisenä tehtävänä on ylläpitää ja kehittää kestäväällä tavalla yhdyskunnan muun toiminnan perustana olevaa infrastruktuuria ja muuta rakennettua ympäristöä. Tilakeskus hallitsee kaupungin omistamia ja vuokralle ottamia toimitiloja ja vastaa tilojen hankkimisesta, myymisestä, vuokraamisesta, kiinteistönpidosta, suunnittelusta sekä rakennuttamisesta. Ympäristötoimen keskeisenä tehtävänä on kestävään kehitykseen sitoutuen turvata terveellinen ja viihtyisä elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö.

Toimialan päätehtävänä on yhteensovittaa yhdyskunnan infrastruktuuria, rakennuksia ja muuta rakennettua ympäristöä sekä luonnonympäristöä siten, että ne tarjoavat kaupunkilaisille toimivan, viihtyisän, virikkeellisen, terveellisen ja turvallisen elinympäristön sekä toteuttavat kestävä kehityksen periaatetta.

Tekniikan ja ympäristön toimialan vahvuutena on yhteinen palveluorganisaatio, jonka toiminta perustuu kestävään kehitykseen, asian- ja paikallistuntemukseen sekä toiminnalliseen ja taloudelliseen suorituskykyyn.

Olellaiset tapahtumat

Sahanmäen vanhan kaatopaikan puhdistamisen ensimmäinen vaihe saatiin valmiiksi lokakuussa. Puhdistustyön valvontaraportti on toimitettu työtä valvoneelle Uudenmaan ELY-keskukselle. Kustannukset pysyivät suunnitelmassa tasossa. Puhdistustyöt jatkuvat todennäköisesti vuosina 2023 ja 2024, kun seuraavaksi puhdistettavan alueen päällä oleva rakennus on saatu purettua.

Sähköpalvelut-toimintayksikkö on perustettu 1.7.2022 alkaen tilakeskukseen. Sähköpalvelut-toimintayksikkö muodostettiin kiinteistösähköstä ja Infran sähköpalveluista. Sähköpalvelut vastaavat kaupungin sähkötöistä, työnjohdosta sekä lakisäätteistä sähkölaitteiden käytön johtajan velvoitteista.

Kaupunginhallitus hyväksyi kesäkuussa uuden ympäristöohjelman vuosille 2023–2027.

Henkilöstön työhyvinvoinnin ja pitovoiman parantamiseksi on ympäristökeskuksessa kuluneen vuoden aikana valmisteltu kehittämissuunnitelma, jonka mukaisia toimia jatketaan vuoden 2023 loppuun saakka.

Ukrainan sodan myötä turvallisuuteen on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota. Suomen sähkön riittävyyteen talvipakkasilla on myös varauduttu. Koulujen ja päiväkotien sekä sote-rakennusten toiminta pitää olla mahdollisimman hyvin varmistettua. Varautumista on tehty mm. Varavoimakone ja väestönsuojatarvike hankinnoin. Kaupungin sähköenergiahankinnan suojauksessa on onnistuttu erinomaisesti ja vuoden 2022 sähköenergiatasku on maltillinen suhteessa markkinahintoihin.

TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	54 089 357	56 967 278	59 814 488	56 014 463	694 600	56 709 063	3 105 425
Myyntituotot	17 481 844	18 937 872	17 745 056	17 695 920	0	17 695 920	49 136
Maksutuotot	776 411	852 139	1 585 327	842 000	0	842 000	743 327
Tuet ja avustukset	119 755	246 063	206 686	0	0	0	206 686
Muut toimintatuotot	35 711 346	36 931 205	40 277 419	37 476 543	694 600	38 171 143	2 106 276
Valmistus omaan käyttöön	1 916 533	1 803 960	1 521 377	1 600 000	0	1 600 000	-78 623
Toimintakulut	-55 599 252	-52 583 245	-53 417 018	-52 662 194	112 270	-52 549 925	-867 093
Henkilöstökulut	-14 885 097	-14 585 657	-14 862 643	-15 081 330	0	-15 081 330	218 687
Palkat ja palkkiot	-11 579 903	-11 417 066	-11 711 084	-11 888 161	0	-11 888 161	177 077
Henkilösivukulut	-3 305 193	-3 168 591	-3 151 559	-3 207 969	0	-3 207 969	56 410
Eläkekulut	-2 859 591	-2 760 580	-2 700 223	-2 742 389	0	-2 742 389	42 166
Muut henkilösivukulut	-445 602	-408 011	-451 336	-465 580	0	-465 580	14 244
Palvelujen ostot	-16 295 640	-17 471 271	-17 094 557	-17 363 301	0	-17 363 301	268 744
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 427 022	-6 947 390	-7 513 461	-7 126 538	0	-7 126 538	-386 923
Avustukset	-77 378	-72 729	-88 702	-92 500	0	-92 500	3 798
Muut toimintakulut	-17 914 115	-13 506 197	-13 857 655	-12 998 526	112 270	-12 886 256	-971 399
Toimintakate	406 639	6 187 993	7 918 847	4 952 269	806 870	5 759 139	2 159 708

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	53 217 922	55 990 302	58 080 537	55 055 733	694 600	55 750 333	2 330 204
Myyntituotot	17 420 772	18 819 004	17 609 472	17 578 190	0	17 578 190	31 282
Maksutuotot	15 023	9 796	13 630	6 000	0	6 000	7 630
Tuet ja avustukset	118 933	240 274	187 834	0	0	0	187 834
Muut toimintatuotot	35 663 194	36 921 228	40 269 600	37 471 543	694 600	38 166 143	2 103 457
Valmistus omaan käyttöön	1 916 533	1 799 831	1 510 397	1 600 000	0	1 600 000	-89 603
Toimintakulut	-53 794 390	-50 768 974	-51 445 468	-50 801 424	112 270	-50 689 155	-756 313
Henkilöstökulut	-13 503 359	-13 264 932	-13 452 800	-13 677 152	0	-13 677 152	224 352
Palkat ja palkkiot	-10 477 754	-10 366 729	-10 574 299	-10 754 341	0	-10 754 341	180 042
Henkilösivukulut	-3 025 605	-2 898 203	-2 878 501	-2 922 811	0	-2 922 811	44 310
Eläkekulut	-2 625 294	-2 528 065	-2 472 901	-2 501 252	0	-2 501 252	28 351
Muut henkilösivukulut	-400 312	-370 138	-405 600	-421 559	0	-421 559	15 959
Palvelujen ostot	-15 992 353	-17 145 783	-16 715 777	-17 076 210	0	-17 076 210	360 433
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 414 950	-6 933 788	-7 494 832	-7 115 538	0	-7 115 538	-379 294
Avustukset	-75 378	-71 929	-83 902	-91 500	0	-91 500	7 598
Muut toimintakulut	-17 808 350	-13 352 541	-13 698 157	-12 841 025	112 270	-12 728 755	-969 402
Toimintakate	1 340 065	7 021 159	8 145 466	5 854 309	806 870	6 661 179	1 484 287

Olennaiset tapahtumat

Teknisen lautakunnan toimintakate toteutui muutettua talousarviota parempana, yhteensä 1,5 milj. euroa.

Teknisen lautakunnan toimintatuottoja toteutui 2,1 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Tuet ja avustukset toteutuivat 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana, johtuen mm. liikenne ja viestintävirastolta saadusta joukkoliikenteen tuesta ja ELY-keskukselta saadusta pilaantuneiden maiden puhdistukseen liittyvästä

tuesta. Sahanmäen puhdistamista varten tehdyn varauksen tarkentaminen paransi tuottoja 0,5 milj. euroa. Vuokratuotot toteutuivat 0,8 milj. euroa käyttösuunnitelmaa suurempina. Ateria- ja puhtauspalveluiden myyntituotot toteutuivat arvioitua suurempina.

Valmistus omaan käyttöön toteutui 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana, koska investointeihin tehtävää omaa työtä on pystytty tekemään arvioitua vä-

hemmän. Myöhäisestä keväästä johtuen kesän investointeihin päästiin normaalia myöhemmin ja joitain pieniä osia korvausinvestoinneista myös siirtyi toteutettavaksi vasta seuraavana vuonna.

Toimintakulut toteutuivat 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Henkilöstökulut toteutuivat 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, johtuen täyttämättömistä paikoista. Palveluiden ostot toteutuivat 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempina, johtuen aluepelastuslaitokselta saaduista palautuksista, jotka johtuvat hyvinvointialueuudistuksesta sekä se, että Sveitsin lukiota ja Härkävehmaan koulua ei purettu vielä vuonna 2022. Purkamiseen varattuja määrärahoja jäi käyttämättä ja osa niistä käytettiin muihin pienempiin purkukohteisiin. Aineet tavarat ja tarvikkeet, toteutuivat 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota heikompina, johtuen energiakustannusten ja rakennusmateriaalien noususta. Muut toimintakulut toteutuivat 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana johtuen mm. ulkoa vuokrattujen tilojen yhtiövastikkeiden noususta.

Uudet intressitahotapahtumat

Ei ole.

Riski- ja epävarmuustekijäarvio

Taloudelliset riskit

Sahanmäen vanhan kaatopaikan puhdistamisen tehtyä varausta tarkennettiin tilinpäätöksen 2022 yhteydessä.

Nopon vanhan pesulan aiheuttaman pohjaveden pilaantumisen puhdistustyö on vielä kesken. Puhdistus jatkuu lähitulevaisuudessa.

Strategiset riskit

Ei ole.

Vahinkoriskit

Ei ole.

Operatiiviset riskit

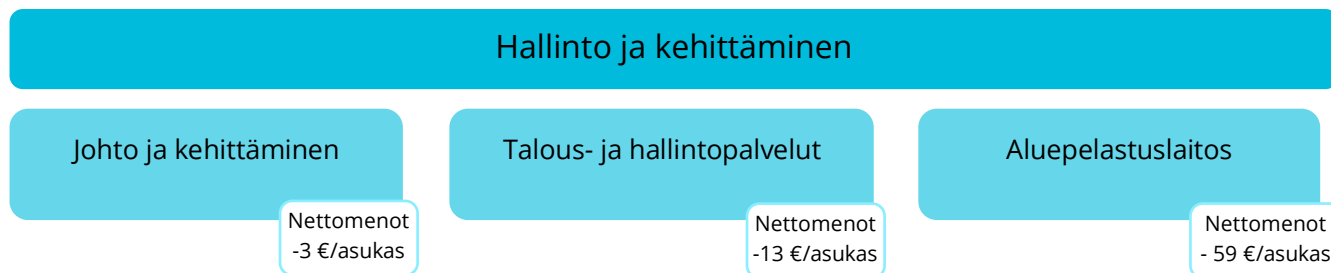
Maailmantilanteesta johtuen energian ja erilaisten materiaalien hankintakustannuksissa on ollut voimakasta nousua.

Oikeustapaukset

Sveitsin Uimalan rakennushankkeesta on jätetty kaupunkia koskeva haaste Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen. Hankkeen pääurakoitsija vaatii kaupungilta 2 733 000 euron maksusuoritusta korkoineen sekä oikeudenkäyntikulujen korvaamista. Kaupungin vastaus asiaan on toimitettu asiamiehen toimesta käräjäoikeuteen 10.6.2022. Asian käsittely ei ole edennyt tämän jälkeen.

Hallinto-oikeudessa on vireillä yksittäisiä valituksia päätöksistä.

Hallinto ja kehittäminen

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palveluiden tarkoitus on taata hyvä hallinto sekä sen läpinäkyvyys ja ajantasaisuus, toimialan palvelualueiden mahdollisimman sujuva toiminta sekä asiakaspalvelu kaupungin sisäisille ja ulkoisille asiakkaille. Hallinnon keskeisiä tehtäviä ovat päätöksenteon tuki, asiakaspalvelu, talous- ja hankintapalvelut, henkilöstöasiat, tietopalvelut sekä kaupungin pysäköinninvalvonta. Toimialan hallinnon kuluista katetaan myös Hyvinkään maksuosuus Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle.

Olellaiset tapahtumat

Nopon pesulan vuonna 1975 tulipalon aiheuttama pohjavedenpuhdistamistyö jatkuu. Puhdistamistyön seuraamiseksi on pidetty Pirkanmaan ja Uudenmaan ELY-keskusten kanssa palaveriteita ja puhdistumisen etenemistä on seurattu näytteiden analysoinnilla. Pirkanmaan ELY-keskus tekee kaupungin kanssa yhteisesti puhdistustyötä ja Uudenmaan ELY-keskus on valvova viranomaisena. Alueella olevan vedenottamon vedenoton aloitusluvalle on saatu jatkoaikaa vuoteen 2032. Toimialan kehittämissäpäivä pidettiin kesäkuussa.

Hallinto ja kehittäminen	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA- muutos	Muutettu TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	390 393	447 484	458 343	588 473	0	588 473	-130 130
Toimintakulut	-4 821 572	-4 715 254	-3 977 555	-4 737 547	0	-4 737 547	759 991
Toimintakate	-4 431 180	-4 267 771	-3 519 213	-4 149 074	0	-4 149 074	629 861

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Palvelualueen toimintakate toteutui 0,6 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuotot toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Myyntituotot, maksutuotot ja avustukset toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Muut toimintatuotot toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana, johtuen pysäköinninvalvonnan tuloista. Toteutuneiden pysäköintivirhemaksujen määrä (TP2022: 7836 kpl) on noin 17 %:a pienempi verrattuna viime vuoteen (TP2021: 9480 kpl) ja 26 %:a pienempi verrattuna koronaa edeltävään aikaan (TP2019: 10534 kpl).

Toimintakuluja toteutui muutettuun talousarvioon nähden 0,8 milj. euroa vähemmän. Henkilöstökulut, aineet tarvikkeet ja tavarat sekä muut toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Palveluiden ostot alittuvat 0,8 milj. euroa. Keski-uudenmaan pelastuslaitokselta saatiin, palautuksia yhteensä 720 000 euroa. Pelastuslaitoksen toiminta siirtyi Hyvinvointialueen alaisuuteen 1.1.2023 alkaen.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Vuoteen 2022 ei ole kohdistunut uusia toimenpiteitä.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Pysäköintivirhemaksujen määrä on edelleen alhaisemalla tasolla kuin ennen koronaa. Teamsin käyttö ja henkilöstön työskentely hybridityömallin mukaisesti ovat arkipäiväistyneet.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Teknisen keskuksen hallintosihteeri aloitti tekemään 50 % osuuden työajastaan tekniikan ja ympäristön hallintoon.

Aulapalveluissa aloitti toukokuussa uusi palvelusihteeri. Pysäköinninvalvonnassa valvontakoordinaattorin tehtävissä ja alueiden luvituksessa oli yksi kesätyöntekijä.

Pysäköinninvalvonnan valvontakoordinaattori vaihtoi uusiin tehtäviin tilakeskukseen ja elokuussa aloitti uusi valvontakoordinaattori, joka siirtyi tehtävään pysäköinnintarkastajan tehtävästä. Lokakuussa aloitti uusi pysäköinnintarkastaja.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	9,0	7,0	10,0	9,0
Määräaikaiset	1,0	1,0	0,0	0,5
Yhteensä	10,0	8,0	10,0	9,5
HTV	13,2	9,8	8,8	

Tekninen keskus

Tekninen keskus

Kunnallistekniikan suunnittelu- ja rakennuttaminen

Nettomenot
-23 €/asukas

Infrapalvelut

Nettomenot
- 98 €/asukas

Ateria- ja puhtauspalvelut

Nettomenot
2 €/asukas

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Tekninen keskus ylläpitää ja hallinnoi kaupungin taajamien katu-, viher- ja muita kaupungin yleisiä alueita sekä ylläpitää ulkoliikuntapaikkoja ja tuottaa yleisten alueiden viranomais- ja lupapalveluita. Tekninen keskus toteuttaa kunnallistekniset investoinnit kunnallistekniikan rakentamishojelman mukaisesti. Tekninen keskus tuottaa myös ateria- ja puhtauspalvelut kaupungin toimialoille.

Olennaiset tapahtumat

Metsäkaltevassa Kravunlaakso 1 C, D ja E alueille rakennettiin kunnallistekniikka noin viidellekymmenelle omakotitontille. Tehtaankulmassa rakennettiin Värimestarin-kaaren loppuosan kunnallistekniikka uusia kerrostalotontteja varten. Hangonsillassa aloitettiin 1 B alueen esirakentaminen rakentamalla orsiveden kuivatusjärjestelmä. Runsasluminen talvi jatkui keskimääräistä pidempään ja myöhästyi myös kesän aikana tehtävien investointien käynnistymistä.

Runsas lumen määrä kasvatti lumenaurauksesta ja varsinkin lumen lumenkaatopaikalle ajosta aiheutuneita kustannuksia merkittävästi. Syksyllä 2022 lumenkaatopaikalla otettiin käyttöön maksullinen puomi ulkopuolisten lumentuojien laskuttamisen mahdollistamiseksi.

Lumimäärää kuvaava sadanta (1 mm vettä = 1 cm lunta) niinä päivinä, kun vuorokauden keskilämpötila Ilmatieteenlaitoksen Hyvinkäänkylän mittauspisteellä oli pakka-
sella:

Hyvinkää, cm	2022	2021	2020
tammi	70	70	24
helmi	38	18	3
maalis	6	17	5
huhti	23	0	0
touko	0	0	0
kesä	0	0	0
heinä	0	0	0
elo	0	0	0
syys	0	0	0
loka	0	0	0
marras	16	5	3
joulu	69	9	9
	220	120	44

Ateria- ja puhtauspalveluiden toimintaan vaikuttivat Riemurinteen päiväkodin toiminnan käynnistyminen vuoden alussa sekä Härkävehmaan koulun toiminnan päättyminen kevätlukukauden jälkeen. Vuoden 2022 alusta lähtien kyläkoulujen ateria- ja puhtauspalvelut siirtyivät kaupungin omaksi toiminnaksi.

Ateriapalvelut:

Ateriapalveluiden organisaatio uudistui. Ateriapalvelu-
asiantuntijan tehtävä jätettiin täyttämättä ja organisaatiota vahvistettiin neljännellä esimiehellä. Ateriapalvelu-
asiantuntijatehtävät jaettiin neljän ateriapalveluesimies-
ten ja ateriapalvelupäällikön kesken.

Ruoankuljetuspalvelut kilpailutettiin ja samalla aterioiden kuljetusten toimintamallia muutettiin.

Koululounaita tarjottiin 1 072 000 ja päiväkotilounaita 357 000.

Puhtauspalvelut:

Siivottavat neliöt vuoden lopussa yhteensä 127 907 m². Elokuussa otettiin käyttöön Pohjoispuiston moduulirakennus (521,5 m²) ja Tapainlinnan koulun laajennusosa (674,5 m²).

Martintalon kouluun hankittiin lokakuussa yhdistelmäkonerobotti.

Tekninen keskus (sisältää ateria- ja puhtauspalvelut)	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	17 600 477	19 375 934	18 327 780	16 955 130	0	16 955 130	1 372 650
Valmistus omaan käyttöön	1 423 395	1 329 269	987 088	1 015 000	0	1 015 000	-27 912
Toimintakulut	-29 433 182	-25 950 707	-25 033 823	-23 642 174	-400 000	-24 042 174	-991 649
Toimintakate	-10 409 311	-5 245 505	-5 718 956	-5 672 044	-400 000	-6 072 044	353 088

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Palvelualue toteutui 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

Toimintatuotot toteutuivat 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Myyntituotot toteutuivat 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana, johtuen Keusotelle myytävien kuljetuspalveluiden sopimuksen päättymisestä. Maksutuotot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Tuet ja avustukset toteutuivat 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana, johtuen mm. liikenne ja viestintävirastolta saadusta joukko liikenteen tuesta ja ELY-keskukselta saadusta pilaantuneiden maiden puhdistukseen liittyvästä tuesta. Muut toimintatuotot toteutuivat 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempina, johtuen myyntituottojen arvioitua suuremmasta toteumasta sekä Sahanmäen varauksen tarkentumisesta, jonka vuoksi varausta purettiin.

Valmistus omaan käyttöön toteutui 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana, sillä investointeihin tehtävää omaa työtä on pystytty tekemään arvioitua vähemmän.

Toimintakulut toteutuivat 0,9 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Henkilöstökulut toteutuivat 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempina. Palvelui-

den ostot toteutuivat 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana, jossa näkyy runsasluminen talvi ja muu hintojen kasvu. Aineet, tavarat ja tarvikkeet 0,6 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Tästä 0,4 milj. euroa on elintarvikkeiden, polttoaineiden ja rakennustarvikkeiden hintojen kasvua. Avustukset ja muut toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti.

Osavuositarkastuksessa tilakeskuksesta siirrettiin tekniseen keskukseseen 0,4 milj. euroa määrärahasiirtona kattamaan ennustettua talousarvioylitystä.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman toimenpiteet on sisällytetty talousarvioon ja ne ovat toteutumassa suunnitellusti.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Sairauspoissaolot ovat kasvaneet ja sijaisia on jouduttu palkkaamaan talousarviossa arvioitua enemmän.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Vuoden aikana teknisen keskuksen vakituisten henkilöstön määrä väheni kymmenellä henkilöllä.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	232,0	221,0	212,0	230,0
Määräaikaiset	18,0	19,0	24,0	5,0
Yhteensä	250,0	240,0	236,0	235,0
HTV	215,6	266,0	259,1	

Ateria- ja puhtauspalvelut

Ateria- ja puhtauspalvelut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	9 090 690	9 775 947	8 962 715	8 540 517	0	8 540 517	422 198
Toimintakulut	-9 070 740	-9 736 404	-8 860 620	-8 534 148	0	-8 534 148	-326 471
Toimintakate	19 950	39 543	102 095	6 369	0	6 369	95 727

Selvitys mahdollisesta poikkeamasta

Ateria- ja puhtauspalveluiden toimintakate toteutui 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatulot toteutuivat 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana, johtuen myyntituottojen ennustettua paremmasta toteumasta. Toimintakulut toteutuivat 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana, johtuen mm. elintarvikkeiden hintojen kasvusta.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman mukaiset säästöt toteutuivat suunnitellusti.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

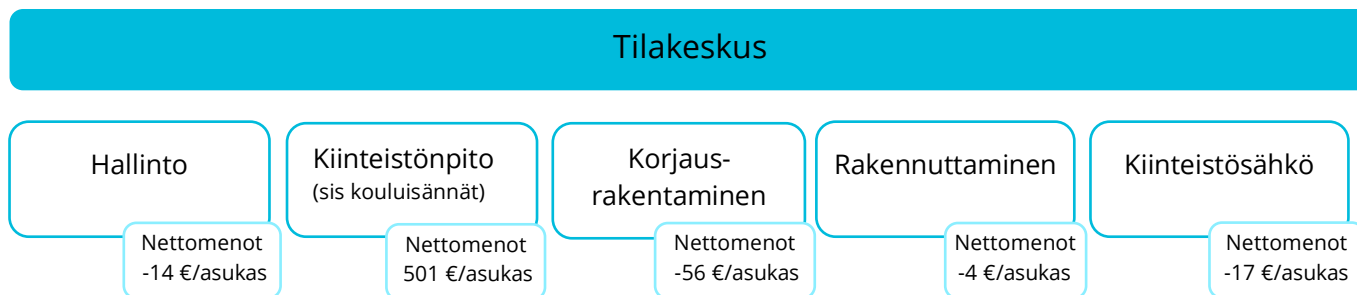
Sairauspoissaolot ovat kasvaneet ja sijaisia on jouduttu palkkaamaan talousarviossa arvioitua enemmän.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	128	127	154,0	
Määräaikaiset	18	16	17,0	
Yhteensä	146,0	143,0	171,0	
HTV	99,9	152,8	154,0	

Tilakeskus

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Tilakeskus hallitsee kaupungin omistamia ja vuokralle otettavia toimitiloja ja vastaa tilojen hankkimisesta, myymisestä, vuokraamisesta, kiinteistönpidosta, suunnittelusta sekä rakennuttamisesta.

Toiminnan pääpainopisteet:

- Toimitilojen hallinnointi ja kehittäminen
- Tilahankkeiden ohjelmointi, rakennuttaminen, isännöintipalvelut ja kiinteistöjen hoito ja huolto
- Terveiden, toimivien ja viihtyisien tilojen tuottaminen ja ylläpito käyttäjille sekä tilojen arvon säilyttäminen
- Sisäisen ja ulkoisen vuokrauspalvelun järjestäminen

Olennaiset tapahtumat

Sveitsin Uimalan laajennuksen rakennushankkeesta on jätetty kaupunkia koskeva haaste Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen. Tricon Oy vaatii kaupungilta vahingonkorvauksena 2 733 400,54 euroa, lisäksi korot sekä oikeudenkäyntikulut. Kaupunki on toimittanut Itä-Uudenmaan käräjäoikeudelle vastineen haasteeseen määräajassa. Haasteen mukainen riskivaraus on huomioitu talousarvion laadinnassa.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen toiminnan alkamista on tilakeskuksessa valmisteltu laatimalla yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa sote-tiloja koskevat uudet vuokrasopimukset, vuokrasopimusten siirtosopimukset ja muut tarvittavat sopimukset sekä toimenpiteet. Kaupunki on siirtänyt merkittäviä ulkoisia vuokrasopimuksia (mm. Rentton Suutarinkadun kiinteistö) hyvinvointialueelle.

Sähköpalvelut-toimintayksikkö on perustettu 1.7.2022 alkaen tilakeskukseen. Sähköpalvelut-toimintayksikkö muodostettiin kiinteistösähköstä ja Infran sähköpalveluista. Sähköpalvelut vastaavat kaupungin sähkötöistä,

työnjohdosta sekä lakisääteistä sähkölaitteiden käytön johtajan velvoitteista.

Lumiset ja liukkaat talvet 21–22 sekä 22–23 ja Ukrainan sodan myötä kiihtynyt inflaatio ovat vaikuttaneet kiinteistönpidon kustannuksiin. Erityisesti lämmitysenergiakustannukset ovat nousseet. Onnistuneesta sähkönhankinnan suojaamisesta johtuen energiakustannukset ovat kuitenkin kokonaisuutena hyvin hallinnassa.

Härkävehmaan koulun ja Sveitsin lukion purkuluvat laitettiin vireille rakennusvalvontaan Teknisen lautakunnan päätöksen mukaisesti ja Härkävehmaan koulun purkulupa myönnettiin joulukuussa. Purku-urakoita ei kuitenkaan ehditty toteuttaa vuoden 2022 aikana.

Sivistystoimen palveluverkkopäätös tehtiin kesäkuussa 2022. Päätöksen mukaisesti Aseman koulun ja Paavolatalon investointihankkeiden valmistelu on käynnistetty vuonna 2022.

Tilakeskuksen kiinteistöjen rakennuttamisen toimintayksikön henkilöstötilanne on ollut erittäin haastava käytännössä koko vuoden 2022. Rakennuttamisessa on ollut yksi vakituinen henkilöstöresurssi helmikuusta 2022 lähtien. Lisäresurssien rekrytointi on kestänyt erittäin pitkään. Tilinpäätöksen laatimisen hetkellä lisärakennuttajaresurssin rekrytoinnissa on lopulta onnistuttu. Tilanne on vaikuttanut henkilöstön jaksamiseen. Kaupungin operatiivinen riski toiminnan talouden ja sopimusten hallinnassa on ollut koholla. Puuttuvaa omaa henkilöstöresursssia on paikattu konsulttiostoin.

Mahdolliseen Ukrainan sodan eskaloitumiseen sekä energiakriisiin on varauduttu tilakeskuksen toimesta mm. varmistamalla kaupungin väestönsuojien toiminta ja varustus, hankkimalla käyttäjille lisävalaisimia sekä laatimalla ohjeistuksia sähkökatkotilanteeseen, tilaamalla varavoimakone kaupungin varikolle sekä tekemällä kiinteistöihin ns. Blackout- testejä.

Tilakeskus	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	35 227 053	36 166 884	39 294 414	37 512 130	694 600	38 206 730	1 087 684
Valmistus omaan käyttöön	493 138	470 562	523 309	585 000		585 000	-61 691
Toimintakulut	-19 539 636	-20 103 012	-22 434 089	-22 421 704	512 270	-21 909 434	-524 655
Toimintakate	16 180 556	16 534 435	17 383 634	15 675 427	1 206 870	16 882 296	501 338
Poistot	-8 149 330	-9 897 876	-8 879 170	-8 200 000	0	-8 200 000	-597 363
Rahoitustuotot- ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	8 031 226	6 636 559	8 504 464	7 475 427	1 206 870	8 682 296	-177 832

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Palvelualue toteutui 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

Toimintatuotot toteutuivat 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Myyntituotot toteutuivat 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Tuet ja avustukset toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Muut toimintatuotot toteutuivat 0,8 milj. euroa muutettua talousarviota parempina. Toimintatuottojen parempi toteuma pitää sisällään mm. Keusotelta takautuvasti laskutettuja kustannuksia liittyen vuokrattuihin kiinteistöihin. Myös muut tilavuokrat toteutuivat arvioitua parempina.

Valmistus omaan käyttöön toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisesti.

Toimintakulut toteutuivat 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Henkilöstökulut toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempina, johtuen täyttämättömistä paikoista. Palveluiden ostot toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempina ja aineet, tavarat ja tarvikkeet 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempina. Muut toimintakulut toteutuivat 0,9 milj. euroa muutettua talousarviota heikompiin.

Toimintakulujen toteuma pitää sisällään energiakustannusten noususta johtuvaa kustannusten nousua, ulkoa vuokrattujen tilojen yhtiövastikkeiden nousua. Sveitsin lukiota ja Härkävehmaan koulua ei purettu vielä vuonna 2022, mutta osa näistä säästyneistä euroista käytettiin muihin, pienempiin purkukohteisiin, kuten Mäkikuumalan tie 20, Päivärinteentie 46, Vanhanmyllynkuja 27 sekä pohjoispuiston väistömoduulikoulun perustamiskustannuksiin.

Osavuosisikatsauksen yhteydessä Tilakeskuksesta siirrettiin määrärahamuutoksena 0,4 milj. euroa Tekniseen keskuksen kattamaan Teknisen keskuksen ennustettua talousarvioylijäämistä.

Sveitsin hiihtokeskuksen laitehallin rakennusurakka käynnistettiin kesällä 2022. Rakennusurakka oli tarkoitus

saada valmiiksi vuoden 2022 aikana. Hallin pystytysurakka viivästyi, koska perustusurakoitsijan töiden aloitus viivästyi tilaajasta riippumattomista syistä. Hallitoimitajan jouduttua yrityssaneeraukseen loppuvuodesta 2022 pysähtyi hallin pystytysurakka, joka osaltaan viivästytti muita käynnissä olleita urakoita. Edellä mainittujen syiden takia laitehallin rakennusurakan loppuunsaattaminen tehdään vuoden 2023 alkupuolella. Laitehallin toteutuneet kustannukset vuonna 2022 olivat 365 392 euroa ja arvioitu kokonaiskustannus on tämän hetken arvion mukaan 520.000 euroa. 20 000 euron ylitys johtuu maanrakennus ja perustamisurakan sekä lattiaurakan ennakoitua korkeammasta hinnasta. Hinnannousu johtuu Ukrainan sodan ja inflaation aiheuttamasta merkittävästä rakennuskustannusten noususta.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Vuoden 2022 kestävän talouden toimenpiteet on otettu huomioon ja sisällytetty talousarvioon.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Koronatilanne tilakeskuksessa on ollut hallinnassa. Henkilöstöä on sairastunut koronaan, mutta suuremmilta massatartunnoilta on vältytty. Toimistohenkilöstön osalta etätyöjärjestelyt ovat mahdollistaneet koronatilanteen hallinnan ilman suurempia negatiivisia vaikutuksia työn tuottavuuteen. Kenttähenkilöstön osalta sairaustapauksissa sijaisjärjestelyt on toistaiseksi pystytty toteuttamaan.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Vuoden 2022 ensimmäisen puolivuotiskauden aikana kiinteistötyönjohtaja on eläköitynyt ja tehtävää jatkaamaan on palkattu uusi kiinteistötyönjohtaja. Merkittävänä uutena rekrytointina kiinteistöisännöitsijä on aloittanut kaupungin palveluksessa toukokuussa. Kaupungin rakennustöiden valvoja on irtisanoutunut tehtävästään helmikuussa. Uutta rakennustöiden valvojaa tai rakennuttajaa ei vuoden aikana pystytty rekrytoimaan rakennuttamisen toimintayksikköön. Merkittävin henkilöstömäärän lisäys on tullut infran sähköpalveluiden henkilöstön siirtyessä 1.7.2022 tilakeskukseen.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	47,0	48,0	55,0	48,0
Määräaikaiset	6,0	1,0	2,0	2,0
Yhteensä	53,0	49,0	57,0	50,0
HTV	51,8	51,1	53,1	

Ylläpidettävät neliöt vuonna 2022

Huoneala, hum²

230 096

Toimintamenot per huoneala, €/hum²

82,97

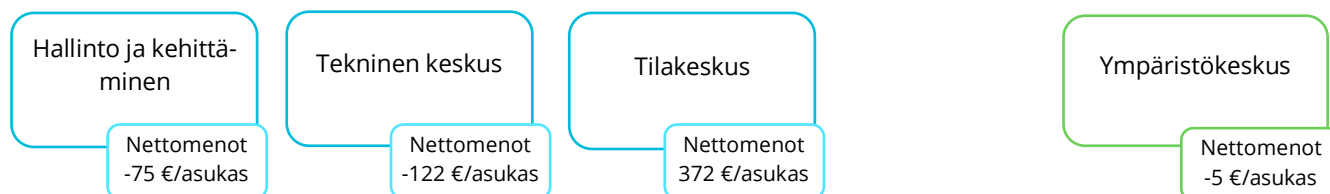

Ympäristölautakunta

Tekniikka ja ympäristö

Tekninen lautakunta

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	871 435	976 976	1 733 951	958 730	0	958 730	775 221
Myyntituotot	61 072	118 868	135 584	117 730	0	117 730	17 854
Maksutuotot	761 388	842 343	1 571 695	836 000	0	836 000	735 696
Tuet ja avustukset	822	5 789	18 852	0	0	0	18 852
Muut toimintatuotot	48 153	9 977	7 819	5 000	0	5 000	2 819
Valmistus omaan käyttöön	0	4129	10 980	0	0	0	10 980
Toimintakulut	-1 804 861	-1 814 271	-1 971 550	-1 860 770	0	-1 860 770	-110 780
Henkilöstökulut	-1 381 738	-1 320 725	-1 409 843	-1 404 178	0	-1 404 178	-5 665
Palkat ja palkkiot	-1 102 150	-1 050 337	-1 136 785	-1 133 820	0	-1 133 820	-17 765
Henkilösivukulut	-279 588	-270 388	-273 058	-285 158	0	-285 158	12 100
Eläkekulut	-234 297	-232 516	-227 322	-241 137	0	-241 137	13 815
Muut henkilösivukulut	-45 291	-37 873	-45 736	-44 021	0	-44 021	-1 715
Palvelujen ostot	-303 287	-325 488	-378 780	-287 091	0	-287 091	-91 689
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 072	-13 602	-18 629	-11 000	0	-11 000	-7 629
Avustukset	-2 000	-800	-4 800	-1 000	0	-1 000	-3 800
Muut toimintakulut	-105 765	-153 656	-159 498	-157 501	0	-157 501	-1 997
Toimintakate	-933 427	-833 166	-226 619	-902 040	0	-902 040	675 421

Olennaiset tapahtumat

Kaupunginhallitus hyväksyi kesäkuussa Hyvinkään ympäristöohjelman vuosille 2023–27. Ympäristöohjelman päivitystyö tehtiin virkatyönä Hyvinkään kaupunkistrategia Pelikirjan päivitystä seuraten sen loppukaudeksi, vuoden 2027 loppuun. Ympäristöohjelma toteuttaa osaltaan Pelikirjan kestävä kehityksen tukipilaria.

Ympäristölautakunta päätti maaliskuussa rauhoittaa omaehtoisesti kaupungin hallinnassa olevat luonnonsuojellisesti arvokkaat alueet metsänkäsittelyyn liittyviltä toimilta toistaiseksi. Alueet kartoitettiin vuonna 2021. Luontokohteille laaditaan myöhemmin tavoite ja hoitosuunnitelma, jonka mukaan kohteiden luonto- ja käyttöarvoja tullaan pitämään yllä.

Uudenmaan ELY-keskus myönsi Hyvinkään kaupungille avustusta KuntaHelmi -erityisavustushankkeisiin. Avustettavat hankkeet ovat lehtojen ja harjurinteiden hoito- ja kunnostustöitä Sveitsinpuiston luonnonsuojelualueella sekä Suomiehen paahde-elinympäristöjen hoitotöitä ja vieraslajien torjuntaa. Työt käynnistyivät toukokuussa ja ne jatkuvat vuodelle 2023.

Hyvinkään kaupunki ja Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä sopivat maaperä- ja pohjavesiasiantuntijan palvelujen tuottamisesta. Sopimuksen tarkoituksena on tehostaa maaperä- ja pohjavesiasioiden hallintaa ja osaamista Hyvinkäällä ja Keski-Uudenmaan veden alueella.

Ympäristökeskuksen yksiköissä on toteutettu useita (6 kpl) rekrytointeja. Henkilöstön työhyvinvoinnin ja pitovoiman parantamiseksi on ympäristökeskuksessa kuluneen

vuoden aikana valmisteltu kehittämissuunnitelma, jonka mukaisia toimia jatketaan vuoden 2023 loppuun saakka.

Ympäristöterveydenhuollossa otettiin käyttöön valvonnan perusmaksu vuoden alusta alkaen. Se on lakisääteinen ja suuruudeltaan 150 euroa. Perusmaksua peritään pääsääntöisesti sekä elintarvike- että terveydensuojelulain mukaisilta toimijoilta.

Hyvinkään kaupungin aiempi sopimus Kanta-Hämeen kuntien kanssa virka-ajan ulkopuolisen kiireellisen eläinlääkäriavun antamisesta purettiin päättymään 31.12.2022 sopimuskumppanien ympäristöterveydenhuollon uudelleenjärjestelyjen vuoksi. Jatkossa virka-ajan ulkopuolisen kiireellisen eläinlääkäriavun tuottaa Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunta. Potilaiden hoito tapahtuu tilakäynneillä tai Saaren eläinklinikan tiloissa Mäntsälässä.

Ruokaviraston valvontatietojärjestelmän (Vati) ja kaupungin laskutuksen yhteensovittaminen on työllistänyt merkittävästi koko ympäristöterveydenhuollon henkilöstöä.

Ympäristöterveydenhuollossa on vuoden aikana toteutettu aluehallintoviraston arviointi- ja ohjauskäynnillä todettuja korjaavia toimenpiteitä. Toimintasääntöön tulleet muutostarpeet vahvistettiin ympäristölautakunnassa maaliskuussa. Vaadittu lakisääteinen henkilötyövuosimäärä (10 htv) saatiin täytettyä määräaikaisen terveystarkastajan viralla, alkaen kesäkuun alusta ja jatkuen ainakin vuoden 2023 loppuun asti. Uusien työntekijöiden rekrytointi ja perehdyttäminen on työllistänyt yksikköä runsaasti. Avoimet virat saatiin kuitenkin täytettyä ja tilanne vakiinnutettua loppuvuodesta.

Rakentaminen on jatkunut Hyvinkäällä vilkkaana. Rakennusvalvonnan henkilöstövajeeseen on saatu apua lisärekrytoinnilla ja yhteistyösopimuksen mukaisesti Järvenpäästä. Rakennustyön aikaisen valvonnan ruuhkaa ei saatu korjaustoimista huolimatta täysin purettua. Rakentamisen kannalta on tärkeää, että rakennusvalvonta pysyy osaltaan tukemaan hankkeita sujuvan lupakäsittelyn ja rakennustyön aikaisen valvonnan muodossa.

Rakennusvalvonnan lupakäsittelyn osalta enintään kahden kuukauden tavoitteellinen käsittelyaika saavutettiin 80 %:ssa seurantajakson aikana tehdyissä lupapäätöksissä. Keskimääräinen käsittelyaika oli 27 työpäivää, vaihteluvälin ollessa 1–164 työpäivää.

Hyvinkää on mukana valtionvarainministeriön rahoittamassa hankkeessa "Kunnan rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin edelleen kehittäminen ja prosessien automatisointi (RAVA3Pro). Hanketta hallinnoi Helsingin kaupunki ja siinä on mukana 23 kuntaa. Tavoitteena on kehittää tietomallipohjaisia (3D) lupa- ja valvontaprosesseja. Hanke päättyi 31.10.2023.

Uudet intressitahotapahtumat

Ei uusia intressitahotapahtumia.

Riski- ja epävarmuustekijäarvio

Taloudelliset riskit

Ympäristökeskuksen palveluyksiköiden toimintatuotot koostuvat pääosin viranomaistoimintaan liittyvistä lupa- ja valvontamaksuista. Maksutulojen vaihteluun on vaikea varautua. Maksutuloihin vaikuttaa mm. muutokset yleisessä taloustilanteessa ja erityisesti rakentamisessa. Käsiteltävien lupa-asioiden määrä ja laatu vaihtelevat vuositasolla Ympäristökeskuksesta riippumattomista syistä. Vuonna 2022 rakennusvalvonnan lupamaksutulot olivat poikkeuksellisen suuret, johtuen yhden erityisen suuren rakennushankkeen lupamaksutuloista.

Ympäristökeskuksessa ei realisoitunut vahingonkorvauksia tilikauden aikana. Korvausvelvollisuus esimerkiksi virheellisestä päätöksestä tai työvirheen takia aiheuttaa taloudellista riskiä, koska tietyissä tilanteissa voidaan taloudellinen vahinko joutua korvaamaan asiakkaalle.

Strategiset riskit

Riskinhallinnan työkaluina ovat lainsäädännön ja toimintaympäristön muutosten seuraaminen sekä aktiivinen osallistuminen muutosten valmisteluun.

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että ympäristöterveydenhuollon järjestäminen osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta selvitetään. Aluehallinnon ja monialaisten maakuntien parlamentaarinen selvitys valmistui 26.1.2021. Selvityksessä sote-uudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaisille hyvinvointialueille siirrettäisiin kuntien nykyisin hoitamat ympäristöterveydenhuollon huollon tehtävät 1.1.2026. Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluvat terveydensuojelu, tupakkavalvonta, eläinlääkintähuolto ja elintarvikevalvonta. Ympäristöterveydenhuollon järjestämisen jatkuva ja pitkittynyt epävarmuus heikentää työvoiman saantia, vaikeuttaa kehitystyötä ja tulevaisuuden toiminnan suunnittelua.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus on edennyt. Hallitus on antanut esityksen eduskunnalle rakentamislainsäädännön ja siihen liittyviksi laeiksi.

Vahinkoriskit

Ympäristökeskuksen tehtävänä on tuottaa kuntalaisille, yrityksille ja muille sidosryhmille hyvän hallinnon periaattein asiakaslähtöisiä, luotettavia, laadukkaita ja kustannustehokkaita viranomaispalveluita sekä niihin liittyvää neuvontaa ja ohjausta. Riskinhallinnan työkaluina ovat mm. toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittäminen, lainsäädännön ja toimintaympäristön muutoksien seuraaminen, aktiivinen tiedottaminen, henkilöstön kou-

luttaminen ja yhteistyöverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen. Vuonna 2022 ympäristökeskuksen henkilöstö osallistui mm. asiakaskokemuksen yhteiskehittämiseen palvelumuotoilemalla.

Operatiiviset riskit

Pieni organisaatio on näyttänyt haavoittuvuuttaan vuoden aikana. Yksittäisten työntekijöiden pidempiaikaiset poissaolot aiheuttavat työkuorman kasaantumista, mikä on tuottanut asiakaspalveluun viivettä. Tämä on aiheuttanut oikeutetusti kielteistä asiakaspalautetta. Tilannetta on korjattu mm. rekrytoimalla määräaikaista henkilöstöä ruuhkan purkamiseksi.

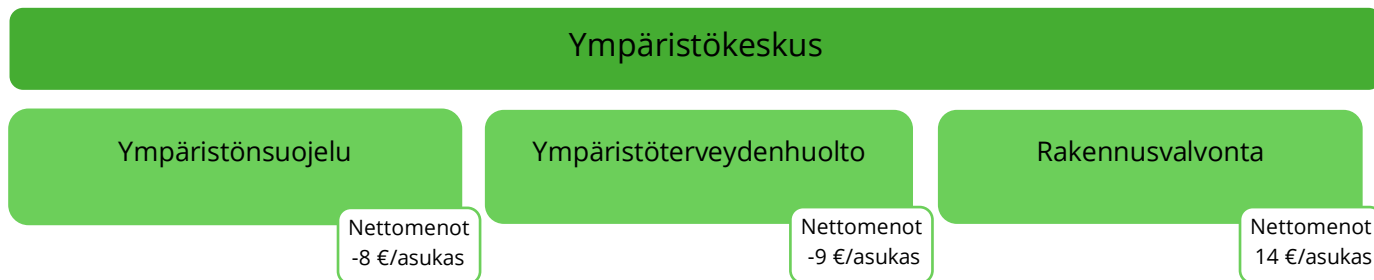
Tiedonhallinta on pääosin sähköisissä tietojärjestelmissä. IT-ratkaisut sovelluksineen ovat toimistotyön tärkein työkalu. Merkittävimpänä riskitekijänä voidaan pitää IT-järjestelmien toimintavarmuutta.

COVID-19 pandemia käynnisti monia muutoksia palveluntuotannossa. Käyttöön otettuja hyviä toimintamalleja on kehitetty edelleen. Teamsin käyttö ja henkilöstön työskentely hybridityömallin mukaisesti ovat arkipäiväistyneet. Vakavan pandemian uhka on väistynyt ja loputkin rajoitukset on purettu kuluvan vuoden aikana. Koronatartuntoja toki tavataan edelleen.

Oikeustapaukset

Hallinto-oikeudessa on vireillä yksittäisiä valituksia päätöksistä.

Ympäristökeskus

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Ympäristökeskus on palvelu- ja tulosalue, joka huolehtii kaupungin rakennusvalvonta-, ympäristön ja luonnonsuojelu-, asuntotoimen- sekä ympäristöterveydenhuoltopalveluista viranomaistehtävineen.

Ympäristölautakunta/hallinnon tehtävänä on palvelualueen lautakunta-, hallintopalvelujen tuottaminen sekä ympäristökeskuksen toiminnan johtaminen, kehittäminen, valvonta ja ohjaus kaupungin ja toimialan yhteisten periaatteiden, tulos- ja palvelutavoitteiden mukaisesti.

Ympäristöpalvelu huolehtii ympäristön- ja luonnonsuojelusta sekä niihin liittyvästä tiedotuksesta ja valistuksesta, ympäristön tilan seurannasta, ympäristönsuojeluhankkeiden toteuttamisesta sekä lupa- ja valvontaviranomaispalveluista tavoitteena turvata terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja virikkeitä antava elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on ennaltaehkäisevä ympäristönsuojelutyö. Kestävän kehityksen toimintaa ja kaupunkiorganisaation ympäristönhallintaa ohjataan ympäristöpalvelusta.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioiden valvotaan viime kädessä ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikkeiden, tupakkalain ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla valvoa rakentamista ja rakennettua ympäristöä sekä kaavoituksen toteutumista. Rakennusvalvonta antaa rakentamisen neuvontaa ja ohjausta sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat ja suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset. Rakennusvalvonnalle kuuluvat myös asumiseen liittyvät viranomaistehtävät, kuten asukasvalintojen valvonta sekä korkotukilainat.

Ympäristökeskuksen palveluyksiköiden palvelutuotantoa tuetaan ostopalveluilla sekä valtion ja muiden kuntien kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistämällä alueellisia ja kansallisia yhteistyöverkostoja hyödyntäen. Toimintaa kehitetään yhteistyötä tiivistämällä kaupungin omien palveluyksiköiden kanssa.

Ympäristökeskus	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu TA 2022	Poikkeama
Toimintatuotot	871 435	976 976	1733951	958 730	0	958 730	775 221
Valmistus omaan käyttöön		4 129	10 980	0	0	0	10 980
Toimintakulut	-1 804 861	-1 814 271	-1 971 550	-1 860 770	0	-1 860 770	-110 780
Toimintakate	-933 427	-833 166	-226 619	-902 040	0	-902 040	675 421

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Palvelualueen toimintakate toteutui 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

Toimintatuotot toteutuivat 0,8 milj. euroa muutettua talousarviota parempina. Myyntituotot, tuet ja avustukset sekä muut toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Maksutuotot toteutuivat 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota parempina, johtuen suuren rakennushankkeen lupamaksuista.

Toimintakulut toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Henkilöstökulut, avustukset, aineet tarvikkeet ja tavarat sekä muut toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Palveluiden ostot toteutuivat 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana, johtuen toiminnan kehittämiseen tähtäävillä asiantuntijahankinnoilla. Maksutuotot jäivät arvioista vireillä olleiden maaineshankkeiden lupahakemusten käsittelyn keskeydyttyä YVA- tarpeen arvioinnin vuoksi.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman mukaiset toimet toteutettiin vuonna 2020 ja ne huomioitiin kokonaisuudessaan vuoden 2021 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

COVID-19-pandemian helpottuessa on palvelutuotantoa jatkettu osittain vuonna 2020 käyttöönotetuin uusin toimintamallein. Henkilöstö tekee työtä kaupungin hybridityömallin mukaisesti.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto suoritti arviointi- ja ohjauskäynnin Hyvinkään kaupungin ympäristöterveydenhuollon yksikköön 5.11.2021. Loppuraportissaan 24.2.2022

aluehallintovirasto totesi annettujen tietojen ja lainsäädännön perusteella, että Hyvinkään kaupungin ympäristöterveydenhuollon yksikössä on liian pienet resurssit. Tilanteen korjaamiseksi palkattiin määräaikainen terveystarkastaja terveydensuojelun valvonnan osa-alueelle ajalle 1.6.2022 - 31.12.2023 ja muutettiin 80 %-työajalla toimiva tarkastaja 100 %-työajalle ympäristöterveydenhuollon yksikköön. Em. toimin yksikkö täyttää 10 htv:n lainsäädännössä asetetun vaatimuksen.

Kaupunki päätti perustaa rakennusvalvontaan uuden rakennustarkastajan viran pitkään jatkuneen vaikean ruuhkatilanteen ratkaisemiseksi. Rekrytoitu henkilö aloitti virassa elokuussa.

Ympäristöpalveluun rekrytoitiin määräaikainen ympäristösuunnittelija 8.11.2022 alkaen luparuuhkan purkutehtäviin 2023 helmikuun loppuun saakka.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA2022
Vakinaiset	20,0	19	23,0	21,5
Määräaikaiset	4,0	3	3,0	2
Yhteensä	24,0	22,0	26,0	23,5
HTV	16,3	24,5	25,0	
				Tavoite
Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	2022
Rakennusvalvonta				
Lupapäätökset	328	348	305	350
Vast. työnjohtajan päätökset	458	574	469	450
Lupapäätösten käsittelyaika vireille tulosta, 2 kk:n tavoiteajassa %	73	86	80	100
Ympäristöpalvelu				
Valvontatoimenpiteet, kpl	308	280	311	320
Lupapäätösten käsittelyaika kuuluttamisesta, 4 kk:n tavoiteajassa %	83	66	*)	100
Ympäristöterveydenhuolto				
Valvontatarkastukset	556	554	531	600
Eläinpotilaat	2047	2160	2044	1500
Ilmoitusten ja hakemusten käsittelee 2 viikon tav. ajassa %	93	96	100	95

*) Ympäristöpalvelussa ei tehty ympäristönsuojelu- eikä maa-aineslain mukaisia lupapäätöksiä vuonna 2022.

Talousarvion toteutuminen
Tuloslaskelmaosa
Investointiosa
Rahoitusosa

8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Vuoden 2022 talousarvion tuloslaskelman toteutuminen (1000 euroa, Hyvinkään Vesi ei ole mukana laskelmassa, talousarvio lautakuntien hyväksymien käyttösuunnitelmien mukainen):

Tuloslaskelma Kaupunki (ilman LL), 1000 €	TA 2022	TA muutos	Muutettu TA 2022	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	73 509	2 107	75 615	80 983	5 367
<i>Ilman myyntivoittoja</i>	67 009	507	67 515	72 836	5 827
Myyntituotot	20 152		20 152	20 448	296
Maksutuotot	5 019	-188	4 831	6 151	1 320
Tuet ja avustukset	1 649		1 649	3 003	1 353
Muut toimintatuotot	46 689	2 295	48 984	51 381	2 397
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 655		1 655	1 522	-133
TOIMINTAKULUT	-349 980	-17 306	-367 287	-363 163	4 124
<i>Ilman myyntitappioita</i>	-349 980		-367 287	-363 163	
Henkilöstökulut	-79 330	237	-79 094	-79 738	-645
Palkat ja palkkiot	-62 137	157	-61 980	-62 449	-469
Henkilösivukulut	-17 193	80	-17 113	-17 289	-176
Palvelujen ostot	-217 094	-15 990	-233 084	-226 994	6 090
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-9 609	-192	-9 801	-9 949	-148
Avustukset	-8 349	-818	-9 168	-9 299	-131
Muut toimintakulut	-35 597	-543	-36 140	-37 183	-1 043
TOIMINTAKATE	-274 816	-15 200	-290 016	-280 658	9 358
<i>Ilman myyntivoittoja/tappioita</i>	-278 316	-15 200	-293 516	-288 805	4 711
Verotulot	227 100	13 300	240 400	240 853	453
* kunnallisvero	199 000	3 000	202 000	202 345	345
* yhteisövero	14 100	9 400	23 500	23 542	42
* kiinteistövero	14 000	900	14 900	14 966	66
Valtionosuudet	68 010	2 150	70 160	70 347	187
* peruspalvelujen valtionosuus	55 447	200	55 647	55 675	28
* verotul.perustuva valt.os.tasaus	-4 664	-150	-4 814	-4 817	-3
* opetus- ja kultt. valt.os	-2 485	500	-1 985	-1 819	166
* veromenetysten kompensaatio	19 712	1 600	21 312	21 308	-4
<i>Verorahoitus yhteensä</i>	<i>295 110</i>	<i>15 450</i>	<i>310 560</i>	<i>311 200</i>	<i>640</i>
Rahoitustuotot ja -kulut	-420		-420	589	1 009
Korkotuotot	40		40	62	22
Muut rahoitustuotot	1 860		1 860	2 374	514
Korkokulut	-2 230		-2 230	-1 826	404
Muut rahoituskulut	-90		-90	-20	70
VUOSIKATE	19 874	250	20 124	31 131	11 007
<i>Ilman myyntivoittoja/tappioita</i>	<i>16 374</i>	<i>250</i>	<i>16 624</i>	<i>22 984</i>	<i>6 360</i>
Poistot ja arvonalentumiset	-16 637		-16 637	-16 963	-326
TILIKAUDEN TULOS	3 237	250	3 487	14 167	10 680

Laskelmassa sitovat määrärahat ja tuloarviot on esitetty tummennettuina. Luvut sisältävät myös sisäiset erät.

Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelman toteutumisvertailu sisältää peruskau-pungin toteuman ilman Hyvinkään Vesi -liikelaitosta. Lu-vut sisältävät myös sisäiset erät. Vuoden aikana tehdyistä talousarviomuutoksista on tehty selkoa toimintakerto-muksen alkuosan kappaleessa, jossa käsitellään olennai-sia muutoksia taloudessa ja toiminnassa. Tarkemmin ta-lousarvioylityksiä on esitelty toimialojen osiossa.

Aloittavassa talousarviossa vuoden 2022 tulos oli suunni-teltu 3,2 milj. euroa ylijäämäiseksi. Talousarviomuutosten jälkeen tuloksen arvioitiin muodostuvan 4,6 milj. euroa ylijäämäisenä. Vuoden 2022 talouden toteuman epävarmuustekijöitä olivat Venäjän helmikuussa 2022 aloittama hyökkäyssota Ukraina, koronapandemian jatkuminen, sosiaali- ja terveystalouden kasvupaineet, kesäkuun palkkaratkaisun hinta, hintojen kasvu ja verotulojen kehitys. Kaupungin tilikauden tulokseksi muodostui 14,2 milj. eu-roa, mikä oli 9,6 milj. euroa parempi kuin muutettu ta-lousarvio.

Toimintakate

Vuoden 2022 toimintakate oli -280,7 milj. euroa, toteu-tuen 9,4 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Aloittavaan talousarvioon verrattuna toimintakate toteu-tui 5,8 milj. euroa heikompana.

Toimintatuotot toteutuivat 5,4 milj. euroa muutettua ta-lousarviota parempana, ollen 81,0 milj. euroa. Toiminta-tuottojen sisällä kaikki tulolajit toteutuivat talousarviota paremmin. Maksutuottojen toteumassa näkyy erityisesti varhaiskasvatuksen tuottojen toteutuminen 0,6 milj. eu-roa talousarviota parempana sekä rakennusvalvonnan lupatuottojen toteutuminen 0,6 milj. euroa arvioitua suu-remmina. Saatujen tukien ja avustusten määrä ylitti ta-lousarvion 1,4 milj. eurolla, tässä näkyy sivistystoimen hankkeisiin saadut arvioitua suuremmat avustustulot. Muut toimintatuotot toteutuivat 2,4 milj. euroa aloittavaa talousarviota suurempina. Tästä 1,5 milj. euroa kohden-tuu sisäisiin tuloihin. Ulkoisten muiden toimintatuotot to-teutuivat 0,9 milj. euroa arvioitua paremmin, josta 0,5 milj. euroa liittyy Sahanmäen vanhan kaatopaikan pakol-lisen varauksen tarkentamiseen ja 0,3 milj. euroa vuokra-tuottojen arvioitua parempaan toteumaan. Aloittavaan talousarvioon nähden muihin tuottoihin sisältyvät myyn-tivoitot ylittivät 1,6 milj. eurolla, toteutuen poikkeukselli-sen suurena. Valmistus omaan käyttöön toteutui hieman talousarviota heikommin. Erään kirjautuu investointeihin kohdentuva oman työn osuus.

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 4,1 milj. eurolla. Aloittavaan talousarvioon nähden toimintakulut ylittivät 13,2 milj. eurolla. Toimintakulujen toteumaksi muodostui 363,2 milj. euroa. Merkittävin poikkeama oli palvelujen ostojen 6,1 milj. euron alitus muutettuun ta-lousarvioon nähden. Palvelujen ostoja toteutui 227,0 milj. euroa ja aloittavaan talousarvioon nähden ne ylittivät

9,9 milj. euroa. Henkilöstökulut ylittivät talousarvion 0,6 milj. eurolla, ollen 79,7 milj. euroa. Henkilöstökulujen yli-tystä selittää omalta osaltaan tuloissa näkyvä saatu han-kerahoitus. Muut toimintakulut ylittivät muutetun talous-arvion 1,0 milj. eurolla, josta 0,5 milj. euroa kohdentuu ul-kosiin menoihin ja tästä 0,3 milj. euroa liittyy vuokrien ja vastikkeiden arvioitua suurempaan toteumaan. Muissa tiliryhmissä erot muutetun talousarvion ja toteuman vä-lillä olivat pienempiä.

Vuosikate

Vuosikate oli 31,1 milj. euroa, mikä oli 11,0 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Verorahoituksesta toteutui 16,1 milj. euroa arvioitua paremmin, kun taas toi-mintakate 5,8 milj. euroa heikommin. Rahoitustuotot ja -kulut poikkesivat muutetusta talousarviosta 1,0 milj. eu-roa.

Verotulot

Vuoden 2022 aloittavassa talousarviossa verotuloihin oli arvioitu 227,1 milj. euroa. Vuoden aikana verotulojen ke-hitys oli arvioitua positiivisempaa ja verotuloarviota nos-tettiin 240,4 milj. euroon. Verotuloja kertyi yhteensä 240,9 milj. euroa, mikä oli 0,5 milj. euroa muutettua ta-lousarviota enemmän ja 13,8 milj. euroa alkuperäistä ta-lousarviota enemmän.

Kunnallisverotuloja kertyi 202,3 milj. euroa, ylittäen muutetun talousarvion 0,3 milj. eurolla. Alkuperäisen ta-lousarvion 199,0 milj. euroon nähden toteuma oli 3,3 milj. euroa enemmän. Kunnallisverotulojen kasvua selittää erityisesti palkkasumman ennakoitua suurempi kasvu vuosina 2021 ja 2022.

Yhteisöverotuloja kertyi 23,5 milj. euroa eli muutetun ta-lousarvion mukaisesti. Aloittavaan talousarvioon nähden yhteisöverotuloa kertyi 9,4 milj. euroa enemmän. Vuoden 2021 valmistuneen verotuksen yhteisövero kasvoi noin 37 prosenttia vuodesta 2020. Lisäksi vuoden 2022 ennak-koverot kehittyivät aiempaa paremmin. Vuoden 2022 ta-lousarviossa oli huomioitu osana koronatukipakettia kuntien yhteisövero-osuuden 10 prosenttiyksikön koro-tuksen päätyminen. Lisäksi arvioon oli sisällytetty kun-tien yhteisöveron jako-osuuden kahden prosenttiyksikön korotuksen, jolla kompensoitiin varhaiskasvatusmaksu-ten alentamisen kustannuksia.

Kiinteistöverotuloja kertyi 15,0 milj. euroa eli 0,1 milj. eu-roa muutettua talousarviota enemmän. Aloittavan ta-lousarvion 14,0 milj. euroon nähden toteuma oli 1,0 milj. euroa enemmän. Kiinteistöveron kasvu selittyy pääosin rakennuskustannusindeksin noususta, joka johti raken-nusten jälleenhankinta-arvojen korotukseen nostoen ra-kennusten verotusarvoja. Vuoden 2020 kiinteistövero-tuksen joustavaan valmistusmenettelyyn siirtymisestä ai-heutunut tilitysvaje pieneni vuoden 2022 aikana noin kuuteen prosenttiin. Tämä näkyy osaltaan aiempaa suu-rempana kiinteistöverotulona.

Valtionosuudet

Valtionosuuksia toteutui 70,3 milj. euroa. Muutettuun talousarvioon nähden valtionosuuksia kertyi 0,2 milj. euroa enemmän. Tämä tulee opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksen maksuosuuden toteutumisesta arvioitua pienempänä. Alkuperäiseen talousarvioon nähden opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus toteutui 0,6 milj. euroa paremmin ja kokonaisuudessaan valtionosuuksia toteutui 2,3 milj. euroa alkuperäistä talousarviota enemmän. Merkittävin muutos liittyi verotulomenetysten korvauksien toteutumiseen 1,6 milj. euroa arvioitua parempana. Heinäkuussa tarkistettiin vuoden 2022 verotulomenetysten korvauksien kautta kunnille kompensoitava verotulojen heikennys, joka aiheutuu matkakuluvähennysten väliaikaisesta korottamisesta. Tämän vaikutus oli Hyvinkäälle 1,2 milj. euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottoja toteutui 0,5 milj. euroa arvioitua enemmän, tästä 0,1 milj. euroa oli osinkotuottoa Kuntarahoitukselta ja 0,3 milj. euroa hyvinvointialueuudistukseen liittyen ETEVA kuntayhtymän ylijäämän palautusta. Korokulut toteutuivat 0,4 milj. euroa arvioitua pienempinä. Tähän vaikutti poikkeuksellisen matala korkotaso sekä uusien talousarviolainojen nostamatta jättäminen. Muiden rahoituskulujen arvioitua pienemmässä toteumassa näkyi muun muassa viivästyskorkokulujen väheneminen.

8.3 Investointiosan toteutumisen

Investointimenojen toteuma ilman vesihuoltoa oli 5,7 milj. euroa, mikä alitti alkuperäisen talousarvion 5,9 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 5,7 milj. eurolla. Vesi – liikelaitos mukaan luettuna investointimenojen toteuma oli 11,1 milj. euroa. Kaupungin investointien nettomenot ilman myyntivoittoja ja –tappioita olivat 13,8 milj. euroa ja Hyvinkään Vesi –liikelaitos mukaan luettuna 19,3 milj. euroa.

Maanhankintaan olemassa ollut 1,5 milj. euron määräraha-havarausta käytettiin 0,8 milj. euroa. Pysyvien vastaavien luovutustuloja kertyi 8,9 milj. euroa, joka muodostui lähinnä maanmyyntituloista. Sijoituksissa näkyvien osakkeiden myyntien osuus oli 48 485 euroa.

Talonrakennushankkeisiin käytettiin 5,6 milj. euroa. Varauksista määrärahoista jäi toteutumatta 2,1 milj. euroa. Merkittävin yksittäinen hanke oli Tapainlinnan koulun laajennuksen loppuun saattaminen, johon oli varattu 2,0 milj. euroa ja toteuman ollessa 1,7 milj. euroa. Laajennus otettiin käyttöön elokuussa 2022. Vehkojan koulun peruskorjaukseen varattu 0,7 milj. euron määräraha kului kokonaisuudessaan. Pohjoispuiston väistömoduulikoulu hankittiin vuokraamalla ja investointimäärärahat jäivät tältä osin käyttämättä. Hangonsillan alueen uuden koulun investointimääräraha jäi lähes kokonaisuudessaan käyttämättä vuonna 2022.

Sveitsin Hiihtokeskuksen laajennuksen 0,5 milj. euron määrärahasta käytettiin päättyneenä vuonna 0,4 milj. euroa. Muiden rakennusten peruskorjauksiin ja muutostöihin varattu 2,5 milj. euron määräraha ylittyi 0,2 milj. eurolla ja energiainvestointeihin varattu 0,1 milj. euron määräraha ylittyi hieman. Määrärahaylityksiin on haettu ylitysoikeutta.

Kunnallistekniikan uudisrakentamisen toteuma oli 4,1 milj. euroa. Kunnallistekniikan korvausinvestointeja toteutettiin 2,4 milj. eurolla. Elinkeinopoliittisten tonttien kunnallistekniikan rakentamiseen varatuille määrärahoille ei ollut tarvetta vuonna 2022. Kunnallistekniikan uudisrakentamiseen ja korvausinvestointeihin oli varattu yhteensä 7,1 milj. euroa, josta jäi toteutumatta 0,6 milj. euroa. Liikunta- ja ulkoilualueisiin oli varattu 0,8 milj. euroa. Vuoden aikana määräraha-havarausta pienennettiin 0,2 milj. eurolla ja lopulliseksi toteumaksi muodostui 0,2 milj. euroa. Kokonaisuudessaan kunnallistekniikan investoinnit alittivat talousarvion 1,9 milj. eurolla.

Irtaimen omaisuuden investointeja toteutui 1,0 milj. eurolla, mikä oli 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Teknisen lautakunnan alaiset kalustoinvestoinnit ylittivät hieman varatut määrärahat ja ylitykseen on haettu ylitysoikeutta.

Hyvinkään Veden investointeihin oli varattu 8,6 milj. euroa. Nettoinvestointimenot olivat 5,5 milj. euroa ja ne alittivat talousarvion 3,1 milj. eurolla.

Investointiosan yhteenveto		TA 2022	TA-muutos	Muutettu		Poikkeama
				TA 2022	Toteutunut	
Kiinteä omaisuus	Myynnit	8 500 000	0	8 500 000	8 852 756	352 756
	Menot	-1 500 000	0	-1 500 000	-797 045	702 955
	Netto	7 000 000	0	7 000 000	8 055 711	1 055 711
Sijoitukset	Myynnit				48 485	48 485
	Menot	-100 000	0	-100 000		100 000
	Netto	-100 000	0	-100 000	48 485	148 485
Muut pitkävaikutteiset menot	Menot	-790 000	0	-790 000	-416 882	373 118
	Netto	-790 000	0	-790 000	-416 882	373 118
Talonrakennus						
Opetustoimen rakennukset						
	Menot	-2 000 000	0	-2 000 000	-1 677 125	322 875
	Menot	-680 000	0	-680 000	-667 926	12 074
	Menot	-200 000	0	-200 000	-33 458	166 542
	Menot	-1 500 000	0	-1 500 000	0	1 500 000
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen rakennukset						
	Menot	-500 000	0	-500 000	-366 435	133 565
Muut rakennukset						
	Menot	-200 000	0	-200 000	-27 015	172 985
	Menot	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 696 415	-196 415
	Menot	-100 000	0	-100 000	-146 982	-46 982
Talonrakennus yhteensä	Menot	-7 680 000	0	-7 680 000	-5 581 898	2 098 102
	Netto	-7 680 000	0	-7 680 000	-5 581 898	2 098 102

Investointiosan yhteenveto		TA 2022	TA-muutos	Muutettu TA 2022	Toteutunut	Poikkeama
Kunnallistekniikka						
Kunnallistekniikan uudisrakentaminen	Rahoitus- osuudet	519 000	0	519 000	380 000	-139 000
	Menot	-4 349 000	0	-4 349 000	-4 528 269	-179 269
	Netto	-3 830 000	0	-3 830 000	-4 148 269	-318 269
Kunnallistekniikan korvausinvestoinnit	Menot	-3 270 000	0	-3 270 000	-2 372 925	897 075
	Netto	-3 270 000	0	-3 270 000	-2 372 925	897 075
Elinkeinopoliittiset tontit, kunnallistekniikka	Menot	-1 000 000	0	-1 000 000	0	1 000 000
	Netto	-1 000 000	0	-1 000 000	0	1 000 000
Liikunta- ja ulkoilualueet	Menot	-770 000	200 000	-570 000	-226 956	343 044
	Netto	-770 000	200 000	-570 000	-226 956	343 044
Kunnallistekniikka yhteensä	Rahoitus- osuudet	519 000	0	519 000	380 000	-139 000
	Menot	-9 389 000	200 000	-9 189 000	-7 128 150	2 060 850
	Netto	-8 870 000	200 000	-8 670 000	-6 748 150	1 921 850
Irtain omaisuus	Menot	-560 000	0	-560 000	-387 171	172 829
	Tekniikka ja ympäristö	Menot	-600 000	0	-600 000	-645 420
Irtain omaisuus yhteensä	Menot	-1 160 000	0	-1 160 000	-1 032 591	127 409
	Netto	-1 160 000	0	-1 160 000	-1 032 591	127 409
Investoinnit yhteensä	Myynnit	8 500 000	0	8 500 000	8 901 241	401 241
	Rahoitus- osuudet	519 000	0	519 000	380 000	-139 000
	Menot	-20 619 000	200 000	-20 419 000	-14 956 566	5 462 434
Netto	-11 600 000	200 000	-11 400 000	-5 675 325	5 724 675	
Investointiosasta tuloslaskelmaan siirtyvät erät	Myyntivoitot	6 500 000	1 600 000	8 100 000	8 146 914	46 914
	Myyntitappiot					0
	Netto	6 500 000	1 600 000	8 100 000	8 146 914	46 914
Investoinnit ilman myyntivoittoja/-tappioita	Myynnit	2 000 000	-1 600 000	400 000	754 327	354 327
	Rahoitus- osuudet	519 000	0	519 000	380 000	-139 000
	Menot	-20 619 000	200 000	-20 419 000	-14 956 565	5 462 435
	Netto	-18 100 000	-1 400 000	-19 500 000	-13 822 239	5 677 761
Hyvinkään vesiliikelaitos	Menot	-8 570 000		-8 570 000	-5 453 788	3 116 212
	Netto	-8 570 000	0	-8 570 000	-5 453 788	3 116 212
Koko kaupunki yhteensä	Myynnit	8 500 000	0	8 500 000	8 901 241	401 241
	Rahoitus- osuudet	519 000	0	519 000	380 000	-139 000
	Menot	-29 189 000	200 000	-28 989 000	-20 410 354	8 578 646
	Netto	-20 170 000	200 000	-19 970 000	-11 129 113	8 840 887

8.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisvertailussa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan yhteen laskelmaan tulorahoitus, investoinnit sekä anto- ja otto-lainaus. Rahoitusosan toteutumisvertailun toiminnan ja investointien rahavirran toteutumisen seuranta on tuloslaskelma- ja investointiosissa. Antolainasaamisten sekä lainojen muutosten seuranta toteutetaan rahoitusosan toteutumisvertailussa.

Antolainasaamisten muutoksissa on taseen pysyvien vastaavien sijoitusten ryhmään kuuluvien antolainojen muutokset. Antolainoja ovat mm. kunnan tytäryhteisöille ja muille kunnallisia palveluja tuottaville yhteisöille myönnettyt lainat.

Lainakannan muutoksissa pitkäaikaisten lainojen muutos kertoo, kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys puolestaan kertoo, kuinka paljon lainoja on lyhennetty tilivuoden aikana. Lyhytaikaisten lainojen muutos kertoo lyhytaikaisten lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksen tilivuoden aikana.

Rahoitusosa Kaupunki (ilman LL), 1000 €			Muutettu		
	TA 2022	TA muutos	TA 2022	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	13 374	-250	13 124	20 091	6 967
Vuosikate	19 874	1 350	21 224	31 131	9 907
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset	-6 500	-1 600	-8 100	-11 039	-2 939
Investointien rahavirta	-11 600	200	-11 400	-5 675	5 725
Investointimenot	-20 619	200	-20 419	-14 957	5 462
Rahoitusosuudet investointimenoihin	519		519	380	-139
Pysyvien vastaavien luovutustulot	8 500		8 500	8 901	401
Toiminta ja investoinnit, netto	1 774	-50	1 724	14 416	12 692
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset				159	159
* Antolainasaamisten lisäys				-2	-2
* Antolainasaamisten vähennykset				162	162
Lainakannan muutokset	3 390		3 390	-20 397	-23 787
* Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000		16 000		-16 000
* Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 610		-12 610	-14 969	-2 359
* Lyhytaikaisten lainojen muutos				-5 428	-5 428
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>				-6 060	-6 060
Rahoitustoiminta, netto	3 390		3 390	-26 298	-29 688
Rahavarojen muutos	5 164	-50	5 114	-11 881	-16 996

8.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Määrärahat					Tuloarviot					
	Sitovuus	Alkup. TA2022	Siitä muutos	MTA 2022	TP 2022	Poikkeama	Alkup. TA2022	Siitä muutos	MTA 2022	TP 2022	Poikkeama
Käyttötalousosa											
Päätöksenteko											
Kaupunginvaltuusto	N	234		234	222	13					
Tarkastuslautakunta	N	157		157	148	9					
Keskusvaalilautakunta	N	114		114	-10	124					
Kaupunginhallitus	N	5 867	-5 000	867	690	177					
Kaupungin johto	N	470		470	407	63					
Omaisuuksien tuotot	N						6 500	1 600	8 100	8 140	40
Sosiaali- ja terveyspalvelut	N	173 305	20 700	194 005	188 483	5 523					
Konsernipalvelut ja hallinto											
Elinvoima	N	5 128	-520	4 608	5 275	-667					
Henkilöstö	N	2 579		2 579	2 324	255					
Talous	N	5 230	-200	5 030	4 590	440					
Demokratia ja johdon tuki	N	1 063		1 063	963	100					
Sivistystoimi											
Hallinto ja kehittäminen	N	574		574	581	-6					
Perusopetus	N	43 505	1 391	44 895	44 966	-71					
Yleissivistävä koulutus	N	9 628	108	9 736	9 438	297					
Varhaiskasvatuspalvelut	N	26 357	52	26 409	26 431	-22					
Kulttuuri- ja hyvinvointi	N	12 057	37	12 094	12 210	-116					
Tekniikka ja ympäristö											
Tekn.hallinto ja kehittäminen	N	4 149		4 149	3 519	630					
Tekninen keskus	N	5 672	400	6 072	5 719	353					
Tilakeskus	N						15 675	1 207	16 882	17 384	501
Ympäristökeskus	N	902		902	227	675					
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						227 100	13 300	240 400	240 853	453
Valtionosuudet	B						68 010	2 150	70 160	70 347	187
Korkotulot	B						40		40	62	22
Muut rahoitustulot	B						1 860		1 860	2 374	514
Korkomenot	B	2 230		2 230	1 826	404					
Muut rahoitusmenot	B	90		90	20	70					
Satunnaiset erät	B										
Investointiosa											
Maa- ja vesialueet	N	1 500		1 500	797	703	8 500		8 500	8 853	353
Rakennukset											
Tapainlinnan koulun laajennus	N	2 000		2 000	1 677	323					
Vehkojan koulun peruskorjaus	N	680		680	668	12					
Aseman koulun uudisrakennus	N	200		200		200					
Pohjoispuiston väistömod.koulu	N	1 500		1 500	37	1 463					
Sveitsin Hiihtokeskus, laajennus	N	500		500	366	134					
Liityntäpysäköinti	N	200		200	27	173					
Muut rakennukset	N	2 600		2 600	2 696	-96					
Kiinteät rakenteet ja laitteet	N	8 870	-200	8 670	6 748	1 922					
Koneet ja kalusto	N	1 160		1 160	996	164					
Sijoitukset	N	100		100	-48	148					
Muut pitkävaikutteiset menot	N	790		790	417	373					
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys					2	-2					
Antolainasaamisten vähennys										162	162
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							16 000		16 000		-16 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		12 610		12 610	14 969	-2 359					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					5 428	-5 428					

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomäärä/-tuloarvio

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

9.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	14 502 723,62	15 865 251,75
Maksutuotot	6 151 148,78	5 384 126,01
Tuet ja avustukset	3 037 139,49	3 163 873,21
Vuokratuotot	14 838 911,60	14 530 042,12
Muut tuotot	9 428 526,72	6 464 652,12
	47 958 450,21	45 407 945,21
Valmistus omaan käyttöön	1 754 009,12	1 925 607,19
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-64 060 850,14	-61 204 525,79
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-15 171 040,55	-15 151 119,71
Muut henkilösivukulut	-2 548 579,76	-2 251 039,91
Henkilöstökulut yhteensä	-81 780 470,45	-78 606 685,41
Palvelujen ostot	-212 368 059,35	-191 018 623,72
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 157 537,65	-10 172 599,83
Avustukset	-9 298 849,06	-9 999 642,60
Vuokrat	-9 718 011,52	-9 620 645,05
Muut kulut	-744 978,60	-695 598,69
	-325 067 906,63	-300 113 795,30
TOIMINTAKATE	-275 355 447,30	-252 780 242,90
Verotulot	240 853 176,04	228 072 571,57
Valtionosuudet	70 346 784,00	66 582 236,88
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	61 925,34	55 313,17
Muut rahoitustuotot	1 731 740,62	1 251 529,27
Korkokulut	-1 826 477,57	-1 794 522,69
Muut rahoituskulut	-20 357,94	-82 160,38
	-53 169,55	-569 840,63
VUOSIKATE	35 791 343,19	41 304 724,92
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 767 439,59	-19 857 674,79
Arvonalentumiset	-258 368,71	-2 075 625,29
	-21 025 808,30	-21 933 300,08
TILIKAUDEN TULOS	14 765 534,89	19 371 424,84
Poistoeron lisäys (-) ja vähennys (+)	366 666,72	366 666,72
Varausten lisäys (-) ja vähennys (+)	-5 000 000,00	-5 000 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	10 132 201,61	14 738 091,56

9.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	35 791 343	41 304 725
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-11 039 351	-6 175 097
	<u>24 751 993</u>	<u>35 129 627</u>
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-20 410 353	-21 825 957
Rahoitusosuudet investointimenoihin	380 000	489 612
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 901 241	6 009 063
	<u>-11 129 113</u>	<u>-15 327 282</u>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	13 622 880	19 802 346
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainauksen lisäykset	0	-36 030
Antolainauksen vähennykset	161 584	93 504
	<u>161 584</u>	<u>57 474</u>
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		25 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 968 613	-14 963 538
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 428 403	-29 027 478
	<u>-20 397 017</u>	<u>-18 991 016</u>
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	12 696	-75 527
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	58 375	-708 223
(Lyhytaikaisten saamisten muutos)	0	0
Korottomien velkojen muutos	-581 074	-9 498 406
	<u>-510 003</u>	<u>-10 282 157</u>
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-20 745 436	-29 215 699
RAHAVAROJEN MUUTOS	-7 122 556	-9 413 353
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 31.12.	29 825 612	36 948 168
Rahavarat 1.1.	36 948 168	46 361 522
	<u>-7 122 556</u>	<u>-9 413 353</u>

9.3 Tase

TASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	154 370,11	181 705,45
Muut pitkävaikutteiset menot	420 379,94	436 577,90
	<u>574 750,05</u>	<u>618 283,35</u>
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	43 244 408,20	43 172 256,87
Rakennukset	135 048 494,42	137 770 566,92
Kiinteät rakenteet ja laitteet	73 371 304,19	72 535 948,91
Koneet ja kalusto	2 710 983,77	2 543 761,99
Muut aineelliset hyödykkeet	579 666,41	579 666,41
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 261 467,79	6 290 939,35
	<u>261 216 324,78</u>	<u>262 893 140,45</u>
SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	52 930 512,63	52 959 945,52
Muut lainasaamiset	2 864 623,56	3 026 207,56
Muut saamiset	1 032 086,96	1 032 086,96
	<u>56 827 223,15</u>	<u>57 018 240,04</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	318 618 297,98	320 529 663,84
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Muut toimeksiantojen varat	81 000,00	
	<u>81 000,00</u>	<u>0,00</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
Lainasaamiset	1 934 615,40	2 047 023,25
Siirtosaamiset	2 844,44	8 573,24
	<u>1 937 459,84</u>	<u>2 055 596,49</u>
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	3 271 033,46	2 907 695,32
Lainasaamiset	112 407,85	115 139,78
Muut saamiset	2 313 465,56	2 419 890,02
Siirtosaamiset	1 844 456,18	2 038 876,33
	<u>7 541 363,05</u>	<u>7 481 601,45</u>
SAAMISET YHTEENSÄ	9 478 822,89	9 537 197,94
Rahat ja pankkisaamiset	29 825 612,46	36 948 168,45
VASTAAVAA YHTEENSÄ	358 003 733,33	367 015 030,23

TASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	151 019 243,41	151 019 243,41
Muut omat rahastot	3 862 465,48	3 862 465,48
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	23 996 697,97	9 258 606,41
Tilikauden yli- / alijäämä	10 132 201,61	14 738 091,56
	<u>189 010 608,47</u>	<u>178 878 406,86</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	10 218 796,19	10 585 462,91
VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Investointivaraukset	10 000 000,00	5 000 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	2 048 818,07	4 941 254,77
	<u>2 048 818,07</u>	<u>4 941 254,77</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	194 713,50	101 017,88
	<u>194 713,50</u>	<u>101 017,88</u>
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	94 225 117,53	114 274 527,86
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	9 781 651,84	8 900 657,64
Siirtovelat	10 080,00	16 080,00
	<u>104 016 849,37</u>	<u>123 191 265,50</u>
LYHYTAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 695 885,33	12 615 088,28
Lainat muilta luotonantajilta	2 305 219,05	7 733 622,43
Saadut ennakot	136 914,66	364 123,78
Ostovelat	5 537 155,75	7 330 852,36
Muut velat	1 626 336,37	1 504 855,26
Siirtovelat	15 212 436,57	14 769 080,20
	<u>42 513 947,73</u>	<u>44 317 622,31</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	358 003 733,33	367 015 030,23

9.4 Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	332 796 467,93	324 000 930,69
Toimintakulut	-589 396 168,22	-559 086 330,44
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	199 113,57	138 722,30
TOIMINTAKATE	-256 400 586,72	-234 946 677,45
Verotulot	239 879 905,68	227 348 058,38
Valtionosuudet	70 346 784,00	66 582 236,88
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	52 311,16	33 622,57
Muut rahoitustuotot	952 420,86	531 205,47
Korkokulut	-3 242 181,65	-3 191 383,99
Muut rahoituskulut	-458 233,54	-523 700,65
	-2 695 683,18	-3 150 256,60
VUOSIKATE	51 130 419,78	55 833 361,21
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-34 703 457,09	-33 900 544,00
Omistuksen eliminointierot	-7,80	0,12
Arvonalentumiset	-263 021,58	-2 075 625,29
	-34 966 486,48	-35 976 169,17
TILIKAUDEN TULOS	16 163 933,30	19 857 192,03
Tilinpäätössiirrot	0,00	21 589,12
Tilikauden verot	-543 881,59	-550 652,01
Laskennalliset verot	-133 539,05	267 709,15
Vähemmistöosuudet	-149 033,15	-255 706,34
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	15 337 479,51	19 340 131,95

9.5 Konsernirahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
VARSAINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	51 130 420	55 833 361
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-543 882	-550 652
Tulorahoituksen korjaukset	-11 580 853	-6 731 267
	<u>39 005 685</u>	<u>48 551 442</u>
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-53 023 387	-37 118 242
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 158 585	533 312
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 397 440	7 554 320
	<u>-40 467 362</u>	<u>-29 030 610</u>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 461 677	19 520 832
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainauksen vähennykset	162 053	72 053
	<u>162 053</u>	<u>72 053</u>
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	23 490 613	30 988 814
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 356 173	-27 366 315
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 239 139	-17 874 593
	<u>-12 104 699</u>	<u>-14 252 094</u>
OMAN PÄÄOMAN MUUTOS	-79 854	44 764
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	43 416	-252 350
Vaihto-omaisuuden muutos	-767 861	228 410
Saamisten muutos	478 260	-4 533 294
Korottomien velkojen muutos	5 744 188	-1 849 127
	<u>5 498 003</u>	<u>-6 406 361</u>
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-6 524 497	-20 541 639
RAHAVAROJEN MUUTOS	-7 986 174	-1 020 807
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Kassavarat 31.12.	51 633 180	59 619 354
Kassavarat 1.1.	59 619 354	60 640 161
RAHAVAROJEN MUUTOS	-7 986 174	-1 020 807

9.6 Konsernitase

KONSERNITASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	511 013,59	458 228,97
Muut pitkävaikutteiset menot	4 404 338,29	3 725 976,13
	<u>4 915 351,88</u>	<u>4 184 205,10</u>
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	49 316 850,99	49 335 380,26
Rakennukset	312 609 758,17	322 345 129,33
Kiinteät rakenteet ja laitteet	74 501 513,31	73 713 549,52
Koneet ja kalusto	14 813 947,64	15 548 971,56
Muut aineelliset hyödykkeet	14 432 926,68	13 972 913,42
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	47 768 477,59	25 472 896,11
	<u>513 443 474,37</u>	<u>500 388 840,19</u>
SJOITUKSET		
Tytäryhtiöosakkeet		
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	20 330 453,00	19 892 564,69
Muut osakkeet ja osuudet	3 987 137,55	4 017 541,97
Muut lainasaamiset	1 675 496,00	1 837 548,84
Muut saamiset	339 587,70	339 587,70
	<u>26 332 674,25</u>	<u>26 087 243,20</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	215 887,12
Lahjoitusrahastojen varat	655 268,14	263 985,47
Muut toimeksiantojen varat	577 130,81	688 961,09
	<u>1 232 398,95</u>	<u>1 168 833,68</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 967 227,01	3 199 365,74
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
Lainasaamiset	0,00	869,39
Muut saamiset	459 898,78	2 644,00
Siirtosaamiset	2 844,44	5 728,80
	<u>462 743,22</u>	<u>9 242,19</u>
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	17 159 974,09	13 010 963,21
Lainasaamiset	869,39	3 601,32
Muut saamiset	5 282 188,46	5 127 033,18
Siirtosaamiset	7 404 251,80	12 650 218,49
	<u>29 847 283,73</u>	<u>30 791 816,21</u>
Saamiset yhteensä	30 310 026,95	30 801 058,40
	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	51 633 179,59	59 619 353,70
VASTAAVAA YHTEENSÄ	631 834 333,00	625 448 900,00

KONSERNITASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	151 019 243,41	151 019 243,41
Säätiöiden ja yhdistysten pääoma	219 325,74	219 325,74
Ylikurssirahasto	181 951,62	181 951,62
Muut omat rahastot	3 981 303,65	3 972 966,70
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	56 486 102,46	37 243 405,41
Tilikauden yli- / alijäämä	15 337 479,51	19 340 131,95
	<u>227 225 406,39</u>	<u>211 977 024,83</u>
VÄHEMMISTÖOSUUS	3 159 787,84	3 043 607,46
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	20 227,41	20 227,41
Muut pakolliset varaukset	3 526 659,83	6 375 720,68
	<u>3 546 887,24</u>	<u>6 395 948,09</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	159 905,78	345 465,47
Lahjoitusrahastojen pääomat	770 218,77	365 003,35
Muut toimeksiantojen pääomat	577 130,81	689 805,52
	<u>1 507 255,36</u>	<u>1 400 274,34</u>
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (p)	269 277 895,99	271 932 430,48
Lainat julkisyhteisöiltä (p)	0,00	0,00
Saadut ennakot (p)	48,26	48,26
Ostovelat (p)	99 395,54	
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	20 223 582,26	19 184 795,26
Siirtovelat	10 080,00	16 080,00
Laskennalliset verovelat	5 172 369,44	5 044 118,93
	<u>294 783 371,49</u>	<u>296 177 472,92</u>
LYHYTAIKAINEN		
Joukkovelkakirjalainat (l)	0,00	7 180 200,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (l)	23 715 314,30	25 978 071,70
Lainat julkisyhteisöiltä (l)	0,00	7 207,08
Saadut ennakot (l)	2 320 507,45	4 458 386,14
Ostovelat (l)	30 344 383,31	26 760 477,33
Muut lyhytaikaiset velat	6 007 675,94	5 747 042,32
Siirtovelat	39 223 743,67	36 323 187,78
	<u>101 611 624,67</u>	<u>106 454 572,36</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	631 834 333,00	625 448 900,00

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle."

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa määräisinä tai sitä alempaan arvoon."

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tilinpäätöksessä ei ole ulkomaanrahan määräisiä saamisia tai velkoja.

Johdannaissopimusten käsittely

Tehdyt johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia. Sopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Suojaamistarkoituksessa tehdyt koronvaihtosopimukset on esitetty liitetiedoissa kohdassa Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Sopimuksia on voimassa vuoteen 2025 asti.

Konsernitili

Kaupungin konsernitiliosopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen kaupungin tytäryhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin tilinpäätöksessä sekä rahojen ja pankkisaamisten lisäyksenä että lyhytaikaisena velkana tytäryhteisöille. Vastaavasti tytäryhteisöjen negatiiviset tilien saldot esitetään sekä kaupungin lyhytaikaisena lainasaamisena tytäryhteisöiltä että rahojen ja pankkisaamisten vähennyksenä.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Perustelu tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutoksesta

Ei muutoksia.

3) Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty muutoksia.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätös 2022 pitää sisällään hyvinvointialueuudistuksesta aiheutuvat kertaluonteiset erät:

- Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen ylijäämän palautusarvion 715 621,77 euroa vaikutus näkyy palvelujen ostojen pienemmässä kertymässä.

- ETEVA kuntayhtymä on palauttanut aiempien tilikausien ylijäämiä 153 718,47 euroa 31.8.2022 sekä Uudenmaan Vammaispalveluiden osinkotuotoista ja Elisa Oyj:n osakkeiden myyntituotoista muodostunutta ylijäämän palautusta 162 116,83 euroa. ETEVA kuntayhtymä on suorittanut palautukset jäsenkunnille peruspääomien suhteessa ja Hyvinkään osalta kertaluonteinen yhteensä 315 835,30 euron vaikutus näkyy muissa rahoitustuotoissa.

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen vuoteen tulee ottaa huomioon koronapandemian vaikutukset. Vuoden 2022 vaikutukset olivat edellisvuotta pienempiä.

Valtion korona-avustukset kohdentuivat suoraan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymiin ja näkyivät Hyvinkäälle pienempinä maksuosuuksina. Vuonna 2022 Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä (Keusote) sai korona-avustusta valtiolta 15,7 milj. euroa, josta Hyvinkään osuus oli 3,7 milj. euroa. Keusoten raportoinnin mukaan välittömiä koronakustannuksia kertyi 15,6 milj. euroa, josta Hyvinkäälle kohdentui 3,6 milj. euroa. Lisäksi HUS-kuntayhtymä sai valtiolta korona-avustusta, josta Keusoten osuus oli 1,7 milj. euroa ja Hyvinkään osuus 0,6 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon koronahoitopäivien kustannuksia ei ole eritelty HUS:n laskuissa, joten niiden osalta ei ole tietoa. Vuonna 2021 Keusote sai korona-avustusta valtiolta 64,8 milj. euroa, josta Hyvinkään osuus oli 15,3 milj. euroa. Keusoten raportoinnin mukaan koronakustannuksia kertyi 43,9 milj. euroa, josta Hyvinkäälle kohdentui 10,8 milj. euroa. Valtion korona-avustusten johdosta maksuosuudet Keusotelle olivat 15,3 milj. euroa pienemmät.

Vuonna 2022 kaupungin omassa toiminnassa koronapandemiasta aiheutui edelleen mm. suojavarustekustannuksia, kasvaneita sijaiskustannuksia sekä alkuvuodesta Hyvinkääsalin ja Uimalan lipputulomenetyksiä. Näiden euromääräinen vaikutus ei ole tiedossa. Lisäksi sivistystoimi on saanut valtionavustuksia koronan aiheuttamien poikkeusolojen tasoittamiseksi, joihin on kohdentunut vastaavat kustannukset. Vuonna 2021 erityisesti Hyvinkääsalin ja Uimalan lipputulomenetykset olivat vuotta 2022 suurempia.

Valtion koronatukena yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuutta korotettiin tilapäisesti kymmenellä prosenttiyksiköllä vuosille 2020 ja 2021. Hyvinkäälle korotuksen vaikutus vuonna 2021 oli noin 5,4 milj. euroa. Vuoden 2022 kuntaryhmän jako-osuudessa tätä ei enää ole.

Sahanmäen pakollista varausta tarkennettiin ja tämä paransi tulosta 0,5 milj. euroa.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavaa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhteisö Hyvinkään kaupunki ja ne yhtiöt, joissa Hyvinkään kaupunki suoraan tai välillisesti omistaa yli 50 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan, ja niiden muutos on merkitty konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennalliseen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Negatiiviset vähemmistöosuudet on jätetty yhdistelemättä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu tarvittaessa suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisöjen omia pääomia vastaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

Konsernirakenteen muutokset

Ei muutoksia.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikausien tiedot ovat vertailukelpoiset keskenään olennaisilta osiltaan. (Ks. kohta "Konsernin rakenteen muutokset".)

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtävälueittain	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Konsernipalvelut ja -hallinto sekä päätöksenteko	23 549 413	24 453 862	3 105 569	3 883 336
Sivistystoimi	9 558 702	8 615 200	9 591 768	8 619 074
Tekniikan ja ympäristön toimiala	40 293 774	37 562 404	17 097 271	17 259 432
Sosiaali ja terveystoimet	241 617 545	238 441 033	56 589	47 252
Hyvinkään vesi	9 227 093	9 251 594	9 960 339	10 031 527
Omaisuuksien tuotot	8 549 941	5 676 838	8 146 914	5 567 324
Yhteensä	332 796 468	324 000 931	47 958 450	45 407 945

7) Verotulojen erittely	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Kunnan tulovero	202 344 967	193 250 799
Osuus yhteisöveron tuotosta	23 542 442	13 707 059
Kiinteistövero	14 965 766	21 114 714
Yhteensä	240 853 175	228 072 572

8) Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	55 674 536	53 316 085
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	-4 816 608	-4 487 712
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	2 200 000
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 819 231	-2 219 101
Verotulomenetysten korvaus	21 308 087	17 772 966
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	70 346 784	66 582 237

9) Palvelujen ostojen erittely	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Asiakaspalvelujen ostot	188 432 247	168 060 319
Muiden palvelujen ostot	23 296 568	22 958 305
Palvelujen ostot yhteensä	211 728 815	191 018 624

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi ei ole annettu rahallista tukea.

Konserni- ja tukipalvelujaosto on päättänyt (11.3.2013 / § 18) sopimuksesta, jolla ohjataan kaupungintalon eli kaupungin kokonaan omistaman KOY Villatehtaan kokoustilojen käyttöä. Sopimuksen mukaan mm. valtuustoryhmillä, puolueiden kunnallisjärjestöillä ja paikallisyhdistyksillä sekä puolueiden paikallisilla nuorisjärjestöillä on mahdollisuus käyttää kokous-siiven kokoustiloja ilman kulukorvauksia. Tämän vuokratuen suuruutta ei ole seurattu valtuustoryhmittäin.

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistojen laskennassa on käytetty kaupunginvaltuuston 22.4.1996 tekemää poistosuunnitelmaa sekä siihen myöhemmin tehtyjä tarkistuksia, viimeksi v. 2013. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Ellei hankintameno ja siihen saatu rahoitusosuus ole ollut selvitettävissä, on ennen vuotta 1991 hankitun käyttöomaisuuden poistoperustan laskennan pohjaksi otettu kirjanpitoarvo 31.12.1990.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto 10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto 5-7 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto 20-30 vuotta
- Vedenottamot ja jäteveden puhdistamot	Menojäännöspoisto 15 %
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto 20 %
Vedenjakelu- ja viemäriverkosto	Menojäännöspoisto 10 %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto 20 %
Koneet ja kalusto	Menojäännöspoisto 20-40 %
Soranottoalueet	Käytönmukainen poisto
Taideteokset	Ei poisteta

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Poistosuunnitelmaa 1.1.2013 noudatetaan vuoden 2013 aikana hankittuun omaisuuteen ja vuoden 2014 alusta taseryhmissä rakennukset ja rakennelmat sekä kiinteät rakenteet ja laitteet myös omaisuuteen, joka on hankittu ajalla 1.1.2008 - 31.12.2012.

Ennen 1.1.2008 hankittuun omaisuuteen noudatetaan poistosuunnitelmaa 1.6.2005. Vuoden 2014 menojäännöspoiston pohjaksi on otettu jäännösarvo 31.12.2013.

Rakennus, jonka peruskorjausaste on vähintään 70 %, poistetaan kuten vastaava uudisrakennus. Rakennukset ja rakennelmat ryhmässä aktivointiraja on 30.000 euroa 1.1.2014 alkaen.

Kaupunginhallituksella on oikeus perustellusta syystä yksittäisen kohteen osalta päättää poistoajasta tästä poistosuunnitelmasta poiketen KILA:n poisto-ohjeen mukaisissa rajoissa.

12) Pakollisten varausten muutokset	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Eläkevastuu 1.1. *)	20 227	30 230	0	1 500
Vähennykset tilikaudella	0	-10 002	0	-1 500
Eläkevastuu 31.12.	20 227	20 227	0	0
Yhteistyösop./Valtion kanssa tehtävä jätehuoltotyö 1.1.	308 264	332 024	308 264	332 024
Vähennykset tilikaudella	-24 533	-23 760	-24 533	-23 760
Yhteistyösop./Valtion kanssa tehtävä jätehuoltotyö 31.12.	283 731	308 264	283 731	308 264
Sahanmäen kaatopaikka 1.1.	4 345 809	5 060 000	4 345 809	5 060 000
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	-2 867 903	-714 191	-2 867 903	-714 191
Sahanmäen kaatopaikka 31.12.	1 477 906	4 345 809	1 477 906	4 345 809
Sorakuopan maisemointivaraus 1.1.	287 181	287 181	287 181	287 181
Sorakuopan maisemointivaraus 31.12.	287 181	287 181	287 181	287 181
Potilasvahinkovakuutus 1.1.	1 342 689	1 316 846	0	0
Lisäykset tilikaudella	88 659	25 843	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Potilasvahinkovakuutus 31.12.	1 431 348	1 342 689	0	0
Muut pakolliset varaukset 1.1.	91 777	295 628	0	0
Lisäykset tilikaudella	9 899	38 936	0	0
Vähennykset tilikaudella	-55 183	-242 787	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	46 494	91 777	0	0
Muutos yhteensä	-2 849 061	-925 961	-2 892 437	-739 450

*) Sisältää ns. vanhojen eläkkeiden eläkevastuun.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- voitot ja -tappiot	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Maa-alueiden myyntivoitot	8 306 324	4 924 339	8 127 862	4 924 339
Osakkeiden ja osuuksien myyntivoitot	23 723	712 169	19 052	642 985
Rakennusten myyntivoitot	46 611	0	0	0
Muut myyntivoitot	173 282	40 330	0	0
Luovutusvoitot yhteensä	8 549 941	5 676 838	8 146 914	5 567 324
Maa-alueiden myyntitappiot	0	0	0	0
Osakkeiden myyntitappiot	0	7 055	0	131 677
Rakennuksien myyntitappiot	0	2 842	0	0
Kaluston myyntitappiot	0	0	0	0
Muut myyntitappiot	17 262	3	0	0
Luovutustappiot yhteensä	17 262	9 900	0	131 677

14) Satunnaiset erät

Ei ilmoitettavaa.

15) Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	1 115 835	700 000
Osinkotuotot muista yhteisöistä	133 000	52 000
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	408 994	408 994
Muut rahoitustuotot	73 911	90 535
Yhteensä	1 731 741	1 251 529

16) Poistoeron muutokset

Ei ilmoitettavaa.

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset
Ei ilmoitettavaa.

18) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät
Ei ilmoitettavaa.

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaik. menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	181 705	436 578	618 283
Lisäykset tilikauden aikana	79 371	92 574	171 945
Tilikauden poistot	106 706	108 772	215 478
Poistamaton hankintameno 31.12.	154 370	420 380	574 750

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelli- set hyö- dykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	43 172 257	137 770 567	72 535 949	2 543 762	579 666	6 290 939	262 893 140
Lisäykset tilikauden aikana	797 045	3 597 702	9 855 522	1 070 502		4 917 637	20 238 408
Rahoitusos. tilikauden aikana			380 000				380 000
Vähennykset tilikauden aikana	724 894						724 894
Keskeneräisistä aktivoinnit		2 765 648	2 067 209	55 629		-4 888 487	0
Tilikauden poistot		9 032 985	10 569 870	949 107			20 551 961
Arvonlennukset		52 438	137 506	9 802		58 622	258 369
Poistamaton hankintameno 31.12.	43 244 408	135 048 494	73 371 304	2 710 984	579 666	6 261 468	261 216 325

Maa- ja vesialueet	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Kiinteistöjen liittymismaksut	340 654	400 045	387 987	387 987
Muut maa- ja vesialueet	48 976 197	48 935 335	42 856 421	42 784 270
Yhteensä	49 316 851	49 335 380	43 244 408	43 172 257

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistus- yht.yhteisöt	Kuntayhty- mäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	19 397 540	16 333 176	14 178 033	3 051 197	52 959 946
Vähennykset				29 433	29 433
Hankintameno 31.12.	19 397 540	16 333 176	14 178 033	3 021 764	52 930 513
Arvonlennukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 397 540	16 333 176	14 178 033	3 021 764	52 930 513

Joukkovelkakirjalaina-, muut laina- ja muut saamiset	Saamiset konserni- yhteisöiltä	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 229 618	1 828 677	4 058 295
Vähennykset		161 584	161 584
Hankintameno 31.12.	2 229 618	1 667 093	3 896 711

20-22) Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kunta-konsernin osuus omasta omasta (1000e)	Kunta-konsernin osuus vieraasta omasta (1000e)	Kunta-konsernin osuus tilikauden tuloksesta (1000e)
Tytäryhteisöt						
Hyvinkään Lämpövoima Oy	0125645-4	100,00	100,00	6 897	20 327	1 486
Teknologiakeskus Techvilla Oy	1579776-1	100,00	100,00	94	234	-10
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	0544924-5	100,00	100,00	6 526	76 806	-18
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	1608696-1	65,65	65,65	2 081	37 764	0
Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas	1459683-7	100,00	100,00	5 998	18 822	470
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sveitsi I	2780822-9	100,00	100,00	35	13	-3
Hyvinkään Kaivopihasäätiö	0596215-3	55,56	55,56	252	642	0
Hyvinkään Ravitsemuspalvelut Oy	2546735-2	60,00	60,00	552	531	87
Hyvinkään Vanhustentalosäätiö	0662625-8	54,54	54,54	187	228	0
Lepovilla Oy	2591178-3	0,00	100,00	113	97	-20
			Yhteensä	22 734	155 464	1 992
Kuntayhtymät						
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	1567535-0	3,48	3,48	13 528	53 350	-183
ETEVA kuntayhtymä	0203300-9	7,21	7,21	1 156	3 432	-79
Keski-Uudenmaan Sote kuntayhtymä	2844969-4	23,93	23,93	24	24 786	0
Uudenmaan Liiton kuntayhtymä	0201296-1	3,85	3,85	65	112	-7
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	0125920-9	7,70	7,70	344	29	153
			Yhteensä	15 117	81 709	-116
Yhteis- ja omistusyhteisyyshyhteisöt						
Villa Park Oy	1934130-7	50,00	50,00	0	82	3
Kiinteistö Oy Jussintori	0364948-9	24,49	24,49	1 310	437	0
Kiljavan Sairaala Oy	2841999-7	22,90	22,90	2 873	274	114
Hyria Koulutus Oy *	2250205-2	33,45	33,45	14 457	8 490	233
Yritysvoimala Oy	2286040-7	49,00	49,00	29	27	-7
Koy Martinkaari	2280812-3	21,86	21,86	22	1 350	0
			Yhteensä	18 690	10 660	343
Yhdistelemättömät yhteis- ja omistusyhteisyyshyhteisöt						
Hyria säätiö	0213798-3	25,00	25,00			
Hyvinkään Palvelukotisäätiö	1738668-3	42,86	42,86			
Hyvinkään Veteraanitalosäätiö	0819686-1	42,86	42,86			
Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiö	0451072-9	42,86	42,86			
Pirkonkotisäätiö	0202853-3	42,86	42,86			
Rautatiemuseon säätiö	0202859-2	33,33	33,33			
*Hyria säätiö omistaa Hyria Koulutus Oy:stä 33,26 %.						
Hyvinkään kaupungin osuus säätiön peruspääomasta on 25,00 %.						

23) Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	124 871	0	155 624
Lainasaamiset	1 934 615	111 538	2 046 154	111 538
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	3 440
Yhteensä	1 934 615	236 409	2 046 154	270 603
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	448 412	0	167 553
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	151 206	0	94 390
Yhteensä	0	599 618	0	261 943
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	41 524	0	18 400
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	41 524	0	18 400
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0	2 656 227	0	2 566 118
Lainasaamiset	0	869	869	3 601
Muut saamiset	0	2 313 466	0	2 419 890
Siirtosaamiset	2 844	1 693 250	8 573	1 941 046
Yhteensä	2 844	6 663 812	9 443	6 930 655
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>1 937 460</i>	<i>7 541 363</i>	<i>2 055 596</i>	<i>7 481 601</i>

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni	Konserni	Kaupunki	Kaupunki
	2022	2021	2022	2021
Kelan työterveyshuollon kustannukset	978 455	762 350	341 057	366 869
Palkkajaksotukset	189 245	83 497	0	0
Projektien tulojen jaksotus	1 373 460	823 490	0	0
Joulukuun maksutuottoja	0	0	0	0
Kiinteistö/maakauppasaatavat	0	199 456	0	199 456
Konserniyhteisöiltä	0	0	151 206	0
Ostolaskujen hyvitykset	0	0	0	0
Menoennakot	715 932	1 149 526	715 622	1 145 606
Muut siirtosaamiset	4 150 004	9 637 628	636 571	335 519
Yhteensä	7 407 096	12 655 947	1 844 456	2 047 450

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
25) Oma pääoma				
Peruspääoma 1.1.	151 019 243	151 019 243	151 019 243	151 019 243
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	151 019 243	151 019 243	151 019 243	151 019 243
Säätiöiden ja yhdistysten pääoma 1.1.	219 326	219 326		
Siirretty ed. tilikauden voitoista*				
Osuus säätiöiden pääomasta				
Säätiöiden ja yhdistysten pääoma 31.12.*	219 326	219 326		
Muut omat rahastot, pääoma 1.1	4 154 918	4 224 881	3 862 465	3 862 465
Siirrot rahastoon	8 337			
Siirrot rahastosta		-21 589		
Muut muutokset		-48 374		
Vähemmistöosuuden muutos				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	4 163 255	4 154 918	3 862 465	3 862 465
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	56 583 537	37 150 268	23 996 698	9 258 606
Hankitut yhtiöt				
Poistuneet yhtiöt				
Muut muutokset				
Vähemmistöosuuden muutos				
Säätiöiden pääomat*				
Edellisten tilikauden oikaisu	-97 435	93 137		
Edellisen tilikauden ylijäämä 31.12.	56 486 102	37 243 405	9 258 606	9 258 606
Tilikauden ylijäämä/alijäämä*	15 337 480	19 340 132	14 738 092	14 738 092
Oma pääoma yhteensä 31.12.	227 225 406	211 977 025	178 878 407	178 878 407

26) Erittely poistoeroista

Ei ilmoitettavaa.

27) Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 168 852	41 432 918

28) Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa.

29) Pakolliset varaukset

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Eläkevastuuvaraus	20 227	20 227	0	0
Yhteistyösop./Valtion kanssa tehtävä jätehuoltotyö	283 731	308 264	283 731	308 264
Sahanmäen kaatopaikka	1 477 906	4 345 809	1 477 906	4 345 809
Sorakuopan maisemointivaraus	287 181	287 181	287 181	287 181
Potilasvahinkovakuutus	1 431 348	1 342 689	0	0
Muut pakolliset varaukset	46 494	91 777	0	0
Muutos yhteensä	3 546 887	6 395 948	2 048 818	4 941 255

30) Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

	2022 Pitkäaikaiset	2022 Lyhytaikaiset	2021 Pitkäaikaiset	2021 Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0	553 478	0	518 939
Muut velat	200 899	2 305 219	174 719	7 733 622
Siirtovelat	0	0	0	29 410
Yhteensä	200 899	2 858 697	174 719	8 281 972
Velat kuntayhtymille jossa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	29 148	0	136 000
Siirtovelat	0	27 500	0	975 641
Yhteensä	0	56 648	0	1 111 641
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0	19 843	0	20 539
Muut velat	24 602	0	24 602	0
Yhteensä	24 602	19 843	24 602	20 539
Velat muille				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	94 225 118	17 695 885	114 274 528	12 615 088
Saadut ennakot	0	136 915	0	364 124
Ostovelat	0	4 934 686	0	6 655 374
Muut velat	9 556 150	1 626 336	8 701 336	1 504 855
Siirtovelat	10 080	15 184 937	16 080	13 764 029
Yhteensä	103 791 348	39 578 759	122 991 944	34 903 470
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>104 016 849</i>	<i>42 513 948</i>	<i>123 191 266</i>	<i>44 317 622</i>

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävät sekkitililiimit

Ei ilmoitettavaa.

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
32) Muiden velkojen erittely				
Liittymismaksut	20 223 582	19 182 151	9 781 652	8 900 658
Muut velat	0	2 644	0	0
Yhteensä	20 223 582	19 184 795	9 781 652	8 900 658

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	24 430 468	23 892 187	8 870 146	8 400 172
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	6 100 476	4 562 565	2 446 131	2 079 501
Korkojaksotukset	944 860	571 394	493 789	327 598
Valtionosuusennakot	2 355 548	1 444 391	2 355 548	1 444 391
Sote-menojen jaksotukset			27 500	975 641
Muut siirtovelat	5 402 473	5 868 731	1 019 323	1 557 856
Yhteensä	39 233 824	36 339 268	15 212 437	14 785 159

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	77 450 474	64 747 382	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	92 024 844	69 333 090	0	0
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>92 024 844</i>	<i>69 333 090</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
35) Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 602	2 602	0	0
Vakuudeksi annetut arvopaperit	379 636	379 636	0	0
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>382 237</i>	<i>382 237</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
36) Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Ei ilmoitettavaa.				
37) Muut vakuudet				
Ei ilmoitettavaa.				
	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
38) Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	37 685 842	55 155 469	12 675 360	30 054 367
Maa-alueiden vuokravastuut	13 607 982	13 661 327	867 513	851 808
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	3 764 123	4 915 653	1 868 040	1 591 337
Vuokravastuut yhteensä	55 057 947	73 732 449	15 410 912	32 497 512
<i>-siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat</i>	<i>12 431 364</i>	<i>13 271 365</i>	<i>3 427 024</i>	<i>4 567 003</i>
<i>-siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut</i>	<i>20 111 181</i>	<i>22 487 717</i>	<i>11 118 993</i>	<i>13 274 623</i>
	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
39-40) Vastuusitoumukset ja muut vastuut				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	155 051 644	187 532 599	148 046 171	180 707 063
Jäljellä oleva pääoma	93 136 572	103 003 049	87 617 152	97 048 931
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	4 251 668	4 270 449	4 022 000	4 022 000
Jäljellä oleva pääoma	2 390 200	2 476 523	2 260 154	2 334 406
Kuntien takauskeskus				
Osuus takauskeskuksen takausvastuista	354 910 583	329 302 538	354 910 583	329 302 538
Vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	205 239	215 711	205 239	215 711

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Johdannaiset				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	90 822 183	100 903 442	50 909 091	61 818 182
Käypä arvo yhteensä	5 686 641	-2 687 853	1 350 262	-2 377 988
Lainaan sidotut lyhentyvät koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisten lainojen korkoris- kien suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiin- teiksi.				
Lainojen ja koronvaihtosopimusten pääomat, eräpäivät sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
1291051/1733245 Nordea, erääntymispäivä 15.12.2023				
Nimellisarvo			909 091	1 818 182
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			8 282	-47 393
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	39 955 345	39 738 606	909 091	1 818 182
Käypä arvo yhteensä	4 337 219	-472 306	8 282	-47 393
Koko lainasalkkua suojaavat koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koron- vaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
39493371SA-0273T Danske, erääntymispäivä 1.12.2024				
Nimellisarvo			10 000 000	10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			366 370	-472 226
1168787/1524369 Nordea, erääntymispäivä 17.10.2022				
Nimellisarvo				10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				-229 940
276761 Pohjola, erääntymispäivä 25.7.2023				
Nimellisarvo			10 000 000	10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-17 708	-475 926
1441317/1961682 Nordea, erääntymispäivä 4.12.2023				
Nimellisarvo			10 000 000	10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			222 159	-226 806
1352155/1837849 Nordea, erääntymispäivä 7.5.2024				
Nimellisarvo			10 000 000	10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			216 296	-486 764
1565594/2152245 Nordea, erääntymispäivä 14.8.2025				
Nimellisarvo			10 000 000	10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			554 863	-438 933
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	50 866 838	60 966 589	50 000 000	60 000 000
Käypä arvo yhteensä	1 349 422	-2 387 578	1 341 980	-2 330 595
Lisähyötyswap 116142/1512514				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	0	198 247		
Käypä arvo yhteensä	0	-6 750		
Sähköjohdannaiset				
Käypä arvo yhteensä	615 227	178 780		

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Arvonlisäveron palautusvastuu	8 425 909	9 651 243	403 137	60 524
<i>Vuoden 2022 alv-palautusvastuuseen on laskettu mukaan kaikki hyvinvointialueelle vuokratut kiinteistöt.</i>				
Muut sopimusvastuut, HUS	135 732	262 229		
Muut sopimusvastuut, Keusote				
Palkkaharmonisointi, piikkipalkat	4 307 400		4 307 400	

Muut vastuut, Keusote

Itä-Uudenmaan poliisi tutkii petosrikoskokonaisuutta, josta voi mahdollisesti seurata kuntayhtymälle taloudellisia vaikutuksia. Koska asian käsittely on vasta tutkintavaiheessa, on euromääräisten vaikutusten arviointi mahdotonta.

Muut taloudelliset vastuut

Sveitsin uimalan laajennushankkeeseen on urakoitsija esittänyt kaupungille noin 2,7 milj. euron vaateen. Vaade koostuu urakoitsijan näkemyksen mukaan tilaajan aiheuttamista erinäisistä sopimusrikkomuksista, myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnistä sekä urakan ajoitukseen tulleista muutoksista. Kaupunginhallitus on päättänyt sovintoesityksen tekemisestä 14.3.2022. Urakoitsija on ilmoittanut 16.3.2022 laittaneensa kanteen käräjäoikeuteen. Tilinpäätöshetkellä asian käsittely on kesken.

Ympäristöasioita koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksestä erillisenä laaditaan ympäristöraportti.

Päästöoikeudet, konserni	2022	2021
Toteutuneiden päästöjen määrä, tCO ₂	6 789	12 674
Hallussa olevat päästöoikeudet 31.12., tCO ₂	119 039	131 585
Hallussa olevat päästöoikeudet 31.12., 1000€	9 996	10 612
Päästöoikeuksien myynnit	868	761
Päästöoikeuksien ostot	0	0

HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖTILINPÄÄTÖS 2022

Tuloslaskelmaan ja taseeseen (investoinnit) tulevat tiedot:	Tuotot 1000 €	Kulut 1000 €	Investoinnit 1000 €
1. Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	0	259	170
2. Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	5 763	1 516	3 946
3. Jätehuolto ja roskaantumisen	2 405	2 488	0
4. Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	2 709	0
5. Melun ja värinän torjunta	0	42	0
6. Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	0	9	0
7. Ympäristönsuojeluun liittyvät viranomaistehtävät	55	414	0
8. Ympäristönsuojelun edistäminen	630	102	495
Yhteensä 1000 €	8 853	7 539	4 611
9. Ympäristöperusteiset verot ja veroluonteiset maksut			
a) Jätevero		0	
b) Polttoainevero		165	
c) Sähkövero		529	
d) Öljyjätmaksu			
Yhteensä 1000 €		694	
YMPÄRISTÖTOIMINTAKULUT YHTEENSÄ		8 233	
Ympäristönsuojelulaitteiden (investointien) poistot ja arvoalennukset:			
a) Jätevedenpuhdistus		222	
b) Viemäriverkosto		1 905	
POISTOT YHTEENSÄ		2 127	
KULUT JA POISTOT YHTEENSÄ		10 360	

Taseeseen tulevat tiedot:

PAKOLLISET YMPÄRISTÖVASTUUVARAUKSET	1 000 €
1. Kulomäen maa-ainestenottoalueen maisemointi	287
2. Sahanmäen entisen kaatopaikan puhdistus	1 478
3. Yhteistyösopimus/Valtion kanssa toteutettava jätehuoltotyö	284
Yhteensä 1000 €	2 049
Ympäristövarausten muutos (lis -, purku +):	2 892

Ympäristötilinpäätöksen tunnuslukuja	2022	2021
1. Ympäristötuotot/kunnan kaikki toimintatuotot	17,6 %	18,7 %
2. Ympäristötuotot/asukas	188,90 €	191,20 €
3. Ympäristökulut + poistot/kunnan kaikki toimintakulut ja poistot	3,0 %	2,6 %
4. Ympäristökulut+poistot/asukas	221,10 €	181,90 €
5. Ympäristöinvestoinnit/kunnan kokonaisinvestoinnit	22,6 %	10,5 %
6. Ympäristöinvestoinnit/asukas	98,40 €	48,70 €
7. Ympäristötoimintatuotot %:na ympäristökuluista	85,5 %	105,1 %

Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Päätöksenteko	2	2
Konsernipalvelut ja hallinto	74	66
Sivistystoimi*	1 178	1 164
Tekniikka ja ympäristö	331	328
Hyvinkään Vesi	34	32
Yhteensä	1 619	1 592
josta osa-aikaisia**	183	177

* Henkilöstömäärä ei sisällä sivutoimisia tuntiopettajia

	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
43) Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	65 107 063	62 113 204
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-1 046 213	-908 678
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	15 171 041	15 115 120
Muut henkilösivukulut	2 548 580	2 251 040
Henkilöstökulut yhteensä	81 780 470	78 570 685

	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Hyvinkään Perussuomalaiset	3 485	4 733
Suomen Sosialidemokraatit	9 250	18 675
Vihreäliitto	4 340	10 741
Kansallinen Kokoomus	10 656	22 142
Suomen Keskusta	2 283	4 953
Suomen Kristillinen Liitto	384	2 212
Suomen Kristillisdemokraatit	705	
Ruotsalainen kansanpuolue	123	
Vasemmistoliitto	1 195	3 448
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	32 420	66 905

	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
45) Tilintarkastusyhteisölle suoritetut palkkiot		
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	40 186	44 925
Muut palkkiot	0	0
BDO Audiator Oy yhteensä	40 186	44 925

46) Intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Jäljempänä olevassa taulukossa on kuvattu kaupungin ja sen yhteisöintressitahojen välisiä liiketoimia vuonna 2022. Intressitahoja ovat määräysvaltasuhteessa tai osakkuusyhteyssuhteessa olevat yhteisöt, kaupunginjohtaja, kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet, kaupungin muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat.

Henkilöintressitahojen kanssa ei ollut epätavallisin ehdoin toteutettuja liiketoimia. Kaupunginjohtajan kanssa on tehty kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu yhdeksän kuukauden palkkaa koskevasta erokorvauksesta. Tarkastelussa on esitetty kaupungin ja intressitahoyhteisöjen väliset kaikki tulot ja menot kokonaisuudessaan oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Kaupunkikonserni on laaja ja konserniin kuuluvien yhteisöjen kautta tehdään merkittäviä hankintoja ja järjestetään palveluita.

Kaupunki on valtuuston päätöksillä myöntänyt konserniyhtiöiden puolesta omavelkaisia takauksia. Uusia takausjärjestelyitä tehtiin yksi. Kaupunki takasi 100 % omistamansa kiinteistöosakeyhtiö Hyvinkään Wanhan Villatehtaan 2,0 milj. euron lainan 80 %:sti. Kaupunki perii takauksesta takausprovisio. Tilinpäätöshetkellä takausten yhteismäärä oli 87,6 milj. euroa. Takauksista 68,9 milj. euroa oli sellaisia, joista ei vuodelta 2022 peritä takausprovisiota ja 18,7 milj. euron osalta takausprovisio on peritty. Tilinpäätöksen liitteenä on koonti vastuusitoumuksista, jossa takaukset on luettelut yksilöidysti.

Intressitaho	Tulot € /kaupunki	Menot € /kaupunki	Liiketoimen luonne, tulot	Liiketoimen luonne, menot
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	49 072		Tilojen vuokraus	
HUS kuntayhtymä	408 994		Peruspääoman korko	
ETEVA kuntayhtymä	317 087		Ylijäämien palautukset 316 000 euroa, valvontamaksuja	
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	800		Valvontamaksut	
Uudenmaan liitto		211 311		Maksuosuudet
Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä	8 274 380	183 049 800	Tilojen vuokraus, ateria- ja puhtauspalvelut, liikunta- ja kulttuuripalvelut	Sosiaali- ja terveystalvet
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	135 024	3 585 517	Tilojen vuokraus ja vesihuoltopalvelut	Vastikkeet
Hyvinkään Lämpövoima Oy	817 068	1 904 366	Osinkotuotot (800 000 euroa), valvontamaksut, vesihuoltopalvelut	Lämpöenergian ostot, valvonta- ja ylläpitokustannukset sekä huoltopalveluita
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	358 271	39 174	Tilojen vuokraus, vesihuoltopalvelut	Vuokrat ja vastikkeet
Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas	6 964	2 146 000	Sähköpalvelut ja vesihuoltopalvelut	Tilojen vuokraus
Teknologiakeskus Techvilla Oy		73 700		Elinkeinotoimenpiteiden kaupungin osuus
Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy		1 493 728		Ateriapalvelut
Villa Park Oy		35 955		Kentän vuokraus
Kiinteistö Oy Jussintori	15 807	100	Tilojen vuokraus	Tilojen vuokraus

Intressitaho	Tulot € /kaupunki	Menot € /kaupunki	Liiketoimen luonne, tulot	Liiketoimen luonne, menot
Hyria koulutus Oy	305 556	200 000	Tilojen vuokraus	Liittyen vuokrasopimuksen nopeutettuun päättymiseen
Hyria koulutus Oy	74 956	36 449	Valvontamaksut, vesihuoltopalvelut ja liikuntasalit	Koulutuksia, oppilasruokailut
Yritysvoimala Oy		146 523		Kaupungin rahoitusosuus
Koy Martinkaari	7 777	158 341	Vesihuoltopalvelut	Tilojen vuokraus
Hyria säätiö	5 982	827 712	Palvelumaksut ja vesihuoltopalvelut	Työpajatoiminta, työhönvalmennus, ohjaamopalvelu ja lipunmyyntipalvelu
Hyvinkään Palvelukotisäätiö	6 114		Vesihuoltopalvelut	
Hyvinkään Veteraanitalosäätiö	9 385		Valvontamaksut ja vesihuoltopalvelut	
Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiö	10 634	226 355	Puhtauspalvelut	Kulttuuripalvelut ja avustukset
Pirkonkotisäätiö	3 634		Vesihuoltopalvelut	
Rautatiemuseon säätiö	402	153 401	Vesihuoltopalvelut	Kulttuuripalvelut ja avustukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeiden kirjan- pitoarvo 31.12.2022	Osakkeiden kirjan- pitoarvo 31.12.2021
Kuntayhtymäosuudet		
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	13 318 733	13 318 733
ETEVA kuntayhtymä	749 092	749 092
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	83 734	83 734
Uudenmaan liitto	2 539	2 539
Keski-Uudenmaan Sote	23 934	23 934
Yhteensä	14 178 033	14 178 033
Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet		
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	1 919 277	1 919 277
Hyvinkään Lämpövoima Oy	1 984 618	1 984 618
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	8 217 427	8 217 427
Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas	4 631 300	4 631 300
Teknologiakeskus Techvilla Oy	244 919	244 919
Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy	360 000	360 000
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sveitsi I	2 040 000	2 040 000
Yhteensä	19 397 540	19 397 540
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet		
Villa Park Oy	10 000	10 000
Kiinteistö Oy Jussintori	965 304	965 304
Kiljavan Sairaala Oy	3 549 485	3 549 485
Hyria Koulutus Oy	11 756 647	11 756 647
Yritysvoimala Oy	29 880	29 880
Koy Martinkaari	21 860	21 860
Yhteensä	16 333 176	16 333 176
Muut osakkeet ja osuudet		
Asunto Oy Hyvinkään Impilinna	82 395	82 395
Asunto Oy Hyvinkään Kansantalo	36 076	36 076
Asunto Oy Hyvinkään Martinkatu	47 375	47 375
Asunto Oy Hyvinkään Sähkökatu 30	29 769	29 769
Asunto Oy Kulohaka	32 797	32 797
Asunto Oy Munckinlinna	41 206	41 206
Asunto Oy Paavolantähkä	34 841	34 841
Asunto Oy Tähtirinteet	43 729	43 729
Asunto Oy Töpsälän Haka	0	29 433
Asunto Oy Uudenmaankatu 68	77 871	77 871
Laurea-ammattikorkeakoulu Oy	45 831	45 831
Kiertokapula Oy	72 321	72 321
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sampo-Talo	1 918 303	1 918 303
Kiinteistö Oy Oikokuja	272 149	272 149
Kuntarahoitus Oyj	177 638	177 638
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy-	47 093	47 093
Sosiaalitalo Oy - Socialkompetens Ab	8 000	8 000
Kuntien Tiera Oy	45 270	45 270
Kiinteistö Oy Talvimartti	4 101	4 101
Sarastia Oy	5 000	5 000
Yhteensä	3 021 764	3 051 197
Osakkeet ja osuudet yhteensä	52 930 513	52 959 946

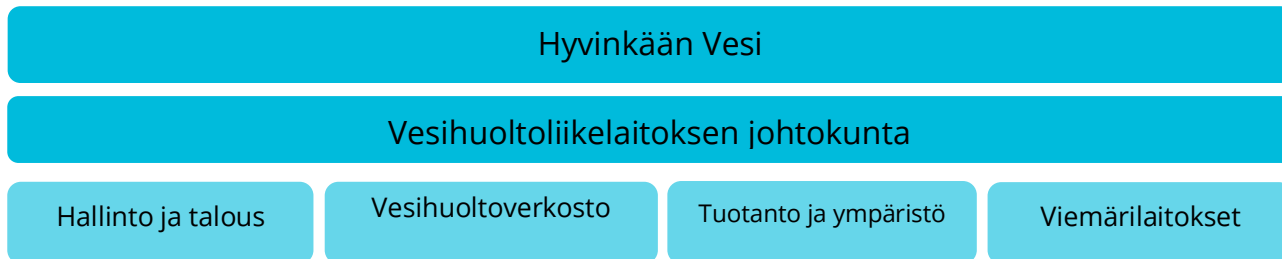
h

V ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS
2022
Kunnallinen liikelaitos
Hyvinkään Vesi

10.1 Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen tilinpäätös

Hyvinkään vesi

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Hyvinkään Vesi on Hyvinkään kaupungin liikelaitos, jonka tehtävänä on tuottaa vesihuoltopalveluita laadukkaasti ja tehokkaasti. Jätevedet puhdistetaan Kaltevan jätevedenpuhdistamolla siten, että lupaehdot täyttyvät. Vesijohtoverkoston kunnostaminen ja uuden verkoston rakentaminen sekä pumppaamoiden rakentaminen ja ylläpito tehdään kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti tavoitteena vedenjakelun katkottomuus.

Talousvesi tuotetaan Hyvinkäänkylän ja Sveitsin pohjavedenottamoilta ja Hikiän tekopohjavesilaitokselta. Tavoitteena vedentuotannossa on riittävästä hyvälaatuisista raakavesistä huolehtiminen sekä terveellinen ja turvallinen talousvesi.

Olennaiset tapahtumat

Alkupalvi 2022 oli hyvin runsasluminen. Tämä näkyi huhtikuussa viemärlaitoksen runsaina hulevesimäärinä lumien sulamisen myötä. Vastaavanlainen sulamisvesien aiheuttama veden tulo jätevedenpuhdistamolle on koettu viimeksi vuonna 2010. Jäteveden puhdistuksen lupaehdot saavutettiin kuitenkin kaikilla vuosineljänneksillä ja puhdistamo toimi vuoden 2022 aikana hyvin.

Puhdistamolla tyhjennettiin vuoden aikana kaikki selkeytsaltaat korjauksia varten. Laitoksen tasausaltaan jälkiselkeyttimiin tehtiin erilaisia kunnostustoimenpiteitä. Kaltevan puhdistamon verkostoalueella tapahtui kertomusvuoden maaliskuussa verkosto-ohitus, joka oli suuruudeltaan 7 m³. Ohituksessa jätevesi tulvi ylivuotoon, kun suurehko kangas oli tukkinut viemärin.

Kaltevan puhdistamon saneerauskeeseen liittyvän tertiäärivaiheen toteuttamisen suunnitelmat valmistuivat syksyllä 2022. Osallistumishakemuksia kilpailutuk-

seen saatiin 9 kpl, joista 8 yritystä kutsuttiin tarjouskilpailuun. Tarjouksia saatiin 3 kpl, joista laatu- ja hintapisteityksen perusteella urakoitsijaksi valittiin Skanska Infra Oy. Rakennustyöt alkoivat helmikuussa 2023.

Hyvinkään Veden, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Geologian tutkimuskeskuksen yhteishankkeena toteutettiin Hyvinkään ja Nopon pohjavesialueiden rakenne selvityksen päivitys. Päivityksessä tarkennettiin aiemmin tehtyjen tutkimusten tietoja ja tehtiin täydentäviä tutkimuksia.

Toiminnan varmentamiseksi vedenottamoiden ajotapa muutettiin ja samalla vesitorniin asennettiin yli-paineventtiili. Aiemmin käytössä ollut tietojärjestelmäpalvelua laajennettiin laboratoriotulosten seurantamoduulilla. Hyvinkäänkylän vedenottamolla saneerattiin yksi raakavesikaivo.

Verkstorakentamisen vuosi 2022 oli aiempiin vuosiin verrattuna monilta osin haasteellisempi mm. kohonneiden materiaalihintojen ja saatavuuden takia. Talous- ja maailmanpoliittinen tilanne ovat johtaneet monin osin tavarantoimitusten viivästymiseen. Näin ollen materiaalien käyttöä on ollut ennakoitava paljon aiempaa pidemmällä aikavälillä. Tällä tavoin toimimalla saatiin turvatuksi työmaiden sujuvuus ja aikatauluissa pysyminen. Myös urakoitsijat hakivat erilaisia ratkaisuja kohonneisiin kuluihin. Hintoja sidottiin myös maanrakennuskustannusindeksiin, huomioiden taloudellinen tilanne. Kokonaisuutena verkstorakentamisen urakat valmistuivat niin teknisesti kuin kustannuksiltaan hintojen nousuvaraukset huomioiden hyvin.

Verkoston uudiskohteina kertomusvuonna rakennettiin Kravunlaakson asuinalueen laajennus ja Värimestarinkaari. Saneerauskohteita olivat Parikkaankadun alue, Sähkökadun loppuosa välillä Urheilukatu -

Munckinkatu ja osa Pohjoista puistokatua sekä Haukankujan alue.

Suurin takaisku saneerausinvestoinneissa oli Parikkaankadun alueen saneerausalueella tapahtunut tuhopoltto, jossa poltettiin viemäriputkia. Tästä ilkivalasta koitui noin 30 tuhannen euron kustannukset, joita ei saatu täysimääräisesti vakuutuksen kautta kalettua.

Uutta vesijohtoa rakennettiin vuonna 2022 yhteensä 2800 m ja saneerattiin vanhaa 3362 m. Hulevesiverkkoa rakennettiin 4240 m. Jätevesiviemäriä rakennettiin uudiskohteisiin 1576 m ja saneerattiin vanhaa 2559 m.

Runkolinjojen vuotoja tapahtui kertomusvuonna 10 kpl. Talojohdojen vuotoja oli 14 kpl. Viemäritukoksia oli 7 kpl.

Hyvinkään Veden toiminta-alueiden rajaukset päivitettiin ajan tasalle ja ne hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 10.10.2022 (§ 71).

Lämpövoiman kanssa yhteisesti valmisteltu mittareiden etäluentaprojekti on jatkunut suunnitelmallisesti. Etäluentaan käytettävä verkko saatiin rakennetuksi loppuvuonna ja toimijakohtainen sopimus etäluenta-palvelusta allekirjoitettiin. Etäluentaan siirtyminen tapahtuu seuraavan 10 vuoden aikana.

Ritasjärven vesiosuuskunnan kanssa on tehty yhteistyötä, jotta vesilaitoksen velvoitteet osuuskunnalle siirtyneiden verkosto-osuuksien osalta saataisiin täytettyä. Siirtyneiden verkosto-osuuksien viemäriverkostoa ja kaivoja on tarkasteltu ja kunnostettu.

Laskuttamattoman veden osuuden selvitykset ja verkostosaneerausten kohdennettu toteutus ovat edelleen jatkuneet kertomusvuonna. Lisäksi verkoston vedenottopisteisiin on laitettu hälytyslaitteita, jotta luvattomia vedenottoja saataisiin vähennettyä. Laskuttamattoman veden osuus puhtaan veden puolella on hieman kasvanut edellisvuodesta 21,1 %:sta 21,7 %:n. Muutos on vähäinen ja suunta kokonaisuutena edelleen alaspäin. Esim. vuonna 2018 laskuttamattoman puhtaan veden laskennallinen osuus oli peräti 30,2 %.

Jäteveden kohdalla laskuttamattoman veden osuus oli vuonna 2022 noin 37,6 %, kun se edellisenä vuonna oli 41,5 %. Vastaavat sademäärät vertailuvuosina 2022 ja 2021 olivat 644,1 mm ja 704,9 mm. Vuonna 2018 laskuttamattoman jäteveden osuus oli 43,8 %,

joten vähentymä on ollut merkittävä viime vuosien aikana. Sateisuudella ja sen ajankohdalla on suuri merkitys laskuttamattoman jäteveden määrään. Hulevedet päätyvät viemäriverkostoon ja puhdistamolalle sekaviemäreiden ja kaivonkansien kautta. Hulevedet kulkeutuvat viemäriin myös maaperästä huonokuntoisten vuotavien kaivojen ja putkien kautta. Pienentyneiden vuotovesimäärien perusteella saneeraukset ovat näin arvioiden kohdentuneet oikeisiin kohteisiin.

Vuoden 2022 aikana arvioitiin, koulutettiin ja tehostettiin häiriötilanteisiin varautumista koko vesihuoltolaitoksen toiminnassa. Vedenottamoiden ja verkoston henkilökunnalle järjestettiin desinfiointikoulutus yhteistyössä Syklin kanssa. Samassa yhteydessä käytiin läpi kloorauslaitteisto ja -yhteet. Automaatiojärjestelmän kybersuojausta parannettiin. Lisäksi tehtiin varautumisyhteistyötä Hyvinkään Lämpövoiman kanssa, osallistuttiin valtakunnalliseen TAISTO22-harjoitukseen sekä osana pilottiryhmää Huoltovarmuuskeskukseen vesihuoltopoolin ja Vesilaitosyhdistyksen järjestämään kyberturvallisuusharjoitukseen.

Koronapandemian pitkittyminen sekä Euroopassa käytävä sota ovat hankaloittaneet komponenttien saatavuutta ja nostaneet kustannuksia. Tämän vuoksi hankkeiden valmistuminen on joiltain osin viivästynyt, mutta ei kuitenkaan estynyt. Veden tuotantoon komponenttipula ei ole aiheuttanut ongelmia. Tähän on pyritty varautumaan ennakoivalla suunnittelulla kuten laitekantaa yhtenäistämällä ja pitämällä joitakin varaosia omissa varastossa. Olemassa olevia laitteita on myös pystytty tarvittavin osin korjaamaan.

Työturvallisuuspäivä pidettiin alkuvuonna Syklin järjestämänä. Se oli kohdennettu kyselyiden ja edellisvuonna tehtyjen turvallisuuskävelyiden avulla nimenomaan vesilaitoksen toimintaan eri yksiköissä.

Työhyvinvointikyselyissä sekä vuoden 2022 aika toteutetuissa työterveyshuollon ja työsuojelun työpaikkaselvityksissä esille nousseiden seikkojen kehittämiseksi suunniteltuja toimenpiteitä on otettu käyttöön. Lisäksi käynnistettiin koko henkilökuntaa koskeva työhyvinvoinnin kehittämisprojekti, jota jatketaan v. 2023.

Riskit ja epävarmuustekijät

Taloudelliset riskit (sisäiset ja ulkoiset)

Rahoituksen riittävyyttä on pyritty varmistamaan käyttötalouden sekä investointien pitkäjänteisellä suunnittelulla. Velanottoon ei ole viime vuosina jouduttu. Taksarakenne ja taksojen suuruus on pidetty

samana vuodesta 2016 alkaen pyrkimyksenä kilpailukykyiset hinnat naapurikuntiin ja samankokoisiin vesilaitoksiin verrattuna. Tulevaisuuden investointimenojen kasvaessa mm. verkoston merkittävästä saneeraustarpeesta aiheutuen ja toiminnan kiinteiden menojen noustessa merkittävästi, taksojen riittävyys tulee kuitenkin tarkasteltavaksi. Kiinteiden menojen kustannuspaineet on syytä huomioida myös taksojen rakenteessa. Tässä pohdinnassa on hyvä käyttää pohjana aiemmin tehtyä talouden nykytila ja tulevaisuus-selvitystä.

Strategiset riskit (sisäiset ja ulkoiset)

Vesivarojen riittävyys on vesilaitoksen toiminnan kulmakivi, joka on ollut esillä mm. Hikiän runkolinjan ikääntymisen takia. Loppukesästä 2019 tehdyssä SmartBall –vuototutkimuksessa Hikiän runkolinjaan ei kuitenkaan todettu akuuttia tarvetta välittömin toimenpiteisiin ja saneeraus voidaan suunnitella hallitusti. Saneerauksen menetelmän suunnittelu on ollut käynnissä kertomusvuonna.

Nopon vedenottamon kapasiteetista saatiin 3000 m³/vrk Hyvinkään käyttöön vuonna 2018 tehdyllä sopimuksella Altian kanssa. Tämä parantaa toimintavarmuutta pitkällä aikavälillä. Vedenotto Noposta kuitenkin edellyttää ensin pohjaveden puhdistustoimia valtion kanssa. Nopon pesulan maaperän suunniteltu kunnostus tapahtui kesällä 2020 ja pohjaveden kunnostus käynnistyi syksyllä 2020 ja jatkuu edelleen. Kuluneena vuonna anottiin ja saatiin AVI:lta lisäaikaa vuoteen 2032 asti vedenoton aloittamiselle Noposta.

Kansallinen vesihuoltouudistus on käynnissä ja sen etenemistä ja vaikutuksia tulevasuuteen seurataan huolella olemalla mukana alueellisessa ohjausryhmässä. Itäisen ja eteläisen Suomen vesihuoltostrategian pohjalta laaditun Uudenmaan vesihuollon toimenpidesuunnitelman yhtenä tärkeänä kulmakivenä on toimintavarmuuden vahvistaminen. Hyvinkään Vedessä tätä varmuutta on tarkasteltu erityisesti varautumisen kannalta, johon kertomusvuonna erityisesti panostettiin.

Vahinkoriskit (sisäiset ja ulkoiset)

Merkittävä vesihuoltotoimintaan kohdistuva riski on sähkökatkot, jotka kertomusvuonna olivat erityisen seurannan kohteena maailmanpoliittisen tilanteen seurauksena. Kaikilla Hyvinkään Veden aktiivikäytössä olevilla vedenottamoilla on automaattisesti käynnistyvät varavoimallitteet. Kaltevan jätevedenpuhdistamolla on varavoimallite, joka turvaa tärkeimpien prosessien toiminnan. Kiinteä varavoimallite on

rakennettu myös jätevesiverkon pääpumppaamolle Veikkariin, jonka kautta noin 40 % kaupungin jätevesistä kulkee. Käytössä on myös yksi oma ja viisi vuokrattua liikuteltavaa varavoimallitetta varautumistoi-
menpiteenä mahdollisiin sähkökatkoksiin.

Vesihuollossa on tunnistettu myös kyberturvallisuuden ja erityisesti automaatioon liittyvät riskit, joita on selvitetty ja samalla lisätty varautumista edelleen tällä saralla. Tämän lisäksi osallistuttiin pilottiryhmänä Huoltovarmuuskeskuksen vesihuoltopoolin yhteistyössä Vesilaitosyhdistyksen kanssa toteuttamaan kyberturvallisuusvarautumisharjoitukseen. Myös ohjeistuksia on kehitetty näihin tilanteisiin. Vuonna 2022 rakennettiin lisäksi kuituyhteys varmentamaan yhteyksiä Hikiän laitoksen suuntaan.

Puhtaan veden toimituksen keskeytysriskiä pienentää osaltaan ylävesisäiliö. Verkoston hallittavuutta yhdellä ylävesisäiliöllä on edelleen tarkasteltu. Laitoksella on varavedenjakelussa käytössä lämmin varavesikärry.

Jatkossa myös Kaltevan jätevedenpuhdistamon betonialtaiden saneeraaminen toteutetaan niin, että sen aikana ei aiheuteta hallitsemattomia riskejä. Tätä varten yhteistyössä valvovan viranomaisen ja asiantuntijoiden kanssa tehty riskitarkastelu antaa pohjaa saneeraukselle ja riskien hallinnalle. Lisäksi jälkikäsitteilyvaiheen rakentaminen ennen allasaneerauksia pienentää laitoksen riskiä ylivuotoihin saneerauksen aikana. Rakentamisen yhteydessä toteutetaan myös lämmön talteenotto jätevedestä, mikä lisää laitoksen omavaraisuutta lämmöntuotannossa.

Operatiiviset riskit (sisäiset ja ulkoiset)

Laskuttamattoman veden määrää on selvitetty erillisellä kohdennetulla tutkimuksella. Tehtävä on sisältänyt sekä puhtasvesiverkoston että jätevesiverkoston selvitykset. Lisäksi on pyritty selvittämään tiedossa olevan laskuttamattoman veden määrää. Tällaista vettä on esim. työmaahuuhteluvesi, sammutusvesi ja pölyntorjuntaan käytetty vesi. Näiden osuus tulee huomioida laskelmissa vuotoveden kohdalla. Laskuttamattoman veden ja jäteveden määrä onkin kääntynyt laskuun. Jätevesipuolella on selvä vaikutus sillä, miten sateinen vuosi on kyseessä. Vuotovesiselvityksen tulosten perusteella on pystytty kohdentamaan verkostosaneeraukset tarkemmin ja tehokkaammin sekä vähentämään samalla ennakoimattomien vuotojen määrää ja kustannuksia. Vuonna 2021 laadittiin verkoston kohdennettu viiden vuoden saneeraus-suunnitelma vuosille 2022–2027, jota nyt toteutetaan.

Vedenottamoiden, vesitornien, verkoston ja jätevedenpuhdistamoiden toiminnallisia riskejä on arvioitu WSP (Wates Safety Plan) ja SSP:n (Sanitation Safety Plan) avulla, joista WSP on jo kertaalleen päivitetty.

Hyvinkään Vesi	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu TA 2022	Poikkeama
Liikevaihto	10 184 589	10 388 607	10 359 707	10 369 321	0	10 369 321	-9 614
Liiketoiminnan muut tuotot	8 895	18 497	36 373	7 510	0	7 510	28 863
Valmistus omaan käyttöön	271 267	120 897	232 499	211 500	0	211 500	20 999
Materiaalit ja palvelut	-2 619 844	-2 438 063	-2 892 103	-3 081 611	0	-3 081 611	189 508
Ostot tilikauden aikana	-1 334 545	-1 147 952	-1 418 635	-1 436 147	0	-1 436 147	17 512
Palvelujen ostot	-1 285 299	-1 290 111	-1 473 468	-1 645 464	0	-1 645 464	171 996
Henkilöstökulut	-1 760 574	-1 967 144	-2 042 334	-2 109 948	0	-2 109 948	67 614
Palkat ja palkkiot	-1 370 893	-1 534 343	-1 611 772	-1 656 850	0	-1 656 850	45 078
Henkilösivukulut	-389 681	-432 802	-430 562	-453 098	0	-453 098	22 536
Poistot ja arvonalentumiset	-4 300 888	-4 178 147	-4 062 489	-4 362 936	0	-4 362 936	300 447
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 235 264	-4 156 351	-3 990 197	-4 362 936	0	-4 362 936	372 739
Arvonalentumiset kiinteistä laitteista ja rakenteista	-35 028	-2 114	-72 293	0	0	0	-72 293
Arvonalentumiset muista aineellisista hyödykkeistä	-30 593	-19 682	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-376 389	-484 667	-391 186	-462 595	0	-462 595	71 409
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ	1 407 056	1 459 980	1 240 466	571 241	0	571 241	669 225
Rahoitustuotot ja -kulut	-642 350	-642 350	-642 362	-642 350	0	-642 350	-12
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomista	-642 350	-642 350	-642 350	-642 350	0	-642 350	0
Muut rahoituskulut	0	0	-12	0	0	0	-12
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	764 706	817 630	598 104	-71 109	0	-71 109	669 213

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Materiaalien ja toimilaitteiden hinnannousu sekä saatavuusongelmat ovat olleet kertomusvuodelle kuvaavia. Lisäksi mm. toimilaitteita on saatavuuden ja toiminnan jatkumisen turvaamiseksi on jouduttu ottamaan varastoon. Hintojen nousulla on investointien osalta ollut myös vaikutusta urakkahintoihin koska urakkahintoja on jouduttu osin sitomaan indeksiin.

Käyttötalous toteutui budjetoitua parempana tilikauden tuloksen ollessa 598 100 euroa.

Myyntituotot ovat toteutuneet lähes budjetoidusti toteutuman ollessa 10 359 707 euroa kun budjetoituna oli 10 369 321 euroa.

Verrattuna edelliseen vuoteen tuotot vähenivät hieman (0,28 %). Veden ja jäteveden myynti jäi hieman budjetoidusta (36 000 €) ja oli edellisvuoteen verrattuna noin 100 000 euroa pienempi (1,1, %).

Toimintakulut toteutuivat budjetoitua pienempinä vajaan 330 000 euroa. Tästä summasta palveluiden ostot

kattoivat reilut 170 000 euroa. Kulut kuitenkin kasvoivat edelliseen vuoteen vajaan 9 %, eli n. 435 000 €. Poistot toteutuivat 300 000 € arvioitua pienempinä.

Investointeihin kului vuonna 2022 yhteensä 5 453 788 euroa. Investointiin varattuja kuluja jäi käyttämättä yli 3 milj. euroa. Erityisesti Kaltevan jätevedenpuhdistamon saneerauksen tertiäarivaiheen osalta hankalan markkinatilanteen epävarmuustekijät vaikuttivat siten, että urakointihankinta käynnistettiin markkinavuoropuhelulla alan toimijoiden kanssa. Näin ollen rakentaminen käynnistyy vasta alkuvuonna 2023. Kaikkiaan jätevesipuolelta kertyi arviolta 1,6 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän kuluja vuonna 2022.

Verkostopuolen osalta pienemmän investointikulut selittyvät kaupungin kanssa yhteisten kohteiden jäämisellä kokonaan pois tai niiden toteutumisen arvioitua suppeampina. Myös urakkahinnat toteutuessa kohteissa toteutuivat maltillisina.

Koronan vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Vesimittareiden vaihtoa ei ole edelleenkään alkuvuonna päästy tekemään. Verkoston saneerauksen

yhteydessä väliaikaisen veden juoksutuksia on tehty tavanomaista enemmän, mikä aiheuttaa lisäkustannuksia investointeihin.

Henkilöstö

Verkostopuolen toimintoja on hankaloittanut henkilökunnassa esiintynyt vajuus sairastumisien ja lomajärjestelyiden myötä sekä paineimuauton pitkä poissaolo reservistä kuljettajan puuttuessa vahvuudesta. Henkilövajausta korjaamaan palkattiin määräaikainen asentaja, joka loppuvuona siirtyi vakituiseksi. Eläköitymisen takia verkkotietoasiantuntijan rekrytointi tuli tarpeelliseksi kesä – heinäkuun vaihteessa. Samalla toteutettiin nimikkeen vaihdos.

Henkilöstömäärä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022
Vakinaiset	32	31	32	31
Määräaikaiset	3	1	3	5
Yhteensä	35,0	32,0	35,0	36,0
Työpanos	30,18	31,8	34,8	

Toimistosta eläköityi marraskuun lopussa laskuttaja, jolle työvuosia ehti kertyä ennätyselliset 47 vuotta.

Tuotanto ja ympäristö – yksikössä oli yksi kesätyöntekijä, joka jatkoi syksyllä oppisopimuskoulutettavana tavoitteenaan suorittaa ympäristöalan ammattitutkinto vesihuollon osaamisalalta.

Kesätyöntekijöitä työskenteli Kaltevassa ja tuotantopuolella yksi henkilö kummassakin. Verkostopuolella oli kolme oppisopimuskoulutettavaa putkiasentajaa. Myös toimistopuolella oli kesätyöntekijä.

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TA-muutos	Muutettu TA 2022	Poikkeama
Hallinto ja talous							
Toimintatuotot	9 714 549	9 898 819	9 879 574	9 885 231		9 885 231	-5 657
Toimintakulut	-1 108 334	-1 195 223	-1 286 097	-1 449 286		-1 449 286	163 189
Toimintakate	8 606 215	8 703 595	8 593 477	8 435 945	0	8 435 945	157 532
Tuotanto ja ympäristö							
Toimintatuotot	88 727	63 814	55 668	50 200		50 200 5 468	
Toimintakulut	-849 655	-831 253	-982 700	-1 075 249		-1 075 249 92 549	
Toimintakate	-760 928	-767 439	-927 032	-1 025 049	0	-1 025 049	98 017
Viemärlaitokset							
Toimintatuotot	131 097	141 791	137 763	130 300		130 300	11 491
Toimintakulut	-1 463 669	-1 442 856	-1 491 730	-1 529 325		-1 529 325	86 469
Toimintakate	-1 332 572	-1 301 064	-1 353 967	-1 399 025	0	-1 399 025	97 961
Vesihuoltoverkot							
Toimintatuotot	530 379	302 680	323 076	311 100		311 100	-8 420
Toimintakulut	-1 335 149	-1 420 542	-1 565 097	-1 600 294		-1 600 294	179 752
Toimintakate	-804 770	-1 117 862	-1 242 021	-1 289 194	0	-1 289 194	171 332
Vesi yhteensä							
Toimintatuotot	10 464 752	10 407 104	10 396 081	10 376 831	0	10 376 831	19 250
Toimintakulut	-4 756 807	-4 889 874	-5 325 624	-5 654 154	0	-5 654 154	328 530
Toimintakate	5 707 945	5 517 229	5 070 457	4 722 677	0	4 722 677	347 780
Liikevaihto	10 184 589	10 388 607	10 359 707	10 369 321	0	10 369 321	9 614
Liikelyljäämä	1 407 056	1 459 980	1 240 466	571 241	0	571 241	669 225
Tilikauden tulos	764 706	817 630	598 104	-71 109	0	-71 109	669 213
Tunnusluvut							
Perupääoma							
Korollinen	11 075 000	11 075 000	11 075 000	11 075 000			
Koroton	16 534 830	16 534 830	16 534 830	16 534 830			
Laskutettu vesi, m3	2 392 305	2 449 289	2 460 181	2 440 390			
Laskutettu jätevesi, m3	2 403 370	2 444 873	2 437 952	2 427 403			
Vesimaksu, €/m3	1,45	1,45	1,45	1,45			
Jätevesimaksu, €/m3	2,32	2,32	2,32	2,32			
Investoinnit, netto							
Verkoston rakentaminen							
Korvausinvestoinnit	-3 772 230	-2 646 857	-3 560 048	-4 840 000	0	-4 840 000	1 279 952
Uudisrakentaminen	-63 502	-960 076	-1 032 076	-1 190 000	0	-1 190 000	157 924
Laitosinvestoinnit							0
Vesilaitos	-87 175	-140 315	-119 719	-340 000	0	-340 000	220 281
Puhdistamot	-183 952	-373 959	-563 484	-2 200 000	0	-2 200 000	1 636 516
Muut investoinnit	0	0	0	0	0	0	0
Irtain omaisuus	-13 000	0	-35 535	0	0	0	-35 535
Muut pitkävaik. menot	-36 692	0	-142 927	0	0	0	-142 927
Yhteensä	-4 156 551	-4 121 207	-5 453 788	-8 570 000	0	-8 570 000	3 116 212

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta – Sitovat tavoitteet - Muut toiminnalliset tavoitteet

Palvelukokonaisuus, suunnitelma tai ohjelma	Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2022	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Demokratia ja osallisuus	Asiakastytyväisyyden ylläpito ja parantaminen	Kokonaisuutena vähintään aiemman vuoden tasoon pääseminen asiakastytyväisyystutkimuksessa ja hyvä vastausprosentti	Hyvä menestys asiakastytyväisyystutkimuksessa. Vastausprosentti on vähintään 30 %	Vesihuoltojohtaja taloussuunnittelija		Toteutui. Tutkimuksen kokonaisarvosana oli erittäin hyvä 4,4 (asteikolla 1-5)
Talous, kestävä kehitys	Laskuttamattoman veden määrän vähentäminen edelleen	Kohdennetun talousperusteisen saneerausohjelman toteuttaminen alkaa	Saneerausohjelman mukaisia kohteita toteutetaan	Verkostopäällikkö		Toteutui
Sähköiset palvelut	Rakentajan ohjeistuksen päivitys luettavammaksi	Visualisoinnin käyttö ohjeistuksen päivityksessä	Video ohjeistuksesta valmiina	Verkostopäällikkö taloussuunnittelija		Saneerausrakentamisen visualisointiesitys valmistui raakaversiona. Viimeistely versio esitellään johtokunnalle keväällä
Turvallisuus	Pohjavesialueen rakenneselvityksen päivitys	Rakenneselvitys käynnissä GTK:n ja UUDELY:n kanssa	Hanke käynnistyy ja valmistuu vuoden loppuun mennessä	Tuotantopäällikkö vesihuoltojohtaja		Hanke valmistui kesäkuussa
Talous / turvallisuus	Luvallisten vedenottoasemien suunnittelu	Suunnitelma sijoituksista ja toteuttajan kilpailutus	Suunnitelma valmis	Verkostopäällikkö vesihuoltoinsinööri		Sijoitussuunnitelma valmistui. Materiaali ja järjestelmätöittäjä on valittu. Toteuttaminen omana työnä
Henkilöstö	Työturvallisuuden parantaminen	Työturvallisuuspäivän järjestäminen	Päivä pidetty	Vesihuoltojohtaja		Turvallisuuspäivä pidetty

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Liikevaihto	10 359 707,31	10 388 607,00
Valmistus omaan käyttöön	232 498,51	120 897,00
Liiketoiminnan muut tuotot	36 373,39	18 497,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 418 634,86	-1 147 952,00
Palvelujen ostot	-1 473 468,43	-1 290 111,00
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 611 772,06	-1 534 343,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-366 842,29	-358 551,57
Muut henkilösivukulut	-63 719,86	-74 249,98
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 990 196,74	-4 156 351,00
Arvonalentumiset	-72 292,51	-21 796,00
Liiketoiminnan muut kulut	-391 186,01	-484 667,00
Liikelylijäämä	1 240 466,45	1 459 979,45
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-642 350,00	-642 350,00
Muut rahoituskulut	-12,34	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	598 104,11	817 629,45
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	598 104,11	817 629,45

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP 2022	TP 2021
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,4	3,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,5	3,0
Voitto, %	5,8	7,9

Hyvinkään Vesi

RAHOITUSLASKELMA	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	1 240 466	1 459 980
Poistot ja arvonalentumiset	4 062 489	4 178 147
Rahoitustuotot ja -kulut	-642 362	-642 350
Tulorahoitus yhteensä	4 660 593	4 995 777
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-5 453 788	-4 121 207
Investointien rahavirta yhteensä	-5 453 788	-4 121 207
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-793 195	874 569
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Saamisten muutos kunnalta	2 709 664	4 394 209
Saamisten muutos muilta	-69 872	12 067
Korottomien velkojen muutos muilta	1 177 556	981 293
Korottomien velkojen muutos kunnalta	1 734 786	3 607
	5 552 133	5 391 177
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5 552 133	5 391 177
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 758 938	6 265 746
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Kassavarat 1.1.	12 641 082	6 375 336
Kassavarat 31.12.	17 400 020	12 641 082
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 758 938	6 265 746
Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2022	TP 2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	6 041 760,03	7 351 540,95
Investointien tulorahoitus, %	85,46	121,22
Kassan riittävyys, pv	545,0	472,1
Quick ratio	5,7	13,1
Current ratio	5,7	13,1

Hyvinkään Vesi

TASE

V A S T A A V A A	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Tietokoneohjelmistot	33 488,42	29 353,76
Muut pitkävaikutteiset menot	90 321,22	
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Rakennukset	3427896,07	3 985 561,63
Kiinteät rakenteet ja laitteet	38297937,15	35 569 154,96
Koneet ja kalusto	95492,99	55 923,70
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1303825,74	2 217 668,57
	<u>43 215 473,17</u>	<u>41 828 308,86</u>
SJOITUKSET		
Muut saamiset	56 596,70	56 596,70
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	43 305 558,29	41 914 259,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	1 550 791,43	1 436 380,01
Saamiset kunnalta		2 709 663,67
Muut saamiset	2 946,93	0,00
Siirtosaamiset	20 981,00	68 467,26
	<u>1 574 719,36</u>	<u>4 214 510,94</u>
Rahat ja pankkisaamiset	17 400 020,13	12 641 082,09
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	18 974 739,49	16 855 593,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	62 280 297,78	58 769 852,35

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	27 609 829,92	27 609 829,92
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	20 788 002,84	19 970 373,30
Tilikauden yli- / alijäämä	598 104,11	817 629,54
	<u>48 995 936,87</u>	<u>48 397 832,76</u>
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat kunnalta, liittymismaksut	185 891,11	183 640,31
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	9 781 651,84	8 900 657,64
	<u>9 967 542,95</u>	<u>9 084 297,95</u>
LYHYTAIKAINEN		
Korottomat velat kunnalta	1 732 534,83	0,00
Saadut ennakot	2 745,88	3 092,97
Ostovelat	811 662,52	588 054,40
Muut velat	254 161,92	212 543,10
Siirtovelat	515 712,81	484 031,17
LYHYTAIKAINEN YHTEENSÄ	<u>3 316 817,96</u>	<u>1 287 721,64</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	13 284 360,91	10 372 019,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	62 280 297,78	58 769 852,35
Taseen tunnusluvut		
	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	78,7	82,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	127,8	99,6
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	21 386	20 788
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	57	57

HULEVESIVERKON TULOSLASKELMA	2022
LIKEVAIHTO	389 247,28
Vesi- ja jätevesimaksut	370 434,74
Sisäiset myyntituotot	18 812,54
MATERIAALIT JA PALVELUT	-40 957,98
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 459,02
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-6 459,02
Poltto- ja voiteluaineet	-96,51
Sähkö	-2 900,53
Rakennusmateriaali	-1 730,99
Työaineet	-1 730,99
PALVELUJEN OSTOT	-34 498,96
Asiantuntijapalvelut	-2 193,52
Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelu	-8 825,97
Sisäiset rakenn. ja alueiden rak. ja kunnossapito	-6 265,72
ICT-palvelut	-4 889,99
Rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalvelut	-1 429,50
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-228,80
Alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut	-10 665,46
HENKILÖSTÖKULUT	-1 015,92
PALKAT JA PALKKIOT	-843,07
Tunti- ja urakkapalkat	-278,11
Erilliskorvaukset	-564,96
HENKILÖSIVUKULUT	-172,85
ELÄKEKULUT	-141,31
KuEL palkkaperusteinen	-141,31
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-31,54
Sairausvakuutusmaksut	-11,30
Työttömyysvakuutusmaksut	-16,85
Tapaturmavakuutusmaksut	-3,12
Muut sosiaalivakuutusmaksut	-0,27
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 142 668,06
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 142 668,06
Poistot kiinteistä rakenteista	-1 142 668,06
Muut lisäpoistot	
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-583,00
Koneiden ja laitteiden vuokrat	-583,00
Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä	-795 977,68
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-795 977,68

Hyvinkään vesi

HULEVESIVERKKO

HULEVESIVERKON RAHOITUSLASKELMA

2022

Toiminnan ja investointien rahavirta

Tulorahoitus

Liikealijäämä

-795 978

Poistot ja arvonalentumiset

1 142 668

Tulorahoitus yhteensä

346 690

Investoinnit

Käyttöomaisuusinvestoinnit

-1 468 498

Investoinnit yhteensä

-1 468 498

Toiminnan ja investointien rahavirta

-1 121 807

Rahoituksen rahavirta

Muut maksuvalmiuden muutokset

Korot, velkojen muutos kunnalta

1 121 807

Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä

1 121 807

Rahoituksen rahavirta

1 121 807

Hyvinkään vesi

HULEVESIVERKON TASE

VASTAAVAA	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	
AINEELLISET HYÖDYKKEET	6 213 035,11
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	6 213 035,11
Johtoverk. ja laitteet viemäri	6 213 035,11
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 213 035,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 213 035,11
VASTATTAVAA	2022
OMA PÄÄOMA	
PERUSPÄÄOMA	-6 055 528,91
Veden korollinen peruspääoma	-1 478 759,70
Veden koroton peruspääoma	-2 207 768,86
EDELLISTEN TILIK. YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 352 437,19
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-2 352 437,19
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-795 977,68
Tilikauden yli-/alijäämä	-795 977,68
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-9 203 943,78
VIERAS PÄÄOMA	
PITKÄAIKAINEN	15 416 978,89
LAINAT KUNNALTA/KUNTAYHTYMÄLTÄ	15 416 978,89
Sisäiset muut velat	15 416 978,89
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	15 416 978,89
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 213 035,11

Hyvinkään vesi

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköisempään arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Tulojen erittely

Liikevaihto	2022	2021
Vesi- ja jätevesimaksut	9 177 295	9 225 990
Vesihuollon perusmaksut	661 589	656 474
Muut myyntipalvelut	55 518	63 012
Muut myyntitulot	463 056	440 701
Oppisopimuskoulutuksen korvaus	2 250	2 430
Vesihuollon palvelumaksut	0,00	0,00
Yhteensä	10 359 707	10 388 607
Liiketoiminnan muut tuotot	2022	2021
Maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	34 637	16 379
Muiden asuntojen vuokrat	0,00	0,00
Muut tuotot	1 736	471
Yhteensä	36 373	16 850

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistojen laskennassa on käytetty kaupunginvaltuuston 22.4.1996 tekemää poistosuunnitelmaa sekä siihen myöhemmin tehtyjä tarkistuksia, viimeksi v. 2013. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Ellei hankintameno ja siihen saatu rahoitusosuus ole ollut selvitettävissä, on ennen vuotta 1991 hankitun käyttöomaisuuden poistoperustan laskennan pohjaksi otettu kirjanpitoarvo 31.12.1990.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto	10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5 - 7 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto	20 - 30 vuotta
- Vedenottamot ja jäteveden puhdistamot	Menojäännöspoisto	15 %
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakelu- ja viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	10 %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto	20 %
Koneet ja kalusto	Menojäännöspoisto	25 - 40 %
Soranottoalueet	Käytön mukainen poisto	
Taideteokset	Ei poisteta	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	29 354		29 354
Lisäykset tilikauden aikana	11 479	92 574	104 053
Rahoitusosuudet tilikauden aikana			0
Vähennykset tilikauden aikana			0
Keskeneräisistä aktivoinnit			0
Tilikauden poistot	7 344	2 253	9 597
Arvonlennukset			0
Poistamaton hankintameno 31.12.	33 489	90 321	123 810

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakko-maksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 985 562	35 569 155	55 924	2 217 669	41 828 309
Lisäykset tilikauden aikana		4 479 817	37 911	832 008	5 349 735
Rahoitusosuudet tilikauden aikana					0
Vähennykset tilikauden aikana					0
Keskeneräisistä aktivoinnit		1 720 221	25 630	-1 745 850	0
Tilikauden poistot	557 666	3 398 963	23 971		3 980 600
Arvonlennukset		72 293			72 293
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 427 896	38 297 937	95 493	1 303 826	43 125 152

	Saamiset muilta yhteisöiltä
Joukkovelkakirjalaina-, muut laina- ja muut saamiset	
Poistamaton hankintameno 1.1.	56 597
Lisäykset tilikauden aikana	
Vähennykset tilikauden aikana	
Poistamaton hankintameno 31.12.	56 597

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oma pääoma	2022	2021
Peruspääoma	27 609 830	27 609 830
Edellisen tilikauden ylijäämä	20 788 003	19 970 373
Tilikauden ylijäämä	598 104	817 630
Oma pääoma yhteensä 31.12.	48 995 937	48 397 833

32) Muiden velkojen erittely	2022	2021
Liittymismaksut kunnalta	185 891	183 640
Liittymismaksut	9 781 652	8 900 658
Yhteensä	9 967 543	9 084 298

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2022	2021
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	-267 092,56	-322 729
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	-109 548	-101 302
Muut siirtovelat	-60 000	-60 000
Yhteensä	-436 641	-484 031

38) Vuokravastuut	2022	2021
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	15 108	20 047
Muut vuokravastuut		
Vuokravastuut yhteensä	15 108	20 047
<i>-siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat</i>	<i>15 108</i>	<i>20 047</i>
<i>-siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut</i>		

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2022	2021
Vakinaiset	32	31
Määräaikaiset	3	1
Sijaiset	0	0
Yhteensä	35	32

43) Henkilöstökulut	2022	2021
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 611 772	-1 534 343
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-366 842	-358 552
Muut henkilösivukulut	-63 720	-74 250
Henkilöstökulut yhteensä	-2 042 334	-1 967 145

KUNNALLISEN LIIKELAITOKSEN HYVINKÄÄN VEDEN TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2022
ALLEKIRJOITUKSET

Hyvinkäällä 21. päivänä maaliskuuta 2023

HYVINKÄÄN VEDEN JOHTOKUNTA

Krista Silfverberg

Onni Rostila

Tom Östlund

Jari-Pekka Velin

Riitta Miettinen

Päivi Kopra
vesihuoltojohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hyvinkäällä ___ päivänä _____kuuta 2023

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori
JHT, HT

10.1.1 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen	Hyvinkään kaupunki ilman liikelaitosta	Liikelaitos	Eliminoinnit Hyvinkään kaupunki ilman liikelaitosta	Eliminoinnit Liikelaitos	Peruskunta ja liikelaitos yhteensä
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot					
Ulkoiset Myyntituotot	4 578 758	9 923 965			14 502 724
Sisäiset Myyntituotot	15 869 274	435 742	-15 869 274	-435 742	0
Maksutuotot					
Ulkoiset maksutulot	6 151 149	0			6 151 149
Sisäiset Maksutuotot					0
Tuet ja avustukset					
Ulkoiset tuet ja avustukset	3 002 502	34 637			3 037 139
Tuet ja avustukset kunnalta					0
Muut toimintatuotot					
Ulkoiset Muut toimintatuotot	24 265 702	1 736			24 267 438
Sisäiset Muut toimintatuotot	27 115 230		-27 115 230		0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 521 511	232 499			1 754 009
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-79 738 136	-2 042 334			-81 780 470
Palvelujen ostot					
Ulkoiset Palvelujen ostot	-211 227 670	-1 140 389			-212 368 059
Sisäiset Palvelujen ostot	-15 766 150	-333 079	15 766 150	333 079	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ulkoiset Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 753 809	-1 403 728			-11 157 538
Sisäiset Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-195 396	-14 906	195 396	14 906	0
Avustukset					
Ulkoiset Avustukset	-9 298 849	0			-9 298 849
Sisäiset Avustukset					0
Muut toimintakulut					
Ulkoiset Muut toimintakulut	-10 386 913	-76 077			-10 462 990
Sisäiset Muut toimintakulut	-26 795 606	-315 109	26 795 606	315 109	0
TOIMINTAKATE	-280 658 403	5 302 956	-227 353	227 353	-275 355 447
VEROTULOT	240 853 176				240 853 176
VALTIONOSUUDET	70 346 784				70 346 784
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot					
Ulkoiset korkotuotot	61 925	0	0	0	61 925
Sisäiset korkotuotot					0
Muut rahoitustuotot					
Ulkoiset Muut rahoitustuotot	1 731 741	0	0	0	1 731 741
Korvaus peruspääomasta (sisäinen)	642 350		-642 350		0
Korkokulut					
Ulkoiset korkokulut	-1 826 478	0	0	0	-1 826 478
Sisäiset korkokulut					0
Korvaus peruspääomasta		-642 350		642 350	0
Muut rahoituskulut					
Ulkoiset Muut rahoituskulut	-20 346	-12	0	0	-20 358
Sisäiset muut rahoituskulut					0
VUOSIKATE	31 130 750	4 660 593	-869 703	869 703	35 791 343
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 777 243	-3 990 197			-20 767 440
Arvonalentumiset	-186 076	-72 293			-258 369
SATUNNAISET ERÄT					0
TILIKAUDEN TULOS	14 167 431	598 104	-869 703	869 703	14 765 535

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen	Hyvinkään kaupunki ilman liikelaitosta	Liikelaitos	Eliminoinnit Hyvinkään kaupunki ilman liikelaitosta	Eliminoinnit liikelaitos	Peruskunta ja liikelaitos yhteensä
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	31 130 750	4 660 593	-869 703	869 703	35 791 343
Tulorahoituksen korjauserät	-11 039 351	0	0	0	-11 039 351
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-14 956 565	-5 453 788	0	0	-20 410 353
Rahoitusosuudet investointeihin	380 000	0	0	0	380 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 901 241	0	0	0	8 901 241
	-5 675 324	-5 453 788	0	0	-11 129 113
Toiminnan ja investointien rahavirta	14 416 075	-793 195	-869 703	869 703	13 622 880
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen lisäykset	-2 251	0	2 251	0	0
Antolainauksen vähennykset	161 584	0	0	0	161 584
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys, ulkoiset	-14 968 613	0	0	0	-14 968 613
Lyhytaikaisten lainojen muutos, ulkoiset	-5 428 403	0	0	0	-5 428 403
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen, varojen ja pääomien muutokset, ulkoiset	12 696	0	0	0	12 696
Saamisten muutos, ulkoiset	128 247	-69 872	0	0	58 375
Saamisten muutos, sisäiset	-1 732 535	2 709 664	1 732 535	-2 709 664	0
Korottomien velkojen muutos, ulkoiset	-1 758 630	1 177 556	0	0	-581 074
Korottomien velkojen muutos, sisäiset	-2 709 664	1 734 786	2 709 664	-1 734 786	0
Rahoituksen rahavirta	-26 297 569	5 552 133	4 444 449	-4 444 449	-20 745 436
Rahavarojen muutos	-11 881 494	4 758 938	3 574 746	-3 574 746	-7 122 556
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	12 425 592	17 400 020	0	0	29 825 612
Rahavarat 1.1.	24 307 086	12 641 082	0	0	36 948 168
	-11 881 494	4 758 938	0	0	-7 122 556

TOSITELAJIT, SÄILYTYSAJAT JA TILILUETTELO

Luettelo tositelajeista

187_10050	187 Tietokoneohjelmistot	187MYL_10	187 Laskulaji 10
187_10150	187 Muut pitkävaikutteiset menot	187MYL_11	187 Laskulaji 11
187_11000	187 Maa- ja vesialueet	187MYL_15	187 Laskulaji 15
187_11050	187 Kiinteistöjen liittymismaksut	187MYL_20	187 Laskulaji 20
187_11100	187 Asuinrakennukset	187MYL_23	187 Laskulaji 23
187_11120	187 Hallinto- ja laitosrakennukset	187MYL_32	187 Laskulaji 32
187_11150	187 Tehdas- ja tuotantorakennukset	187MYL_33	187 Laskulaji 33
187_11190	187 Muut rakennukset	187MYL_41	187 Laskulaji 41
187_11300	187 Maa- ja vesirakenteet	187MYL_42	187 Laskulaji 42
187_11410	187 Vesijohtoverkosto	187MYL_44	187 Laskulaji 44
187_11450	187 Viemäriverkosto	187MYL_51	187 Laskulaji 51
187_11500	187 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	187MYL_52	187 Laskulaji 52
187_11600	187 Kuljetusvälineet	187MYL_53	187 Laskulaji 53
187_11700	187 Muut koneet ja kalusto	187MYL_54	187 Laskulaji 54
187_11710	187 Atk, yms. toimistolaitteet	187MYL_55	187 Laskulaji 55
187_11720	187 Sairaalalaitteet	187MYL_57	187 Laskulaji 57
187_11830	187 Arvo- ja taide-esineet	187MYL_58	187 Laskulaji 58
187_11940	187 Keskenkäisöt	187MYL_59	187 Laskulaji 59
187_12010	187 Tytäryhtiöosakkeet	187MYL_60	187 Laskulaji 60
187_12030	187 Kuntayhtymäosuudet	187MYL_61	187 Laskulaji 61
187_12050	187 Osakkuusyhteisöosakkeet	187MYL_62	187 Laskulaji 62
187_12100	187 Liikelaitosten pääomat	187MYL_63	187 Laskulaji 63
187_12160	187 Muut osakkeet ja osuudet	187MYL_64	187 Laskulaji 64
187AKT	187 Aktivoinnit	187MYL_65	187 Laskulaji 65
187ALV	187 Alv-maksuajot	187MYL_66	187 Laskulaji 66
187ARK	187 Alareskontran kirjauskansiovienti	187MYL_67	187 Laskulaji 67
187Doc1	187 Dokumentit	187MYL_68	187 Laskulaji 68
187ETE	187 EndToEnd SEPA	187MYL_69	187 Laskulaji 69
187HYV	187 Hyvitysten palautus	187MYL_70	187 Laskulaji 70
187INSID	187 InstructionIdentification SEPA	187MYL_74	187 Laskulaji 74
187JT	187 Järjestelmätunnus	187MYL_75	187 Laskulaji 75
187K	187 Kirjauskansion eränumero	187MYL_76	187 Laskulaji 76
187KKS	187 Kirjauskansiosirto	187MYL_77	187 Laskulaji 77
187KOM	187 Käyttöomaisuustapahtumat	187MYL13	187 Laskulaji 13
187KPA	187 Kirjanpilotapahtuman palautustap.	187MYL14	187 Laskulaji 14
187KPJ	187 Kirjanpilotapahtuman per. jäljitysno	187OR	187 Ostolaskut Rondo
187KPL2	187 Populus matkalaskut kp-liittymä	187ORK	187 Ostoreskontran kohdistustap.
187KPL5	187 Atksla Konekeskus sis. laskutus kp	187OSM	187 Ostoreskontramaksut
187KVS	187 Kirjanpidon konversio	187Palkka	187 Palkkatositteet
187LT	187 Laskujen tuonin eränumerosarja	187PerusS	187 Perustesääntö
187ManKu	187 Asiakkaan manuaaliset kohdistukset	187PR_1	187 Projektinumero
187ManSu	187 Asiakkaan manuaaliset suoritukset	187PR_12	187 Projektikirjauskansio, nro
187MK	187 Maksukehotus	187PR_18	187 Projektin tulotapahtumat
187MR_4	187 Myren kohdistustap. maksutosite	187PR_2	187 Projektilaskuehdotus
187MR_5	187 Myren kohdistustap. päätöstitite	187PR_21	187 Projektisopimus (manuaalinen)
187MR_7	187 Luottotappiokirjaus	187PR_4	187 Tapahtumatunnus
187MR_8	187 Luottotappioiden kirjauserä	187PSvea	187 Svea Perintä toimeksiantoliittymä
187MsgID	187 MessageIdentification SEPA	187Sisl	187 Sisäisten laskujen tositteet
187MuisE	187 Muistiotositteet excelistä	187SveSu	187 Svea-suoritukset
187Muist	187 Muistiotositteet	187ToMas	187 toimittajanumerosarja MASTER
		187Ttun	187 Työajantunnus, Henkilöstöhallinto
		187Viite	187 Asiakkaan viitemaksut
		187XAKOM	187 Käyttöomaisuuden konversio

Luettelot ja selvitykset

Käytetyt kirjanpitokirjat ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

KIRJANPITOKIRJAT	SÄILYTYSTAPA
Tasekirja	Sidottu kirja
Tase-erittelyt	Paperitulosteina
Liitetietojen erittelyt	Paperitulosteina
Päiväkirja	Sähköinen arkistointi
Pääkirja	Sähköinen arkistointi
Myyntireskontra	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra	Sähköinen arkistointi
Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
Konsernikirjanpito	Sähköisessä järjestelmässä, paperitulosteet

Arkistoinnista paperitulostetussa muodossa vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Säilytysaika

Sidottu tasekirja säilytetään pysyvästi, muut kirjanpitokirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

TASELIT

10059	Tietokoneohjelmistot Yhteensä	11155	Tehdas- ja tuotantorakennukset vähenn. ja siirtojen kertynee
10050	Tietokoneohjelmistot 1.1.	11156	Tehdas- ja tuotantorakennukset Rahoitusosuudet
10051	Tietokoneohjelmistot Kertyneet poistot 1.1.	11157	Tehdas- ja tuotantorakenn Siirrot erien välillä (+/-)
10052	Tietokoneohjelmistot Tilikauden poistot	11199	Muut rakennukset Yhteensä
10053	Tietokoneohjelmistot Tilikauden lisäykset	11190	Muut rakennukset 1.1.
10054	Tietokoneohjelmistot Tilikauden vähennykset	11191	Muut rakennukset Kertyneet poistot 1.1.
10055	Tietokoneohjelmistot vähenn. ja siirtojen kertyn poistot	11192	Muut rakennukset Tilikauden poistot
10056	Tietokoneohjelmistot Rahoitusosuudet	11193	Muut rakennukset Tilikauden lisäykset
10057	Tietokoneohjelmistot Siirrot erien välillä (+/-)	11194	Muut rakennukset Tilikauden vähennykset
10159	Muut pitkävaikutt.menot Yhteensä	11195	Muut rakennukset vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot
10150	Muut pitkävaikutt.menot 1.1.	11196	Muut rakennukset Rahoitusosuudet
10151	Muut pitkävaikutt.menot Kertyneet poistot 1.1.	11197	Muut rakennukset Siirrot erien välillä (+/-)
10152	Muut pitkävaikutt.menot Tilikauden poistot	11309	Maa- ja vesirakenteet Yhteensä
10153	Muut pitkävaikutt.menot Tilikauden lisäykset	11300	Maa- ja vesirakenteet 1.1.
10154	Muut pitkävaikutt.menot Tilikauden vähennykset	11301	Maa- ja vesirakenteet Kertyneet poistot 1.1.
10155	Muut pitkävaikutt.menot vähenn. ja siirtojen kerty poist	11302	Maa- ja vesirakenteet Tilikauden poistot
10156	Muut pitkävaikutt.menot Rahoitusosuudet	11303	Maa- ja vesirakenteet Tilikauden lisäykset
10157	Muut pitkävaikutt.menot Siirrot erien välillä (+/-)	11304	Maa- ja vesirakenteet Tilikauden vähennykset
10209	Ennakkomaksut Yhteensä	11305	Maa- ja vesirakenteet vähenn. ja siirtojen kertyneet poist
10200	Ennakkomaksut 1.1.	11306	Maa- ja vesirakenteet Rahoitusosuudet
10203	Ennakkomaksut Tilikauden lisäykset	11307	Maa- ja vesirakenteet Siirrot erien välillä (+/-)
10207	Ennakkomaksut Siirrot erien välillä (+/-)	11419	Vesijohtoverkosto Yhteensä
11009	Maa- ja vesialueet Yhteensä	11410	Vesijohtoverkosto 1.1.
11000	Maa- ja vesialueet 1.1.	11411	Vesijohtoverkosto Kertyneet poistot 1.1.
11003	Maa- ja vesialueet Tilikauden lisäykset	11412	Vesijohtoverkosto Tilikauden poistot
11004	Maa- ja vesialueet Tilikauden vähennykset	11413	Vesijohtoverkosto Tilikauden lisäykset
11006	Maa- ja vesialueet Rahoitusosuudet	11414	Vesijohtoverkosto Tilikauden vähennykset
11007	Maa- ja vesialueet Siirrot erien välillä	11415	Vesijohtoverkosto vähenn. ja siirtojen kertyneet po
11008	Maa- ja vesialueet arvonalentumiset	11416	Vesijohtoverkosto Rahoitusosuudet
11059	Kiinteistöjen liittymismaksut Yhteensä	11417	Vesijohtoverkosto Siirrot erien välillä (+/-)
11050	Kiinteistöjen liittymismaksut 1.1.	11459	Viemäriverkosto Yhteensä
11053	Kiinteistöjen liittymismaksut Tilikauden lisäykset	11450	Viemäriverkosto 1.1.
11054	Kiinteistöjen liittymismaksut Tilikauden vähennykset	11451	Viemäriverkosto Kertyneet poistot 1.1.
11056	Kiinteistöjen liittymismaksut Rahoitusosuudet	11452	Viemäriverkosto Tilikauden poistot
11057	Kiinteistöjen liittymismaksut Siirrot erien välillä	11453	Viemäriverkosto Tilikauden lisäykset
11058	Kiinteistöjen liittymismaksut arvonalentumiset	11454	Viemäriverkosto Tilikauden vähennykset
11109	Asuinrakennukset Yhteensä	11455	Viemäriverkosto vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot
11100	Asuinrakennukset 1.1.	11456	Viemäriverkosto Rahoitusosuudet
11101	Asuinrakennukset Kertyneet poistot 1.1.	11457	Viemäriverkosto Siirrot erien välillä (+/-)
11102	Asuinrakennukset Tilikauden poistot	11479	Hulevesiverkosto Yhteensä
11103	Asuinrakennukset Tilikauden lisäykset	11470	Hulevesiverkosto 1.1.
11104	Asuinrakennukset Tilikauden vähennykset	11471	Hulevesiverkosto Kertyneet poistot 1.1.
11105	Asuinrakennukset vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	11472	Hulevesiverkosto Tilikauden poistot
11106	Asuinrakennukset Rahoitusosuudet	11473	Hulevesiverkosto Tilikauden lisäykset
11107	Asuinrakennukset Siirrot erien välillä (+/-)	11474	Hulevesiverkosto Tilikauden vähennykset
11129	Hallinto- ja laitosrakennukset Yhteensä	11475	Hulevesiverkosto vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot
11120	Hallinto- ja laitosrakennukset 1.1.	11476	Hulevesiverkosto Rahoitusosuudet
11121	Hallinto- ja laitosrakennukset Kertyneet poistot 1.1.	11477	Hulevesiverkosto Siirrot erien välillä (+/-)
11122	Hallinto- ja laitosrakennukset Tilikauden poistot	11509	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Yhteensä
11123	Hallinto- ja laitosrakennukset Tilikauden lisäykset	11500	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet 1.1.
11124	Hallinto- ja laitosrakennukset Tilikauden vähennykset	11501	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Kertyneet poistot 1.1.
11125	Hallinto- ja laitosrakennukset vähenn. ja siirtojen kertyn	11502	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Tilikauden poistot
11126	Hallinto- ja laitosrakennukset Rahoitusosuudet	11503	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Tilikauden lisäykset
11127	Hallinto- ja laitosrakenn Siirrot erien välillä (+/-)	11504	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Tilikauden vähennykset
11159	Tehdas- ja tuotantorakennukset Yhteensä	11505	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet vähenn. ja siirtojen ker
11150	Tehdas- ja tuotantorakennukset 1.1.	11506	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Rahoitusosuudet
11151	Tehdas- ja tuotantorakennukset Kertyneet poistot 1.1.	11507	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Siirrot erien välillä (+
11152	Tehdas- ja tuotantorakennukset Tilikauden poistot	11609	Kuljetusvälineet yhteensä
11153	Tehdas- ja tuotantorakennukset Tilikauden lisäykset	11600	Kuljetusvälineet 1.1.
11154	Tehdas- ja tuotantorakennukset Tilikauden vähennykset	11601	Kuljetusvälineet Kertyneet poistot 1.1.

11602	Kuljetusvälineet Tilikauden poistot	12034	Kuntayhtymäosuudet Tilikauden vähennykset
11603	Kuljetusvälineet Tilikauden lisäykset	12036	Kuntayhtymäosuudet Rahoitusosuudet
11604	Kuljetusvälineet Tilikauden vähennykset	12037	Kuntayhtymäosuudet Siirrot erien välillä (+/-)
11605	Kuljetusvälineet vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	12038	Kuntayhtymäosuudet Arvonalentumiset
11606	Kuljetusvälineet Rahoitusosuudet	12059	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet yhteensä
11607	Kuljetusvälineet Siirrot erien välillä (+/-)	12050	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet 1.1.
11709	Muut koneet ja kalusto yhteensä	12053	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Tilikauden lisäykset
11700	Muut koneet ja kalusto 1.1.	12054	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Tilikauden vähennykset
11701	Muut koneet ja kalusto Kertyneet poistot 1.1.	12056	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Rahoitusosuudet
11702	Muut koneet ja kalusto Tilikauden poistot	12057	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Siirrot erien välillä (+/-)
11703	Muut koneet ja kalusto Tilikauden lisäykset	12058	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Arvonalentumiset
11704	Muut koneet ja kalusto Tilikauden vähennykset	12109	Liikelayosten pääomat Yhteensä
11705	Muut koneet ja kalusto vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	12100	Liikelayosten pääomat 1.1.
11706	Muut koneet ja kalusto Rahoitusosuudet	12103	Liikelayosten pääomat Tilikauden lisäykset
11707	Muut koneet ja kalusto Siirrot erien välillä (+/-)	12104	Liikelayosten pääomat Tilikauden vähennykset
11719	ATK-, yms. toimistolaitteet yhteensä	12106	Liikelayosten pääomat Rahoitusosuudet
11710	ATK-, yms. toimistolaitteet 1.1.	12107	Liikelayosten pääomat Siirrot erien välillä (+/-)
11711	ATK-, yms. toimistolaitteet Kertyneet poistot 1.1.	12108	Liikelayosten pääomat Arvonalentumiset
11712	ATK-, yms. toimistolaitteet Tilikauden poistot	12169	Muut osakkeet ja osuudet Yhteensä
11713	ATK-, yms. toimistolaitteet Tilikauden lisäykset	12160	Muut osakkeet ja osuudet 1.1.
11714	ATK-, yms. toimistolaitteet Tilikauden vähennykset	12163	Muut osakkeet ja osuudet Tilikauden lisäykset
11715	ATK-, yms. toimistolaitteet vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	12164	Muut osakkeet ja osuudet Tilikauden vähennykset
11716	ATK-, yms. toimistolaitteet Rahoitusosuudet	12166	Muut osakkeet ja osuudet Rahoitusosuudet
11717	ATK-, yms. toimistolaitteet Siirrot erien välillä (+/-)	12167	Muut osakkeet ja osuudet Siirrot erien välillä (+/-)
11729	Sairaalalaitteet yhteensä	12168	Muut osakkeet ja osuudet Arvonalentumiset
11720	Sairaalalaitteet 1.1.	12319	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä Yhteensä
11721	Sairaalalaitteet Kertyneet poistot 1.1.	12310	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä 1.1.
11722	Sairaalalaitteet Tilikauden poistot	12313	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä Tilikauden lisäykset
11723	Sairaalalaitteet Tilikauden lisäykset	12314	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä Tilikauden vähennykset
11724	Sairaalalaitteet Tilikauden vähennykset	12317	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä Siirrot erien välillä (+)
11725	Sairaalalaitteet vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	12339	Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä
11726	Sairaalalaitteet Rahoitusosuudet	12330	Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä
11727	Sairaalalaitteet Siirrot erien välillä (+/-)	12333	Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä
11839	Arvo- ja taide-esineet yhteensä	12334	Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä
11830	Arvo- ja taide-esineet 1.1.	12337	Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä
11833	Arvo- ja taide-esineet Tilikauden lisäykset	12389	Muut lainasaamiset muilta Yhteensä
11834	Arvo- ja taide-esineet Tilikauden vähennykset	12380	Muut lainasaamiset muilta 1.1.
11837	Arvo- ja taide-esineet Siirrot erien välillä (+/-)	12383	Muut lainasaamiset muilta Tilikauden lisäykset
11930	Ennakkomaksut aineelliset hyödykkeet	12384	Muut lainasaamiset muilta Tilikauden vähennykset
11933	Ennakkomaksut Tilikauden lisäykset	12387	Muut lainasaamiset muilta Siirrot erien välillä (+/-)
11934	Ennakkomaksut Tilikauden vähennykset	12419	Muut saamiset tytäryhteisöiltä Yhteensä
11936	Ennakkomaksut Rahoitusosuudet	12410	Muut saamiset tytäryhteisöiltä 1.1.
11937	Ennakkomaksut Siirrot erien välillä (+/-)	12413	Muut saamiset tytäryhteisöiltä Tilikauden lisäykset
11949	Keskeneräiset hankinnat yhteensä	12414	Muut saamiset tytäryhteisöiltä Tilikauden vähennykset
11940	Keskeneräiset hankinnat 1.1.	12417	Muut saamiset tytäryhteisöiltä Siirrot erien välillä (+/-)
11943	Keskeneräiset hankinnat Tilikauden lisäykset	12449	Muut saamiset taseyksiköiltä Yhteensä
11944	Keskeneräiset hankinnat Tilikauden vähennykset	12440	Muut saamiset taseyksiköiltä 1.1.
11946	Keskeneräiset hankinnat Rahoitusosuudet	12443	Muut saamiset taseyksiköiltä Tilikauden lisäykset
11947	Keskeneräiset hankinnat Siirrot erien välillä (+/-)	12444	Muut saamiset taseyksiköiltä Tilikauden vähennykset
11999	Investointien välitili	12447	Muut saamiset taseyksiköiltä Siirrot erien välillä (+/-)
11993	KOM-hankintojen välitili	12469	Muut saamiset liikelaitoksilta Yhteensä
11994	KOM-myyntien välitili	12450	Muut saamiset liikelaitoksilta 1.1.
11995	KOM-rahoitusosuudet välitili	12453	Muut saamiset liikelaitoksilta Tilikauden lisäykset
12019	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet yhteensä	12454	Muut saamiset liikelaitoksilta Tilikauden vähennykset
12010	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet 1.1.	12457	Muut saamiset liikelaitoksilta Siirrot erien välillä (+/-)
12013	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Tilikauden lisäykset	12469	Muut saamiset muilta Yhteensä
12014	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Tilikauden vähennykset	12460	Muut saamiset muilta 1.1.
12016	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Rahoitusosuudet	12463	Muut saamiset muilta Tilikauden lisäykset
12017	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Siirrot erien välillä (+/-)	12464	Muut saamiset muilta Tilikauden vähennykset
12018	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Arvonalentumiset	14200	Muut valtion toimeksiannot
12039	Kuntayhtymäosuudet yhteensä	15020	Lääkekeskus
12030	Kuntayhtymäosuudet 1.1.	16300	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä
12033	Kuntayhtymäosuudet Tilikauden lisäykset		

16460	Lainasaamiset liikelaitoksilta	19603	Pankkitili4 Säästöpankki
16540	Sosiaaliset lainasaamiset	19900	Myyntireskontran viitteettömien suor. Selvittelytili
16550	Lainasaamiset muilta	19910	MR-maksujen selvittelytili
16660	Valtionosuussaamiset	19920	Pankkitilien väl.siirt. selvittelytili
17190	Muut siirtosaamiset muilta	19940	Ostoreskontran selvittelytili
17200	Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	19945	OR palautuneet selvittelytili
17238	Korkosaamiset	19950	Pankkitulojen/-menojen selv tili
17250	Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	20009	Peruspääoma Yhteensä
17300	Myyntisaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhtey	20000	Peruspääoma 1.1.
17350	Myyntisaamiset sisäiset	20003	Peruspääoma Tilikauden lisäykset
17351	Myyntisaamiset sisäiset (ei reskontra)	20004	Peruspääoma Tilikauden vähennykset
17400	Myyntisaamiset muilta	20007	Peruspääoma Siirrot erien välillä (+/-)
17490	Muut myyntisaamiset muilta	20019	Sisäiset peruspääoma Yhteensä
17491	Myyntisaamiset vanhat 1	20010	Sisäiset peruspääoma 1.1.
17500	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	20013	Sisäiset peruspääoma Tilikauden lisäykset
17530	Lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhtey	20014	Sisäiset peruspääoma Tilikauden vähennykset
17540	Lainasaamiset kuntayhtymiltä ja kunnilta	20017	Sisäiset peruspääoma Siirrot erien välillä (+/-)
17550	Lainasaamiset valtiolta	20159	Rahastopääomat Yhteensä
17560	Lainasaamiset liikelaitoksilta	20150	Rahastopääomat 1.1.
17565	Lainasaamiset kunnalta	20153	Rahastopääomat Tilikauden lisäykset
17570	Lainasaamiset muilta taseyksiköiltä	20154	Rahastopääomat Tilikauden vähennykset
17590	Lainasaamiset muilta	20157	Rahastopääomat Siirrot erien välillä (+/-)
17592	Sosiaaliset lainasaamiset	20509	Edell.kausien yli/alijäämä Yhteensä
17710	Valtionosuussaamiset	20500	Edell.kausien yli/alijäämä 1.1.
17800	Nettopalkkojen tili	20503	Edell.kausien yli/alijäämä Tilikauden lisäykset
17820	Palkkaennakot	20504	Edell.kausien yli/alijäämä Tilikauden vähennykset
17859	Palkkarästit	20506	Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset
17900	Perhehuoltojärjestelmän menojen selvittelytili	20507	Edell.kausien yli/alijäämä Siirrot erien välillä (+/-)
17920	Liikuntasetelit	20510	Tilikauden yli-/alijäämä
17950	Pankkikorttimaksujen selvittelytili	21000	Kertynyt poistoero
17980	Menojen selvittelytili	21010	Investointivaraukset
17981	Menojen selvittelytili 2	21200	Eläkevastuuvaraus
18060	Arvonlisäverosaaminen 10 % vähennys	21300	Muut pakolliset varaukset
18070	Arvonlisäverosaaminen 14 % vähennys	23020	Muut valtion toimeksiantojen pääomat
18080	Arvonlisäverosaaminen 24 % vähennys	23030	Sotainvalidien hoitokorvaukset
18090	EU-arvonlisäverosaamiset	23100	Lahjoitusrahast.pääomat
18110	Arvonlisäverosaaminen 10 % palautus	23740	Veteraanien kuntoutusrahat
18120	Arvonlisäverosaaminen 14 % palautus	24109	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Yhteensä
18130	Arvonlisäverosaaminen 24 % palautus	24100	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta 1.1.
18140	Laskennalliset palautukset alv 5 %	24103	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Tilikauden lisäykset
18150	Alv-nettosaatavat	24104	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Tilik. vähennykset
18200	Muut saamiset	24107	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Siirrot erien välillä
18210	Konversiotilit Alv-saamiset	24149	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Yhteensä
18217	Konversiotilit muut saamiset sisäiset	24140	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä 1.1.
18380	Menoennakot	24143	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Tilikauden lisäykset
18390	Muut siirtosaamiset muilta	24144	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Tilikauden vähennykset
19990	Liikelaitokset yhdystili	24147	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Siirrot erien välillä (+/-)
19000	Kassa	24480	Saadut ennakot muilta
19101	Pankkitili Nordea	24690	Liittymismaksut ja muut velat
19103	Pankkitili4 Nordea	24695	Oman kunnan vesi- ja jätevesimaksuliittymä/Vesilaitos
19104	Pankkitili5 Nordea	24880	Muut siirtovelat muille
19105	Pankkitili6 Nordea	25009	Joukkovelkakirjalainat euro Yhteensä
19130	Pankkitili liikelaitos1 Nordea	25000	Joukkovelkakirjalainat euro euro 1.1.
19200	Konsernitili OP-Pohjola	25003	Joukkovelkakirjalainat euro Tilikauden lisäykset
19201	Pankkitili OP-Pohjola	25004	Joukkovelkakirjalainat euro Tilikauden vähennykset
19203	Pankkitili4 OP-Pohjola	25006	Joukkovelkakirjalainat euro pitkäaikaisten tk lyhennykset
19204	Pankkitili5 OP-Pohjola	25007	Joukkovelkakirjalainat euro Siirrot erien välillä (+/-)
19205	Pankkitili6 OP-Pohjola	25109	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Yhteensä
19206	Pankkitili7 OP-Pohjola	25101	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta 1.1.
19207	Pankkitili8 OP-Pohjola	25105	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Tilikauden lisäykset
19230	Pankkitili liikelaitos1 OP-Pohjola	25106	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta pitkäaik. tk lyhennykset
19301	Pankkitili Danske	25107	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Siirrot erien välillä

25149 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Yhteensä
 25141 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä 1.1.
 25145 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Tilikauden lisäykset
 25146 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä pitkäaik tk lyhennykset
 25147 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Siirrot erien välillä (+/-)
 25310 Lainat muilta kons.pankkitilivelat tytäryht.:ltä 1.1.
 25313 Lainat muilta kons.pankkitiliv. tytäryht.:ltä Tilik lisäykset
 25314 Lainat muilta kons.pankkitiliv tytäryht.:ltä Tilik vähenn
 25317 Lainat muilta kons.pankkitiliv tytäryht.:ltä Siir. erien väl
 25400 Saadut ennakot tytäryhteisöiltä
 25410 Saadut ennakot jäsenkuntayhtymiltä
 25440 Saadut ennakot muilta
 25441 Saadut ennakot muilta/hankeet
 25443 saadut ennakot, maankäyttösopimukset
 25445 Saadut ennakot myyntireskontra
 25450 Ostovelat tytäryhteisöille
 25455 Ostovelat jäsenkuntayhtymille
 25460 Ostovelat osakkuus- ja muilta omistusyhteisöille
 25470 Ostovelat muille
 25471 Ostovelat vanhat 1
 25550 Muut velat muille
 25600 Myyntien arvonlisävero
 25605 Eu-myyntien arvonlisävero
 25610 Arvonlisäverovelka 10 %
 25620 Arvonlisäverovelka 14 %
 25630 Arvonlisäverovelka 24 %
 25640 Tilittävä arvonlisävero
 25650 Ennakonpidätysvelka
 25670 Sosiaaliturvamaksuvelka
 25680 Konversiotilit Alv-velka
 25690 Ay-jäsenmaksuvelka
 25700 Ulosottojen perintä
 25710 Puolueverot
 25720 KuEL-maksut työntekijä
 25730 VEL-maksut työntekijä
 25740 Työttömyysvak.maksu tt
 25800 Tulojen selvittelytili
 25990 Muut lyhytaikaiset velat
 26000 Siirtyvät korot
 26010 Siirtyvät korot tytäryhteisöille
 26020 Siirtyvät korot jäsenkuntayhtymille
 26030 Siirtyvät korot osakkuus- ja omistusyhteisöille
 26040 Siirtyvät korot taseyksiköille
 26040 Siirtyvät korot muille
 26100 Lomapalkkajaksotus
 26150 Valtionosuusennakot
 26200 Muut siirtovelat tytäryhteisöille
 26220 Muut siirtovelat jäsenkuntayhtymille
 26240 Muut siirtovelat osakkuus- ja muilta omistusyhteisyh
 26260 Muut siirtovelat taseyksiköille
 26280 Muut siirtovelat liikelaitoksille
 26290 Muut siirtovelat kunnille
 26310 Palkkajaksotus
 26320 KuEL-maksut palkkaperusteinen
 26330 KuEL-maksut eläkemenerusteinen
 26340 KuEL-maksut Varhe-maksu
 26350 VEL-maksut työnantaja
 26355 TyEL-maksut työnantaja (sijaismaksaja)
 26360 Työttömyysvak.maksu ta
 26370 Tapaturmavakuutusmaksu
 26380 Ryhmähenkivakuutusmaksu
 26550 Selvittelyt sentinpyöristykset

26552 Valuuttakurssierot
 26670 Sosiaalitoimen välitystili
 26701 Selvittelytili 1
 27000 Muut siirtovelat muille
 29990 Liikelaitokset yhdyttiin siirtovelka

TULOSLASKELMATILIT

30010 Vesi- ja jätevesimaksut
 30017 LL Sis. Kunnan vesi- ja jätevesimaksut
 30050 Vesihuollon perusmaksut
 30500 Jätteen kuljetuksen ja käsittelyn myyntituotot
 30657 LL Sis. ateriapalvelujen myyntit.
 30658 Sisäiset myyntituotot, ateria
 30667 LL Sis. myyntituotto, puhtaus
 30668 Sisäiset myyntituotot, puhtaus
 30670 Muut liiketoiminnan tuotot
 30990 Muut korvaukset valtiolta
 31000 Kotikuntakorvaukset
 31020 Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle
 31030 Muut yhteistoimintakorvaukset
 31038 Sisäiset muut yhteistoimintakorvaukset
 31090 Myyntituotot kunnilta
 31100 Myyntituotot kuntayhtymiltä
 31300 Työterveyshuollon maksut
 31310 Täyskustannuskorv. pakollisista vakuutuksista
 31330 Oppisopimuskoulutuskorvaukset
 31560 Metsänmyyntituotot
 31990 Muut myyntituotot
 31997 LL Sis. myyntituotot, muut
 31998 Sisäiset myyntituotot, muut
 31999 Myyntituotot aktivointi
 32000 Yleishallinnon maksut
 32570 Hoitopäivämaksut
 32700 Lukukausi- ja kurssimaksut
 32750 Muut opetus- ja kulttuuritoimen maksut
 32800 Suunnittelu- ja mittaus toiminnan maksut
 32850 Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut
 32860 Maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset
 32870 Muut yhdyskuntapalvelujen maksut
 32970 Muut palvelumaksut
 33000 Työllistämistuki valtiolta
 33160 EU-tuki omiin kehittämissuunnitelmiin, suoraan EU:lta
 33300 Kelan korvaus työterveydenhuollosta
 33330 Muut tuet ja avustukset valtiolta
 33370 Muut tuet ja avustukset muilta
 34000 Asuntojen vuokrat
 34200 Muiden rakennusten vuokrat
 34277 LL Sis. vuokrat muiden rakenn.
 34278 Sisäiset vuokrat muiden rakenn.
 34300 Maa- ja vesialueiden vuokrat
 34500 Koneiden ja laitteiden vuokrat
 34507 LL Sis.koneiden ja laitt.vuokrat
 34508 Sisäiset koneiden ja laitt.vuokrat
 34600 Muut vuokratuotot
 35010 Pysäköintivirhemaksut
 35101 Maa- ja vesialueiden myyntivoitot
 35102 Rakennusten myyntivoitot

35103	Osakkeiden myyntivoitot	43810	Siivous- ja puhtaanapito palvelut
35104	Muut myyntivoitot	43830	Jätevesimaksut
35320	Käyttöomaisuuden myynnit	43837	LL Sis. jätevesimaksut
35340	Rahoitusosuudet inv.menoihin	43867	LL Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelut
35348	Rahoitusosuudet inv.menoihin aktivointi	43868	Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelut
35349	Käyttöom.tuottojen aktivointi	43907	LL Sis. Rakennusten ja alueiden rakentaminen
35370	Muut tuotot	43908	Sisäiset rakennusten ja alueiden rak. ja kp
35377	LL Sis. muut tuotot	43910	Rakennusten rakentamis- ja kunnossapito palv
35378	Sisäiset muut tuotot	43920	Alueiden rakentamis- ja kunnossapito palv
37000	Valmistus omaan käyttöön	43947	LL Sis.kiinteistöpalvelut
40000	Vakinaisten kk-palkat	43948	Sisäiset kiinteistöpalvelut
40020	Tilapäisten kk-palkat	44000	Koneiden, kaluston ja laitteiden rak. ja kp
40041	Sairauslomasijaisten palkat	44100	Majoitus- ja ravitsemuspalvelut
40042	Äitiyslomasijaisten palkat	44147	LL Sis. ravitsemis palvelut
40051	Vuosilomasijaiset	44148	Sisäiset ravitsemis palvelut
40052	Muut sijaiset	44150	Matkustus- ja kuljetuspalvelut
40060	Vakin. tunti- ja urakkapalkat	44180	Ruoankuljetuspalvelut
40070	Opettajien palkat	44300	Sosiaali- ja terveysterveystoimintamaksut
40150	Työllistämispalkat	44317	LL Sis. Työterveyshuoltomaksut
40250	Erilliskorvaukset	44318	Sisäiset työterveyshuoltomaksut
40260	Varallaolokorvaukset	44340	Työnohjauspalvelut
40400	Luottamushenkilöiden kokouspalkkiot	44400	Opetus- ja kulttuuripalvelut
40410	Viranhaltijoiden kokouspalkkiot	44410	Koulutuspalvelut
40430	Vuosipalkkiot ja ans.menet.korv.	44500	Osuus verotuskustannuksiin
40500	Asiantuntijapalkkiot ja luentokorvaukset	44600	Muut yhteistoimintaosuudet
40520	Siviilipalvelusmiesten pvrhat	44700	Muut palvelut
40620	Puhelinetukorvaukset (meno)	44707	LL Sisäiset muut palvelut
40630	Ravintoetukorvaukset (meno)	44708	Sisäiset muut palvelut
40690	Luontoisedut (tulo)	44899	Aktivoidut palvelujen ostot
40700	Jaksotetut palkat ja palkkiot	45000	Toimisto- ja koulutarvikkeet
41000	KuEL palkkaperusteinen	45110	Kirjallisuus
41020	KuEL eläkemenoperusteinen	45200	Elintarvikkeet
41040	KuEL varhe-maksu	45400	Vaatteisto
41120	VaEL-maksut	45420	Lääkkeet
41160	Eläkkeet	45430	Hoitotarvikkeet
41180	Muut työeläkemaksut	45500	Siivous- ja puhdistusaineet
41700	Jaksotetut eläkekulut	45600	Poltto- ja voiteluaineet
42000	Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	45710	Lämmitys
42100	Työttömyysvakuutusmaksut	45720	Sähkö
42200	Tapaturmavakuutusmaksut	45730	Vesi
42300	Muut sosiaalivakuutusmaksut	45737	LL Sis. vesimaksut
42700	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	45760	Kemikaalit
42900	Sairausvakuutusmaksut	45800	Kalusto
42940	Tapaturmakorvaukset	45810	ICT, koneet ja laitteet
42960	Muut henkilöstömenojen korjaukset	45830	Pienkalusto
43030	Asiakaspalvelujen ostot	45860	Taidehankinnat
43150	Asiakaspalvelujen ostot kotikuntakorv. kunnilta	45900	Rakennusmateriaali
43288	Sis.asiakaspalveluiden ostot kunnilta	45920	Työaineet
43400	Toimisto- ja asiantuntijapalvelut	46000	Muu materiaali
43405	Rahoitus- ja pankkipalvelut	46007	LL Sis. muut aineet, tarvikkeet, tavarat
43410	Asiantuntijapalvelut	46008	Sisäiset muut aineet, tarvikkeet, tavarat
43420	Työvoiman vuokraus	46020	Merkkipäivälahjat
43440	Investointityöt, valm. om. käytt.	46499	Aktivoidut aineet ja tarvikkeet
43490	ICT-palvelut	46077	LL sis. Varastolisät
43500	Painatukset ja ilmoitukset	46700	Varastojen muutos
43510	Painatukset ja kopiointi	46720	Varasto-ottojen vastatili
43610	Postimaksut	47000	Lasten kotihoidon tuki
43620	Puhelinmaksut	47050	Yksityisen hoidon tuki
43630	Matkapuhelinmaksut	47070	Yksityisen hoidon tuen kuntalisä
43700	Vakuutukset	47278	Sisäiset avustukset
43748	Sisäiset vakuutusmaksut	47500	Työmarkkinatuen kuntaosuus
43800	Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	47550	Muut avustukset yhteisöille

48000	Maa- ja vesialueiden vuokrat	63700	Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksita
48200	Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	63800	Muut rahoituskulut
48208	Sisäiset vuokrat, rakenn. ja huon.	71000	Poistot aineettomista oikeuksista
48400	Koneiden ja laitteiden vuokrat	71100	Poistot tietokoneohjelmista
48407	LL Sis.Koneiden ja laitt. vuokrat	71200	Poistot muista pitkävaikutteisista menoista
48408	Sisäiset koneiden ja laitteiden vuokrat	71300	Poistot rakennuksista
48410	ICT-laitteiden vuokrat	71400	Poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista
48420	Leasing-vuokrat	71500	Poistot koneista ja kalustoista
48600	Muut vuokrat ja vastikkeet	71600	Poistot muista aineellisista hyödykkeistä
49000	Välilliset verot	72000	Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot
49001	Välittömät verot	72100	Muut lisäpoistot
49040	Oman käytön vero	72300	Arvonalentumiset (pysyvät vastaavat / käyttöomaisuus, josta
49100	Kiinteistövero	72400	Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset
49201	Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	72500	Arvonalentumisten palautumiset
49202	Rakennusten myyntitappiot	72310	Arvonalentumiset aineettomista oikeuksista
49203	Osakkeiden myyntitappiot	72340	Arvonalentumiset rakennuksista
49204	Muut myyntitappiot	72350	Arvonalentumiset kiinteistä rakenteista ja laitteista
49210	Myyntisaamisten luottotappiot	72360	Arvonalentumiset koneista ja kalustosta
49400	Jäsenmaksut	72370	Arvonalentumiset muista aineellisista hyödykkeistä
49430	Vahingonkorvaukset	72390	Arvonalentumiset osakkeista ja osuuksista
49450	Käyttöom. ostot (vain inv.menot)	80000	Käyttöomaisuuden myyntivoitot
49470	Edustus ja yhteistoiminta	80100	Omistussuoksien luovutukset
49490	Muut kulut	80200	Vahingonkorvaukset, takauskorvaukset, sopimussakot
49499	Aktivoidut muut kulut	80300	Saadut akordit ja konserniavustukset
50000	Kunnan tulovero	80400	Kirjauskäytännön muutoksesta aiheutuneet oikaisut
51000	Kiinteistövero	80500	Muut satunnaiset tuotot
52000	Osuus yhteisöveron tuotosta	81000	Käyttöomaisuuden myyntitappiot
54000	Muut verot	81100	Omistussuoksien luovutukset
55000	Peruspalveluiden valtionosuudet	81200	Vahingonkorvaukset
55020	Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	81300	Annetut akordit ja konserniavustukset
55030	Järjestelmämuutoksen tasaus	81400	Kirjauskäytännön muutoksesta aiheutuneet oikaisut
57000	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	81500	Muut satunnaiset kulut
58500	Muut valtionosuudet	85000	Poistoeron lisäys (-)
58900	Verotulojen ja veromenetysten kompensatiot	85500	Poistoeron vähennys (+)
60000	Korkotuotot antolainoista ulkopuolisille	86000	Varausten lisäys (-)
60100	Korkotuotot antolainoista liikelaitoksille	86500	Varausten vähennys (+)
60200	Korkotuotot sijoituksista ja talletuksista	87000	Rahastojen lisäys (-)
60300	Maksuliikennetilien korot	87500	Rahastojen vähennys (+)
60400	Muut korkotuotot	91100	Sisäiset palvelumaksutulot
61000	Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	91210	Hallintopalvelujen vyörytystulot
61100	Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	91220	Talouspalvelujen vyörytystulot
61160	Korvaus jäännöspääomasta	91230	Henkilöstöhallinnon vyörytystulot
61260	Verotilitysten korot ja korotukset	91240	Tietohallinnon vyörytystulot
61300	Viivästyskorkotulot	91272	Palvelutuotannon vyörytystulot
61400	Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	92100	Sisäiset palvelumaksut
61450	Toimeksiantojen pääomakorot	92210	Hallintopalvelujen vyörytysmenot
61500	Kurssivoitot rahoituslainoista	92220	Talouspalvelujen vyörytysmenot
61600	Arvopapereiden myyntivoitot	92230	Henkilöstöhallinnon vyörytysmenot
61700	Muut rahoitustuotot	92240	Tietohallinnon vyörytysmenot
61760	Takausprovisiot	92272	Palvelutuotannon vyörytysmenot
61800	Arvonalentumisten palautumiset	92302	Henkilökunnan terveydenhuolto
62100	Korkokulut lainoista ulkopuolisilta		
62300	Korkokulut lainoista liikelaitoksilta		
62400	Maksuliikennetilien korkokulut		
62500	Muut korkokulut		
62700	Korkojohdannaisten korkokulut ja -tuotot		
63000	Peruspääoman korot jäsenkunnille		
63020	Liikelaitosten korvaus peruspääomasta (kunnalle)		
63100	Korvaus jäännöspääomasta (kunnalle)		
63150	Verotilitysten korot		
63200	Viivästyskorot ja korotukset		
63300	Kurssitappiot rahoituslainoista		
63500	Luottoprovisiot		
63600	Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusvaroista		

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

HYVINKÄÄN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2022 ALLEKIRJOITUKSET

Hyvinkäällä 27. päivänä maaliskuuta 2023

HYVINKÄÄN KAUPUNGINHALLITUS

Pentti Puhakka

Irma Pahlman

Leena Meri

Minna Hyytiäinen

Ossi-Pekka Ollikainen

Jaakko Haapamäki

Henri Perälähti

Jaakko Rainio

Laura Salminen

Johanna Luukkonen
kaupunginjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hyvinkäällä ___ päivänä _____kuuta 2023.

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori
JHT, HT

TILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET
Hyvinkään kaupungin vastuusitoumukset
Kestävän talouden ohjelma 2020-2024, seuranta

Vastuusitoumukset

HYVINKÄÄN KAUPUNGIN VASTUUSITOUUMUKSET

	Kv:n takauspäätös	Lainan nro	Vastuun määrä (nimellinen)	Vastuun määrä 31.12.2021	Liitetieto 40. Vastuun määrä 31.12.2022
		- = ei vastavakuutta			
		t = takausprovisio			
Takaukset konserniyhteisöjen velkoihin					
Hyvinkään Kaivopiha-säätiö	Kv 10.3.2003, 26 §	SHB FI85 3131 3007 5865 30	400 000	34 456	11 531
Hyvinkään Kaivopiha-säätiö	Kv 16.11.2009, 107 §	SHB FI95 3131 6000 2282 16	400 000	208 000	192 000
Hyvinkään Kaivopiha-säätiö	Kv. 5.2.2018, 8 §	t KUOp FI32 50620381 2599 63	480 000	416 842	391 579
Hyvinkään Palvelukotisäätiö	Kv 20.5.2002, 50 §	SHB FI46 3131 3007 4812 11	7 600 000	4 340 647	4 232 647
Hyvinkään Vanhustentalosäätiö	Kv 20.5.2002, 48 §	SHB FI02 3131 3007 4923 82	2 181 186	458 951	344 408
Hyvinkään Veteraanitalosäätiö	Kv 16.12.2002, 112 §	NOR 132920-00022929	1 778 000	1 121 207	1 073 307
K Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas	Kv 12.12.2022 91§	t SP FI79 4260 0080 2386 42	1 600 000	0	1 600 000
K Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas	Kv 22.4.2002, 33 §	t SHB FI33 3131 3007 4923 09	2 691 000	1 330 924	0
K Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas	Kv 29.11.2004, 89 §	t NOR 132920-00022978	3 200 000	1 699 215	1 607 215
K Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas	Kv 18.12.2006, 129 §	NOR 132920-00022986	3 500 000	2 081 707	1 999 264
K Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas	Kv 31.5.2010, 45 §	KUOp FI33 5062 0381 1994 17	9 000 000	6 812 705	6 482 705
K Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas	Kv 14.4.2014, 28 §	Kura 17304/14	1 900 000	836 000	684 000
K Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas	Kv. 26.3.2018, 16 §	t KUOp FI66 5062 0381 2628 43	2 505 600	1 899 407	1 697 342
K Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	Kv 7.12.2015, 81 §	- Kura 18122/15	38 260 200	33 158 843	31 458 391
K Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	Kv 11.12.2017, 125 §	t Kura 19040/18	1 200 000	780 000	660 000
K Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	Kv 27.8.2007, 78 §	t NOR 178120-44619	8 022 082	3 125 083	0
K Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	KV 16.12.2019 ½106	t Kura 19844/20	3 000 000	2 653 848	2 423 080
Hyvinkään Lämpövoima Oy	Kv 8.12.2014, 111 §	t Kura 17733/15	4 800 000	2 720 000	2 400 000
K Oy Talvimartti	Kv 15.10.2007, 94 §	NOR 131320-00063061	160 000	4 637	0
Kiljavan Sairaala Oy	Kv 27.8.2007, 79 §	- Kura 12739/07	1 122 000	109 392	0
Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy	Kv 8.12.2014, 110 §	- Kura 17732/15	720 000	265 270	189 481
K Oy Hyvinkään Martinkaari	Kv 22.3.2010, 20 §	Kura 14579/10	2 404 600	1 365 650	1 310 124
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 25.9.1995, 124 §	- DaBa FI16 8005 0402 1317 73	1 196 489	166 622	119 016
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 26.11.1997, 145 §	- Kura 0459/98	1 009 128	23 546	0
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 26.11.1997, 145 §	- Kura 0475/98	sis. edell.	12 446	0
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 20.12.2000, 156 §	SHB FI50 3131 3007 3364 15	2 000 000	355 549	223 752
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 20.5.2002, 43 §	SHB FI27 3131 3007 4808 74	2 433 000	673 446	557 627
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 20.5.2002, 43 §	SHB FI03 3131 3007 4922 67	3 281 683	84 146	0
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 15.9.2003, 74 §	NOR 132920-00022937	20 100 000	1 734 127	339 196
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 27.10.2003, 95 §	NOR 132920-00022960	2 000 000	37 240	30 400
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 14.6.2004, 45 §	NOR 132920-00022945	2 500 000	1 128 170	1 042 945
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv. 17.4.2007 31 §	NOR 178120-44585	1 800 000	60 000	0
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 14.12.2009, 124 §	Kura 14370/10	5 551 000	2 453 100	2 320 500
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 1.2.2010, 7 §	Kura 14371/10	1 070 000	367 041	262 175
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 10.11.2014, 93 §	- KUOp FI77 5062 0386 5103 45	3 962 000	3 842 348	3 816 198
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 10.11.2014, 94 §	- SHB FI14 3131 6000 8605 62	9 000 000	9 000 000	9 000 000
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 3.4.2017, 36 §	t KUOp FI16 5062 0381 2551 10	6 400 000	5 942 857	5 714 286
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 20.5.2002, 46 §	SHB FI84 3131 3007 4881 90	904 096	79 644	25 658
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 25.3.2019	t SHB FI64 3131 6001 3062 50	2 400 000	2 295 652	2 191 304
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv. 23.4.2018, 33 §	SHB FI76 3131 6001 2457 97	3 600 000	3 370 213	3 217 021
		Yhteensä	148 046 171	97 048 931	87 617 152
Takaukset muiden velkoihin					
Hyv. Metsästysampujat ry	Kv 1.2.2016, 9 §	- NOR 174520-00205579	222 000	41 900	27 099
Hyvinkään Nuorisoasunnot	Kv 14.4.2003, 44 §	NOR 159620-00112452	2 000 000	1 320 483	1 295 483
Uudenmaan Vammaispalvelut Oy	Kv 15.9.2003, 79 §	NOR 173020-00035852	1 800 000	972 023	937 571
		Yhteensä	4 022 000	2 334 406	2 260 154
		Takaukset yhteensä	152 068 171	99 383 337	89 877 306
Kuntien takauskeskus					
Osuus takauskeskuksen takausvastuusta			-	329 302 538	354 910 583
Vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta			-	215 711	205 239
Osuus kattamattomista takausvastuista				0	0
Vastuusitoumukset yhteensä			152 068 171	99 383 337	89 877 306

Kestävän talouden ohjelman seuranta

Kestävän talouden ohjelma,
seuranta

Tilinpäätös 2022

Kestävän talouden ohjelman toimenpiteiden
eurovaikutukset toimialoittain vuosille 2020-2024

Päätöksenteko:	Konsernipalvelut ja hallinto:	Sivistystoimi:	Tekniikka ja ympäristö:
• 0,4 milj. euroa	• 1,4 milj. euroa	• 4,8 milj. euroa	• 2,3 milj. euroa

Yhteensä 8,8 milj. euroa

Ilman Keusotea ja veronkorotusta

Kaikki yhteensä 14,0 milj. euroaHYVINKÄÄ

Lisäksi:

Keusote:	Kunnallisvero:
• 0,9 milj. euroa	• 4,4 milj. euroa

Päätöksenteko

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Vuosi	
		Tav2022	2022	Kum. 2020-2022	2023*	2024*
Päätöksenteko						
1. Kärkihankkeisiin kohdennettujen kehittämismäärärahojen vähentäminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 100.000 €	100 000			100 000		
2. Palkankorotuksiin jyllättäviin henkilösivukulmaksujen tasoituslaskuihin varatun määrärahan purkaminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 120.000 €	120 000			120 000		
3. Markkinointimäärärahojen vähentäminen portaittain. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 50.000 €	50 000	15 000	15 000	30 000	20 000	
4. Hallinnon tarkastustoimen, lakimiesresurssin ja tietosuojajoukon uudelleen organisointi. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 150.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	150 000	80 000	80 000	130 000	20 000	

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Konsernipalvelut ja -hallinto

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Vuosi	
		Tav2022	2022	Kum. 2020-2022	2023*	2024*
5. Talousprosessien tehostaminen ja kehittäminen, toiminnan keskittäminen sekä tehtävien uudelleen organisointi. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 230.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	230 000	100 000	100 000	230 000		
6. Tietohallinnon kehittämismäärärahojen vähentäminen. Vähennyksen jälkeen määrärahat ovat siltä tasolla, miten ne ovat toteutuneet viime vuosina. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 70.000 €	70 000			70 000		
8. Hankintojen tehostaminen hankintaprosessia kehittämällä ja hankintapalvelujen henkilöstön osaamista kehittämällä. Edellyttää keskitettyä hankintapalvelua. Saattaa ajoittain ruuhkauttaa hankintoja ja kasvattaa tarvetta hankintojen ennakoinnille ja suunnittelulle. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 40.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	40 000			40 000		
9. Ulkoistetun työterveyshuoltopalvelun oston euromäärän vuosittainen määrittäminen. Henkilöstön vähenemisen tuomat vaikutukset tuleville vuosille. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 100.000 €	100 000			100 000		
10. Uudelleen sijoittamisen valmennusmäärärahan vähentäminen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 80.000 €	80 000			80 000		
11. HR:n keskittäminen, prosessien tehostaminen ja tehtävien uudelleen organisointi. Pitää sisällään eri toimialoilta keskitettävän HR-henkilöstön henkilöstöpalveluihin. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 40.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	40 000			40 000		

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Konsernipalvelut ja -hallinto

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Vuosi	
		Tav2022	2022	Kum. 2020-2022	2023*	2024*
12. Matkailutoimen säästöt, matkailuyhdistyksen perustaminen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 100.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	100 000			100 000		
13. Tonttipalveluiden tulojen lisäys (hintojen korotus, palveluiden hinnoittelu). Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 23.000 €	23 000	5 000	5 000	13 000	5 000	5 000
14. Kaavoituksen kaavoitustaksojen ja aineisto- ja tulostehinnastojen korotus. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 23.000€	23 000	5 000	5 000	13 000	5 000	5 000
15. Maanvuokratulojen lisäys. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 200.000 €	200 000	25 000	25 000	150 000	25 000	25 000
16. Työllisyyden hoidon tehostaminen. Tavoitellaan työttömien työllistymistä erilaisin keinoin, kuten Hyria-yhteistyö, työkokkeilu- ja palkkatukityöpaikat, kaupungin hankintojen kautta työllistäminen, työ- ja toimintakykyarviointi -tiimi Keusoteen, TE-toimiston ja Keusore-kuntien kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen. Siirretään vuosille 2024-2028, johtuen työllisyystilanteesta tapahtuneista muutoksista. Ohjelmakauden ulkopuolelle jää 200.000 euroa. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 54.000 €	54 000			0		54 000
17. Konserniin liittyvät osinko-, omistus- ja avustuserjestelyt. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 479.000 €	479 000	259 000	259 000	359 000	110 000	10 000

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Sivistystoimen hallinto ja kehittäminen

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Vuosi	
		Tav2022	2022	Kum. 2020-2022	2023*	2024*
18. Tarvike- ja palveluhankintojen leikkaaminen (10 %). Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 47.000 €	47 000	23 000	23 000	47 000		
19. Hyvinkään taidekoulun tuki ry:n avustuksen sopeuttaminen, 50 % nykytasosta. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 13.000 €	13 000			13 000		

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Perusopetus, oppilasmäärän väheneminen ja kouluverkon muutokset

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Vuosi	
		Tav2022	2022	Kum. 2020-2022	2023*	2024*
20. Härkävehmaan koulun toiminnasta luopuminen. Oppilaat sijoitettaisiin pääsääntöisesti Pohjoispuiston kouluun. Opettajat sijoittuvat muihin kouluihin, kaikille virassa oleville ei riitä töitä. Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin. Ajoitus: 2021-2022 -> 2022-2023 Eurovaikutus: 260.000 € Henkilöstövaikutus: 2 htv + 2 htv (apu)	260 000	150 000	150 000	150 000	110 000	
21. Uudenkylän koulun toiminnasta luopuminen. Koulun oppilasmääräperusteinen luopuminen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muiden koulujen ryhmiin. Laskelmassa huomioitu mahdollinen kotikuntakorvauksen pieneminen. Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin sekä Tilakeskukseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 225.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	225 000			225 000		
23. Oppilasmäärän vähenemisen tuoma vaikutus opetusryhmien määrään. Opetusryhmien väheneminen ei vaikuta oppilaisiin. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 400.000 € Henkilöstövaikutus: 8 htv	400 000	70 000	70 000	140 000	140 000	120 000

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Perusopetus, lakisääteisen minimitason ylittävän palvelun purkaminen

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Vuosi	
		Tav2022	2022	Kum. 2020-2022	2023*	2024*
24. Musiikkiluokkatoinnin lopettaminen asteittain. Oppilaille ei enää jatkossa tarjota mahdollisuutta painotettuun musiikki luokkapetukseen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muihin luokkiin. Oppilasmäärien tulee kehittyä normaalin ryhmäkoon mukaisiksi vuoteen 2023 mennessä, jotta opetus säilyy. Syksystä 2024 lähtien mahdollistaa yhden opetusryhmän vähennyksen kouluissa vuotta kohden. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 21.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	21 000			0		21 000
25. Englanninkielisten luokkien lopettaminen asteittain. Oppilaille ei enää jatkossa tarjota mahdollisuutta painotettuun englannin opetukseen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muihin luokkiin. Oppilasmäärien tulee kehittyä normaalin ryhmäkoon mukaisiksi vuoteen 2023 mennessä, jotta opetus säilyy. Syksystä 2024 lähtien mahdollistaa yhden opetusryhmän vähennyksen kouluissa vuotta kohden. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 21.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	21 000			0		21 000
26. Yläkoulujen pisteryhmiä poistaminen (biologia, maantieto ja englanti). Yläkoulujen oppilaita opetetaan enemmän koko luokan ryhmissä. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 74.000 € Henkilöstövaikutus: 1,5 htv	74 000	44 000	44 000	74 000		
30. Tuntijako valtakunnan minimiin (224 vvt). Päätös 225,5 vvt. Hyvinkään kohdalla tarkoittaisi alakoulujen osalta 2 vvt:n vähentämistä ja yläkoulujen osalta 1 vvt:n vähentämistä. Hyvinkää nyt 227 vvt (lähialueen kunnat: Hausjärvi 230 vvt, Järvenpää 226 vvt, Kerava 226 vvt, Mäntsälä 229 vvt, Nurmijärvi 226 vvt, Riihimäki 228 vvt, Tuusula 229 vvt ja Vihti 228 vvt). Muutetaan toimenpide-ehdotuksen tuntijaon vähennystä pienemmäksi, pyritään takaamaan alakouluikäisille minimiä enemmän tunteja. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 90.000 € Henkilöstövaikutus: 1-2 htv	90 000	53 000	53 000	90 000		
31. Ohjaajaresurssin sopeuttaminen. Tällä hetkellä ohjaajia on 104, joista neljännes on hankerahoituksella ja lisäksi neljännes määräaikaisia. Tukea tarvitsevien oppilaiden tuen järjestäminen muuttuu haastavammaksi. Ajoitus: 2021-2024 Eurovaikutus: 500.000 € Henkilöstövaikutus: 25 htv	500 000	160 000	160 000	240 000	170 000±	90 000±

HYVINKÄÄ

*Perusopetuksen toimenpiteistä 31. on poistettu vuodesta 2023 lähtien uudet toimenpiteet. KV 14.11.2022 § 85.

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Perusopetus, muut toimenpiteet

- Määräaikaisten työntekijöiden palkkaaminen vain koulupäivien ajaksi: tavoite poistettu ja korvaava tavoite käsitellään vuoden 2023 talousarvion yhteydessä (KV 25.4.2022 §25)

Toimenpide	Yhteensä	Tav2022	Tot.arvio 2022	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
32. Aamu- ja iltapäivähoidon koordinaattorin töiden uudelleen järjestely. Palvelu pystytään tuottamaan henkilövähennyksestä huolimatta. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 45.000 € Henkilövaikutus: 1 htv	45 000			45 000		
35. Oppikirja- ja tarvikkehankintojen sopeuttaminen laskevaan oppilasmäärään. Uuden opetussuunnitelman mukaisten materiaalien hankkiminen on edelleen puutteellista. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 15.000 €	15 000	5 000	5 000	10 000	5 000	
36. ICT-koneiden ja laitteiden, kalusto-, rakennus- ja muiden materiaalihankintojen määrärahojen vähentäminen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 20.000 €	20 000	7 000	7 000	11 000	9 000	
37. Henkilöstön koulutusmäärärahojen vähennys. Vaikuttaa henkilöstön koulutustavoitteiden täyttämiseen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 10.000 €	10 000	3 000	3 000	6 000	4 000	
39. Määräaikaisten työntekijöiden palkkaaminen vain koulupäivien ajaksi (elo-toukokuu). Ei vaikuta henkilöstön määrään lukuvuoden aikana, palkanmaksua ei ole kesä-heinäkuussa. Voi vaikuttaa rekrytointiin ja Hyvinkään houkuttelevuuteen työnantajana. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 400.000 € Henkilöstövaikutus: 10 htv	400 000	400 000	0	0		
40. Oppilashuollon lisäresursointi. Palkataan 1 työpäri lisää (koulukuraattori ja -psykologi). Tavoitellaan erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun kulujen vähennystä perustason edullisemmalla työllä. Lisäksi toimella pystytään lisäämään ryhmäkuntoutusta. Ajoitus: 2022-2023 Eurovaikutus: -120.000 € (kasvattaa tasapainotettavaa eurosummaa) Henkilöstövaikutus: + 2 htv (lisää kaupungin työntekijöitä)	-120 000	-100 000	-50 000	-50 000	-20 000	

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Taiteen perusopetus

Toimenpide	Yhteensä	Tav2022	Tot.arvio 2022	Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
41. Musiikkiopiston avustuksen sopeuttaminen (20 % kolmen vuoden aikana). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan ja asiakasmaksuihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 122.800 €	122 800	41 000	41 000	82 000	40 800	
42. Taito Uusimaan avustuksen sopeuttaminen (20 % kolmen vuoden aikana). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan ja asiakasmaksuihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 13.600 €	13 600	4 500	4 500	9 000	4 600	
43. Kuvataidekouluun määrärahojen vähennys (10 % ulkoisista toimintamenoista). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 30.000 €	30 000	10 000	10 000	20 000	10 000	

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Yleissivistävä koulutus

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Kum.	Vuosi	
		Tav2022	2022	2020-2022		2023*	2024*
44. Lukion kurssitarjonnan vähentäminen 35 kurssilla vuodessa. Minimiryhmäkokoiksi 15 opiskelijaa. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 360.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	360 000	120 000	120 000	240 000		120 000	
45. Työpajatoiminnan hankinnan vähentäminen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 105.000 €	60 000	20 000	20 000	40 000		20 000	
46. Hyvinkään Opiston maksutuottojen lisääminen ja toiminnan tehostaminen. Opiston käytössä olevien tilojen pienenemisen vaikutus Ateria- ja puhtauspalveluihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 125.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	125 000	35 000	35 000	85 000		40 000	

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Varhaiskasvatus, lapsimäärän väheneminen ja palveluverkon muutokset

- Varhaiskasvatuksen euromääräinen säästötavoite täyttyy, mutta kertyy osin muualta/toisin kuin ohjelman toimenpiteissä.

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Kum.	Vuosi	
		Tav2022	2022	2020-2022		2023*	2024*
47. Opelan päätös 28.1.2020 §2, oikaisuvaatimuksen käsittely 31.3.2020 §25: Hyvinkäänkylän päiväkodin toiminnasta luopuminen. Päiväkodissa on 2 ryhmää. Vaikutus 33 kokopäivähoitoa käyttävään lapseen ja 19 kerhoa käyttävään lapseen. Lapset siirtyisivät muihin päiväkoteihin (oma/ostopalvelu). Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin sekä Tilakeskukseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 210.000 € Henkilöstövaikutus: 7 htv	210 000			210 000			
51. Perhepäivähoidosta luopuminen. Perhepäivähoitopaikan suosio on vähentynyt, hakemuksia perhepäivähoitoon tulee vähän. Vaikutus noin 41 lapseen. Lisäksi perhepäivähoitajien rekrytointi on haastavaa, hoitajien ja perheiden toiveiden mukaiset alueet eivät välttämättä kohtaa tarpeen kanssa. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 246 000 € Henkilöstövaikutus: 14 htv	246 000	84 000	64 000	92 000		134 000	
52. Johtamiskokonaisuuksien tarkastelu palveluverkkomuutoksien yhteydessä. Ajoitus: 2020-2022 Eurovaikutus: 79.000 € Henkilöstövaikutus: 1,5 htv	79 000	53 000	21 000	47 000			
53. Kotihoidontuen ja yksityisen hoidontuen menojen vähentyminen lasten määrän vähentyessä. Mikäli lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa nousee, on säästö pienempi. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 412.000 €	412 000	93 000	93 000	376 000		36 000	

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Varhaiskasvatus, toiminnalliset muutokset

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Vuosi	
		Tav2022	2022	Kum. 2020-2022	2023*	2024*
54. Opielan päätös 3.3.2020 §16: Asiakasmaksujen nostaminen. Asiakkaista n. 25 % on 0-maksuluokassa ja enimmäismaksua maksaa n. 53 % asiakkaista. Asiakasmaksun arvioitaisiin nousevan n. 25 - 35 %:lla. Arvio asiakasmaksujen muodostumisesta perustuu palveluvaiikon uusimiseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 150.000 €	150 000			150 000		
55. Toteutuksessa: Kerhorakenteen uudistaminen ja henkilöstörakenteen muuttaminen vaka ih-painotteiseksi. Kohtaamispaikkatoiminnan muuttaminen perhekahvilatyypiseksi, säilyttäen kuitenkin ryhmäohjauksen, esim. vauvatreffit. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 95.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	95 000			95 000		
56. Varhaiskasvatuksen käyttöastetavoitteeksi 85-90% ja täyttöasteeksi 105-110%. Toimella voidaan vähentää palvelujen ostotarvetta. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 130.000 €	130 000			130 000		
57. Päiväkotien päiväystylyntoisen toiminnan supistaminen. Kesän päiväystylysaika, 5-6 viikkoa, vaikuttaa perheiden hoitomatkkaan. Henkilöstön lommat voidaan keskittää ja sijaistarpeita vähentää. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 42.000 €	42 000			42 000		
59. Ryhmäavustajista luopuminen eläköitymisen myötä. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 64.000 € Henkilöstövaikutus: 2 htv	64 000			64 000		
60. Kasvatusaterioiden vähennys, ryhmää kohden yksi ruokailija. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 40.000 €	40 000	20 000	20 000	40 000		
62. Varhaiskasvatuksen tarvikke- ja materiaalihankintojen supistaminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 31.000 €	31 000	15 000	15 000	31 000		
63. Henkilöstön koulutus- ja kehittämismäärärahojen vähennys. Hyödynnetään ja kehitetään vakan sisäisiä koulutusmahdollisuuksia. Ajoitus: 2023 Eurovaikutus: 24.000 €	24 000			0	24 000	

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteutuu

Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut

- Toimenpiteen 69. mukaisia toimia on tehty, mutta Hyvinkääsalin kevätkausi käynnistyi vasta maaliskuussa koronarajoituksista johtuen.

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Vuosi	
		Tav2022	2022	Kum. 2020-2022	2023*	2024*
64. Museopalveluiden kehittäminen. Museoilla jatkossa yksi johtaja. Ajoitus: 2020 Eurovaikutus: 52.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	52 000			52 000		
65. Liikuntapalveluiden hinnankorotukset asiakasmaksuihin (n. 5 %/vuosi). Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 120.000 €	120 000	60 000	60 000	120 000		
66. Liikuntapalveluiden avustusten vähentäminen ja vuokrasopimusten tarkistaminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 25.000 €	25 000	15 000	15 000	25 000		
67. Yleisen kulttuuritoiminnan avustusten ja markkinointikustannusten vähentäminen. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 70.000 €	70 000	70 000	70 000	70 000		
69. Hyvinkääsalin tuotantojen kustannustehokkuuden parantaminen. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 22.000 €	22 000	22 000	0	0		
70. Kirjastopalveluiden kehittäminen. Paavolan sivukirjaston sulkeminen, toimintoja keskitetään pääkirjastoon, vahtimestarin toimen täyttämättä jättäminen, aineistohankinnat. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 135.000 € Henkilöstövaikutus: 2,5 htv	135 000	48 600	48 600	112 000	23 000	

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteutuu

Tekninen keskus

- Toimenpiteet 72. ja 73. siirtyivät vuoteen 2023. Paikallisiikenteen sopimuksen alkaminen siirtyi ennakoitua myöhemmäksi ja sopimuksen ensimmäisen ja toisen vuoden maksueriä painotettiin loppuvuotia suuremmiksi.

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
		Tav2022	2022	2022			
71. Organisaation tehostaminen ja kilpailukyvyyn parantaminen tuotannollisin ja taloudellisin perustein työntekijämäärää supistamalla henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei kuitenkaan oleellisesti heikenny. Palveluita karsitaan ja palveluiden taso laskee, mutta oikein kohdennettuna ei kuitenkaan suurta vaikutusta ydinpalveluihin. Sisältää myös Keusoten myydyin inva-kuljetuspalvelun päättymisen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 745.000 € Henkilöstövaikutus: 24-25 htv	745 000	235 000	235 000	685 000		60 000	
72. Paikallisiikenteen käyttöoikeussopimuksen polttoaineeksi valitaan nykyinen biodiesel eikä siirrytä sähköenergian käyttöön. Summa sisältää vaikutuksen joukkoliikennetukeen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 50.000 €	50 000			0		50 000	
73. Paikallisiikenteen supistaminen 10 %. Summa sisältää vaikutuksen joukkoliikennetukeen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 80.000 €	80 000			0		80 000	
75. Katujen ja puistojen alueurakan sekä katuvalojen alueurakan päättymisen jälkeen tehdään työt omajohtoisesti pienemmillä ulkoisilla kokonaismenoilla. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 100.000 € Henkilöstövaikutus: kausityöntekijöitä 3-5 lisää	100 000	100 000	100 000	100 000			
76. Kaupungin talousmetsien hakkuiden lisäys 100%. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 200.000 €	200 000	100 000	100 000	200 000			

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Tilakeskus

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Kum. 2020-2022	Vuosi 2023*	Vuosi 2024*
		Tav2022	2022	2022			
77. Koulusäntien toiminta-alueen laajentaminen, 2-3 koulua koulusäntää kohti. Muutoksen myötä kouluissa ei ole koulusäntää jatkuvasti paikalla. Ajoitus: 2020-2022 Eurovaikutus: 180.000 € Henkilöstövaikutus: 5 htv	180 000	50 000	50 000	180 000			
78. Organisaation tehostaminen ja kilpailukyvyyn parantaminen. Työntekijämäärän supistaminen henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei kuitenkaan oleellisesti heikenny. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 250.000 € Henkilöstövaikutus: 5 htv	250 000			250 000			
79. Ulkoisten rakentamispalveluiden ja konsultointien ostamisen vähentäminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 90.000 €	90 000	40 000	40 000	90 000			

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Ympäristökeskus

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio		Kum. 2020-2022	Vuosi	
		Tav2022	2022		2023*	2024*
80. Ympäristökeskuksen henkilöstöjärjestelyt. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 35.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	35 000			35 000		
81. Rakennusvalvonnan erityisuunnitelmien digitoinnin ostopalveluhankinnan lopettaminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 20.000€	20 000			20 000		
82. Ympäristöterveydenhuollon klinikkamaksun käyttöönottoaminen. Ajoitus: 2020 Eurovaikutus: 10.000 €	10 000			10 000		

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Tekniikan ja ympäristön hallinto ja kehittäminen

- Pysäköintivirhemaksun korotus on saatu voimaan kesällä 2021. Eurovaikutusta ei tavoiteta vuonna 2022.

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio		Kum. 2020-2022	Vuosi	
		Tav2022	2022		2023*	2024*
83. Hallinnon ja tietopalveluiden henkilöstöjärjestelyt. Työntekijämäärän supistaminen henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei oleellisesti kuitenkaan heikenny. Vaikuttaa 3D kaupunkikehitystyön etenemisnopeuteen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 200.000 € Henkilöstövaikutus: 2-3 htv	200 000			200 000		
84. Pysäköintivirhemaksun korottaminen 60 euroon. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 100.000 €	100 000	100 000	0	0		
85. Ulkoisten asiantuntijapalveluostojen vähentäminen sekä muut hallinnon menojen tarkastelut, kuten postimaksujen siirto edullisempaan hintaluokkaan. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 169.000 €	169 000			169 000		

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Yhteenveto

- Sosiaali- ja terveyspalveluille asetettu säästötavoite ei toteudu vuonna 2022. 1.1.2023 sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät Hyvinvointialueelle.
- Perusopetuksen toimenpide 39. on poistettu ja kyseisen tavoitteen 400 000 euroa kohdennettu uudelleen vuoden 2023 talousarvion yhteydessä toimialoille toimintamenojen suhteessa. Toimialat toteuttavat tavoitteen vähentämällä ulkoisia toimintamenoja.
- Perusopetuksen toimenpide 31. on poistettu vuodesta 2023 lähtien uudet toimenpiteet. KV 14.11.2022 § 85.

Toimenpide	Yhteensä	Tot.arvio			Vuosi	
		Tav2022	2022	Kum. 2020-2022	2023*	2024*
Päätöksenteko yhteensä	420 000	95 000	95 000	380 000	40 000	
Konsernipalvelut ja hallinto yhteensä	1 439 000	394 000	394 000	1 195 000	145 000	99 000
Sivistystoimi yhteensä	~~4 679 400~~ 4 019 400	1 526 100	1 102 100	3 133 000	~~870 400~~ 700 400	~~252 000~~ 162 000
Tekniikka ja ympäristö yhteensä	2 229 000	625 000	525 000	1 939 000	190 000	
Sosiaali- ja terveyspalvelut	~~870 000~~ 0				0	0
Verorahoitus	4 400 000			4 400 000		
Kestävän talouden ohjelman uudelleen kohdennus toimialoille toimintamenojen suhteessa	400 000				400 000	
Yhteensä	~~14 037 400~~ 12 907 400	2 640 100	2 116 100	11 047 000	~~1 245 400~~ 1 475 400	~~251 000~~ 261 000